

ВЕЧНИТЕ ДЕТСКИ РОМАНИ

Малки мъже

ЛУИЗА МЕЙ ОЛКЪТ

ПАН

ЛУИЗА МЕЙ ОЛКЪТ МАЛКИ МЪЖЕ

Превод: Правда Игнатова

chitanka.info

Романът „Малки мъже“ отново ни среща с героите от „Малки жени“ и „Добри съпруги“. Джоу Марч и съпругът ѝ професор Баер превръщат имението Плъмфийлд в училище. В него заедно живеят и се обучават дванадесет момчета и две момичета, които преживяват ред лудории и премеждия. Колкото и да са различни едно от друго, децата намират истинския си дом и разбират най-важните житейски уроци.

Американската писателка Луиза Мей Олкът (1832–1888) е родена в семейството на учителите Абигейл и Бронсън Олкът. С трите си сестри прекарва щастливо детство, което по-късно описва в романа „Малки жени“. След като пропада опитът на баща им да създаде смесено училище за момичета и момчета, семейството се премества в Бостън. Луиза започва да продава свои кратки разкази на дамски списания, за да подпомага с хонорарите си семейния бюджет.

По време на Гражданската война се записва доброволка като медицинска сестра. В болницата се заразява с тиф и до края на живота си носи последиците от тежката болест.

През 1863 г. публикува томче с писма до своите близки под названието „Щрихи от болницата“. Издателят ѝ настоява да напише книга за момичета и само за шест седмици Олкът е готова с романа си „Малки жени“ (1868). Книгата постига изключителен успех. Авторката отбелязва в дневника си, че това се дължи на факта, че „всичко в нея е просто и истинско, защото е наистина преживяно“. Читателите веднага настояват за продължение и през 1869 г. се появява следващата книга — „Добри съпруги“.

Две години по-късно една от сестрите ѝ остава вдовица с две малки момчета. Олкът веднага решава да напише продължение на историята за семейство Марч, за да събере пари и да подпомогне сестра си и племенниците си. Така през 1871 г. се появява романът „Малки мъже“, в който авторката отдава почит на баща си и неговата идея за съвместното обучение на момичета и момчета.

Олкът пише и четвърта книга за семейство Марч, озаглавена „Синовете на Джоу“ (1886).

Романът „Малки мъже“ излиза за първи път на български език.

*На Фреди и Джони — малките мъже, на които дължа
някои от най-прекрасните и щастливи часове от живота
си.*

*На тях е посветена тази книга с благодарност за
любовта им.*

ПЪРВА ГЛАВА

НАТ

— Извинете, сър, това ли е Плъмфийлд? — попита окъсаното момче мъжа, отворил му голямата врата, пред която го бе стоварил омнибусът.

— Да, кой те праща?

— Господин Лорънс. Нося писмо за госпожата.

— Добре, влизай тогава в къщата и ѝ го дай. Тя ще се погрижи за теб, малки приятелю.

Мъжът бе явно дружелюбно настроен и момчето пое напред с по-голяма увереност, обнадеждено от думите му. През гъстата пелена на пролетния дъжд, който се сипеше по започналата вече да избуява трева и по напъпилите дървета, Нат забеляза недалеч голяма четвъртита къща — стори му се доста гостоприемна със старомодната си веранда, широките стъпала и множеството осветени прозорци. Нямаше завеси, нито пък щори, които да прикриват жизнерадостните отблясъци. Поспрял се за миг, преди да позвъни, Нат забеляза множеството малки сенки, които танцуваха по стените, и чу приятния глъч от младежки гласове. Това го накара отново да се разколебае, защото просто не можеше да повярва, че цялата тази светлина, топлота и удобства могат да се дадат на един бездомен „млад приятел“ като него.

„Надявам се, че госпожата наистина ще се погрижи за мен“, помисли си той и неуверено потропа с огромното бронзово чукало, което имаше формата на ухилена глава на грифон.

Отвори му прислужница със закръглено розово лице и щом ѝ подаде мълчаливо писмото, веднага му се усмихна. Май бе свикнала да приема подобни странни момчета, защото бързо му посочи къде да застане в антрето и после му каза:

— Седни там да се поокапе водата от дрехите ти, а аз ще занеса писмото на госпожата.

Докато чакаше, Нат се огледа с любопитство наоколо, и това, което видя, наистина му хареса. Беше му приятно, че може да се ориентира, без никой да го наблюдава, в полумрака зад затворената врата.

Къщата изглеждаше препълнена с момчета, които прекрасно се забавляваха в дъждовната привечер. Човек можеше да ги забележи навсякъде — на горния етаж, долу, в стаята на госпожата — вратите бяха отворени и през тях се виждаха приятни групи от големи момчета, малки момчета, както и средни по големина момчета — всички изглеждаха щастливи и доволни, някои дори твърде въодушевени в заниманията си. Двете големи стаи от дясната страна очевидно бяха предназначени за учебна дейност, защото в тях се виждаха чинове, карти, черни дъски, както и множество книги. В откритото огнище гореше огън и няколко момчета се бяха излегнали пред него и разпалено обсъждаха въпроса за новото игрище за крикет. Един висок младеж упорито се опитваше да изсвири някаква мелодия на флейта, без да обръща внимание на множеството около себе си. Други двама-трима непослушници скачаха по чиновете, като спираха от време на време за малко, колкото да си поемат дъх, и весело се смееха, като гледаха карикатурите, с които един малък художник изпълваше черната дъска.

В стаята отляво веднага се открояваше дългата маса за вечеря, на която вече бяха сервирани големи кани с мляко, отрупани с бял и чер хляб чинии, както и нарязан на големи парчета сладкиш с петмез, който беше любимото ястие на момчетата. Във въздуха се усещаше ароматът на печено месо, а също и мирис на ябълков сладкиш, така примамлив за гладния малък нос и стомах.

Дългото антре напред също бе изкусителна гледка, тъй като водеше към втория етаж, където очевидно бе доста интересно. На първата площадка се играеше на топчета, а на втората — на дама. Стълбите също бяха пренаселени, там се виждаше едно момче, което четеше, момиче, което пееше някаква приспивна песен на куклата си, две кученца и едно коте, а също и групичка малки момченца, които се пързалиха с бясна скорост надолу по парапета, без да се замислят за дрехите си и за опасностите, които ги дебнеха при приземяването.

Нат бе така погълнат от тяхното надбягване, че стъпка по стъпка се придвижи напред, като напусна тъмния си ъгъл. Точно в този

момент едно от момчетата изхвърча от парапета и, естествено, не можа да запази равновесие, стовари се на земята така силно, че подобен удар със сигурност би довел до счупване на главата му, ако цели единайсет години не бе работил упорито за заздравяването ѝ. Нат забрави всичко друго и се спусна към падналия на земята състезател като очакваше да го намери полумъртъв. Момчето, обаче, само попремигна за секунда-две, после погледна съвсем спокойно непознатото лице пред себе си и малко учудено каза:

— Здравсти!

— Здравей — отвърна с въздишка на облекчение Нат и не знаеше какво друго би могъл да добави.

— Ти нов ли си? — с любопитство го запита малкият.

— Все още не зная.

— Как се казваш?

— Нат Блейк.

— А аз съм Томи Бангс. Искаш ли и ти да се пързулнеш по парапета? — Без да дочака отговора му, момчето се изправи на крака, сякаш най-неочаквано се бе сетило за задълженията си като домакин.

— Май не би трябвало, преди да се разбере дали ще остана тук, или не — отвърна Нат, като усещаше нарастващо желание наистина да го приемат в този дом.

— Деми, дошло е ново момче, ела да се запознаеш с него — извика неизтощимият Томи и побърза да се върне към любимия си спорт.

Щом чу вика му, четящото на стълбите момче вдигна големите си кафяви очи и след като помълча малко смутено за миг, прибра книгата под мишницата си и слезе бавно надолу, за да се запознае с новодошлия, който пък веднага изпита огромна симпатия към слабичкото момче с приятно лице и мек поглед.

— Срещна ли се вече с леля Джоу? — попита то, сякаш ставаше дума за някаква много важна церемония.

— Все още не съм се запознал с никого, освен с вас, момчета — отвърна Нат.

— Чичо Лари ли те изпрати? — продължи любезно, но сериозно да го разпитва Деми.

— Не, господин Лорънс.

— Точно това е чичо Лари, той винаги изпраща чудесни момчета.

Нат изпита благодарност при това уточнение и се усмихна по начин, който придаде хубав израз на лицето му. Не знаеше какво повече би могъл да каже, затова двамата продължиха да стоят така, като се гледаха приятелски, докато не се появи едно момиче с кукла в ръка. Приличаше много на Деми, само дето не бе толкова висока, а лицето ѝ бе по-закръглено и усмихнато, със сини очи.

— Това е сестра ми Дейзи — обяви Деми с тон, сякаш представяше някакво рядко и безценно същество.

Децата си кимнаха едно на друго, по лицето на малкото момиченце се четеше искрено удоволствие, когато приятелски заговори:

— Надявам се, че ще останеш. Тук си прекарваме чудесно, нали, Деми?

— Разбира се, нали точно това е била идеята на леля Джоу, когато е взела Плъмфийлд.

— Наистина ми изглежда чудесно място — отбеляза Нат, почувствал се задължен да каже нещо в отговор на тези приятни млади хора.

— Това е най-прекрасното място на света, нали, Деми? — поправи го Дейзи, която явно смяташе брат си за компетентен по всички въпроси.

— Не, според мен Гренландия, с нейните тюлени и ледове, е много по-интересна. Но все пак и Плъмфийлд ми харесва, наистина е място, където е приятно да бъде човек — отвърна Деми, който точно в този момент четеше с огромен интерес една книга за Гренландия. Искаше му се да я покаже на Нат, да му разреши да разгледа картинките ѝ, докато му обяснява какво точно изобразяват те, но в този момент се върна прислужницата.

— Всичко е наред, отивай — каза му тя и кимна към всекидневната.

— Чудесно, сега ще трябва да се срещнеш с леля Джоу — възкликна Дейзи, хвана го за ръка и го поведе приятелски напред, което веднага накара Нат да се почувства като у дома си.

Деми се върна към любимата си книга, а сестра му тръгна заедно с новодошлия към задната стая, в която един пълен господин

подскачаше на канапето заедно с две малки момчета, докато слаба госпожа току-що бе завършила писмото си и сега го препрочиташе.

— Ето го, леличко! — извика Дейзи.

— Значи това е моето ново момче? Радвам се да те видя, скъпи, и се надявам, че ще се чувстваш добре тук — каза госпожата, като го притегли към себе си и с нежен майчински жест прибра кичур коса, паднал върху челото му. Това бе достатъчно, за да накара самотното сърце на Нат да се разтупти от обич към нея.

Тя не беше красива, но лицето ѝ бе така приветливо, а от жестовете ѝ се виждаше, че не е забравила детските си години. Трудно би могло точно да се опише какво означава това, но то веднага се виждаше и чувстваше и благодарение на него изглеждаше някак приятна и симпатична, близка на всички и „веселячка“, както казваха момчетата. Не пропусна да забележи как потрепнаха устните на Нат, когато прибра косата от челото му, и погледът ѝ стана още по-мек и нежен, но само притисна раздърпаната фигурка по-близо до себе си и през смях каза:

— Аз съм мама Баер, онзи господин там е татко Баер, а до него са двамата Баер-младши. Момчета, елате да се запознаете с Нат.

Тримата от шумната компания веднага се подчиниха, дебелият господин постави синовете си от двете страни на раменете си и така се приближиха, за да поздравят новото момче. Роб и Теди само му се усмихнаха приятелски, докато господин Баер се ръкува с него, след което му посочи стол близо до огъня, като каза с топлота:

— Тук има място за всички, синко, седни и сгрей мокрото си лице.

— Май и обувките ти са мокри? Събуй ги веднага, скъпи, а аз ще потърся горе сухи дрехи за теб — извика госпожа Баер и се зае така енергично с него, че той се оказа на малък стол пред огъня със сухи чорапи и топли пантофи на краката, още преди да успее да помисли дори колко чудно е всичко това.

Единственото, което успя да каже, бе едно „Благодаря, госпожо“, но в тона му имаше такава трогателна искреност, че очите на госпожа Баер отново омекнаха и тя побърза да каже нещо весело, както правеше винаги, когато се чувстваше щастлива.

— Чехлите са на Томи Бангс, но той никога не се сеца да си ги обува, когато е в къщата, така че няма да му потriebват. Доста са

големички, обаче така е по-добре, тъкмо няма да може да избяга бързо от нас.

— Но аз не искам да бягам, госпожо — тихо промълви Нат и протегна ръцете си към огъня, като въздъхна с облекчение.

— Чудесно! Тогава ще трябва да те затопля добре, за да ти помогна да се отървеш от тази ужасна кашлица. Откога я имаш, скъпи? — попита госпожа Баер, докато ровичкаше из голямата кошница за някаква по-дебела фланела.

— Продължава вече цяла зима. Някъде съм настинал и не мога да се оправя месеци наред.

— Нищо чудно, след като си живял в онова влажно мазе с тези изтъркани дрехи на гърба си — тихо пошепна госпожа Баер и погледна към съпруга си, който не сваляше очи от момчето и безпогрешно вече бе регистрирал хлътналите скули и зачервените устни, както и дрезгавия глас и честите пристъпи на кашлица, от които слабите рамене под тънкото сако се тресяха целите.

— Робин, момчето ми, изтичай при сестрата и ѝ кажи да ти даде бутилката със сироп против кашлица — разпореди господин Баер, след като срещна изразителния поглед на съпругата си.

Нат почувства известен страх, като чу тези думи, но бързо забрави за опасенията си, защото госпожа Баер му пошепна с насмешка в очите:

— Сега ще видиш как и този дявол Теди ще се опитва да кашля. Сиропът, който ще ти дам, е с мед, и на него много му се иска и той да получи от него.

Малкият Тед бе почервенял целият от напъните да кашля, докато сиропът пристигна. За компенсация му разрешиха да оближе лъжицата, след като Нат мъжествено бе изпил нужната доза и вече бе омотал врата си с вълнен шал.

Едва бяха приключили с тези първи стъпки на лечението, когато се чу отчетливият звън, обявяващ, че е време за вечеря. Притеснителният Нат се стресна при мисълта, че му предстои да се срещне с толкова непознати момчета, но госпожа Баер го хвана майчински за ръката, а Роб му пошепна окуражително:

— Не се страхувай, аз ще се погрижа за теб.

Около масата бяха застанали дванайсет момчета — по шест от двете страни — и ясно се виждаше нетърпението им да посегнат към

храната, докато високият младеж, който доскоро свиреше на флейта, се опитваше да ги възпре. Все пак никой не седна преди госпожа Баер да заеме мястото си до самовара с чай, с Теди от дясната ѝ страна и Нат от лявата.

— Това е нашето ново момче, Нат Блейк. След вечерята ще можете да се запознаете с него. Спокойно, момчета, спокойно, не бързайте.

Докато тя говореше, всички бяха насочили очи към Нат, а след това побързаха да се настанят на местата си, като се опитваха да спазват някакъв ред, макар че това не им се отдаваше. Семейство Баер бе положило доста усилия, за да приучи момчетата да се държат както трябва на масата. Общо взето резултатите можеха да се определят като задоволителни, тъй като се придържаха към няколко прости и смислени правила, а момчетата чувстваха, че целта е да се направи животът им наистина щастлив и безгрижен, затова се стараеха да се подчиняват. Но понякога има моменти, когато е почти невъзможно без истинска строгост да се удържат група гладни момчета. Обикновено това ставаше в събота вечерта, след прекаран половин почивен ден.

— Милите малки душици, та те наистина имат нужда от един ден, в който да скачат, да се боричкат и да играят на воля. Празникът просто няма да е празник, ако не им се даде достатъчно свобода да се забавляват; моите момчета имат тази свобода веднъж в седмицата — обичаше да казва госпожа Баер, когато почтените хора се чудеха защо под ползващия се с огромно уважение в миналото покрив на Плъмфийлд се допускат подобни волности като пързаяне по парапетите, бой с възглавници и други твърде безумни игри.

Имаше моменти, когато наистина изглеждаше, че този покрив направо ще политне във въздуха; все пак това никога не стана, тъй като бе достатъчна само една дума от татко Баер, за да се възвърне предишният покой. Защото момчетата вече бяха разбрали, че със свободата не бива да се прекалява. Така че независимо от множеството мрачни очаквания, училището процъфтяваше, при това в него растяха възпитани деца, които отлично знаеха кое е добро и кое е лошо, въпреки че трудно би могло да се обясни как точно бе постигнато това.

Нат се оказа в твърде благоприятна позиция точно до препълнените чинии. От едната му страна бе Томи Бангс, когото вече

малко познаваше, а непосредствено до него бе госпожа Баер, така че можеше да си пълни чинията веднага щом омете предишната порция.

— Кое е онова момче в другия край на масата, до момичето? — попита Нат младия си съсед, като използва шума от всеобщия смях.

— Казва се Деми Брук. Господин Баер му е чичо.

— Какво странно име!

— Истинското му име е Джон, но всички го наричат Деми-Джон, защото баща му също се казва Джон. Това е просто една шега, нали разбираш? — любезно му обясни Томи.

На Нат всъщност не му бе съвсем ясно, но не посмя да си го признае, усмихна се и продължи да разпитва:

— Той май е много добро момче, а?

— Бих се обзаложил, че е точно така. Знае толкова много неща и непрекъснато чете.

— А кой е онзи дебелият до него?

— Това е Кръглия Коул. Името му е Джордж, но го наричаме Кръглия, защото яде твърде много. Малчуганът до господин Баер е неговият син, Роб, а до него е седнал големият Франц, племенникът му. Той от време на време участва в обучението, но основно се грижи за нас през почивките.

— Май свири на флейта, нали? — попита Нат, след като Томи в миг замлъкна, защото бе успял да набута цяла печена ябълка в устата си и не бе в състояние да отрони и звук.

Томи първо само кимна с глава, но почти веднага след това премина към обяснения, макар че човек трудно би могъл да си представи подобно нещо при така стеклите се обстоятелства.

— Да, много го бива. Ние танцуваме или правим гимнастически упражнения под звуците на неговата флейта. Лично аз обичам повече барабана и възнамерявам да се науча да свиря колкото е възможно по-скоро.

— Моята слабост е цигулката, отдавна вече свиря — довери му Нат, изпълнен с радост, че може да поговори на тази любима за него тема.

— Наистина ли? — погледна го недоверчиво, но с изпълнени с интерес очи Томи. — Господин Баер има една стара цигулка и със сигурност ще ти позволи да свириш с нея, ако желаеш.

— Смяташ ли? Естествено, че искам, това е най-голямото ми желание. Знаеш ли, аз обикалях и свирех заедно с баща ми и още един музикант, докато той не почина.

— Това май е твърде забавно занимание? — извика Томи, силно впечатлен.

— Не, всъщност е ужасно. Ако знаеш колко е студено през зимата и горещо през лятото... Освен това понякога така се уморявах, а възрастните често се ядосваха и се караха; няхаме и достатъчно храна... — Нат замълча за миг, докато хапна набързо една питка с петмез, сякаш за да увери сам себе си, че лошите времена вече са отминали. После допълни с тъга в гласа: — Но независимо от всичко много обичах цигулката си и сега тя толкова ми липсва. Николо ми я взе, след като баща ми почина. Не ме искаше повече със себе си, защото бях болен.

— Можеш да участваш в оркестъра, ако свириш добре. Ще видиш, че ще те вземат.

— Нима тук имате оркестър? — попита Нат и очите му светнаха от радост.

— Точно така, весел оркестър, в който всички изпълнители са момчета. Те изнасят концерти тук и какво ли още не. Ще ги видиш още утре вечер.

След тази вълнуваща забележка Томи се съсредоточи отново върху вечерята си, а Нат потъна в сладки мечти пред пълната си чиния.

Госпожа Баер чу всичко, което момчетата си казаха, макар че уж се занимаваше с разпореждания около донасянето на още храна и с грижи за малкия Теди, на който толкова му се спеше, че клатеше глава като червен мак, докато накрая потъна в дълбок сън, опрял главица върху голяма мека кифла. Госпожа Баер нарочно бе настанила Нат до Томи, защото този палавник бе доста разговорлив и бързо установяваше контакт с непознати, което бе твърде важно за притеснителни момчета като Нат. Той веднага усети, че между тях има някаква близост, и без притеснение му сподели някои свои съкровени тайни по време на вечерята, които помогнаха на госпожа Баер да се ориентира за характера му много по-добре, отколкото ако лично бе разговаряла с него.

В писмото, което господин Лорънс бе изпратил по Нат, бе написано:

Скъпа Джоу,

Ето ти един случай, с който, вярвам, с удоволствие ще се заемеш. Този беден младеж вече е кръгъл сирак, при това болен и без никакви приятели. Бил е уличен музикант, но го открих в едно мазе, потънал в скръб за починалия си баща и за загубената си цигулка. Струва ми се, че наистина има талант, така че си заслужава да се опитаме да му помогнем. Ти би могла да излекуваш изтерзаното му тяло, Фриц да се погрижи за занемареното му образование, а когато е готов, тогава аз ще преценя дали наистина е гений, или просто надарено момче, което би могло да изкарва прехраната си с музика. Дай му тази възможност в знак на приятелство към твоето старо момче.

Теди

— Разбира се, че ще го направим — възкликна госпожа Баер, след като прочете писмото. А когато погледна към Нат, веднага почувства, че независимо дали е гений или не, в момента той е едно самотно, болно момче, което има нужда точно от онова, което наистина обичаше да дава — домашен уют и майчински грижи. Двамата с господин Баер мълчаливо го наблюдаваха и независимо от окъсаните дрехи и липсата на елементарно възпитание, у това момче имаше нещо, което им харесваше. Нат бе слабичък и блед дванайсетгодишен младеж със сини очи и високо чело под разрошената, отдавна неподстригвана коса. Лицето му често придобиваше напрегнато, дори уплашено изражение, сякаш очакваше, че някой ще го наругае или удари. Но чувствителните му устни видимо потрепваха, когато срещнеше нежен поглед, а очите му се изпълваха с такава благодарност, когато чуеше думи, изпълнени с топлина и сърдечност.

— Господ да благослови тази бедна душа, ще му разреши да си свири по цял ден с цигулката, стига да поиска — тихо прошепна госпожа Баер, след като видя изпълненото с нетърпение щастливо изражение на момчето, докато Нат му разказваше за оркестъра.

Затова и след вечерята, когато момчетата побързаха да се усамотят в класната стая, където започваха нови веселби, госпожа

Джоу се появи с цигулка в ръка и след като размени няколко думи със съпруга си, се насочи към Нат, който се бе свил в ъгъла и наблюдаваше с нескрит интерес всичко наоколо.

— Сега, младежо, би ли ни посвирил? Все още нямаме цигулка в нашия оркестър, надявам се, че ти ще се справиш чудесно.

Очакваше, че момчето ще се поколебае, но то веднага грабна стария инструмент и го притисна към себе си с такава любов, че не бе трудно да се увери човек, че музиката наистина е негова страст.

— Ще се постарая, госпожо — бяха единствените му думи, след което прокара бързо лъка по струните, сякаш нямаше търпение да чуе по-скоро обичните звуци.

В стаята бе ужасно шумно, но Нат като че бе глух за всички останали звуци наоколо, свиреше единствено за себе си, потънал в наслада, забравил за всичко друго на света. Изпълняваше една обикновена негърска мелодия, от онези, които обикновено свиреха уличните музиканти, но веднага успя да привлече вниманието на момчетата, постепенно шумът утихна и всички започнаха да го слушат с учудване и наслада. Едно по едно момчетата се приближиха до него, господин Баер също застана точно до него и започна внимателно да го наблюдава. Нат изглеждаше наистина щастлив, свиреше с много чувство, без да обръща внимание на скупчилите се слушатели, очите му блестяха, бузите му се бяха зачервили, а тънките му пръсти направо хвърчаха, докато той притискаше нежно цигулката под брадичката си и я караше да говори с езика на музиката така, че посланията ѝ да достигат до сърцата на всички.

Избухналите шумни аплодисменти бяха за него много по-голяма награда, отколкото дъжда от дребни монети, които бе получавал в миналото. Той се огледа малко смутено наоколо, сякаш искаше да им каже: „Постарах се, доколкото можах, моля ви да харесате моето свирене“.

— Няма съмнение, че наистина си те бива — извика Томи, който вече се чувстваше нещо като закрилник на Нат.

— Ще свириш първа цигулка в моя оркестър — допълни с одобрителна усмивка Франц.

— Теди е прав, в това момче наистина има нещо — пошепна госпожа Баер на съпруга си, който кимна с глава в знак на съгласие, след което потупа окуражително Нат по рамото.

— Ти свириш чудесно, синко — каза му с много топлина. — Я сега започни някоя песен, за да можем и ние да ти пригласяме.

Това бе най-щастливият миг в живота на бедното момче. Изпълнен с гордост, той пристъпи напред, докато всички останали се струпяха около него. Никой не обръщаше внимание на окъсаните му дрехи, гледаха го с уважение и с нетърпение очакваха да чуят следващото му изпълнение.

Избраха една песен, която бе позната на всички и след един-два неуспешни старта, най-накрая успяха да запеят. Цигулката, флейтата и пианото водеха хора от момчешки гласове, които направо караха покрива да трепери. Това май се оказа твърде много за Нат, който явно бе по-слаб и изтощен, отколкото изглеждаше на пръв поглед. И едва бе отшумял последният звук от песента, когато лицето му се разтрепери, той изпусна цигулката, обърна се към стената и се разплака като малко дете.

— Какво има, скъпи — попита го госпожа Баер, която през цялото време бе пяла с пълен глас, като в същото време се опитваше да попречи на малкия Роб да тропва с обувките си по пода.

— Всички сте толкова мили... наистина е прекрасно — просто не мога да го понеса — ридаше Нат, после се закашля и накрая едва си поемаше дъх.

— Ела с мен, скъпи, ти трябва да си легнеш и да си починеш. Явно си ужасно уморен, а това място е твърде шумно за теб — пошепна му госпожа Баер, хвана го за ръка и го отведе в своята стая, където го остави да се наплаче на спокойствие.

После го накара да й разкаже всичко за себе си и изслуша със сълзи на очи тъжната му история, макар че вече знаеше за повечето неща от живота му.

— Скъпо дете, сега вече имаш майка и баща, а това тук е твоят дом. Не мисли повече за тъжните дни, опитай се да свикнеш тук и да се чувстваш щастлив. Можеш да бъдеш сигурен, че ако зависи от нас, никога няма да позволим да страдаш отново. Това място съществува точно затова, за да направи щастливи всякакви момчета, да ги научи да си помагат един на друг, да ги направи полезни граждани. Поне се надявам, че е така. Тук ще можеш да свириш колкото искаш, но първо трябва да се излекуваш. Сега ще се качим в банята, за да се изкъпеш, а

после си лягаш. Ако искаш, утре можем заедно да планираме времето ти тук.

Нат бързо стисна подадената ѝ ръка и тръгна, без да може да отрони нито дума, но изпълнените му с благодарност очи бяха достатъчно изразителни. Госпожа Баер го заведе в голяма стая, където ги посрещна една дебела немкиня с такова кръгло и засмяно лице, че приличаше направо на слънце.

— Това е сестра Хамел, тя ще ти помогне хубавичко да се изкъпеш, ще те подстриже, за да бъдеш съвсем „наред“, както се изразява Роб. Ето тук е банята. Обикновено в събота вечер първо изкъпваме малките момченца, за да ги сложим да си лягат, преди големите да нахълтат тук. Хайде, Роб, да започваме с теб.

Докато говореше, госпожа Баер бе смъкнала всичките дрехи на Роб и бързо го натика в продълговатата вана в малката баня, която се намираше точно до стаята на сестрата.

Вътре имаше две вани, няколко душа и всички останали необходими принадлежности. Нат скоро се отпусна в другата вана и остана там доста време, като с удоволствие наблюдаваше двете жени, които набързо изкъпаха, подсушиха и навлякоха пижамките на четирипет малки момченца, след което ги настаниха в леглата им в съседната стая. Малчуганите, естествено, съвсем не стояха мирни, правеха какви ли не номера, докато течаха тези операции, с което предизвикваха радостни възгласи и смях. Мина доста време, докато всички се умириха в леглата си.

Междувременно Нат вече се бе изкъпал, получи едно одеяло от сестрата и се настани до огъня, където тя го подстрига. Нова група момчета бе пристигнала и се бе настанила в банята, оттам долитаха толкова силни звуци от цамбуркане и викове, сякаш се провеждаше обучение на цяло ято млади тюлени.

— Май е най-добре Нат да остане да спи при теб, така че ако кашлицата го тормози много през нощта, би могла да му дадеш малко чай — предложи госпожа Баер, която хвърчеше наоколо като квачка, която трябва непрекъснато да наблюдава немирните си пиленца.

Сестрата се съгласи, даде на Нат дебела пижама, после му донесе нещо топло и сладко за пиене и го настани в едно от трите малки легла в стаята. Той се отпусна в него с такова удоволствие, напълно убеден, че на този свят не би могъл да съществува по-голям

лукс. Чистотата сама по себе си бе едно съвършено ново и приятно усещане за него, дебелия пижама бяха напълно непознат лукс в неговия предишен свят, а глътките от „добрата течност“ бяха като благ мехлем за кашлицата му, точно както милите думи действаха на самотното му сърце. Чувството, че някой се интересува и е готов да се грижи за него, превръщаше тази обикновена стая в истински рай за бездомното дете. Беше нещо като красив сън и той често стискаше очи и отново ги отваряше, за да види дали всичко няма в миг да изчезне. Последните преживявания бяха прекалено вълнуващи, за да може да заспи след преживяното, не би могъл да го направи, дори и да бе опитал, още повече че съвсем скоро пред изумените му очи се представи една от странните и в същото време типични картини за Плъмфийлд.

Краткото затишие след виковете и камбуркането в банята бе последвано от внезапна поява на възглавници, които се разхвърчаха от всички страни. Последваха ги бели завивки, измъкнати от леглата. Яростната битка се водеше в няколко стаи, после обхвана и горния коридор и дори в някои моменти за кратко се пренасяше и в стаята на сестрата, но това ставаше единствено когато някой притиснат от враговете си воин се опитваше да намери там защита. По всичко изглеждаше, че абсолютно никой не бе критично настроен към тези войнствени действия, не последва никаква забрана или признак на учудване от разразилата се война. Сестрата продължаваше да подрежда хавлиените кърпи на закачалката, а госпожа Баер простираше навън изпраните дрехи с такова спокойствие, сякаш в къщата цареше пълен ред. Когато се върна, едно от момчетата хвърли по погрешка възглавницата си към нея, а тя само го подгони към другата стая, като запрати след него и възглавницата му.

— Няма ли да се наранят? — попита Нат, като почти се превиваше върху леглото от смях.

— Не, скъпи, не! Битката с възглавници е разрешена всяка събота вечер. На следващия ден всичко изглежда по съвсем различен начин, особено след като момчетата се изкъпят и заблестят от чистота. Дори на мен всичко това ми доставя удоволствие — поясни госпожа Баер и се зае да подрежда чистите чорапи в шкафа.

— Това наистина е едно чудесно училище! — възкликна с възхищение Нат.

— Може да ти изглежда странно — засмя се госпожа Баер, — но ние не бихме искали да превръщаме в кошмар живота на децата чрез прекалено строги правила и много уроци. Честно казано, в началото бях забранила тези нощни битки с възглавници, но и без това никой не ме послуша. Просто не бях в състояние да удържам всички тези момчета, затова склжих с тях споразумение: аз се съгласих на петнайсетминутна яростна война с възглавници всяка събота вечер, а те обещаха да си лягат тихо и кротко в леглата през останалите дни. Опитахме и експериментът се оказа успешен. Ако те не удържат на думата си, тогава се лишават от съботното забавление, но ако всичко е наред през седмицата, просто разтварям прозорците, премествам лампите на безопасно място и те могат да настъпват и завладяват територии по целия етаж.

— Чудесно сте го измислили — възкликна Нат, който също изпитваше желание да се включи в бойните действия, но не се осмеляваше да си го признае от първата си вечер тук. Затова се задоволи само да лежи в леглото и да наблюдава този наистина забележителен спектакъл.

Томи Бангс предвождаше настъпващата армия, а Деми с достойна за възхищение храброст защитаваше стаята си, като успяваше да трупа на куп възглавниците със същата бързина, с която ги хвърляше по него настъпващият враг. Накрая агресорите останаха без никакви амуниции и с голи ръце се втурнаха напред, като се опитваха да си върнат оръжията. Е, случваха се и някои дребни инциденти, но никой нямаше нищо против тях, приемаха ги с чувство за хумор, докато възглавниците летяха като големи снежни топки напред-назад. В един момент госпожа Баер погледна часовника си и обяви на висок глас:

— Времето свърши, момчета. Бързо всички в леглата, за да не плащате неустойка.

— Какво е това неустойка? — попита с любопитство Нат, защото изгаряше от нетърпение да научи какво се случва с онези нещастници, които отказваха да се подчинят на тази доста странна, но с напредничави идеи, преподавателка.

— Лишаване от следващо удоволствие — отвърна госпожа Баер. — Давам им пет минути, за да се успокоят, след това изгасвам лампите

и очаквам пълен ред и спокойствие. Те са благородни момчета и държат на думата си.

Това май бе действително така, защото битката приключи точно толкова внезапно, колкото бе и започнала — полетяха само една-две възглавници, последва прощален вик, докато Деми отправи един последен удар по отстъпващия враг, след което се чуха и няколко закани за следващия път и накрая настъпи мир и спокойствие. В стаите вече можеше да се чуе само приглушен смях или шепот, финалната фаза на тази невероятна съботна вечер. Мама Баер целуна новото момче и го остави да потъне в щастливи мечти за живота си в Плъмфийлд.

ВТОРА ГЛАВА

МОМЧЕТАТА

Докато Нат здравата си поспи, бих искала да разкажа на младите читатели нещичко за момчетата, сред които ще се окаже той, след като се събуди.

Нека да започнем с нашите стари познайници: Франц вече е висок шестнайсетгодишен младеж, типичен немец — едър, с руса коса, най-често забил поглед в някоя книга и в същото време силно привързан към дома, добронамерен и изключително музикален. Чичо му съвсем успешно заместваше нуждата от обучение в колеж, а леля му го подготвяше да създаде свой собствен щастлив дом след време, като внимателно се стремеше да формира у него приятни обноси, любов към децата, уважение към жените — и към млади, и към възрастни, както и умения, които биха му били от полза за дома. Той беше дясната й ръка в критични ситуации, винаги уравновесен, внимателен и търпелив. Обичаше веселата си леля като майка, защото тя се стараеше да бъде точно това за него.

Емил бе съвършено различен, лесно избухваше, съзнанието му непрекъснато бе заето с нови идеи и стремежи. Мечтаеше да покорява морета и океани. Явно в жилите му течеше кръвта на старите викинги, така че бе трудно човек да го укроти. Чичо му бе обещал, че ще му разреши едно пътуване, след като навърши шестнайсет. Помагаше му в изучаването на навигацията, даде му книги, в които се разказваше за добри и храбри адмирали и герои. Освен това му позволяваше да се гмурка като рибка в близките езера и реката, естествено, когато учебните занятия приключеха. Стаята му приличаше на каюта на военен капитан, всичко напомняше за минали битки, навсякъде се виждаха корабчета. Идолът му бе капитан Кид и любимата му игра бе да се дегизира като този легендарен пират и с пълно гърло и пресипнал глас да пее известните морски песни. Не би се включил в изпълнение на никаква музика, готов бе да надува единствено моряшкия рог, който висеше на вратата на стаята му. В общите разговори също почти не

участваше, освен когато чичо му го питаше за нещо. Момчетата го наричаха „Командоре“ и се гордееха с флота му, който пореше близкото езерце и понякога понасяше такива загуби, че всеки помалодушен командир би изпаднал в отчаяние, но не и нашето момче, готово да приеме всяко предизвикателство.

Деми бе дете, при което отчетливо се проявяваше ефектът от любовта и вниманието, с които е бил ограден в първите си години; в него сякаш тялото и душата бяха в една непрекъсната хармония. Естествената изтънченост, която би могла да се възпита единствено при определени условия в дома, придаваше приятна простота на маниерите му. Без съмнение от майка си бе наследил непосредствеността и любящото сърце, а баща му се бе погрижил за физическото израстване на момчето чрез силна и пълноценна храна, спортуване и достатъчно сън. Усещаше се и приносът на дядо Марч, който го бе образовал с мъдростта и таланта на един съвременен Питагор — не като го натоварва с дълги и трудни уроци, а като му помага да развие максимално възможностите си, точно както розата разцъфтява, галена от слънчевите лъчи и с помощна на кристалните капчици роса. Деми съвсем не беше идеалното дете, разбира се, но грешките му изглеждаха съвсем невинни. От най-ранна възраст бе приучен на трудното изкуство да се самоконтролира, поради което не изпадаше в плен на силни желания и страсти. Беше тихо и сериозно момче, но не затворено, дори често весело. Едва ли си даваше сметка, че е необикновено схватлив и красив, макар и да умееше веднага и безпогрешно да оцени интелигентността и привлекателната външност у другите деца. Обичаше да чете книги и да се отдава на живи фантазии, плод на богатото му въображение и търсещия му дух. Тези страсти накараха родителите му да потърсят за него нова среда, където би могъл да получи полезни знания сред здрави и весели свои връстници. Бояха се да не се превърне в едно от онези бледи, преждевременно развити деца, които понякога изненадват и предизвикват възхищение у околните, но бързо помръкват подобно на топлолюбиви стайни цветя, изнесени навън. Защото младата душа разцъфтява твърде бързо и се нуждае от здраво тяло, което да ѝ помогне да пусне дълбоки корени в богатата почва на реалния свят.

Точно затова Деми бе присаден в Плъмфийлд и така бързо свикна с живота там, че Мег и Джон, а също и дядо Марч изпитаха

удовлетворение от взетото правилно решение. Смесването с останалите момчета му помогна да придобие жизнен опит и един по-практически поглед върху нещата, в резултат на което постепенно се отърси от безбройните илюзии, които като плътна мрежа опасваха мозъчето му. В същото време Деми наистина шокираше майка си, когато се прибираше вкъщи — ту с високото възклицание „по дяволите“, изречено точно по начина, по който го казваха момчетата в Плъмфийлд, ту с категоричното искане да му се купят обувки с дебели подметки, които „да тропат като обувките на татко“. Що се отнася до Джон, той приемаше това поведение с удоволствие, и веднага му купи исканите обувки.

— Момчето се развива добре, нека има и подходящи обувки за катерене — с удоволствие отбеляза той, когато ги донесе вкъщи. — Искам синът ми да израсне като истински мъж, малко грубост няма да му навреди, още повече че след като се прибере вкъщи, ще можем да тушираме постепенно проявите ѝ, ако има такива. Що се отнася до ученето, със сигурност ще има възможност да натрупа достатъчно знания, така че няма защо да форсираме нещата.

Дейзи бе по-блестяща и чаровна от всякога, просто се виждаше как у нея разцъфтява една прекрасна женственост, която безспорно бе наследила от майка си заедно с безкрайната любов към дома. Разполагаше с цяло семейство кукли, за които се грижеше безупречно. Освен това не можеше да си представи живота без своята малка кошничка с бродерията си, както и без дребните неща, които шиеше по такъв изящен начин, че Деми често изваждаше носната си кърпичка, за да се похвали с равните ѝ бодчета. Тя обичаше да бърника в шкафа със съдовете за храна, да пълни солниците, да подрежда приборите на масата. Не минаваше ден, в който да не обере с четката прахта по масите и столовете. Деми малко ѝ се присмиваше заради непрекъснатите усилия да поддържа всичко в ред, но му бе приятно, че може да разчита на нея за подреждането на стаята си, за някои дребни неща, които умелите ѝ пръстчета извършваха по безупречен начин, както и при подготовката на уроците. Така че между тях не съществуваше никакво съперничество.

Любовта им бе по-силна от всякога и дори подигравките на някои от момчетата не можеха да откажат Деми от нежното му отношение към Дейзи. Той страстно я защитаваше и не можеше да

разбере защо момчетата би трябвало да се срамуват да признаят открито, че обичат сестрите си. Дейзи направо обожаваше своя брат близък, смяташе го за най-забележителното момче на света и всяка сутрин, още обути в малките си пантофки, се приближаваше до вратата му и майчински му казваше:

— Ставай, скъпи, време е за закуска. Приготвила съм ти и чистата якичка.

Роб бе енергично момче, което сякаш по някакъв магически начин бе открил тайната на вечното движение, защото никога не заставаше дори и за миг на едно място. За радост не беше нито голям пакостник, нито особен храбрец, така че не създаваше проблеми както на себе си, така и на околните. Просто непрекъснато сновеше ту след майка си, ту след баща си и не спираше да им обяснява нещо, тъй като бе невероятен бърборко.

Теди бе прекалено малък, за да играе някаква съществена роля в живота на Плъмфийлд, макар че и той си имаше своята запазена територия, в която се вписваше прекрасно. Всеки в един момент изпитваше нужда да си има любимец и бебокът бе винаги на разположение, защото обичаше целувките и прегръдките. Госпожа Джоу често го носеше насам-натам със себе си, което му даваше възможност да потопи пръстче във всички домашни сладкиши при приготвянето им. Всички бяха на мнение, че по този начин сладкишите стават много по-вкусни, защото в Плъмфийлд наистина обичаха бебетата.

Дик Браун и Доли Петингил бяха по на осем години. Доли ужасно заекваше, но след идването в Плъмфийлд видимо се подобри, след като на всички бе категорично забранено да му се подиграват, а госпожа Баер се опитваше да го излекува, като го караше да говори колкото се може по-бавно. Общо взето Доли бе едно добро момче, при пристигането си дори твърде обикновено и безинтересно. Но обстановката явно му действаше добре, защото тук направо разцъфтя и напълно успешно се справяше с всекидневните си задължения, като заедно с това се чувстваше прекрасно.

Дик Браун имаше доста голяма гърбица, но понасяше с такава лекота този свой недъг, че Деми възкликна един ден многозначително:

— Да не би недъзите да правят хората по-добри? Ако е така, бих предпочел и при мен нещо да не е в ред.

Дик бе винаги весел и правеше невероятни усилия, за да не изостава от останалите момчета. Явно в недобре развитото му малко тяло бе скрит невероятен дух. Когато пристигна, бе твърде чувствителен към нещастieto си, но скоро се научи да не мисли за него, тъй като и никое от момчетата не смееше да му го напомни, след като госпожа Баер бе наказала един немирник, който бе дръзнал да му се присмива.

— Господ не се занимава с мен, защото душата ми си е праведна, независимо че гърбът ми е крив — отвърна тогава на мъчителя си през сълзи Дик. Татко и мама Баер оцениха колко полезна би могла да бъде тази мисъл и направиха усилия да му внушат, че и хората обичат душата му и не обръщат внимание на грозното му тяло, а когато споменават за недъга му, то е само в знак на съжаление към него или в опит да му помогнат по-лесно да го превъзмогне.

Докато разиграваха веднъж някаква пиеска за животни от гората, едно от момчетата го попита:

— А ти какво животно ще бъдеш, Дик?

— О, аз съм едногърбата камила, не виждаш ли издутината ми отзад? — отвърна със смях момчето.

— Точно такъв и ще бъдеш, мой малки красавецо, и няма да носиш товари, а ще крачиш наравно със слона най-отпред — обяви Деми, който бе организатор на спектакъла.

— Надявам се, че и останалите хора ще се отнасят с разбиране към горкото дете, точно както моите момчета се научиха да го приемат — каза си госпожа Джоу, докато наблюдаваше Дик, който бе една много щастлива едногърба камила, особено на фона на Кръглия Коул, изпъчил се от гордост и задоволство от предоставената му роля на слона.

Джак Форд бе високо и твърде слабо момче, което бе изпратено в това училище, тъй като таксата в него бе ниска. Мнозина биха го характеризирали като умен и съобразителен, но господин Баер никак не харесваше у него тази типична за янките настървеност и жажда за забогатяване, които съвсем не съответстваха на възрастта му и бяха не по-малко опасен недъг от заекването на Доли и гърбицата на Дик.

Нед Баркър бе като хилядите други четиринайсетгодишни момчета — един дългокрак немирник, на когото му липсваше такт и бе готов всеки момент да избухне. В интерес на истината, дори близките

му го наричаха „Несръчко“, като постоянно очакваха от него да се стовари върху някой стол, да блъсне масата или да бутне на пода разни дребни неща, които се изпречваха пред очите му. Той ясно осъзнаваше тази своя непохватност, но не бе направил почти нищо, за да я преодолее, просто му липсваше достатъчно смелост за това, предпочиташе празните приказки. Обичаше да зашлеви по някой шамар на малките момчета, а на големите гледаше да се подмаже по някакъв начин и макар че не бе лошо момче, бе такъв тип, който лесно би се поддавал на изкушението да кривне от правия път.

Джордж Коул бе разглезен от прекаленото внимание на майка си, която го бе обсипвала с непрекъснати нежности, докато накрая той направо вече не можеше да ги понася, а след това бе решила, че е прекалено крехък, за да се натоварва с уроци. В резултат на всичко това на дванайсет Джордж бе едно бледо, доста пухкаво, непрекъснато намръщено и мързеливо момче. Някакъв приятел бе убедил майка му да го изпрати в Плъмфийлд и едва тук бе започнал да отрезвява и да научава истината за живота. На новото място нямаше излишни нежности, налагаше се доста да се работи, а обучението бе толкова приятно, че Кръглия Коул, както го наричаха момчетата, бързо бе изкушен да се заеме сериозно с книгите. Съвсем скоро успя наистина да изненада изпълнената с тревоги и съмнения своя майка, която забеляза положителната промяна в него и бе напълно убедена, че във въздуха на Плъмфийлд има нещо забележително, което му е повлияло.

Били Уард бе точно това, което шотландците със симпатия наричат „самата невинност“. Приличаше на шестгодишно дете, макар че вече бе навършил тринайсет. Бе наистина необикновено интелигентно момче, но баща му бе избързал твърде много, натоварвайки го с доста тежки уроци. Искаше от него да виси по шест часа на ден над книгите, като очакваше да възприема знанията с бързината, с която страсбургската гъска поема пуснатата в човката ѝ храна. Вероятно е смятал, че изпълнява бащинския си дълг, но за малко не бе погубил момчето. Бедното същество се бе разболяло от ангина, след която изтерзаният му мозък бе напълно блокирал, сякаш някой с гъба бе изтрил всичко в него и го бе превърнал в бяло петно.

Това бе един жесток урок за амбициозния татко, който направо не можел да гледа пред себе си многообещаващото си дете, превърнало се почти в идиот. Точно затова го бе изпратил в Плъмфийлд — не се и

надявал, че някой би могъл да му помогне, но поне бил сигурен, че там ще се отнасят добре с него. Бе наистина тъжно да наблюдава човек това кротко и неуверено дете, което полагаше неимоверни усилия, за да напредне в уроците, сякаш се опитваше да догони изгубеното знание, което му бе струвало толкова скъпо. Ден след ден залягаше върху азбуката, докато накрая с гордост изричаше „а“ и „б“, напълно убеден, че ги е запомнил. Но на следващата сутрин наученото като че се бе изпарило и всичко трябваше да започне отначало. Господин Баер бе невероятно търпелив с него и продължаваше да прави усилия, макар че нещата изглеждаха напълно безнадеждни. Всъщност той се стремеше не толкова да го научи на нещо, колкото да разчисти мъглата в болния му мозък, за да може да си възвърне поне частично възможността да мисли, така че да не се чувства инвалид.

Госпожа Баер се постара да стабилизира здравето му по всякакъв възможен начин, а момчетата го съжаляваха и се отнасяха мило с него. Той не харесваше веселите им игри, седеше си сам часове наред, вперил поглед в гълъбите на прозореца. Често мълчаливо следваше Сайлърс от място на място, защото той се държеше много приятелски с него. Така че макар да бе забравил буквите, Били бе заобиколен с приятелски лица, които добре помнеше.

Томи Бангс бе хайманата на училището, най-старателният малък негодник, съществувал някога. Пакостите му бяха неспирни като на маймунка, но затова пък бе с добро сърце, така че всички му прощаваха и забравяха бързо дори най-ужасните му номера. Бе толкова разсеян, че думите преминаваха като вятър покрай него, макар че обикновено осъзнаваше всяка от грешките си и човек трудно би могъл да остане сериозен, когато започнеше да сипе съжаления и да предлага какви ли не тежки наказания, на които да бъде подложен за поредната пакост. Господин и госпожа Баер като че непрекъснато бяха на тръни в очакване на някакво ужасно нещастие — като се започне от това Томи да си счупи врата и се стигне до предположението, че би могъл да вдигне всичко във въздуха с някое самоделно взривно устройство. Сестрата бе заредила един специален шкаф с множество бинтове, анкерпласти и лекарства за първа помощ, които се пазеха за най-тежки случаи, защото обикновено Томи бе довеждан при нея полужив. Но май нищо не бе в състояние да го убие напълно, защото след всяко

поредно изпитание се поправяше бързо и започваше с удвоена енергия да крои нови номера.

Още първия ден, когато пристигна, успя да си отреже с косачката върха на един от пръстите на ръката. Само в рамките на първата седмица се подхлъзна и падна от покрива, където се бе качил без разрешение, бе преследван от разгневената квачка, която едва не му изкълва очите, защото се бе опитал да ѝ отмъкне пиленцата. Успя да се измъкне с луд бяг, затова пък не можа да спаси ушите си от яростно издърпване от страна на Ейша, която го бе спипала докато най-спокойно лапа цяла купа сладкиши, отмъкнати от кухнята. Никакви неуспехи и поражения не бяха в състояние да го разколебаят или спрат, този неуморим младеж продължаваше да се забавлява, като измисляше какви ли не номера, от които никой не бе пощаден. Когато не бе готов с уроците си, винаги намираше някакво комично обяснение, с което разсмиваше всички. Но обикновено бе добре подготвен, а и освен това доста го биваше в съчиняването на разни отговори, когато не бе чел предварително и не знаеше нещо, така че в училище нещата вървяха доста добре. Но извън класната стая това момче наистина си го биваше.

Бе успял да омотае дебелата Ейша с помощта на собствените ѝ дрехи към стълба и я бе оставил там да вика яростно в продължение на половин час през една понеделнишка сутрин, точно когато имаше най-много работа. Друг път заля Мери Ан по гърба с горещ чай, докато красивата прислужница бе застанала до масата, за да сервира обяда на господата. Стреснато от изненада и болка, горкото момиче разсипа супата и избяга навън толкова притеснено, че всички помислиха, че би могла дори да полудее. Един ден бе закрепил купа с вода върху клона на близкото дърво, като преди това я бе завързал за дръжката с красива панделка, която висеше надолу. Привлечена от панделката, Дейзи се опита да я дръпне, за да я прибере, но вместо това бе цялата залята с вода, която изцапа чистата ѝ рокля, а цялата тази случка силно я нарани. Бе напълнил захарницата с малки бели камъчета точно в деня, когато баба му дойде да го посети. Горката възрастна госпожа дълго се чудеше защо не се стопяват, след като ги бе сипала в горещия си чай, но бе достатъчно възпитана, за да задава каквито и да било въпроси. Бе донесъл в шепата си емфие в църквата и пет от момчетата така яростно се разкихаха, че трябваше да излязат навън. През зимата любимият му

номер бе да издълбава пътечки, които после заливаше с вода, така че през нощта да се заледят и после момчетата да се подхлъзват по тях. Направо влудяваше бедния Сайлъс, като непрекъснато криеше къде ли не обувките му, защото краката му бяха ужасно големи и момчето много се срамуваше от това. Последното му безобразие бе да даде на кокошките хляб, напоен с ром, в резултат на което настана невероятна суматоха, бедните животни се клатушкаха насам-натам, като не спираха да крякат и кудкудякат. Най-накрая на Дейзи ѝ домъчня за тях и ги затвори в курника, за да се наспят там и да изтрезнеят.

Ето това са момчетата и те си живееха така щастливо заедно, както само дванайсет малки палавници могат да живеят. Учеха и играеха, работеха и често се счепкваха за дребни неща, бореха се с грешките си и възпитаваха у себе си добродетели по един изпитан, макар и старомоден начин. Момчетата в други училища може и да научаваха повече от учебниците си, но затова пък дори не бяха чували за онази толкова важна мъдрост, която прави хората добри. Латинският, гръцкият и математиката бяха наистина важни. Но по мнението на господин Баер самопознанието, самопомощта и самоконтролът бяха от много по-голямо значение, затова и той старателно се опитваше да ги научи точно на това. Понякога хората само клатеха колебливо глава, когато слушаха идеите му, но не можеха да не признаят, че момчетата наистина променяха в положителна посока, както поведението си, така и начина си на мислене. Но все пак това бе едно „странно училище“, както госпожа Джоу бе обяснила на Нат.

ТРЕТА ГЛАВА

НЕДЕЛЯ

На следващата сутрин Нат скочи в момента, в който се чу звънецът и бързо облече дрехите, които бяха поставени на стола до леглото му. Макар че не бяха нови, дрехите много му харесаха. Те бяха останали от едно от по-заможните момчета, което бе учило в Плъмфийлд. Госпожа Баер винаги пазеше такива неща за бедните птички, които често долитаха и търсеха подслон в нейното гнездо. Едва бе успял да навлече всичко и се появи Томи, спретнат и с чиста якичка, за да го отведе на закуска.

Слънчевите лъчи огряваха голямата маса в столовата, както и нетърпеливите личица на групата гладни момчета, които се събираха бързо около нея. Нат забеляза, че всички бяха много по-спретнати и добре облечени, отколкото миналата вечер, и стояха със сериозни физиономии до столовете си. Малкият Роб, седнал до татко си начело на масата, скръсти ръцете си отпред и почтително сведе къдравата си главица, повтаряйки бавно молитвата, един утвърден сред немците ритуал, който господин Баер много обичаше и бе приучил и своя малък син на него. След това всички седнаха, за да се насладят на неделната си закуска, която се състоеше от кафе, пържола и печени картофи, вместо от хляб и мляко, с които момчетата обикновено задоволяваха глада си. На фона на потракващите вилици и ножове се водеха оживени разговори, обсъждаха се неделните уроци, мястото за разходки, дискутираше се върху програмата за предстоящата седмица. Докато слушаше, Нат стигна до извода, че неделята май е един от най-приятните дни. Той обичаше спокойствието и тишината, затова и спокойният разговор на масата много му харесваше. Макар животът му до този момент да бе доста труден и суров, момчето бе съхранило нежната си душа, каквато обикновено притежава отдадената на музиката личност.

— А сега, младежи, всеки да се заеме с неделната си работа, като ви напомням, че всички трябва да сте готови за църква, когато

пристигне омнибусът — обяви татко Баер и пръв даде пример на всички, като се запъти към класната стая, за да подреди учебниците за следващия ден.

Всеки тръгна в различна посока, за да изпълни конкретната задача, която имаше за деня и която би трябвало да свърши както се очаква от него. Едни донесоха дърва и вода, други изметеха стълбите, а трети изпълняваха разни поръчения, поставени им от госпожа Баер. Някои от момчетата побързаха да нахранят и своите любимци на двора, а една група, начело с Франц, почисти обората. Дейзи изми чашките, а Деми ги избърса, защото близнаците обичаха да работят заедно, а и Деми бе приучен да върши някои неща по домакинството докато си беше въщи. Дори малкият Теди си имаше своя задача — той обикаляше бавно масата, като разчистваше салфетките и подреждаше столовете на местата им. В продължение на около половин час момчетата жужаха наоколо като пчелички, след което пристигна омнибусът. Татко Баер, Франц и още осем от по-големите момчета се качиха в него и потеглиха към църквата, която се намираше на три мили разстояние в града.

Нат предпочете да си остане въщи поради острата си кашлица и заедно с четирите по-малки момченца прекара прекрасна сутрин в стаята на госпожа Баер. Известно време слуша приказките, които тя четеше на малчуганите, после научи заедно с тях химна, който тя ги накара да повторят няколко пъти, а накрая тихичко се зае да рисува върху една стара дъска.

— Ето това тук е за неделното училище — обясни госпожа Баер, като му показва редицата с книги с цветни картинки, кутии с моливи за оцветяване, малки тетрадки с твърди корици за дневници, както и материали за писане на писма. — Много ми се иска моите момчета да обичат неделите, да ги смятат за спокойни, приятни дни, когато могат да си починат от уроците и традиционните игри. В същото време да изпитват удоволствие от свободата и тишината и по този начин да усвояват едни така важни знания, които са дори по-съществени от онова, което може да се научи в училище. Разбираш ли какво искам да кажа? — попита тя, като наблюдаваше съсредоточеното му лице.

— Сигурно имате предвид да се научат да бъдат добри? — отвърна Нат след кратко колебание.

— Точно така, да бъдат добри и да им харесва да са такива. Това наистина е доста трудно понякога, отлично разбирам, но всички заедно си помагаме, за да успеем в това трудно дело. Всъщност главната ми цел е да науча своите момчета точно на това трудно изкуство, да бъдат добри — замечтано повтори госпожа Баер и посегна към една дебела тетрадка с твърди корици, която бе изписана някъде до средата, като я отвори на страница с една-единствена дума, изписана в горната ѝ част.

— О, това е моето име! — извика изненадано Нат, като в същото време очите му се изпълниха с любопитство.

— Да, имам си страница за всяко от момчетата. Тук си отбелязвам как напредва през седмицата, а в неделя му показвам резултатите. Ако са лоши, и двамата съжаляваме и сме разочаровани, ако са добри — радостта и гордостта ни също е обща, но при всички случаи момчетата знаят, че моята единствена цел е да им помогна и те се стараят да дадат всичко от себе си, защото ме обичат, обичат и татко Баер.

— Убеден съм, че би трябвало да е така — отбеляза Нат, като забеляза името на Томи на съседната страница и се почуди какво ли е записано под него.

Госпожа Баер забеляза къде е насочен погледът му и поклати отрицателно глава, като бързо обърна страницата:

— Не, не показвам резултатите на никой друг, освен на онзи, за когото се отнасят. Наричам я книга на собствената съвест, затова и само двамата с теб ще знаем какво е написано на страницата под твоето име. От теб зависи дали ще се зарадваш, или ще се засрамиш, когато го прочетеш следващата неделя. Според мен ще се получи един добър доклад, при всички случаи ще се постарая да те улесня при свикването на новото място, освен това ще се радвам, ако направиш усилия да спазваш установените тук правила, да се чувстваш добре в компанията на момчетата и да научиш нещо полезно.

— Ще се постарая, госпожо — обяви веднага Нат и лицето му се зачерви от искреното му желание наистина да направи госпожа Баер „доволна и горда“, а не „огорчена и разочарована“. — Сигурно е доста трудно да се пише за толкова много хора — добави след малко, когато тя затвори тетрадката и го потупа окуражително по рамото.

— Не, за мен не представлява особен проблем, защото всъщност не знам кое обичам повече — писането или момчетата — отвърна

госпожа Баер и неволно се засмя, когато забеляза изумения поглед на Нат при последните й думи. — Да, за мнозина момчетата са невероятен проблем, но всичко се дължи на факта, че просто не ги разбират достатъчно добре. С мен не е така, затова и досега не съм срещала момче, с което да не се разбирам, особено след като открия нежната струна в душата му. Господ ми е свидетел, че не бих могла да живея без моята банда от скъпи, шумни палавници, нали, Теди? — и госпожа Баер успя да издърпа малкия крадец точно преди да успее да мушне голямата мастилница в джоба си.

Нат, който никога преди не бе чувал подобни думи, направо не знаеше какво да мисли за мама Баер — дали бе малко луда, или пък най-прекрасната жена, която бе срещал в живота си. Бе склонен по-скоро да приеме второто, независимо от доста странния й вкус и маниери, защото бързаше да напълни празната чиния на човек още преди той да я е помолил за това, най-искрено се смееше на момчешките шеги, а понякога лекичко изтегляше ухото му или го потупваше окуражително по рамото, което за Нат бе израз на нежност и добри чувства.

— А сега мисля, че няма да имаш нищо против да отидеш в класната стая и да поупражниш малко песните, които ще изпълним тази вечер — подкани го тя, правилно преценила какво би му се искало най-много.

Останал насаме с любимата си цигулка и нотите, поставени точно пред него на осветения от слънцето прозорец, Нат прекара един-два часа, изпълнени с невероятно щастие. Светът навън цъфтеше под напора на настъпващата пролет, а вътре цареше свещена тишина. Чуваха се само нежните звуци от стари мелодии, които той разучаваше, потопен изцяло в прекрасната реалност и напълно забравил за трудните отминали дни.

Когато посетителите на църквата се върнаха и обядът приключи, всеки се зае с нещо свое — едни четяха, други пишеха писма или си преговаряха уроците за утре, тук-там из къщата се оформиха малки групички, в които се водеха тихи и спокойни разговори. В три часа цялото семейство излезе на разходка, защото тези млади тела наистина имаха нужда от раздвижване. Господин Баер винаги тръгваше с тях и успяваше с бащинско спокойствие и нежност да насочи вниманието им

към мъдростта, която се съдържа в камъка, в забързания напред поток, както и към доброто, което човек би могъл да открие навсякъде.

Дейзи и госпожа Баер, заедно с двамата ѝ сина, заминаха за града, за да направят традиционната седмична визита у баба — нещо, което за твърде заетата мама Баер бе истински празник и огромно удоволствие. Нат все още не бе достатъчно здрав, за да излезе на разходка, затова помоли да остане въщи заедно с Томи, който с удоволствие прие ролята на домакин на Плъмфийлд.

— Ти вече си разгледал къщата, така че дай да излезем навън, за да ти покажа градината, хамбара и животните — предложи Томи, след като бяха оставени само с Ейша. Трябваше да следи да не им се случи нещо лошо, защото макар че Томи винаги бе изпълнен с най-добри намерения, с него непрекъснато ставаха най-неочаквани инциденти и никой не можеше да си обясни как точно се е стигнало до тях.

— Какви животни? — попита Нат, когато се запътиха към пътеката, която водеше към другата страна на къщата.

— Всички си имаме любими животни, за които се грижим, наричаме ги менажерията и ги държим на специално място. Ето ги. Какво ще кажеш за моето морско свинче? Не е ли истински красавец? — с гордост попита Томи, като му показва един от най-грозните представители на тази порода, която Нат бе виждал някога.

— Познавам едно момче, което има цяла дузина от тях и ми предложи едно, но нямаше как да го взема, тъй като не разполагам с място за него. Беше бяло, с черни петна по тялото, бих могъл да го донеса за теб, ако ти хареса — предложи Нат, като сметна, че по този начин се отплаща на Томи за вниманието му.

— Естествено, че ще ми хареса, а това бих могъл да дам на теб, двете животинки ще си живеят заедно, стига да не се бият. Онези бели мишки там са на Роб, Франц му ги подари. Зайците са на Нед, а дребните кокошки — на Кръглия Коул. Тази кутия тук е къщичката за костенурките на Деми, само дето той все още не се е снабдил с тях. Миналата година имаше шейсет и две, някои от които истински гиганти. Написа върху гърба на една от тях името си и годината и я пусна на свобода. Казва, че може би ще я намери отново след години и ще я познае. Бе прочел за някаква костенурка с подобен знак на гърба, разчетен от хората, които я открили. Според този надпис тя би трябвало да е на повече от сто години. Този Деми е голям веселяк.

— А в тази кутия какво има? — попита Нат, спрял пред дълбок кашон, до половината пълен с пръст.

— О, това е магазинът за червеи на Джак Форд. Той ги изкопава от земята и ги пренася тук, а когато ни потрѣбват за риболов, купуваме от него. Така и за нас е много по-лесно, само дето ни иска твърде висока цена. Например когато последния път пазарувахме, трябваше да ми даде дузина червеи за два цента, но ми пробута едни съвсем дребни. Джак се пише голям хитрец понякога, но вече го предупредих, че сам ще си изкопая червеите следващия път, ако не намали цената. Трябва да знаеш, че имам и две кокошки, онези сивите там, с червените гребени. Чиста порода са, а яйцата продавам на госпожа Баер, но никога не ѝ искам повече от двацет и пет цента за дузина, никога! Бих се срамувал да го направя — извика Томи и насочи осъдителен поглед към магазина за червеи.

— А кой е собственикът на онези кучета? — попита Нат, изпълнен с интерес към търговските операции, за които току-що бе чул. Той се убеждаваше все повече, че Томи Бангс е наистина личност, на която е привилегия и рядко удоволствие да бъдеш приятел.

— Голямото куче е на Емил. Казва се Христофор Колумб. Госпожа Баер го нарече така, защото много обича да произнася това име — Христофор Колумб, а освен това никой нямаше нищо против да се обръща така към кучето — подробно обясни Томи, явно вече вживял се в ролята на домакин, който показва менажерията. — Бялото пухкаво кутре е на Роб, а жълтото — на Теди. Един мъж ги бе донесъл, за да ги удави в близкото езеро, но татко Баер не му позволи. Те са напълно подходящи за малчуганите, лично аз изобщо не съм се занимавал с тях. Наричат ги Кастор и Полукс.

— Ако можех да избирам, бих предпочел магаренцето Тоби. Мисля, че да яздиш е нещо наистина приятно, а освен това то е толкова малко и добричко — каза Нат, като си припомни с каква мъка се бе придвижвал с баща си от едно място на друго и колко много се уморяваха краката му.

— Господин Лари го изпрати на госпожа Баер, за да не ѝ се налага да мъкне Теди на гърба си, когато излизаме на разходка. Всички много обичаме Тоби, той е едно първокласно магаренце. А гълъбите, които виждаш, принадлежат на всички ни, всеки си има свой любимец, но заедно се грижим за малките, когато се излюпят. Те са толкова

сладки, че човек може да стои край тях с часове. В момента нямаме от малките, но би могъл да се приближиш и да разгледаш големите, докато аз проверя дали моите кокошчици не са снесли някое яйце.

Нат се изкачи по стълбата, провря глава през малката вратичка и дълго разглежда красивите гълъби, които гугукаха и се гонеха из просторната си къщичка. Едни не помръдваха от гнездата си, явно мътеха яйца, други подскачаха вътре, а трети излитаха навън към слънчевата ливада насреща, на която кротко си пасяха шест дойни крави.

„Всеки тук, с изключение на мен, си има по нещо. Колко хубаво би било, ако и аз можех да се грижа за някоя кокошка, гълъб или дори костенурка“, помисли си Нат и се почувства невероятно беден на фона на богатствата, с които разполагаха останалите момчета.

— Как се снабдявате със собствени животни? — попита той Тони, след като се срещнаха отново при хамбара.

— Някои ги намираме, други ги купуваме или приятел отвън ни ги подарява. Моите ми ги изпрати баща ми. Но веднага след като събера достатъчно пари от продажбата на яйца, ще си купя и двойка патици. Оттатък зад хамбара има едно чудесно езерце за тях, освен това хората дават добри пари за техните яйца. А и малките патенца са толкова сладки, истинско удоволствие е да ги гледаш как плуват — разпалено обясняваше Томи, сякаш вече се бе превърнал в милионер.

Нат въздъхна с горчивина, защото нямаше нито пари, нито баща, нямаше си нищо в този свят, освен празни джобове и дарбата, събрана на върха на десетте пръста на ръцете му. Томи май доста ясно разбра въпроса, както и въздишката, последвала след отговора му, защото след като се замисли за миг, побърза да му предложи:

— Виж, знаеш ли какво можем да направим. Ако ти се грижиш за събирането на яйцата — това е нещо, което никак не обичам да правя — ще ти давам по едно яйце на всяка дузина. Ти ще водиш сметките и когато ти се съберат дванайсет яйца, ще получиш двайсет и петте цента от мама Баер. С тях би могъл да си купиш каквото пожелаеш, разбираш ли?

— Да, с радост ще го направя! Какъв добър човек си, Томи! — извика Нат, почти замаян от чудесното предложение.

— О, не съм направил нищо особено! Можеш да започнеш веднага, като преровиш хамбара, а аз ще те почакам тук — предложи

Томи и се отпусна върху сеното с чувството, че хем е направил добра сделка, хем е извършил едно добро дело за приятеля си.

Нат с радост започна да ровичка из хамбара, навираше се във всяка дупка, докато накрая намери две чудесни яйца. Едното бе доста голямо, Томи веднага позна, че го е снесла любимата му госпожа Кокотоп.

— Може да задържиш едното, а другото ще взема аз, с него точно ми се допълва дузината, а от утре започваме, както се уговорихме. Ако искаш, води си сметките тук, близо до моите, така ще е най-лесно и за двама ни — обяви Томи, като му посочи една редица от мистериозни цифри върху равната страна на старата сеялна машина.

Изпълнен с невероятно задоволство от постигнатото, гордият притежател на едно яйце откри сметка заедно със своя приятел, който със смях написа над цифрите многозначителните думи: „Т. Бангс & Ко“.

Бедният Нат бе толкова поразен от този надпис, че трябваше да мине доста време, преди Томи да успее да го убеди да отиде и да предаде първото яйце от безценното си богатство в склада на Ейша. После двамата отново излязоха навън и след като разгледаха двата коня, шестте крави, трите прасета, както и чаровното теленце, Томи заведе Нат при старата върба, покрай която течеше забързано малко поточе. След като се изкачиха на оградата, лесно прескочиха в короната на дървото, от която стърчаха основите на три големи клона. Те бяха отсечени преди време, за да могат на тяхно място да израснат по-млади и здрави клончета, които вече се бяха източили напред, целите в зеленина. Точно на това място бяха оформени малки столчета, а под тях имаше достатъчно голяма хралупа, в която можеха да се сложат една-две книги, стара лодчица за игра и няколко недовършени свирки.

— Това е нашето пиратско място с Деми, двамата го направихме и никой не може да идва тук, без специално да му разрешим, с изключение на Дейзи, за нея и двамата не възразяваме — започна да обяснява Томи, докато Нат огледа с удоволствие шумящата тъмна вода под себе си и зелената поляна отпред, по която жужаха хиляди пчели. Те прелитаха от цвят на цвят, а въздухът наоколо бе изпълнен с приятен аромат.

— О, колко е красиво! — извика Нат. — Толкова се надявам, че ще ми разрешаваш да идвам тук понякога. Не съм виждал по-красиво място в живота си. Така ми се иска да бях птичка и да можех постоянно да живея тук.

— Мястото наистина е много красиво. Можеш да идваш, стига Деми да няма нещо против, но предполагам, че едва ли ще възрази, защото снощи ми каза, че те харесва.

— Наистина ли? — усмихна се с удоволствие Нат, тъй като всички момчета държаха на мнението на Деми, отчасти поради факта че бе племенник на татко Баер, но също и защото той бе едно доста сериозно и съзнателно момче.

— Да, Деми си пада по тихите момчета, а и двамата сигурно доста ще се харесате, ако и ти обичаш книгите като него.

При тези думи червенината по лицето на бедния Нат, избила от задоволство преди малко, сега придоби твърде наситен, дори болезнен вид и той смотолеве смутено:

— Аз не мога да чета много добре. Просто никога не съм имал време за книги, през цялото време трябваше да пътувам от място на място с цигулката, нали разбираш...

— О, и аз не си падам много по книгите, но се справям добре, щом реша — побърза да каже Томи, но изненадата в погледа му ясно показваше, че си бе помислил: „Момче на дванайсет години, а да не може да чете?“.

— Затова пък мога да разчитам нотите — допълни Нат, засрамен, че му се бе наложило да признае своята неграмотност.

— А аз не разбирам нищо от това — призна Томи и го погледна с уважение, което даде кураж на Нат да заяви твърдо:

— Готов съм да уча здравата, докато попълня пропуските в образованието си, преди никога не съм имал възможност за това. Трудни ли са уроците на господин Баер?

— Не, не е никак строг. Подробно обяснява всичко и ти дава време, щом види, че нещо те затруднява. Ако знаеш какви учители има, моят предишен не ни даваше да си поемем дъх. Само една дума да пропуснем и веднага следваше удар по врата! — каза Томи и несъзнателно разтърка врата си отзад, сякаш там още бе останала болката от множеството удари, които бе получил и които всъщност бяха единственият му спомен от годината „обучение“ при този учител.

— Струва ми се, че ще мога да прочета това — каза Нат, докато разглеждаше една от книгите.

— Тогава опитай малко, аз ще ти помогна — насърчи го с окуражителен тон Томи.

Нат направи неимоверни усилия и успя да преодолее една страница с множество приятелски „подсказвания“ от страна на Томи, който го увери, че в най-скоро време „ще го бива“ колкото и останалите. След това двамата поседяха на дървото и си поговориха по момчешки за най-различни неща. Една от темите, между другото, бе и градинарството, защото както гледаше от висотата на дървото, Нат се поинтересува какво е засято в малките лехички от отсрещната страна на потока.

— Това са нашите стопанства — обясни Томи. — Всеки си има свой участък и отглежда каквото си иска на него. Длъжни сме само да избираме различни неща, като нямаме право да правим промени, докато не дойде времето да приберем реколтата от дадена култура, а през лятото сме длъжни да полагаме грижи за нея.

— А ти какво ще отглеждаш тази година?

— Намислил съм да гледам боб, щото той е най-лесен, почти сам си расте.

Нат просто не можа да се въздържи и искрено се засмя, защото Томи бе избутал назад шапката си, сложил ръце в джобовете си и с интонацията си напълно имитираше Сайлс, човека, който поддържаше имението на господин Баер.

— Е, няма защо да се смееш; бобът наистина се отглежда много по-лесно, отколкото царевицата или картофите. Миналата година опитах с пъпеш, но се оказа голяма играчка, освен това проклетите пъпеш не узряха до началото на зимата, така че можах да опитам само един от водните и две мънички „разкашкани подобия на пъпеш“ — каза Томи, като с последната фраза отново се опита да подражава на Сайлс.

— На мен ми се струва, че не е чак толкова трудно да се отгледа царевица — внимателно вметна Нат, като се опита да потисне смеха си.

— Да, но трябва непрекъснато да я окопаваш. А бобът се копае веднъж на шестата седмица или някъде там и скоро след това вече е узрял. Тази година ще опитам с боб, още повече че обявих първи това

свое желание. Кръглия Коул също имаше претенции за него, но го изпреварих, така че трябваше да се задоволи с грах. Ще му се наложи добре да подбере семената, за да получи по-добра реколта, защото и без това яде твърде много.

— Дали ще получа и аз участък? — попита Нат, убеден, че дори отглеждането на царевица би трябвало да е една приятна работа.

— Разбира се, че ще получиш — чу се един глас отдолу и момчетата видяха под дървото господин Баер, който се бе върнал от разходката и бе тръгнал да ги търси, защото в неделя обикновено провеждаше по един кратък разговор с всяко от момчетата — бе установил, че тези разговори са им доста полезни и ги окуражават преди началото на седмицата.

Внимателното отношение вършеше наистина чудеса, защото всяко от момчетата знаеше, че господин Баер проявява интерес към него и някои бяха по-склонни да открият сърцето си пред него, отколкото пред госпожа Баер. Това важеше с особена сила за по-големите, които обичаха да разговарят за своите мечти и планове с господин Баер ей така, по мъжки. Но когато бяха болни или в беда, инстинктивно предпочитаха да споделят с госпожа Джоу, докато по-малките я ползваха за майка изповедник във всички случаи.

Докато слизаше от гнездото си, Томи падна в потока; но тъй като това не му се случваше за първи път, бързо се измъкна и се насочи към къщата, за да се изсуши. Така господин Баер остана насаме с Нат, каквото бе и основното му желание. Докато се разходиха между участъците, той успя да спечели сърцето на младежа, като му предложи да поеме една от лехите. Двамата съвсем сериозно обсъдиха евентуалните култури, които би могъл да отгледа, сякаш изхранването на семейството зависеше от реколтата, която щеше да се получи. От тази приятна тема постепенно преминаха към други, в резултат на което Нат получи толкова много полезни идеи, които възприе с благодарност, както сухата земя поема топлия пролетен дъжд. През цялата вечер Нат мислеше за този разговор, като често вдигаше очи и поглеждаше към господин Баер, сякаш искаше да му каже:

— Толкова ми хареса това, направете го отново, сър.

Нямам представа дали господин Баер разбра смисъла на тези погледи или не, но когато момчетата се събраха заедно в стаята на

госпожа Баер за традиционния неделен разговор, той избра тема, която май му бе подсказана от разходката в градината.

Когато се огледа наоколо, Нат си даде сметка, че така събрани, всички приличаха по-скоро на едно семейство, отколкото на училище. Момчетата бяха насядали в полукръг около огъня, някои на столове, други на килима. Дейзи и Деми се бяха настанили на коленете на чичо Фриц, а Роб се бе сврял в задната част на люлеещия се стол на майка си, където би могъл и да подремне, без никой да го забележи, ако разговорът стане твърде сложен за него. Всички се чувстваха удобно, слушаха внимателно, защото жадуваха за почивка след продължителната разходка, а всяко момче знаеше, че ще го попитат за мнението му, така че трябваше да е готово да отговори бързо и ясно.

— Имало едно време — започна по любимия му, макар и старомоден начин господин Баер, — един велик и мъдър градинар, който притежавал най-голямата градина на земята. Това било едно наистина забележително и чудесно място, за което той се грижел с невероятно умение и внимание, като отглеждал най-различни вкусни и полезни неща. Но дори и в тази прекрасна градина растели плевели. Често почвата се оказвала неплодородна и дори да засявал добри семена в нея, те не можели да поникнат. Този човек имал много помощници за градинската работа. Някои изпълнявали безупречно задълженията си и наистина заслужавали големите заплати, които им плащал. Имало, обаче, и такива, които се отнасяли немарливо към работата и техните участъци тънели в бурени, което ужасно го ядосвало. Но той бил търпелив, работел хиляди и хиляди години в очакване на голямата реколта.

— Той би трябвало да е доста стар — обади се Деми, вперил поглед в лицето на чичо Фриц, сякаш се опитваше да разбере какво мисли той по въпроса.

— Стига, Деми, това е просто приказка — пошепна му Дейзи.

— Не, според мен по-скоро е аригория — отвърна Деми.

— Какво означава „аригория“? — обади се Томи, който бе доста критично настроен.

— Кажи му, ако знаеш, Деми, а ако не знаеш, не употребявай думи, чието значение не разбираш — каза господин Баер.

— Знам, дядо ми го обясни. Баснята например е една аригория, това е приказка, която има някакъв дълбок смисъл — извика Деми,

който гореше от желание да докаже правотата си.

— Точно така, скъпи, приказката на чичо ти е алегория, сигурна съм в това, затова трябва да я чуеш до края, за да разбереш дълбокия смисъл в нея — отвърна госпожа Джоу, която винаги участваше във всичко, което ставаше наоколо, и изпитваше от това не по-малко удоволствие от момчетата.

Демисе успокои, а господин Баер продължи, като се опитваше да мобилизира всичките си познания по английски език, макар че през последните пет години бе постигнал действително много в това отношение, като винаги твърдеше, че го дължи на момчетата.

— Този градинар дал около дузина от участъците на един от прислужниците си, като му поръчал да се постарее, и да види какво може да отгледа. Този прислужник не бил нито богат, нито мъдър, нито особено добър, но наистина имал желание да помогне, защото градинарят му бил направил не една и две услуги. Затова с удоволствие поел участъците и запретнал ръкави да ги обработва. Те били с различна форма и големина, на някои почвата била плодородна, на други — камениста, но всички се нуждаели от доста работа, защото на плодородната почва избухват и повече бурени, а бедната почва трябва да се почисти от камъните.

— Какво е имало в тях, като изключим бурените и камъните? — попита Нат, който бе толкова завладян от картината на тази огромна градина, че забрави плахостта си и заговори пръв, преди всички останали.

— Цветя — отвърна господин Баер и огледа с нежност момчетата. — Дори в най-занемарените и обрасли в бурени части растели цветя. На едно място рози, на друго — маргаритки или божури. — Господин Баер направи малка пауза, като пощипна нежно червената бузка на малкото момиченце, което държеше в ръцете си. — На едно от местата имало доста странни растения, оградени с блестящи камъчета, лоза, която била израснала много нависоко, както и разни други полезни растения, които току-що били поникнали. И, както се досещате, именно това бил участъкът, за който се грижел един мъдър стар човек, прекарал в подобни градини целия си живот.

На това място от „аригорията“ Демисе изви глава настрани като любопитна птичка и впери поглед в лицето на чичо си, сякаш очакваше всеки момент нещо да се случи, така че бе в напрежение. Но

господин Баер продължи да оглежда с най-невинна физиономия лицата на младежите около себе си и само очите му бяха някак си сериозни и изпълнени с копнеж. Единствено съпругата му разбираше какво означава този поглед — той бе израз на невероятното му желание наистина да помогне с нещо на своите питомци, които всъщност бяха все още не напълно оформени малки градински участъци.

— Както вече ви обясних, някои от лехите в тази градина много лесно се обработвали — т.е. за тях човек би могъл да се грижи с лекота, Дейзи. Но за други били нужни доста усилия. Имало например една слънчева лехичка, в която биха могли да растат плодове и зеленчуци, а също и цветя, но лехичката просто не я било грижа за нищо. И когато човекът засаждал, да кажем пъпеш, на това място нищо не пониквало, тъй като лехичката пречела на семената да се развиват. Човекът се чувствал доста нещастен и опитвал отново и отново, но всички посети семена съхнели, защото лехичката „забравяла“ да се погрижи за тях.

В този момент всички се засмяха и погледнаха към Томи, който бе наострил уши още в мига, когато се спомена за пъпеш, а когато чу и традиционното си извинение за „забравянето“, сведе засрамено глава.

— Знаех си, че става дума за нас — плесна с ръце Деми. — Ти си мъжът, а ние сме малките лехички, нали чичо Фриц?

— Радвам се, че се досетихте. А сега нека всеки от вас ми каже какво семенце би искал да засея в душата му през тази пролет, така че през следващата есен да прибера богата реколта от моите дванайсет, не, вече тринайсет лехички — каза господин Баер, като кимна към Нат, когато се поправи за бройката.

— Можете да засадите царевица, зелен боб и грах. Освен ако не смятате, че всичко това ще ни дойде твърде много и може да надобелеем — обади се Кръглия Коул и лицето му в миг порумения при мисълта за множеството вкусни неща, които биха могли да се приготвят при добра реколта.

— Но той няма предвид такъв вид семена. Става дума за неща, които биха ни направили по-добри, а бурените са нашите грешки — извика нетърпеливо Деми, който обикновено играеше главна роля в тези разговори, тъй като бе свикнал с тях и те много му харесваха.

— Точно така, нека всеки си помисли от какво най-много се нуждае и да ми го каже, а аз ще се постарая да му помогна да придобие това качество. Но и вие сами трябва да направите усилия, защото в противен случай ще се получи нещо като с пъпешите на Томи — много листа и нито един плод. Ще започна с най-големия, първо ще попитам мама какво би искала тя в своята лехичка, защото всички ние сме част от една красива градина и бихме могли да прибираме богати плодове от нея в името на Господ, само ако Го обичаме достатъчно — каза татко Баер.

— Бих искала да посея в моята леха едно-единствено нещо — търпението, за да получа колкото е възможно повече от него, тъй като то наистина ми е много нужно — обяви госпожа Джоу толкова сериозно, че момчетата веднага се замислиха какво биха могли да кажат те, когато им дойде редът. В душите на някои се промъкна дори чувство за вина, защото си даваха сметка, че точно те често са „помагали“ за изчерпването на търпението на мама Баер.

Франц си пожела повече упоритост, Томи — постоянство, а на Нед му се искаше да проявява повече спокойствие. Предпочитанията на Дейзи бяха свързани с работата, а Деми си мечтаеше „да бъде мъдър поне колкото дядо“. Нат притеснено си призна, че би искал толкова много неща, че просто не знае какво точно да избере, така че оставя избора на господин Баер. Желанията и на останалите бяха горедолу същите, като търпението, вниманието и щедростта май бяха сред най-предпочитаните „култури“. Едно от момчетата си призна, че много би искало да се научи да става по-рано, но не знае какво точно семенце му трябва за това, а Кръглия Коул въздъхна и каза:

— Аз бих искал да обичам и уроците поне толкова, колкото храната, но просто ми е невъзможно.

— Може би ще трябва да засеем в теб семенцето на себеотрицанието, да се грижим за него и да го поливаме. Сигурен съм, че то ще даде добри плодове и до следващата Коледа никой няма да се разболеے нито веднъж от преяждане. Ако тренираш своя ум, Джордж, той ще се чувства гладен единствено когато тялото ти има нужда от храна, а любовта ти към книгите може да стане почти като на този философ тук до мен — каза господин Баер и веднага добави, като приглади назад косата на Деми: — Но и ти също си доста лаком, синко, често тъпчеш малкото си мозъче с толкова невероятни истории и

фантазии, точно както Джордж пълни стомаха си със сладкиши и бонбони. И двете неща са еднакво вредни, затова бих искал да се опиташ да се промениш. Ето например аритметиката съвсем не е толкова приятно нещо като арабските приказки, но е много полезна и ако не я научиш сега, след време ще изпитваш срам от неграмотността си.

— Но „Хари и Луси“ и „Франк“ съвсем не са никакви приказчици, в тях става въпрос за барометри, за строителство, за обзавдане на коне и за какви ли не още полезни неща, нали, Дейзи? — разпалено започна Деми, търсейки аргументи, с които да се защити.

— Така е, но много по-често те намирам да четеш „Роналд и майската птица“, отколкото „Хари и Луси“ и съм сигурен, че „Синдбад“ ти е два пъти по-интересен от „Франк“. Хайде, дайте да сключим една сделка — аз с вас двамата. Джордж да яде само по три пъти на ден, а ти да четеш само по една книжка с приказки на седмица, а в замяна аз ще ви разреша да играете на новото игрище за крикет, само че трябва да го правите достатъчно често — убедително каза господин Баер, който добре знаеше, че Кръглия Коул не обича да тича, а Деми почти винаги четеше във времето, определено за игра.

— Но ние не обичаме да играем на крикет — възрази Деми.

— Така е сега, но е възможно да ви хареса, след като овладеете добре играта. Освен това ще имате възможност да правите по някой приятелски жест за другите момчета, които обичат да играят — ще можете да им преотстъпвате новото игрище, което по право ще принадлежи на вас.

Този аргумент бе явно достатъчно убедителен и за двамата, защото те се съгласиха на сделката, за голямо облекчение на останалите.

След това поговориха още малко за градината, а после запяха заедно. Оркестърът достави огромно удоволствие на Нат, в него госпожа Баер свиреше на пианото, Франц — на флейта, господин Баер — на виолончело, а самият той — на цигулка. Това бе един съвсем обикновен концерт, но той явно доставяше удоволствие на всички. Дори старата Ейша, която седеше в ъгъла, се присъединяваше към песните с приятния си глас, защото в това семейство всички участваха в неделните псалми — стопани и прислужници, млади и стари, бели и

цветнокожи. И може би затова песните им отлитаха чак до Господ на небето.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ТРУДНИТЕ СЪПКИ КЪМ ПО-ДОБРО

Когато Нат тръгна към класната стая в понеделник сутринта, на вратата за миг се поколеба и дори му се искаше да се върне обратно, защото си даваше сметка, че сега всички щяха да разберат, че не може да чете. Но господин Баер го настани на чина точно до прозореца, където можеше да седне с гръб към всички останали и където единствено Франц щеше да чува четенето му, без останалите да разберат колко много се запъва, нито да виждат как нервно мачка книгата си. Беше му страшно благодарен за това и веднага се зае така усърдно с четенето, че господин Баер дори се усмихна, като видя зачервеното му лице и потъналите му в мастило пръсти.

— Недей да се стараяш чак толкова, момчето ми; съвсем ще се изтощиш, а и без това имаме достатъчно време — посъветва го господин Баер.

— Но аз наистина трябва да работя много, за да успея да настигна останалите. Те знаят толкова много, а аз — почти нищо — отвърна Нат, който бе изпаднал в пълно отчаяние, след като чу колко много знаят момчетата по граматика, история, география. Прецизността, с която излагаха знанията си, му изглеждаше наистина непостижима, както и лекотата, с която говореха по тези теми.

— Ти също знаеш доста неща, които за тях са непознати — опита се да го успокои господин Баер, като седна до него, докато Франц започна да преповтаря с част от учениците таблицата за умножение.

— Наистина ли мислите така? — погледна го учудено Нат.

— Да, ето например, ти умееш да се въздържаеш, да не изпускаш нервите си, а Джак, който смята доста бързо, не може да го прави. Това е един изключително труден урок, който според мен ти си овладял много добре. Освен това ти можеш да свириш на цигулка, нещо, което не може да прави нито едно от останалите момчета, макар че на всички много им се иска. И което е най-хубавото, Нат, ти наистина имаш

желание да напреднеш, което на практика е наполовина спечелена битка. В началото изглежда трудно и може би в някои моменти ще се почувстваш обезкуражен и дори отчаян, но в никакъв случай не се отказвай, продължавай нататък и нещата ще започнат да стават все по-лесни и по-лесни.

Лицето на Нат започна да се прояснява и дори накрая светна в усмивка, докато слушаше тези думи. Колкото и кратък да бе списъкът с уменията му, все пак се чувства много доволен, че има неща, които вече бе постигнал. „Да, аз наистина умея да се въздържам — приучих се на това след шамарите на баща ми; мога и да свиря на цигулка, макар че изобщо нямам представа къде по-точно се намира Бискайският залив“, помисли си той с невероятно облекчение, сякаш камък му бе паднал от сърцето.

— Аз действително много искам да уча и имам намерение да опитам — каза след това на глас толкова сериозно, че думите му прозвучаха доста високо и Деми ги чу. — Никога досега не съм ходил на училище, просто нямах възможност за това. И ако момчетата не ми се присмиват, сигурен съм, че ще напредна бързо — вие и госпожата сте толкова добри с мен.

— Те няма да ти се присмиват, ако се опитат, аз ще... аз ще им кажа да не го правят — извика Деми, напълно забравил къде се намират.

Всички млъкнаха. Момчетата вдигнаха очи, за да видят какво става.

Тъй като бе убеден, че един урок по взаимопомощ би бил много по-полезен на момчетата в момента, отколкото таблицата за умножение, господин Баер им довери истината за Нат. При това представи разказа за досегашния му живот в такъв интересен и вълнуващ вид, че добросърдечните младежи веднага изразиха готовност да му помогнат. Дори се почувстваха поласкани от възможността да предадат част от натрупаната тук мъдрост на това момче, което така добре свири на цигулка. Благодарение на този призив отношенията между момчетата поеха в правилна насока и оттук нататък Нат имаше твърде малко затруднения, които да преодолява, тъй като останалите непрекъснато му даваха „по едно рамо“, за да изкачва стълбичката на познанието.

Но той в никакъв случай не трябваше да прекалява с усилията, докато здравето му не се стабилизира, затова госпожа Джоу се стремеше да му намира всевъзможни развлечения из къщата, докато останалите залягаха над книгите. Май участъкът му в градината бе за него най-доброто лекарство. Работеше там неуморно, старателно подготви лехичката, после пося семената на зеления боб и нетърпеливо ги наблюдаваше как поникват и растат нагоре. Радваше се на всяко ново зелено листенце, което се покажеше, както и на тънките стъбълца, които бързо се издигаха нагоре под топлите лъчи на пролетното слънце. Никога преди не бяха полагани толкова много грижи за градината. Господин Баер дори започна да се страхува, че нищо няма да може да поникне, защото Нат непрекъснато прекопаваше лехите; затова и бързаше да го прати да работи в цветната градина или на лехата с ягодите, където можеше да си плеви на воля и да си тананика под носа в тон с жуженето на множеството пчели наоколо.

— Ето такава реколта обичам най-много — казваше весело госпожа Баер, като го пощипваше по вече произдутите и зачервени бузки или го потупваше по раменете, които бяха започнали да позаякват след полезната работа в градината, добрата храна и при липсата на този тежък товар — бедността.

Демис бе малкият му верен приятел, Томи си остана негов патрон, а Дейзи обикновено успяваше да успокои всичките му болки. Макар че те бяха по-малки на години от него, той се чувстваше чудесно в компанията им, тъй като плахиет му характер му пречеше да се включва в грубите игри на по-големите момчета. Господин Лорънс не го бе забравил, изпрати му дрехи и книги, както и нови партитури, а от време на време идваше да види как се чувства момчето му на новото място, понякога го водеше в града на концерт. В тези случаи Нат се чувстваше на седмото небе от радост и щастие, защото можеше да отиде в голямата къща на господин Лорънс, да види красивата му съпруга и приказната им малка дъщеричка, да си хапне добре и да се почувства така, че после с дни и нощи да разказва и да си мечтае отново за подобно нещо.

Всъщност е толкова лесно да направиш едно дете щастливо, че наистина е жалко, че в този свят, изпълнен с приятни неща и слънчева светлина, съществуват все още изпити лица, празни ръце, протегнати за помощ, и самотни малки сърца. Усещайки всичко това, семейство

Баер събираха и последната трохичка, за да нахранят своето ято от бедни врабчета, защото те всъщност съвсем не бяха богати, освен по отношение на щедростта си. Много от приятелките на госпожа Джоу й изпращаха играчките, от които собствените им деца бързо се отегчаваха, а Нат се зае да ги поправя, една дейност, с която добре се справяше и която в същото време му доставяше удоволствие. Беше много прецизен и малките му пръстчета пипаха умело, така че прекарваше дългите дъждовни следобеди в поправяне на легла за кукли и гардеробчета, различни фигурки и игри, докато Дейзи шиеше дрехи и оправяше прическите на раздърпаните кукли. Веднага след като играчките биваха поправяни, те се прибираха в специален шкаф, предназначен за събиране на украса за коледното дърво на всички бедни деца в околността — по този начин момчетата в Плъмфийлд отбелязваха рождения ден на Господ Бог, който е обичал бедните и дал благословията си на децата.

Деми никога не се уморяваше да препрочита и да разяснява любимите си книги и двамата прекарваха толкова приятни часове в клоните на старата върба, разговаряйки за „Робинзон Крузо“, „Хиляда и една нощ“, „Приказки“-те на Еджуърт, както и за други безсмъртни книжки, които ще си останат любими на децата и през следващите векове. Благодарение на тези книги пред Нат се отвори един нов свят и желанието му да разбере какво ще се случи по-нататък му помогна да напредва, докато накрая започна да чете не по-зле от всички останали. Чувстваше се толкова богат и горд с тази своя нова придобивка, че се появи опасност да се превърне точно в същия книжен червей като Деми.

Постепенно у него настъпиха и други доста полезни промени. Няколко от момчетата си имаха „свой бизнес“, както те самите го наричаха. Всички те бяха от бедни семейства и като си даваше сметка, че рано или късно ще трябва сами да се грижат за прехраната си, семейство Баер насърчаваше усилията им към независимост. Томи продаваше яйцата си, Джак търгуваше с жива стока, Франц помагаше при обучението и получаваше пари за това, Нед имаше усет към дърводелството, затова му доставиха отнякъде нещо като струг, на който обработваше наличния материал и го превръщаше в различни полезни и красиви неща, които продаваше. Деми пък от своя страна

конструираше какви ли не водни колела, както и други видове непознати, но полезни машини, които предоставяше на момчетата.

— Нека да стане механик, ако желае — казваше господин Баер. — Всяко момче трябва да си има някакъв занаят, за да е независимо. Работата при всички случаи ще им е полезна, защото какъвто и талант да притежават — независимо дали е в сферата на поезията или в обработката на земята — то той ще трябва да се развива, за да им бъде един ден от полза, ако това е възможно.

Затова и когато веднъж Нат дотича при него и със зачервено от възбуждане лице го попита:

— Мога ли да отида и да посвирия с цигулката на едни хора, които ще си правят пикник в гората? Те ще ми платят за това, така че и аз ще мога като другите момчета да си спечеля някакви пари, свиренето е единственото нещо, което правя наистина добре...

Господин Баер без колебание му отвърна:

— Отиди, това е чудесно. Да си изкарваш пари със свирене е доста приятна работа, радвам се, че са ти го предложили.

Нат отиде и се справи толкова добре, че когато се върна, имаше цели два долара в джоба си, които показва на всички с нескрито задоволство. Разказа им и колко приятно му е било през целия следобед, как мило са се държали с него младите хора, които го бяха поканили, колко доволни са били от музиката му и как са му обещали да го повикат отново.

— Това е много по-приятно, отколкото да свириш по улиците, защото тогава не получавах никаква част от парите, а сега всичко си бе за мен, при това заплащането никак не е малко. Сега и аз си имам свой бизнес като Томи и Джак и той много ми харесва — говореше развълнувано Нат, като потупваше отърканото си портмоне и се чувстваше едва ли не вече милионер.

Той наистина се оказа твърдо в бизнеса, тъй като с настъпването на лятото пикниците зачестиха, така че мнозина искаха да се възползват от умението на Нат. Никой не го ограничаваше да ходи да свири, стига да не занемарява уроците си и хората, които го канеха, да бяха достатъчно надеждни и уважавани. Господин Баер търпеливо му обясни, че едно добро образование е необходимо на всеки, както и че срещу никакво количество пари не си заслужава да отиде сред хора, които биха го подтикнали към някаква лоша постъпка. Нат бе напълно

съгласен с всичко това и наистина бе приятна гледка да се види как невинното момче се качва в пълната с веселяци кола, спряла точно пред вратата специално за него, и поема напред. Вечерта се връщаше, като влачеше едва-едва крака, уморен, но много щастлив, единият му джоб бе издут от спечелените с труд пари, а другият — от прибраните в него лакомства от празненството, предназначени за Дейзи и за малкия Тед, за когото никога не забравяше.

— Ще пестя, докато събера достатъчно пари, за да мога да си купя собствена цигулка, така че да си подсигурия прехраната за по-нататък. Смятате ли, че ще успея? — питаше обикновено той, когато даваше припечеленото на господин Баер да му го пази.

— Надявам се, че ще успееш, Нат. Но преди това трябва да се погрижим да стабилизираме здравето ти, както и да напълним с повече знания тази твоя музикална главица. След това господин Лари ще ти намери някое подходящо място и сигурно няма да мине много време и всички ние ще дойдем да слушаме концертите, които ще изнасяш.

Благодарение на положените усилия, а също и на помощта от околните и очертаващите се по-добри перспективи, Нат започна да чувства, че животът му като че става по-лесен и по-приятен с всеки изминал ден. Напредваше така бързо в областта на музиката, че учителят му си затваряше очите пред затрудненията и бавните му реакции по други предмети, защото ясно разбираше, че мозъкът работи най-бързо там, където и сърцето помага. Единственото наказание, което му налагаше при явно занемаряване на важни уроци, бе да не свири през целия ден. Мисълта за подобно тежко изпитание го караше да заляга здравата над книгите и след като вече бе доказал, че може да се справя добре с уроците, никой не би приел извинения от рода на „не мога“.

Дейзи много обичаше музиката и изпитваше преклонение пред всеки, който умееше да свири, така че човек често можеше да я види на стълбите пред стаята на Нат, докато той се упражняваше вътре. Той също знаеше, че тя е отвън и това му доставяше огромно удоволствие и го караше да дава най-доброто от себе си, за да зарадва този свой единствен слушател. Тя никога не влизаше в стаята, предпочиташе да седи, шиейки нещо, или да се грижи за някоя от многобройните си кукли, а на лицето ѝ бе изписано удоволствие и една странна замечтаност, която предизвикваше сълзи в очите на леля ѝ Джоу.

— Точно като моята Бет — прошепваше тя и тихичко се отдалечаваше, защото дори присъствието на близък човек можеше да развали удоволствието на детето.

Нат бе много привързан към госпожа Баер, но намираше нещо дори още по-привлекателно у добрия професор, който проявяваше наистина бащински грижи за притеснителното и слабичко момче. Господин Баер си даваше сметка, че това момче едва се бе спасило в морето от грубости и жестокост, в което малката му лодчица се бе клатушкала в продължение на дванайсет години. Може би някой добър ангел е бдял над него, защото макар че тялото му бе страдало много, душата му се бе съхранила, така че бе излязъл на брега невинен почти като новородено. Може би любовта му към музиката му бе помогнала да се опази сред жестокия и труден живот, който го е обграждал.

ПЕТА ГЛАВА

ФОРМИЧКИТЕ ЗА ПЕЧЕНЕ

— Какво се е случило, Дейзи?

— Момчетата не ми разрешават да играя с тях.

— Защо?

— Казват, че момичетата не можели да играят на футбол.

— Разбира се, че могат. Аз самата съм го правила — извика госпожа Баер и се засмя при спомена за собствените си младежки лудории.

— И аз си знам, че мога; двамата с Деми сме играли, при това играта ни доставяше огромно удоволствие. Но сега и той не ми разрешава, защото останалите момчета може да му се присмиват — обясни Дейзи, изпълнена с болка от коравосърдечието на брат си.

— Честно казано, той си е напълно прав, скъпа. Всичко може да е било прекрасно, когато двамата сте били сами, но играта става доста груба, когато в нея участват цяла дузина момчета. На твое място бих се постарала да си намеря някакво занимание без тях.

— Омръзна ми вече да си играя сама! — почти изплака Дейзи, напълно съкрушена.

— Аз бих си поиграла с удоволствие с теб, но точно в момента съм ужасно заета, трябва да приготвя нещата за пътуването в града. Ти ще дойдеш с мен и ще можеш да видиш мама, а също и да останеш при нея за известно време, ако желаеш.

— С радост ще отида да я видя, а също и бебето Джоуси, но бих предпочела след това да се върна тук, ако може. Ще липсвам на Деми, ако остана у дома, освен това тук много ми харесва, лелю.

— Ти не би искала да се отделиш от своя Деми, нали? — попита леля Джоу и в погледа ѝ личеше, че напълно разбира тази голяма любов на малкото момиче към единствения ѝ брат.

— Просто не бих могла. Нали сме близнаци, нашата връзка е много по-силна, отколкото при другите хора — отвърна Дейзи с

блеснало лице, тъй като смяташе, че да имаш брат близък е една от най-големите благословии, които човек би могъл да получи.

— Добре, какво ще правиш тогава, докато аз се приготвям за пътуването до града? — попита госпожа Баер, която вече с голяма скорост прибираше цяла купчина изпрани чаршафи в шкафа.

— Не знам, но се чувствам уморена от куклите, бих искала ти да измислиш някаква игра специално за мен, леля Джоу — помоли Дейзи, застанала на вратата и загледана в леля си.

— Явно ще трябва сериозно да се занимаем с този въпрос, така че ще ми бъде нужно известно време. Междувременно ти би могла да слезеш долу и да видиш какво приготвя Ейша за обяд — предложи госпожа Баер, решила, че това е една добра възможност да отклони момиченцето от пътя си за известно време.

— Да, мисля, че това ще ми хареса, стига тя да не се ядоса — каза Дейзи и бавно се насочи към кухнята, която обикновено беше царството на тъмнокожата готвачка Ейша.

Само след пет минути тя се появи отново горе с грейнало лице, изпоцапани с тесто пръстчета и покрито с брашно носле.

— О, лелче, мога ли аз да правя тестото за сладкиша и за питките? Ейша няма да се сърди, каза, че ми разрешава, ще бъде толкова приятно да го правя, моля те, разреши ми — извика на един дъх Дейзи.

— Значи си намери занимание, чудесно. Прави каквото ти харесва и остани там колкото си искаш — отвърна с облекчение госпожа Баер, защото понякога бе по-трудно да се намерят забавления за едно-единствено малко момиченце, отколкото за цяла дузина момчета.

Дейзи побягна към кухнята и докато продължаваше работата си, леля Джоу непрекъснато се мъчеше да измисли някаква нова игра за нея. Най-накрая май ѝ хрумна нещо, защото се усмихна сама на себе си, блъсна вратите на гардероба и бързо се отдалечи.

— Ще го направя, пък каквото ще да става! — каза си тихо тя.

Този ден никой не разбра какво точно бе намислила, но очите на леля Джоу закачливо блестяха, когато каза на Дейзи, че е измислила една нова игра и възнамерява да я купи. Дейзи бе силно заинтригувана и не престана да задава въпроси по време на целия път до града, но не получи никакъв задоволителен отговор. След като пристигнаха, тя бе

оставена вкъщи, за да си поиграе с малкото бебче и да зарадва майка си с присъствието си, а леля Джоу отиде да пазарува. Когато се върна с множество доста странни пакети в колата, Дейзи бе толкова заинтригувана, че си мечтаеше веднага да се върнат в Плъмфийлд. Но леля ѝ май никак не бързаше, остана доста дълго в стаята на мама, седнала на пода с бебето в скута си, като разсмиваше госпожа Брук с разкази за пакостите на момчетата и всякакви други незначителни неща.

Дейзи така и не разбра кога точно леля Джоу бе споделила тайната с майка ѝ, но тя явно знаеше всичко, защото докато ѝ слагаше малката шапчица и я целуна по розовите бузки, тя ѝ каза:

— Бъди добро дете, Дейзи, и се постарай да научиш добре новата хубава игра, която леля ти е купила. Това е толкова интересно и полезно нещо и наистина е мило от нейна страна, че е решила да я играе с теб, тъй като тя самата никак не си пада по нея.

Последните думи предизвикаха искрен смях и у двете жени, което още повече възбуди любопитството на Дейзи. Докато пътуваха обратно, нещо в пакетите издрънча.

— Какво е това? — попита Дейзи, като веднага наостри уши.

— Новата игра — съвсем сериозно отвърна госпожа Джоу.

— От какво е направена? — не спираше с въпросите момиченцето.

— От желязо, ламарина, дърво, месинг, сол, захар, въглища и какви ли още не неща.

— Колко странно! А какъв цвят има?

— Всички цветове без изключение.

— Голяма ли е?

— Една част от нея е голяма, а друга не е.

— Виждала ли съм някога подобно нещо?

— Естествено, навсякъде, но никога толкова красиво като това.

— Господи, какво може да е? Просто нямам търпение да разбера. Кога най-накрая ще го видя? — попита Дейзи, като се въртеше неспокойно на мястото си.

— Утре сутринта, след като свършат учебните часове.

— Значи то е също и за момчетата?

— Не, само за теб и за Бес. Момчетата ще се радват да го виждат, но ще ги интересува само една част от тази игра. Но ти ще решиш дали

да им позволиш да участват.

— Ще позволя на Деми, естествено, стига той да иска.

— Не се и съмнявам, че всички ще проявят интерес, особено Кръглия Коул — засмя се госпожа Баер и очите ѝ станаха по-закачливи от всякога, главно след като потупа един доста странен пакет, който държеше в скута си.

— Нека и аз поне веднъж да го пипна — помоли Дейзи.

— В никакъв случай, веднага ще се досетиш какво има вътре и това ще развали изненадата.

Дейзи въздъхна, но само след миг на лицето ѝ цъфна усмивка, защото през една малка дупчица в опаковката бе забелязала нещо блестящо в пакета.

— Как бих могла да чакам толкова дълго? Не е ли възможно да го видя още днес?

— Не, скъпа, всичко трябва да се подреди, всяка от отделните части да заеме съответното място. Обещах на чичо Теди, че няма да го показвам, докато не е готово в окончателния си вид.

— Щом и чичо Теди знае за тази игра, тя наистина би трябвало да е нещо изключително! — възкликна Дейзи и плесна с ръце; защото този мил, богат и весел техен чичо бе като приказната кръстница за всички деца, непрекъснато им подготвяше весели изненади, чудесни подаръци и всякакви най-приятни забавления.

— Да, Теди дойде и ми помогна при покупката, двамата прекрасно се забавлявахме, докато избирахме различните части. Той винаги предпочита най-доброто, така че скромният ми план намери най-доброто си разрешение точно благодарение на неговото участие. Ти също трябва да му подариш една от своите най-нежни целувчици, когато пристигне и посети чудесната малка ку... Господи, почти ти казах за какво става дума! — извика госпожа Баер и се спря по средата на най-важната и интересната дума, като започна да разглежда внимателно сметките, сякаш се страхуваше, че може да изтърси тайната, ако продължи да говори. Дейзи кръстоса ръце и се направи на обидена, като в ума си трескаво прехвърляше различни видове игри, в които се съдържат буквите „к“ и „у“.

Когато пристигнаха вкъщи, тя внимателно проследи с поглед всеки един от пакетите, изнесени от колата, като обърна специално внимание на този, който бе най-голям и най-тежък и който Франц качи

веднага горе, като го скри в стаята на сестрата. Там през целия следобед ставаше нещо доста тайнствено, Франц ковеше нещо с чук, Ейша непрекъснато се въртеше нагоре-надолу, а леля Джоу не спираше да пренася разни неща, скрити под престилката ѝ. Малкият Тед беше единственото дете, допускано вътре, тъй като не можеше още добре да говори.

Всичко това доведе Дейзи почти до лудост, а вълнението ѝ се прехвърли и върху момчетата, които затрупаха мама Баер с любезни предложения да помогнат, които тя отхвърли, като цитираше собствените им думи, отправени към Дейзи:

— Момчетата не могат да играят с момчетата. Всичко това е за Дейзи и за Бес, както и за мен самата, така че не се надявайте да ви допуснем.

Като чува това, младите господа бързо се оттеглиха и веднага се заизреждаха да предлагат на Дейзи да поиграе с тях на топчета, на футбол, на прескочикобила и на какво ли още не, като при това го правеха с толкова любезност и искреност, че наистина изумиха невинната ѝ малка душа.

Благодарение на цялото това внимание тя успя някак си да преживее следобедните часове, вечерта си легна рано, а сутринта бе толкова старателна в училище, че на чичо Фриц му се прииска всеки ден да се измисляше по някаква нова игра, след като ефектът от това бе така добър. В класната стая цареше всеобща възбуда към единайсет часа, когато Дейзи бе освободена, защото всички знаеха, че точно сега тя ще получи новата и мистериозна игра.

Множество очи я проследиха как побягна навън от стаята, а мислите на Деми бяха толкова далеч, че когато Франц го попита къде се намира пустинята Сахара, той с тъга отвърна:

— В детската стая.

— Лельо Джоу, свърших с уроците си за днес и не мога да чакам и секунда повече! — извика Дейзи, след като влетя в стаята на госпожа Баер.

— Всичко е готово, да тръгваме — спокойно отвърна леля Джоу и като взе Тед под мишница, тя важно пое нагоре по стълбите.

— Но аз не виждам нищо — почти изплака Дейзи, като се оглеждаше напрегнато, след като влезе в детската стая.

— А случайно да чуваш нещо? — попита леля Джоу, като се опитваше да задържи Тед до себе си, защото той непрекъснато напираше да тръгне към едно точно определено място в стаята.

Дейзи наистина чуваше едно странно потракване, след което последва по-ясен звук като от пеещ чайник. Всички шумове идваха иззад завесата, спусната пред широкия перваз на прозореца. Дейзи се затича натам и я дръпна, след което се чу само едно радостно „О-о-о!“, после застана като закована на мястото си, вперила поглед в нещата пред себе си.

Една широка полица бе поставена по цялото продължение на прозореца. От едната ѝ страна висяха или бяха подредени всякакви видове малки купички, тиганчета и други прибори, от другата — един малък сервиз за хранене и друг за чай, а по средата бе инсталирана готварска печка. Но не ламаринена, която не вършеше никаква работа, а истинска желязна печка, с помощта на която би могло да се сготви за цяло едно голямо семейство от лакомници. Най-хубавото от всичко бе, че в нея гореше истински огън, точно както и истинска пара се издигаше нагоре от кипящия чайник, чието капаче отгоре танцуваше под напора на силно врящата вода вътре. Едно от стъклата на прозореца бе махнато и на негово място бе сложено парче ламарина, със специална дупка, през която се проточваше коминът на печката — оттам димът щеше да излиза навън. Всичко бе измайсторено по такъв чудесен начин, че на човек да му стане приятно да го гледа. Наблизо лежеше кутията с дърва и въглища, а точно над нея висяха кърпа за почистване на прах, метла и лопатка. Върху ниската масичка, която Дейзи обикновено използваше за игрите си, бе поставена малка кошничка за пазаруване, а от задната страна на малкото ѝ столче бе праметната бяла престилка с презрамки и красива шапчица. Слънчевите лъчи проникваха неудържимо вътре, сякаш и те се наслаждаваха на тази приятна гледка, огънят в малката печка приятно бумтеше, чайникът изпускаше пара. Новите съдове блестяха върху стените, красивите порцеланови чашки бяха подредени в редица — с една дума това бе една съвършена кухня, за каквато всяко малко дете би си мечтало.

Дейзи остана почти неподвижна след първоначалното си учудено „О-о-о“, но погледът ѝ трескаво се местеше от един прекрасен предмет към друг, като се изпълваше с все повече и повече блясък, докато

накрая се спря върху засмяното лице на леля Джоу. Там той се задържа за по-дълго, докато накрая щастливото малко дете се хвърли в прегръдките ѝ и каза с благодарност:

— О, лелче, това е наистина една прекрасна нова игра! Нали ще мога сама да си готвя на чудесната печка, да си каня гости, да чистя и да паля огън, който действително да гори? Толкова много ми харесва! Как се сети за всичко това?

— Ами твоето желание да правиш питки заедно с Ейша ме подсети за това — отвърна госпожа Баер и прегърна Дейзи, която се бе притиснала толкова силно към нея, сякаш се страхуваше да не я изгуби. — Знаех, че Ейша няма да ти позволи често да готвиш на нейната печка в кухнята, това просто е опасно, защото онази печка е твърде голяма и огънят обикновено е много силен, затова реших да ти приготвя една малка печка тук и да те науча да готвиш; това ще бъде хем забавно, хем ще ти е от полза. Разходих се по магазините за детски играчки, но всичко по-голямо струваше ужасно скъпо и почти се бях простила с идеята си, когато срещнах чичо Теди. Веднага щом разбра за какво става дума, той предложи да помогне, като настоя да купи най-голямата детска печка, която успяхме да намерим. Честно казано, малко се ядосах, но чичо ти през цялото време се смееше и като ми припомни как готвех аз самата, когато бяхме млади, настоя да науча Бес и теб на това трудно изкуство. С часове купуваше всякакви красиви джунджурии за моите „часове по готварство“, както ги наричаше.

— Толкова се радвам, че си го срещнала — извика Дейзи, когато госпожа Джоу спря да се усмихва при спомена за приятните часове, които бяха прекарвали с чичо Теди.

— Ще трябва много да се стараеш, за да се научиш да правиш разни вкусни неща, защото той каза, че смята често да се отбива за чай и очаква да го почерпиш с нещо необикновено хубаво.

— Това е най-прекрасната и най-скъпата кухня на този свят, така че предпочитам да прекарвам цялото си време в нея. Ще мога ли да се науча да правя сладкиши, кейкове, макарони и разни други неща? — извика Дейзи и радостно се завъртя из стаята с голямата нова лъжица в едната ръка и лъскавото тиганче в другата.

— Всичко по реда си. Това ще бъде една много полезна игра, аз ще ти помагам, а ти от своя страна ще бъдеш моят готвач — ще ти

казвам какво да правиш и ще ти показвам разни неща. Ще приготвяме вкусни ястия, които стават за ядене, като първо ще се упражняваш да ги правиш в малки количества. Ще те наричам Сали и ще обяснявам на всички, че си новата готвачка, която току-що е постъпила при мен — допълни госпожа Джоу, като се зае сериозно за работа, докато Теди седеше на пода, смучеше палеца си и гледаше без да мига към печката, сякаш беше живо същество, чиято поява силно го бе заинтересовала.

— Ще бъде наистина чудесно! Какво ще трябва да направя най-напред? — попита веднага Сали с грейнало от радост и желание лице, което накара леля Джоу искрено да съжалява, че всички нови готвачки не са поне наполовина толкова приятни и красиви.

— Най-напред си сложи една чиста престилка и шапка. Аз съм малко старомодна и предпочитам готвачката ми да е много спретната и чиста.

Сали прибра къдравите кичури под кръглата шапка и си сложи престилката, без ни най-малко да протестира, макар че обикновено мърмореше против презрамките.

— А сега можеш да подредиш всичко и да измиеш новия сервиз за чай. Старият сервиз също има нужда от измиване, тъй като предишната ми готвачка обикновено го оставяше в ужасно състояние след използване.

Леля Джоу говореше със съвсем сериозен тон, но Сали се смееше, защото отлично знаеше кое е онова немарливо момиче, което бе оставило чашките недобре измити. После въздъхна със задоволство и се зае да постави сама всичко в ред в новата си кухня, като от време на време само промърморваше нещо под нос ту за „сладката ми кръгла точилка“, ту за „скъпата ми купичка“ или за „пустата му съдинка за пипер“.

— А сега, Сали, вземи кошницата и отиди да напазаруваш. Ето ти списък на нещата, които ще ми трябват за вечерята — каза госпожа Джоу и ѝ подаде листче хартия, след като видя, че вече всичко наоколо е в пълен ред.

— А къде ще бъде пазарът? — попита с любопитство Дейзи, доволна, че новата игра става все по-интересна и по-интересна.

— Ейша е пазарът.

Сали веднага тръгна и предизвика ново брожение, след като мина покрай класната стая, облечена в необикновената си престилка и

с шапката на главата.

— Тази игра е наистина чудесна! — успя да прошепне тя на Деми с блеснало от радост лице.

На старата Ейша шегата ѝ хареса не по-малко, отколкото на самата Дейзи. Тя се заливаше в искрен смях, докато малкото момиченце влетя в кухнята с красивата си шапчица, наклонена на една страна и голямата кошница в ръка — в този вид то наистина приличаше на доста ядосана малка готвачка.

— Госпожа леля Джоу иска тези неща и трябва да ги получа незабавно — обяви високомерно Дейзи.

— Дай да видим какво ти трябва, скъпа, ето тук е записано два паунда^[1] пържоли, картофи, тиква, ябълки, хляб и масло. Месото все още не е пристигнало, щом го получа, ще го изпратя веднага горе. Всичко останало ми е тук, под ръка.

И Ейша опакова внимателно един картоф, една ябълка, парченце тиква, една част от пакетчето масло и няколко филийки хляб, постави всичко в кошницата, като предупреди Сали да наблюдава кога ще се появи синът на месаря, защото той понякога правел разни номера.

— Кой е той? — попита Дейзи, като се надяваше ролята на момчето да бъде възложена на Деми.

— Ще видиш — бе многозначителният отговор на Ейша.

Сали си тръгна в чудесно настроение, като си тананикаше весело.

— Засега прибири всичко, с изключение на ябълката, в шкафа — разпореде госпожа Джоу, след като малката готвачка се прибра вкъщи.

Под средната полица имаше бюфет и когато отвори вратичката, Дейзи се засмя пред прекрасната гледка. Едната му половина очевидно трябваше да изпълнява ролята на мазе, защото вътре бяха натрупани въглища, дърва и други неща от този род. Другата половина бе заета от малки кутийки, купички, както и най-различни съдове, в които биха могли да се съхраняват малки количества брашно, сол, захар, ориз и други необходими за готвенето продукти. Вътре имаше и буркан със сладко, ламаринена кутия за дребни сладки, малка бутилка с вино и още една метална кутия, в която бе сложен чай. Но върхът на изяществото бяха двете кукленски купички, толкова пълни с току-що сварено мляко, че каймакът отгоре всеки момент можеше да изтече отстрани. До тях лежеше лъжичка за обиране на каймак, сякаш

пригответена точно за да се обере горния слой от паничките. Когато видя всичко това, Дейзи направо плесна с ръце от удоволствие и посегна към лъжичката, защото просто нямаше търпение да свърши сама тази работа.

— Не го пипай още, ще имаш нужда от каймака, за да го разбиеш на крем за твоя ябълков пай, който ще приготвиш за вечеря. Затова засега не го пипай.

— Нима ще приготвям пай? — извика учудено Дейзи, тъй като просто не можеше да повярва, че ще ѝ бъде поверена една толкова отговорна работа.

— Да, ако фурната работи добре, можем да приготвим дори два вида пай — един ябълков и друг с ягоди — отвърна госпожа Джоу, която се бе вживяла в новата игра почти колкото самата Дейзи.

— Добре, с какво да започна? — попита нетърпеливо момичето, готово веднага да се заеме с важната си дейност.

— Затвори долната врата на печката, за да може фурната да се загрее достатъчно. После си измий ръцете и извади брашно, захар, сол; масло и канела. Погледни дали тавичката ти за пай е чиста и си приготви ябълката.

Дейзи извади и подреди всички продукти бързо и без излишен шум, което бе наистина похвално за една толкова млада готвачка.

— Изобщо нямам представа как да измеря продуктите за толкова малък пай. Ще трябва да слагаме от всичко на око, а ако не се получи, ще променим пропорциите — обяви малко объркано госпожа Джоу. — Вземи това малко тиганче и го напълни с брашно, сложи му една щипка сол. После смачкай малко от маслото в отделна чиния, докато омекне. Помни, че винаги трябва да смесваш първо сухите продукти, а след това да прибавяш мокрите, така тестото се омесва по-добре.

— Знам как да го направя, наблюдавала съм Ейша докато приготвя пай. Не трябваше ли да сложи малко масло на дъното на тавичката, в която ще пека пая? Това е първото нещо, което обикновено прави тя — каза Дейзи, докато изсипваше доста голямо количество от брашното.

— Точно така! Ти наистина имаш талант за готвач, щом си забелязала всички подробности в работата на Ейша — засмя се насърчително леля Джоу. — А сега сложи една купичка студена вода, точно толкова, колкото ще е необходимо, за да се намокри. Така,

разсипи сега малко брашно в тавата, поразбъркай го минута-две, точно така се прави. А след това пусни няколко кубчета масло в тестото и отново го размеси. Няма да го правим много мазно, защото куклите могат да се разболеят.

Тази забележка развесели Дейзи, тя се засмя, но в същото време щедро посипа кубчета масло в тестото, след което го меси продължително, докато се получи равна пухкава маса, готова за печене. Разстла го върху тавичката, нарязва отгоре ябълката на филийки, сложи захар и канела и побърза да ги оформи с ножа на отделни парченца.

— Винаги съм искала да ги нарежа на кръгчета, но Ейша никога не ми позволяваше. Колко е хубаво човек сам да си свърши цялата работа така, както смята за най-добре — обяви Дейзи, грабна ножа и започна да оформя парченцата във вид на кръгчета.

Всички готвачи, дори и най-добрите, понякога се провалят, а първият провал на Сали се случи точно в този момент, тъй като без да иска бутна с ножа тавичката. Само след миг скъпоценният малък пай бе залепнал на пода. Сали изпищя отчаяно, госпожа Джоу се засмя, а Теди протегна ръчичка напред, за да го вземе. За миг в кухнята настъпи пълно объркване.

— Той не се разпадна, нито се начупи, защото го бях размесила много добре. Нищо му няма, само на едно място се получи малка дупка, но ще я запълня и всичко ще бъде на ред — започна да нарежда Сали, докато вдигна внимателно безценното си богатство и го настани отново в тавичката, без да си дава сметка, че тестото бе обрало всичката прах по пода и вече не ставаше за ядене.

— Моята нова готвачка умее да запазва самообладание, което е прекрасно нещо — заяви госпожа Джоу. — А сега отвори буркана със сладко от ягоди, намажи другото тесто и го украси с малко сметана отгоре, както прави Ейша.

— Ще оформя в средата буквичката „Д“, а около нея ще направя зигзагообразна линия, сигурно ще стане много красиво и ще ми бъде приятно, когато дойде време да го ям — каза Сали, докато украсяваше пая с множество лентички и зигзагообразни линии, които биха затруднили дори и майстор готвач, ако някой поиска от него да ги оформи точно по този начин. — А сега да ги слагам във фурната — възкликна тя, след като и последното цветенце от сметана бе оформено

внимателно точно около купчинката червено сладко, така че заприлича на цвете. После триумфално постави двете малки тавички във фурната и я затвори.

— А сега разчисти всичко от масата. Добрата готвачка никога не оставя да се струват много продукти. Така ще ти се отвори място, за да можеш да си приготвиш тиквата и картофите.

— Всъщност разполагам само с един картоф — засмя се Сали.

— Срежи го на четири, за да може да се побере в малкия чайник, и натопи парченцата в студена вода, където ще останат, докато дойде време да ги готвиш.

— И с тиквата ли да постъпя по същия начин?

— Не, в никакъв случай! Просто я нарежи и я сложи в тавата върху печката. Така по-добре ще се изсуши, макар че за нея ще ни трябва повече време, докато я сготвим.

Точно в този момент се чу едно леко стържение по вратата, Сали изтича и я отвори, за да види, че пред нея стои кучето Кит с кошница, покрита с кърпа, в устата си.

— О, значи това е момчето на месаря! — извика Дейзи, доста изненадана от тази идея. После побърза да го разтовари, при което той започна да се облизва и да я гледа умолително. Явно бе решил, че това е неговата вечеря, защото често му се случваше да носи собствената си храна по същия начин на стопанина си, който после му я даваше. Като видя, че няма да получи нищо, Кит си тръгна силно разочарован със силен лай надолу по стълбите, като по този начин се опитваше да успокои наранените си чувства.

В кошницата имаше две парченца месо (явно Ейша бе отрязала два кукленски паунда), една печена круша, малко кейкче и лист хартия, върху който духовитата Ейша бе написала: „За малката госпожица, в случай че не успее да се справи с готвенето“.

— Няма да се докосна до старите й круши и до другите й неща! Ще се справя с готвенето и ще имам чудесни сладкиши за вечеря, ще види тя! — възмутено извика Дейзи.

— Може и да ни потрябват, ако случайно се отбие някой неочакван гост. Винаги е за предпочитане да имаш някаква резерва в шкафа — успокоително каза леля Джоу, научила се на тази мъдрост от собствения си опит. Той избилстваше от множество критични ситуации, в които резервите бяха изключително необходими.

— Аз вече гладен — обяви Теди, който явно бе решил, че след толкова продължително готвене е крайно време да се появи някой, който да иска и да яде. Майка му му подаде своята кошница с плетката, като се надяваше, че ровичкането в нея ще му отвлече вниманието за известно време, докато вечерята бъде готова, след което се върна към домакинската работа.

— Сложи зеленчуците, подреди масата, а след това пригответи няколко горещи въглена, върху които да опечем месото.

Какво удоволствие бе само да наблюдава човек как картофите се варяха в чайника, да наглежда тиквата, която бързо омекваше върху горещата печка, да отваря вратичката на фурната на всеки пет минути, за да следи какво става с пайовете, а накрая, когато въглените се бяха вече зачервили, да постави двете пържоли върху скаричката над тях и от време на време да ги обръща с вилицата. Картофите станаха готови най-напред, в това нямаше нищо чудно, тъй като бяха врили с невероятна сила още от самото начало. Сварените парченца бяха смачкани на пюре, прибави им се масло, но не и сол (силно развълнувана от новите си задължения, готвачката забрави за нея), след което пюрето бе сипано в сива купичка, заравнено отгоре с нож, потопен в мляко, и поставено върху печката, за да се запече леко.

Всички тези действия до такава степен бяха ангажирали вниманието на Сали, че тя съвсем забрави за сладкишите си и когато най-накрая отвори вратата на фурната... Господи, как можа да стане това! И двата пая бяха почерни като въглен!

— О, моите пайове, скъпите ми пайове! Нищо не остана от тях! — проплака бедната Сали, докато изтриваше изпоцапаните си ръце, напълно отчаяна от преживения неуспех. Особено силни бяха пораженията при сладкиша с ягодовото сладко, защото украсата отгоре със сметана стърчеше овъглена, подобно на стени и комин, останали от опожарена къща.

— Скъпа, скъпа, всъщност аз пропуснах да ти напомня да ги извадиш от фурната, така че вината е изцяло моя — тъжно отбеляза леля Джоу. — Не плачи, скъпа, ти не си виновна, ще опитаме отново след вечерята — добави тя, докато една едра сълза се търкулна по бузката на Сали и падна точно в прегорелия сладкиш.

Сигурно пораженията щяха да бъдат още по-големи, ако пържолите не бяха започнали да цвърчат точно в този момент доста

силно, с което привлякоха вниманието на готвачката. Тя веднага скочи и се затича към тях, забравила бързо за овъглените сладкиши.

— Сложи месото в една тавичка, като междувременно поставиш чинията си върху печката, за да се затопли. Докато това стане, смачай тиквата с малко масло, сол и най-накрая я поръси с пипер — продължаваше с наставленията си леля Джоу, като се надяваше, че повече провали в приготвянето на вечерята няма да бъдат допуснати.

Но красивата кутийка с пипера така изкуси Сали, че тя поръси обилно тиквата си с него. Най-накрая вечерята беше успешно сервирана на масата, шестте кукли вече бяха настанени на местата си — по три от двете страни, докато малкият Теди седна откъм тесния край на масата, а Сали — точно срещу него. След като всички се бяха вече настанили, човек можеше да се наслади на наистина прекрасна гледка. Една от куклите беше в официалното си бално облекло, друга беше по нощница; Джери, непослушното момче, което непрекъснато правеше бели, седеше този път спокойно в червения си зимен костюм, докато Анабела, най-голямата кротушка от всички, нямаше никаква дрешка върху себе си, така че се виждаше леко гланцираната ѝ кожа. Теди, в ролята на бащата на семейството, се държеше с голямо достойнство и с усмивка поглъщаше всичко каквото му предложеха, без да открива никаква грешка при приготвянето му. Дейзи блестеше от гордост начело на масата, подобно на уморена от работата, но щастлива домакиня, каквито често може да види човек, като изпълняваше тази своя роля с едно невинно задоволство, което вече трудно би могло да се открие някъде.

Пържолата се оказа толкова твърда, че просто бе невъзможно да се нареже с малките ножчета, картофите пък бяха недостатъчно, а тиквата доста се бе разводнила, но учтивите гости не обръщаха внимание на подобни незначителни неща. Господарят и господарката омитаха всичко от масата с апетит, на който всеки би могъл да завиди. Радостното предчувствие за очакващите ги купички с крем в шкафа тушираха неприятния спомен за изгорелите пайове, а посрещнатият с неприязън кейк на Ейша щеше да свърши чудесна работа като десерт.

— Това беше най-прекрасният обяд, който някога съм опитвала, не може ли да приготвям храната всеки ден? — попита Дейзи, след като бе омела всички остатъци по масата.

— Можеш да се учиш да готвиш всеки ден след учебните часове, но бих предпочела да изяждаш сготвеното за вечеря, а на обяд да хапваш само парченце сладкиш. За днес не възразявам, тъй като бе първият ти опит, но през останалото време ще трябва да се придържаш към установените тук правила. Днес следобед би могла да приготвиш нещо за чая, стига да искаш — каза госпожа Джоу, която изпита огромно удоволствие от това обедно празненство, макар че никой не се бе сетил да я покани да опита от храната.

[1] Един паунд се равнява на 0,453 кг. — Бел.пр. ↑

ШЕСТА ГЛАВА

ЕДНА ЛУДА ГЛАВА

— Извинете, мадам, мога ли да говоря с вас? Става дума за нещо наистина много важно — каза Нат, подал глава през вратата в стаята на госпожа Баер.

— Какво има, синко?

Нат влезе бързо и затвори внимателно вратата след себе си.

— Дошъл е Дан — каза той с напрегнат глас.

— Кой е Дан?

— Това е едно момче, с което се познавахме, докато свирех по улиците. Той продаваше вестници и се държеше много мило с мен. Оня ден го видях в града и му разказах колко е хубаво тук, и ето сега, че е решил и той да дойде.

— Скъпо мое момче, това май е доста странен начин на посещение.

— О, не става дума за посещение. Той много би искал да остане тук, ако вие му разрешите — извика развълнувано Нат.

— Е, не знам какво бихме могли да направим — започна госпожа Баер, доста обърквана от неочакваното предложение.

— Честно казано, аз смятах, че на вас ви е приятно да приемате бедни момчета тук, да ги обучавате и да се държите добре с тях, точно както постъпихте и с мен — смутено започна да обяснява Нат, като изглеждаше доста учуден и разстроен.

— Точно така е, но първо бих искала да зная нещо повече за тези момчета. Все пак би трябвало да имам възможност да си избира, след като тези момчета са толкова много. Просто тук няма място за всички, макар че бих искала да мога да направя нещо за всяко такова момче.

— Казах му да дойде, защото бях убеден, че това ще ви хареса, но щом като няма място за него, ще го отпратя да си върви — със съжаление измърмори Нат.

Трогната от доверието му и оценката за нейното гостоприемство, госпожа Баер просто нямаше сърце да го разочарова и да провали този

негов малък план, породен от добри чувства.

— Разкажи ми нещо за този Дан — подкани го тя.

— Не знам нищо за него, освен че няма никакви близки, че е беден, но се държеше така добре с мен преди, че имах желание и аз да направя нещо за него.

— Да, това е чудесно, но честно казано, Нат, цялата къща е пълна и просто нямам представа къде бих могла да го настаня — започна да обяснява госпожа Баер.

— Би могъл да спи в моето легло, а аз ще се преместя в хамбара. Вече не е студено, а и аз нямам нищо против, с татко бяхме свикнали да спим къде ли не — предложи веднага Нат.

Нещо в тези негови думи и в изражението на лицето му накара госпожа Джоу да сложи ръка на рамото му и нежно да го подкани:

— Доведи своя приятел, Нат. Струва ми се, че ще трябва да намерим място за него, без да му даваме твоето легло.

Нат с радост побягна навън и съвсем скоро се върна, следван от едно грозновато момче, което се намъкна вътре и започна да се оглежда. В този негов поглед имаше и някакво предизвикателство, и известно недоволство, което накара госпожа Баер да си помисли: „Страхувам се, че този ще се окаже от лоша порода“.

— Нат ми каза, че си искал да останеш да живееш с нас — започна високо тя, с възможно най-приятелски тон.

— Да — бе краткият отговор.

— Нямах ли приятели или близки, които да се грижат за теб?

— Не.

— Кажи „Не, мадам“ — пошепна му Нат.

— Хич и не мисля да го правя — измърмори недоволно Дан.

— На колко си години?

— Около четиринайсет.

— Изглеждаш по-голям. Какво умееш да правиш?

— С какво ли не съм се занимавал.

— Ако останеш при нас, ще искаме от теб да вършиш онова, с което се занимават и останалите — да работиш, да учиш, а също така и да играеш. Съгласен ли си с всичко това?

— Нямам нищо против да опитам.

— Е, тогава можеш да останеш за няколко дни, за да видим как ще потръгнат нещата. Покажи му къщата, Нат, можете да поиграете,

докато се прибере господин Баер, тогава ще решим къде по-точно ще го настаним — каза госпожа Джоу, усещайки, че трудно би могла да се справи с този студен младеж, който непрекъснато я фиксираше с големите си черни очи. В погледа му се четеше една подозрителност, така нетипична за малките момчета.

— Да тръгваме, Нат — обърна се към вратата веднага младежът.

— Благодаря ви, мадам — добави Нат и го последва, изпълнен с почуда, защото бе усетил доста голяма разлика между отношението към самия него при пристигането му и това, което се случи сега, а не можеше да си обясни причината.

— Момчетата си организират цирк в хамбара, искаш ли да отидем да погледаме? — попита той приятеля си, след като двамата бяха излезли от къщата и тръгнаха по алеята.

— Големи ли са момчетата? — попита Дан.

— Не, големите отидоха за риба.

— Да тръгваме тогава — каза Дан.

Нат го заведе в огромния хамбар и го представи на останалите момчета, които се бяха разположили удобно в полупразното помещение. В средата му със слама бе очертан голям кръг, в центъра на който с дълъг камшик в ръка бе застанал Деми, докато Томи, възседнал издръжливия Тоби, се мятеше насам-натам в кръга, изпълнявайки ролята на маймунката.

— Трябва първо да платите, всеки да даде по нещо, иначе не може да наблюдавате представлението — спря ги Кръглия Коул, който бе застанал до ръчната количка, в която се събираше лептата на останалите зрители, състояща се досега от едно джобно гребенче, дадено от Нед, и едно барабанче играчка, пуснато от Роб.

— Той е с мен, така че аз ще платя и за двамата — обяви с достойнство Нат и пусна два изкривени пирона в количката.

После кимнаха на останалите момчета и се настаняха близо до кръга, където представлението продължаваше. След номера с маймуната, Нед им демонстрира своята ловкост, като скочи върху едно старо кресло, а след това бързо изкачи и се смъкна от закрепените до стената стълби, точно както моряците на кораб по време на тренировка. След това Деми изигра един танц така сериозно, че бе истинско удоволствие да го наблюдава човек. Нат бе призован „на тепиха“, за да се бори с Кръглия Коул и само след миг вече бе съборил

дебеличкото момче на земята. Най-накрая Томи пристъпи с гордост „на манежа“, за да изпълни своето салто, едно умение, което бе придобил след продължителни и мъчителни упражнения, провеждани тайничко през свободното му време. Чудесното му изпълнение бе посрещнато с бурни аплодисменти и той бе вече готов да се оттегли, зачервен от гордост и от кръвта, която бе нахлула в главата му по време на упражнението, когато от публиката някой извика пренебрежително:

— Ха! Че това си е едно нищо!

— Я го повтори отново! — изсъска Томи, подобно на разгневен пуяк.

— Може би искаш да се бием? — спокойно каза Дан, като се смъкна веднага от мястото си и сви юмруци, готов да нанася удари.

— Не, не бих искал — отвърна плахийт Томас и отстъпи една крачка назад, доста стреснат от това неочаквано предложение.

— Боят не е разрешен! — развълнувано викаха останалите.

— Ама и вие сте една компанияка — пренебрежително отсече Дан.

— Слушай, ако не се държиш както трябва, няма да ти разрешат да останеш — предупреди го Нат, ядосан от обидата, която бе нанесъл на приятелите му.

— Нека просто да видим дали би могъл да направи нещо по-добре — обади се Томи и сви рамене.

— Тогава разчисти терена — разпореди Дан и без никаква допълнителна подготовка направи три салта едно след друго и накрая се изправи на крака.

— Ти не би могъл да направиш подобно нещо, Том. Дори напротив, всеки път си удряш главата и падаш на земята, без да успееш да стъпиш на крака — отбеляза Нат, доволен от успеха на своя приятел.

Преди още да успее да завърши, публиката бе направо възпламенена от три нови задни салта и една кратка разходка по пода на ръце, с главата надолу, а краката вдигнати нагоре. Това наистина предизвика всеобщо възхищение и Томи също се присъедини към изпълнените с възхищение възгласи, с които бе посрещнат талантливият гимнастик, след като се изправи отново на крака и ги огледа с подчертано превъзходство.

— Смяташ ли, че ще мога да овладеем всичко това, без да се нараня опасно? — попита плахо Томи, докато разтъркваше лакътя си, който бе здравата пострадал при един от последните гимнастически опити.

— Какво ще ми дадеш, ако те науча? — бе отговорът на Дан.

— Новото си джобно ножче. Има цели пет остриета и само едното е счупено.

— Я да го видя.

Томи измъкна скъпоценния предмет с гладка повърхност, погледна го със съжаление и с нежелание го протегна напред. Дан го прибра и като му намигна, шеговито каза:

— Ще го задържа, докато те уча, това е.

Към протестите на Томи веднага се присъединиха и останалите. Момчетата викаха възмутено в хор, докато Дан не си даде сметка, че е сам. Тогава побърза да предложи да играят на забиванка и който спечели, да получи правото да пази съкровището. Томи се съгласи и играта започна, следена от няколко развълнувани лица, които придобиха изражение на явно задоволство, след като Томи в края на краищата успя да победи и прибра ножчето на сигурно място в най-дълбокия си джоб.

— Искаш ли да се поразходим и да ти покажа градината? — предложи Нат, който вече бе сигурен, че ще трябва сериозно да поговори насаме с приятеля си.

Никой не би могъл да каже какво точно да си говорили, но когато се появиха отново, Дан се отнасяше с много по-голямо уважение към останалите, макар че речникът му все още бе доста груб, както и поведението му. Но какво ли друго би могло да се очаква от бедното момче, което се бе борило жестоко през целия си кратък живот без никаква подкрепа или някой, който да го научи какво да прави и как да се държи?

Момчетата вече бяха решили, че не го харесват, така че го оставиха на Нат, който скоро се почувства доста отегчен от падналата му се отговорност, но бе достатъчно добродушен, за да не може да се откаже от нея.

Томи все пак имаше чувството, че независимо от спора за ножчето, между тях имаше някаква симпатия, а и страшно му се искаше отново да се върнат към интересната тема за салтата. Скоро му

се отдаде такава възможност, защото след като забеляза, че Томи се отнася със симпатия към него, Дан също стана внимателен и по-приятелски настроен, така че още в края на първата седмица двамата бяха вече доста близки.

След като чу разказа за появата на Дан и го видя, господин Баер поклати глава, но все пак не отказа да опитат.

— Този експеримент може да ни коства скъпо, но няма да се откажем — тихо пошепна той.

Дори да изпитваше известна благодарност към него за този жест, Дан по никакъв начин не го показва, приемаше всички жестове мълчаливо, сякаш околните наистина му ги дължаха. Бе доста зле с обучението, но можеше бързо да напредне, стига да направи нужните усилия. Имаше набито око и забелязваше всичко, което се случваше наоколо. Езикът му бе доста пиперлив, маниерите му — грубовати, а настроението му често се менеше — ту ставаше избухлив, ту тих и намусен. Включваше се активно в игрите и беше добър в повечето от тях. Обикновено бе тих и необщителен с възрастните, дори с момчетата рядко общуваше. Малцина от тях го харесваха, но все пак се възхищаваха на смелостта и силата му, защото нищо не бе в състояние да го уплаши и спре. Дори веднъж само с един-единствен удар повали на земята високия Франц, при това с такава лекота, че останалите започнаха да се държат на разстояние от юмруците му. Господ Баер го наблюдаваше мълчаливо и правеше всичко възможно, за да укроти това „диво момче“, както всички го наричаха, но когато бе сам, често клатеше глава и с тъга повтаряше:

— Толкова се надявам, че този експеримент ще приключи успешно, но ужасно ме е страх, че ще трябва да платим доста висока цена.

Госпожа Баер изпускаше нервите си по няколко пъти на ден заради безкрайните му пакости, но все пак не се отказваше, защото бе свикнала да мисли, че във всяко момче има и нещо добро. Не можеше да се отрече, че Дан се отнасяше мило с животните, много по-мило, отколкото с хората. Обичаше да скита из гората; освен това малкият Тед бе силно привързан към него. Никой не можа да разгадае тази странна загадка, но бебето веднага го обикна, смееше се и пляскаше с ръчички всеки път, щом го видеше — предпочиташе да язди върху неговия силен гръб — и му бе измислил свое, нежно име — Дани.

Теди бе единственото живо същество, към което Дан се отнасяше с любов, при това го правеше единствено в случаите, когато бе сигурен, че никой не го наблюдава. Но майките забелязваха всичко, а често майчинското сърце инстинктивно усещаше кой обича искрено бебето ѝ. Така госпожа Джоу скоро видя и почувства къде е слабото място на грубия Дан и се зае с цялата си енергия да използва това слабо място и да спечели момчето.

Едно неочаквано и доста обезпокоително събитие, обаче, наложи изхвърлянето на Дан от Плъмфийлд, с което пропаднаха и добронамерените ѝ планове.

Томи, Нат и Деми се опитваха да се сприятелят повече с Дан и да го покровителстват, тъй като останалите момчета подчертано го пренебрегнаха. Но скоро всеки от тях откри, че има нещо наистина очарователно в това лошо момче и вместо да го покровителстват, започнаха да му се възхищават, всеки по различна причина. Томи бе направо покорен от уменията и смелостта му. Нат изпитваше благодарност към него за добрините му в миналото. А в очите на Деми той бе като някаква изключително интересна книга, защото когато поискаше, Дан бе в състояние да разказва увлекателно с часове за преживените от него приключения. За Дан бе истинско удоволствие да привлече на своя страна трима от фаворитите в тази къща, така че съзнателно проявяваше внимание и добронамереност към тях, което всъщност бе в основата на успеха му.

Господин и госпожа Баер бяха доста учудени, но продължаваха да се надяват, че момчетата ще успеят да повлияят положително на Дан. Очакваха с нетърпение положителния резултат и се надяваха, че нищо лошо не може да произтече от всичко това.

Дан усещаше, че те нямат особено доверие в него и изобщо не се стараеше да се представи добре пред тях, но изпитваше огромно удоволствие, докато подлагаше на проверка докъде би могло да стигне търпението им, а също и като подхранваше надеждите им за нещо по-добро дотолкова, доколкото това бе възможно.

Господин Баер изобщо не одобряваше боя и съвсем не смяташе за проява на мъжественост или на смелост боя между двама младежи за забавление на останалите. Наистина в Плъмфийлд се поощряваха трудните игри, като момчетата трябваше да се научат да понасят ударите и нараняванията, без да хленчат, но категорично бяха

забранени водещите до насинени очи и кървящи носове борби, които се провеждаха за удоволствие на останалите — това господин Баер смяташе за глупава и брутална игра.

Дан се надсмиваше над това правило и разказваше толкова вълнуващи истории за свои предишни участия в такива игри, че някои от момчетата се изпълниха с желание сами да станат герои в подобни страхотни „мелета“.

— Не казвайте на никого и аз ще ви покажа как да се биете — подккоросваше ги Дан и един ден повлече около половин дузина момчета зад хамбара, където им даде урок по бокс, който наистина им хареса. Емил, обаче, не можа да приеме, че е загубил двубоя от човек, който бе по-млад от него — защото Емил бе вече над четиринайсет, при това доста смело момче — затова предизвика Дан да се бият. Дан веднага прие, а останалите ги наобиколиха и започнаха да следят битката с интерес.

Никой не можа да разбере коя малка птичка занесе новината за този бой в къщата, но в най-горещия момент, когато Дан и Емил се бяха счепкали здраво и се биеха като двойка млади булдози, а останалите ги подкрепяха с диви викове, без да свалят развълнувани, дори малко озверели погледи от тях, господин Баер се появи неочаквано в центъра на кръга, сграбчи двамата побойници и ги раздели със силната си ръка, след което извика с глас, какъвто рядко бяха чували:

— Не мога да позволя подобно нещо, момчета! Спрете веднага и никога повече да не виждам това. Тук е училище за момчета, а не за диви зверове. Погледнете се само на какво приличате и със сигурност ще се засрамите!

— Само ме пуснете и веднага ще му ударя още един — извика възбудено Дан и се опита да направи крачка напред, въпреки здравата хватка върху ръката му.

— Давай, давай, да не смяташ, че вече си ме победил? — извика Емил, който пет пъти вече бе повалян на земята, но не искаше да се предаде.

— Те изпълняват ролята на гладиатори — или как ги наричаха там, като римляните, чичо Фриц — извика Деми с широко отворени от вълнение очи, явно доста се бе вживял в пренасянето на миналите времена в съвременността.

— Да, в римско време наистина са се организирали подобни зверски оргии; но човечеството е научило някои неща през всичките тези векове, надявам се, така че не съм съгласен да превръщате моя хамбар в Колизеум. Кой предложи тази жестока игра? — попита господин Баер.

— Дан — отвърнаха в хор няколко от момчетата.

— Не знаеше ли, че е забранено?

— Знаех — промърмори намусено Дан.

— Значи съзнателно си нарушил правилата?

— Какви мъже ще са те, ако не знаят да се бият? Ще си останат едни мижитурки.

— Нима смяташ Емил за мижитурка? Май съвсем не прилича на такъв — ядосано отсече господин Баер и приближи лицата на двете момчета едно към друго.

Окото на Дан бе посиняло, а палтото му бе цялото разкъсано; лицето на Емил пък бе в кръв от цепнатата устна и разбития нос, а една цицина върху челото му бе станала вече морава като слива. Независимо от раните си, обаче, той продължаваше да се перчи пред съперника си и очевидно гореше от желание да продължи борбата.

— От него би станал прекрасен борец, ако има кой да го обучи добре — обяви Дан, който просто не можеше да не изкаже похвалата си към това момче, което го бе принудило доста да се поизпотти.

— Той ще се научи и да се защитава, и да се боксира, но затова не са му нужни подобни гладиаторски борби. Отивайте да си измиете веднага лицата. А ти помни, Дан, че ако още веднъж пренебрегнеш правилата тук, ще се наложи да напуснеш Плъмфийлд. Такава беше нашата уговорка — спазвай своята част и ние ще спазваме нашата.

Младите гладиатори се запътиха към къщата и след като каза още няколко поучителни думи на зрителите, господин Баер ги последва, за да помогне за почистването на раните им. Емил остана няколко дни в леглото, толкова зле се чувстваше, а в продължение на цяла седмица Дан представляваше доста неприятна гледка.

Но непокорното момче съвсем не мислеше да престане с нарушаването на правилата и съвсем скоро се прояви отново.

Един съботен следобед част от момчетата бяха отишли да си играят, а Томи предложи:

— Защо не отскочим до реката и не поровим из подмолите за риба?

— Да вземем и Тоби, за да натоварим на него рибата, а един от нас би могъл да го възседне на отиване — допълни веднага Кръглия Коул, който никак не обичаше да ходи пеша.

— Предполагам, че очакваш ти да бъдеш този, който ще се качи на отиване? Я хайде, поразмърдай мързеливите си кокали — подкани го Дан.

Отидоха при реката и след като провериха за риба из подмолите вече се канеха да се прибират, когато за зла участ Деми каза на Томи, който се бе качил на Тоби с дълъг прът в ръка:

— Приличаш на мъжа от картината на боя с бикове, само дето не си облечен в същите красиви дрехи и не развяваш червеното платно пред себе си.

— Ах, как бих искал да видя една истинска битка с бикове, вие не искате ли, момчета? — обади се Томи.

— Никак няма да е трудно да си организираме една такава битка. Виждате ли старата крава отсреща на ливадата. Насочи се към нея, Том, и гледай как ще избяга — предложи веднага Дан, който просто си търсеше белята.

— Не, не бива да го правим — обади се Деми, който вече не бе склонен да приема идеите на Дан.

— Защо, дребосъче? — попита Дан.

— Не мисля, че подобно нещо би се харесало на чичо Фриц.

— Той забранявал ли ни е някога да участваме в бой с бикове?

— Май не е споменаващ подобно нещо — призна Деми.

— Тогава си дръж езика зад зъбите. Тръгвай напред, Том. Ето ти червена кърпа, която да размахваш пред старото животно. Ще ти помогна да я сплашим — извика Дан и се спусна към оградата, напълно погълнат от новата игра. Останалите го последваха като стадо овце, дори Деми се приближи, седна на оградата и започна да наблюдава с интерес всичко, което ставаше на ливадата.

Бедната крава съвсем не беше в добро настроение, защото наскоро ѝ бяха взели теленцето и тя все още тъгуваше за него. Точно в този момент бе склонна да гледа на всеки човек като на враг (за което едва ли би могъл да я обвини някой), поради което щом видя пренебрежливия суртут на нея матадор с развятата червена носна кърпичка

на върха на копието му, тя вдигна глава и измуча предупредително. Томи продължи да се приближава бързо към нея, а Тоби, вече разпознал своята близка приятелка, изобщо не оказваше никаква съпротива. Но в момента, в който дългото копие се стовари върху гърба на кравата, и тя, и магарето бяха изненадани и изпаднаха в ярост. Тоби разтърси ядосано гръб, а кравата наведе глава и насочи напред рогата си.

— Насочи копието към нея, Томи, тя и без това е доста разярена, ще се получи превъзходно! — извика Дан, който също се приближаваше с прът в ръка, следван от Джак и Нед, които също бяха грабнали дълги пръчки по неговия пример.

Като се видя оградена отвсякъде, при това с враждебно настроени и въоръжени хора, бедната крава започна да се върти в кръг,

като ставаше все по-объркана и изнервена с всеки следващ момент. Накъдето и да се обърнеше, виждаше все едно и също: някакво ужасно момче, което крещеше срещу нея и размахваше някакъв нов и непознат за нея вид камшик. Те чудесно се забавляваха, но за нея това бе едно ужасно мъчение, на което най-накрая не можа да издържи и предприе отчаяна и съвсем неочаквана за останалите стъпка. Най-внезапно тя се завъртя и се насочи право към своя стар приятел Тоби, който с поведението си бе наранил силно сърцето ѝ. Бедният бавен Тоби започна да отстъпва така непохватно, че стъпи на някакъв камък, спъна се и само след миг и магарето, и матадорът се оказаха на земята, докато напълно обърканата крава събра последни сили и подскочи над оградата, след което само за миг пое в луд бяг и се изгуби надолу към пътя.

— Хванете я, спрете я, върнете я! Тичайте, момчета, тичайте! — викаше Дан и сам тичаше с все сила след нея, защото това бе любимата крава на господин Баер и Дан се страхуваше, че ако нещо се случи с нея, с неговото пребиваване тук ще бъде свършено. Падна страхотно тичане и викане, както и преследване, докато кравата най-накрая бе хваната! Наловената риба бе напълно забравена; на Тоби му се наложи да остане почти без крака, докато момчетата го влачеха насам-натам след себе си. Всички се бяха зачервили, задъхали и здравата изплашили. Те успяха най-накрая да намерят бедната крава в цветната градина, където нещастното животно се бе опитало да се приюти след изнурителния бяг. Дан я хвана за въжето и я поведе към къщи, следван от една компания от доста сериозни и тъжни млади господа, тъй като кравата бе в ужасно състояние, беше си изкълчила единия крак при скачането и сега здравата куцаше, очите ѝ бяха широко отворени и изпълнени с ужас. Цялото ѝ тяло бе мокро и изпоцапано.

— Този път ще си изпатиш здравата, Дан — каза Томи, който водеше изнемощялото магаре след малтретираната крава.

— Ти също, защото и ти участва доста активно в играта.

— Всички участвахме, с изключение на Деми — добави Джак.

— Той с право ни предупреждаваше — обади се Нед.

— Нали ви казах да не го правите — съкрушено извика Деми, който изпитваше искрено съжаление към бедната крава.

— Стариат Баер вероятно ще ме изгони. Но на мен изобщо не ми пука — промърмори Дан, който също изглеждаше доста разстроен, въпреки че не го признаваше.

— Ще го помолим да не го прави, всички заедно — предложи Деми и всички се съгласиха, само Кръглия Коул не бе склонен на този вариант, защото се надяваше, че останалите ще се отърват, ако се намери един главен виновник.

— Не се притеснявайте за мен — каза Дан, но запомни завинаги тази тяхна приятелска солидарност, което, обаче, не му попречи да ги поведе по погрешен път отново, щом му се отдаде възможност за това.

Когато господин Баер видя животното и чу техния разказ, той не каза почти нищо, явно защото се опасяваше, че би могъл да каже твърде много неща в първия момент в състояние на афект. Бедната крава бе заведена и настанена на топло в обора, а на момчетата бе разпоредено да се приберат в стаите си до вечеря. През цялото това време те мислиха отново и отново върху случилото се, недоумяваха какво наказание ще последва и се опитваха да си представят какво ще стане по-нататък с Дан. Той си подсвиркуваше уж безгрижно в стаята си, защото му се искаше всички да повярват, че изобщо не му пука. Но докато очакваше решение за бъдещата си съдба, желанието му да остане тук ставаше все по-голямо и по-голямо. Все по-ясно си припомняше удобствата и приятната обстановка, която бе получил тук за разлика от трудностите и пълното пренебрежение, които бе срещал преди това. Осъзнаваше, че все пак се бяха опитали да му помогнат и в дъното на душата си изпитваше благодарност за това, но трудният му живот го бе направил коравосърдечен, подозрителен и дори озлобен. Мразеше всяко ограничение и като някакво неопитомено зверче се бореше с него, дори когато ясно осъзнаваше, че то е израз на добронамереност и дори когато чувстваше, че за него ще бъде по-добре, ако се съобрази с него. Представи си какво ще му се случи, ако бъде изхвърлен оттук и отново му се наложи да се скита из града, както бе правил почти през целия си живот. При мисълта за подобна перспектива черните му вежди се набръчкаха и той огледа уютната малка стая с такъв уплашен вид, че ако го беше видял в този момент, господин Баер със сигурност би се смилил над него. Но това изражение изчезна внезапно в мига, в който добрият човек влезе в стаята.

— Разбрах цялата истина за тази случка, Дан — започна с типичния си сериозен тон той. — И макар че ти отново наруши правилата, имам намерение да ти дам още една възможност, главно поради настояването на мама Баер.

Дан се изчерви чак до челото като чу за това неочаквано опрощение, но вместо да благодари, промърмори с тих глас:

— Не съм знаел, че съществува някакво правило относно борбата с бикове.

— Не съм определял подобно правило, тъй като изобщо не съм и очаквал, че би могло да се стигне до подобна битка в Плъмфийлд — отвърна господин Баер, като не може да сдържи усмивката си след обяснението на момчето. След това продължи съвсем сериозно: — Но едно от първите и най-важните правила е изискването за добро и мило отношение към всяко безсловесно същество в имението. Бих искал всеки тук да се чувства щастлив, всичко да бъде хармонично и изпълнено с любов и доверие. Често съм казвал, че ти май се държиш по-мило с животните, отколкото с всяко друго момче тук. Госпожа Баер много харесва тази твоя черта, защото смята, че тя е израз на добро сърце. Но сега ти ни разочарова и двамата и ние ужасно съжаляваме за това, защото вече се надявахме, че ще можем да те направим един от нас. Смяташ ли, че има смисъл да опитваме отново?

Дан бе забил очи в пода, а пръстите му нервно прехвърляха едно парче дърво, което бе взел точно в момента, в който господин Баер влезе в стаята. Но когато чу топлият глас да му задава този чудесен въпрос, той бързо вдигна поглед и изрече с изпълнен с респект глас, какъвто не бе чуван до този момент от него:

— Да, моля ви.

— Много добре, няма повече да разговаряме по този въпрос. Но и ти, както и останалите момчета, ще бъдете лишени от разходката утре, а освен това ще трябва да се грижите за бедната крава, докато се оправи.

— Ще се грижа.

— А сега слизай долу на вечеря и се постарай да се държиш както трябва, момчето ми. Казвам ти го за твое добро, а не за свое собствено.

След тези думи господин Баер стисна ръката му и Дан слезе долу много по-укротен от този мил жест, отколкото ако здравата го бяха

натупали, както бе предложила Ейша.

През първите няколко дни след тази случка Дан наистина се опитваше да бъде добър, но тъй като никак не беше свикнал с това, скоро се умори и се върна пак към предишното си поведение. Господин Баер бе извикан по някаква работа извън дома един ден и момчетата нямаха занятия. Това страхотно им хареса и те си поиграха здравата, докато дойде време да си лягат, когато повечето, останали почти без сили, се отпуснаха в леглата и веднага заспаха. В главата на Дан, обаче, се бе оформил един план и той побърза да го сподели с Нат, когато двамата останаха сами.

— Погледни това! — извика той и измъкна изпод леглото си една бутилка, пура и тесте карти за игра. — Имам намерение да се позабавлявам и ще го направя както с някогашните ми приятели от града. Ето една бутилка бира, получих я от стареца на спирката, а също и една пура. Ти би могъл да ги купиш от мен, или ще ги предложи на Томи, той има цяла купчина пари, а аз нямам нито цент. Ще го поканя ей сега, не, по-добре отиди ти, така никой няма нищо да заподозре.

— Това няма никак да се хареса на семейство Баер — започна да го разубеждава Нат.

— Та те изобщо няма да разберат. Татко Баер отсъства, а госпожа Баер е твърде заета с Тед, той е получил круп или нещо от този сорт, така че тя не би могла да мръдне от него. Няма да оставаме до късно, нито ще вдигаме никакъв шум. Всъщност какво лошо има в една игра?

— Ейша ще се досети, ако лампата остане дълго светната, тя винаги усеща тези неща.

— Няма, не се безпокой. Взел съм специално затова слабия фенер, който не блести така ярко. А освен това бихме могли да го изгасим бързо, ако чуем, че някой идва — успокои го Дан.

Тази идея се хареса на Нат, стори му се дори доста романтична. Запъти се към вратата, но оттам се върна за малко и попита:

— Да извикам ли и Деми?

— Не, не го искам, ще започне пак с неговите проповеди, ако разбере какво сме намислили. Той може би вече е заспал, така че само смигни на Томи да дойде и веднага се връщай.

Нат се подчини и само след минута се върна, като водеше със себе си наполовина облечения Томи, на когото явно доста му се спеше, но, както обикновено, бе готов да се включи във всяко забавление.

— Сега стойте съвсем тихо, а аз ще ви науча как се играе една първокласна игра на карти, наречена покер — започна да обяснява Дан, след като тримата се настаниха около масата, върху която вече бяха подредени бутилката, пурата и тестето с карти. — Първо ще си пийнем по малко, след това всеки ще си дръпне от пурата, а накрая ще започнем играта. Така правят истинските мъже и това им доставя голямо удоволствие.

Бутилката с бира се завъртя в кръг и всеки отпи по малко от нея, макар че на Томи и на Нат горчивият вкус никак не се хареса. Пурата беше дори още по-гадна, но те не посмяха да си го признаят. Всеки от тях дръпна по няколко пъти, докато се почувстваше замаян или започнеше да кашля, и едва тогава предаваше „щифетата“ на своя съсед. На Дан вкусът ѝ му хареса, защото му напомни за старото време, когато понякога имаше възможност да имитира долнопробните мъже, които го заобикаляха. Той отпиваше от бутилката, после грабваше пурата и дърпаше силно и скоро така се вживя в ролята си, че започна да сипе проклетия наляво и надясно. За щастие го правеше тихичко, защото се страхуваше, че някой би могъл да го чуе.

— Не бива да го правиш, не казвай „По дяволите!“, това е лоша дума — извика Томи, който до този момент упорито следваше примера му във всяко отношение.

— О, я млъквай и вместо да ми изнасяш лекции, хвърли някаква карта. Да се ругае си е част от забавлението.

— Аз по-скоро бих казал „Гръм и костенурки“ — отвърна Томи, който сам бе измислил това словосъчетание и много се гордееше с него.

— А пък аз ще викам „Дявол“, звучи ми съвсем добре — обади се Нат, на когото мъжествеността и поведението на Дан бяха почнали да се харесват.

Дан се надсмя над „глупостите им“ и изруга грубо, докато се опитваше да ги научи на играта.

Но на Томи ужасно му се доспа, а Нат започна да го боли главата от дима и бирата, така че и двамата доста трудно възприемаха и играта никак не вървеше. Стаята беше почти тъмна, тъй като фенерът едва просветваше. Момчетата не можеха да си говорят високо, нито да се движат, защото Сайлър спеше в съседната ъглова стая, така че

празненството започваше да става доста скучно. Неочаквано точно по средата на играта Дан спря и извика с уплашен глас:

— Кой е там? — след което побърза да покрие фенера.

— Не мога да намеря Томи — отвърна един почти разтреперан глас в тъмнината, след което се чу топуркане на боси крака по пода, които се отдалечиха надолу.

— Деми беше. Сигурно ще отиде да потърси някой за помощ. Тичай бързо в леглото, Том, и нито дума на никого! — извика Дан, като се опитваше колкото се може по-бързо да прикрие следите от „празненството“, след което започна с бясна скорост да смъква дрехите си. Нат направи същото.

Томи дотърча до стаята си и се шмугна в леглото, зави се през глава и остана да лежи така, смеейки се, докато в миг усети, че нещо му пари на ръката. Вдигна одеялото и установи, че в бързината бе стиснал в длан пурата, която се бе оказала точно в него в мига, в който бяха разкрити.

Тя бе почти изпушена и той вече бе готов да я угаси внимателно, когато навън се чу гласът на медицинската сестра. Уплаши се, че биха могли да го разкрият, ако я скрие под одеялото, затова побърза да я хвърли отдолу, под леглото, като преди това я стисна, надявайки се, че я е изгасил окончателно.

Бавачката влезе в стаята заедно с Деми, който бе страхотно учуден, когато видя червеното лице на Томи уж спокойно отпуснато върху възглавницата.

— Него го нямаше тук преди малко, събудих се и никъде наоколо не можах да го открия — започна да обяснява Деми, като го гледаше изпитателно.

— Каква нова пакост си измислил този път, лошо момче? — попита бавачката и го поразтърси лекичко, в резултат на което „заспалият“ отвори очи и уж сънено каза:

— Просто изтичах за миг до стаята на Нат да го попитам нещо. Махай се, защото ужасно ми се спи.

Бавачката пусна Деми в стаята, затвори вратата и тихичко тръгна напред по коридора на разузнаване. Спря се пред вратата, където спеше Дан, но чу само как двете момчета тихичко си говореха нещо. Реши, че това е дребна работа, никаква беля не бе сторена, така че

нямаше защо да занимава госпожа Баер, която и без това бе твърде притеснена около малкия Теди.

На Томи наистина много му се спеше, каза на Деми да не го разпитва за нищо и само след десетина минути вече се чуваше равното му дишане. Сигурно дори и на сън не можеше да си представи какво би могло да се случи. Защото хвърлената под леглото пура не бе добре изгасена, тя пуши известно време върху сламената рогозка и накрая отново се възпламени, пламъкът плъзна нагоре и обхвана дюшека, после чаршафите и след миг цялото легло гореше. Бирата бе замаяла главата на Томи доста, така че му бе трудно да се събуди. Пушекът също унасяше двете момчета, така че никой от тях не се събуди, докато пламъците обхванаха цялата стая и вече съществуваше опасност да изгорят живи в нея.

Франц бе останал да подготви уроците си до късно в класната стая и когато излезе от нея, усети миризма на дим, изкачи бързо стълбите и видя гъстия дим, който идваше от лявото крило на къщата. Без да губи време да вика другите, той се затича право към горящата стая, измъкна момчетата от обхванатото от пламъци легло и изсипа всичката вода, която можа да намери наоколо, върху огъня, като се опитваше да го загаси. За съжаление водата беше недостатъчна и огънят продължаваше да пълзи напред, а момчетата избягаха както си бяха полуголи, с обгорени дрехи в студения хол и започнаха да крещят колкото сила имаха. Госпожа Баер се появи моментално, а само след минута и Сайлърс изскочи от стаята си с мощни викове „Огън! Огън!“, които за броени секунди разбудиха цялата къща. Децата се скупчиха в хола подобно на бели призраци в дългите си роби, всички обхванати от паника и страх.

Но госпожа Баер бързо си възвърна самообладанието, разпореди на бавачката да се погрижи за обгорелите момчета, изпрати Франц и Сайлърс долу в пералнята да донесат мокри дрехи, които хвърли върху леглото, на пода и върху пламналата вече завеса. Пламъците напредваха бързо и имаше опасност да обхванат стените.

Повечето от момчетата стояха като вцепенени и не бяха в състояние да се помръднат, но Дан и Емил работеха смело, непрекъснато тичаха до банята и носеха вода, после помогнаха да се смъкнат опасните завеси.

Бедствието скоро бе преодоляно, госпожа Баер нареди на момчетата да се прибират по стаите си, а на Сайлс да следи дали няма отново някъде да се появят пламъци. След това двамата с Франц отидоха да видят как се чувстват бедните момчета, които бяха пострадали от огъня. Деми се бе отървал само с едно малко изгаряне на ръката, но бедният Томи бе пострадал здравата. По-голямата част от косата му липсваше, а на едната ръка имаше дълбока рана, която му причиняваше безумна болка. Деми се бе вече успокоил, чувстваше се добре и Франц го отведе със себе си да спи в неговото легло. Бавачката прекара цялата нощ край бедния Томи, като се опитваше да облекчи болката му, а госпожа Баер непрекъснато сновеше между него и малкия Теди, като носеше превързочни материали, хапчета и мехлеми и все си повтаряше:

— Винаги съм казвала, че един ден Томи ще подпали къщата и ето че сега той наистина го направи!

Когато господин Баер се прибра вкъщи на следващата сутрин, намери пълна бъркотия. Томи лежеше безпомощен в леглото, Теди кашляше като магаре, госпожа Джоу бе на ръба на силите си, а момчетата се бяха скупчили около него така развълнувани, че всички говореха в един глас и не се успокоиха, докато почти насила не го завлякоха да види пораженията от пожара. Под вещото му ръководство нещата бързо бяха сложени в ред, защото всички се подчиняваха на авторитета му и безпрекословно следваха наставленията му.

Сутринта нямаха училище, но до обяд засегнатите от огъня стаи бяха вече в пълен ред, пострадалите момчета се чувстваха по-добре, така че господин Баер вече имаше възможност спокойно да изслуша разказите, за да разбере какво по-точно се бе случило. Нат и Томи си признаха честно, че са допуснали голяма грешка и изразиха искрено съжаление за това, че са поставили в опасност самото съществуване на любимата стара къща. Само Дан хвърляше дяволити погледи и категорично не искаше да се съгласи, че се е случило нещо страшно.

Господин Баер ненавиждаше пиенето, комара и ругатните. Беше се отказал от цигарите, за да не дава лош пример на момчетата и да не се изкушават и те да опитват. Но в конкретния случай бе особено ядосан и огорчен от факта, че точно момчето, на което бе прощавал най-много, бе използвало отсъствието му, за да демонстрира пред момчетата всички тези пороци, да ги изкушава с тях и да им внушава,

че да пиеш и да пушиш е удоволствие, при това признак на мъжественост. Разговаря надълго и нашироко с всички момчета по този въпрос, като накрая каза със сериозен и изпълнен със съжаление глас:

— Смятам, че Томи си е получил наказанието, освен това се надявам, че белегът на ръката ще му напомня винаги да стои настрана от тези пороци. Нат също си плати достатъчно, защото бе здравата уплашен, а и веднага се вижда, че искрено съжалява за постъпката си и няма намерение да я повтори. Но с теб, Дан, вече няколко пъти направих компромис и ти простих, обаче нищо добро не излезе от това. Не бих искал да продължаваш да влияеш зле на момчетата, нито имам намерение да си губя повече времето да разговарям с теб, след като ти изобщо не желаеш да ме слушаш. Така че можеш да се сбогуваш с всички и да кажеш на бавачката да ти прибере нещата в малката ми черна чанта.

— О, сър, но къде ще го изпратите? — извика Нат.

— На едно много приятно място в провинцията, където изпровождам понякога онези момчета, които не могат да останат тук. Господин Пейдж е добър човек и Дан ще си живее чудесно там, ако се държи както трябва и се старае достатъчно.

— Ще се върне ли някога? — попита Деми.

— Това зависи от самия него, лично аз се надявам, че това ще стане.

След тези думи господин Баер излезе от стаята, за да напише писмо до господин Пейдж, а момчетата наобиколиха Дан, както става обикновено в случаите, когато някой тръгва на дълго и опасно пътешествие в непознати места.

— Чудя се дали там ще ти хареса — започна Джак.

— Ако не ми хареса, няма да остана — студено отвърна Дан.

— Но къде ще отидеш? — попита Нат.

— Бих могъл да замина към морето или на запад, мога да отскоча и до Калифорния — отвърна важно Дан, докато по-малките момчета го гледаха с нескрито възхищение.

— О, не го прави в никакъв случай! Остани известно време при господин Пейдж, а след това се върни при нас, Дан, моля те, постъпи така! — умолително говореше Нат, който се чувстваше доста виновен заради цялата тази история.

— Изобщо не ми пука къде ще отида и колко ще остана там. Да ме обесят, ако реша някога да се върна отново тук — процеди със злоба през зъби Дан и се качи горе, за да събере нещата си, които всъщност бе получил от господин Баер.

Това бе единственото му сбогуване с момчетата. Когато той слезе отново долу, те се бяха събрали в хамбара и оживено коментираха последните събития. Дан нареди на Нат да не ги вика. Колата вече чакаше пред вратата, когато госпожа Баер излезе да се сбогува с него. Изглеждаше толкова тъжна, че сърцето му се сви за миг от болка и той помоли почти шепнешком:

— Мога ли да кажа довиждане на Теди?

— Да, скъпи, отиди и го целуни, неговият Дани ще му липсва толкова много...

Никой не видя какви чувства бушуваха в очите на Дан, когато се надвеси над креватчето на малчугана и видя как личицето му светна, веднага щом го забеляза. Но в същия момент чу умолителния глас на госпожа Баер:

— Не можем ли да дадем на бедното момче още една-единствена възможност, Фриц?

— Скъпа, няма никакъв смисъл — бе твърдият отговор. — Така че го пусни да замине, там където не би имал възможност да вреди на останалите, докато те се опитват да се държат добре с него. След време може би ще се опитам да го върна, обещавам ти.

— Той е единственото момче, с което се провалихме и това ужасно ме натъжава, тъй като съм убедена, че има добро сърце, независимо от грешките и пакостите си.

Дан чу, че господин Баер въздиша и в миг му се прииска и той да го помоли за още един последен шанс, но гордостта не му позволи да го направи. Излезе от стаята с намръщено лице, стисна ръцете им, без да отрони нито дума и замина с господин Баер, оставяйки Нат и госпожа Джоу да гледат след колата с насълзени очи.

След няколко дни получи писмо от господин Пейдж, в което той им съобщаваше, че Дан се чувства добре, което много ги зарадва. Но след три седмици пристигна друго писмо, в което се съобщаваше, че Дан е избягал и вече не се знае нищо за него. При тази вест всички се натъжиха, а господин Баер тихо каза:

— Може би трябваше да му дам още една възможност.

Госпожа Баер, обаче, поклати мъдро глава и побърза да го успокои:

— Не се тревожи, Фриц, момчето ще се върне отново при нас, сигурна съм.

Но дните минаваха и Дан не се появяваше.

СЕДМА ГЛАВА

НЕМИРНАТА НАН

— Фриц, имам страхотна идея — оповести госпожа Баер, когато един ден срещна съпруга си след учебните часове.

— О, и каква е тя, скъпа? — попита веднага той, готов да изслуша най-внимателно новия ѝ план. Понякога госпожа Баер измисляше такива невероятни неща, че човек просто не можеше да се въздържа да не се засмее. Макар че някои от идеите ѝ бяха наистина доста разумни и той с удоволствие участваше в осъществяването им.

— Дейзи има нужда от подходяща компания, а и момчетата със сигурност биха се радвали да имат още едно момиче в групата. Добре знаеш, че и двамата сме на мнение, че малките мъже и жени се чувстват най-добре заедно, така че е крайно време да направим нещо по този въпрос. В момента едни тероризират Дейзи, други я покровителстват, преди ролите им бяха различни, но при всички случаи това би могло да се отрази отрицателно върху възпитанието ѝ. Освен това момчетата би трябвало да се научат да се отнасят изискано с момичета, да шлифоват маниерите си, а това би могло да се постигне най-добре, ако около тях има момичета.

— Напълно си права, както става обикновено. И кого предлагаш да поканим? — попита господин Баер, който по очите ѝ познаваше, че съпругата му вече има конкретен план.

— Малката Ани Хардинг.

— Какво? Немирната Нан, както я наричат момчетата? — извика учудено господин Баер, но веднага се виждаше, че идеята го забавлява.

— Да, тя се чувства ужасно вкъщи, след като майка ѝ почина, освен това е твърде умно дете и в никакъв случай не би трябвало да я оставим на слугите да я разглежат. От известно време я наблюдавам и когато преди няколко дни срещнах баща ѝ в града, направо го попитах защо не я прати на училище. Отвърна ми, че би го направил с удоволствие, стига да намери толкова добро училище за момичета, колкото е нашето за момчета. Сигурна съм, че би се зарадвал, ако му

предложа да дойде тук. Хайде да отидем днес следобед у тях и да поговорим.

— Нямах ли си и без това достатъчно грижи, скъпа Джоу, та искаш да доведеш тук още едно зверче, което да те тормози? — попита господин Баер, като я потупа нежно по ръката.

— Не, скъпи, не си прав — сериозно отвърна мама Баер. — Никога не съм била толкова щастлива, както след като събрах под моя покрив всичките тези палавници. Знаеш ли, Фриц, изпитвам специални симпатии към Нан, защото и аз бях почти същата, когато бях на нейната възраст, така че съвсем добре я разбирам. Тя е изпълнена с енергия и има нужда просто някой да ѝ каже какво да прави с нея, за да се превърне в едно добро малко момиченце като Дейзи. Доста е умна и възприемчива, така че лесно ще усвои уроците, стига да са правилно насочени, и съвсем скоро това неспокойно дребосъче би могло да се превърне в целенасочено, щастливо дете. Знам как да се справям с нея, защото добре си спомням как моята благословена майка успяваше да ме превъзпитава, освен това...

— Ако успееш да постигнеш дори наполовина такъв резултат, ще смятаме, че си извършила истинско чудо — прекъсна я господин Баер, който винаги бе смятал, че неговата съпруга е най-добрата и най-чаровната жена, живяла някога на този свят.

— Ако смяташ да се подиграваш с идеите ми, ще ти правя ужасно кафе през цялата седмица, така че добре ще си платиш, ясно ли е, сър? — извика госпожа Джоу и му издърпа ухото по същия начин, както правеше с непослушните момчета.

— Не смяташ ли, че на горката Дейзи направо ще ѝ се изправят косите, когато види как се държи Нан? — попита господин Баер, вече зает с Теди, който го дърпаше за самото, докато Роб се катереше по гърба му, защото двете момчета обсебваха баща си веднага след като учебните часове приключеха.

— Може би в началото, но това ще бъде полезно за нашата Дейзи. Тя започна да се превръща в едно твърде сериозно и старателно дете, напомня ми доста на нашата малка Бет, така че има нужда от едно по-буйно момиче до себе си. Тя винаги прекарва чудесно, когато Нан се отбива за малко да си поиграят, смятам, че двете биха могли страхотно да си помогнат една на друга, без дори да го осъзнават. Господи, та нали педагогическото изкуство до голяма степен се

изразява в това да усещаш как си влияят децата едно на друго и кога точно да ги събереш заедно.

— Надявам се само, че и тя няма да се окаже още една луда глава.

— О, не ми напомняй за бедния Дан! Никога няма да си простя, че го пуснах да си тръгне оттук — въздъхна госпожа Баер.

При споменаването на името му малкият Теди, който нито за миг не забравяше за своя приятел, се смъкна от гърба на баща си и запристъпва към вратата. Огледа с тъжен поглед огряната от слънцето поляна пред къщата, после се върна обратно и каза, както правеше често:

— Мой Дани дойде съвсем скоро.

— Наистина си мисля, че трябваше да го задържим, дори само заради Теди, двамата бяха толкова привързани един към друг и може би любовта на детето щеше да направи онова, което ние не успяхме.

— И на мен така ми се струваше понякога. Но след като непрекъснато забъркваше момчетата в какво ли не и след като едва не подпали цялата къща реших, че може би е по-безопасно да махна тази луда глава оттук, поне за известно време — каза господин Баер.

— Обядът е готов, чакай да ударя звънеца — обяви Роб и започна с такава сила да бие по камбанката, че просто не можеше да се чуе и дума повече.

— Добре де, какво решаваме в края на краищата, ще вземем ли Нан или не? — почти викаше госпожа Джоу.

— Готов съм да приема цяла дузина деца като Нан, щом ти ги искаш, скъпа — отвърна господин Баер, в чието голямо сърце имаше място за всички непослушни и пренебрегнати деца на този свят.

Когато госпожа Баер се върна от пътешествието си същия следобед, едно момиченце на около десет години нетърпеливо скочи от колата, още преди тя да е успяла да смъкне оттам синовете си, без които не ходеше почти никъде.

— Хей, Дейзи, къде си? — извика момиченцето.

Дейзи веднага дотича и изглеждаше доволна, като видя гостенката. Скоро, обаче, придоби доста разтревожен вид, когато Нан ѝ каза, подскачайки около нея, защото това дете като че нито за миг не можеше да остане на едно място:

— Аз ще остана тук за постоянно, татко каза, че може. Багажът ми ще пристигне утре, защото всичките ми неща трябваше да бъдат изпрани и изгладени. А днес леля ти дойде и ме взе със себе си. Не е ли чудесно?

— Е, разбира се. Донесе ли си голямата кукла? — попита Дейзи с надежда, че куклата е тук, защото последния път при посещението си Нан бе предизвикала истинска бъркотия в нейната къща с куклите, освен това бе настояла да измият лицето на Матилда Бланш, което бе унищожило завинаги вида на бедното създание.

— Да, тя е някъде тук — отвърна Нан, напълно безразлична към материалните неща. — Докато пътувахме насам, ти направих един пръстен, използвах косми, които дърпах от опашката на Добин. Искаш ли го? — и Нан ѝ подаде в знак на приятелство един пръстен от конски косми. С този жест Нан искаше да я подкани да се сдобрят, защото последния път, когато бяха заедно, се скараха така сериозно, че и двете се заклеха, че няма да си проговорят никога вече.

Трогната от красивия подарък, Дейзи стана по-гостоприемна и любезна, като предложи да отидат в детската стая, но Нан веднага го отхвърли.

— Не, преди това бих искала да видя момчетата, а и хамбара — извика момичето и се затича по поляната, повлякла шапката си само за едната връзка, поради което тя скоро остана на тревата.

— Здравсти, Нан — извикаха момчетата, щом я зърнаха.

— Аз оставам тук за постоянно! — побърза да им съобщи новината тя.

— Ура-а-а! — нададе боен вик Томи от стената, където се беше качил. Вече добре познаваше Нан и бе разбрал, че тя е голяма беладжийка, така че очакваше страхотни „подвизи“ в най-близко време.

— Нека да поиграя с вас, много съм добра в хвърлянето — предложи Нан, която обичаше да се захваща с какво ли не и не се страхуваше дори от силни удари.

— В момента не играем, а и без това моят отбор вече победи.

— Аз пък бих могла да се състезавам с теб по бягане и сигурно ще се окажа по-бърза — предложи Нан, която добре знаеше силните си страни.

— Ама тя сериозно ли говори? — обърна се Нат към Джак.

— Наистина бяга доста бързо за момиче — отвърна Джак и погледна с одобрение към Нан.

— Искаш ли да опиташ? — подхвърли предизвикателно Нан, която изгаряше от нетърпение да им покаже какво може.

— Прекалено горещо е — реши да се измъкне Томи, като се подпря на стената, уж бе много уморен.

— А какво му е на Кръглия Коул? — попита Нан, след като бе хвърлила бърз поглед на всяко от момчетата.

— Топката го удари по ръката, нали знаеш, че той винаги се оплаква от нещо — започна да обяснява възмутено Джак.

— А аз никога не плача, дори когато се ударя силно, та това са бебешки номера — гордо обяви Нан.

— Я стига, мога за две минути да те накарам да се разплачеш — извика възмутено Кръглия Коул и се изправи на крака.

— Хайде да видим дали ще можеш.

— Добре, изтичай насреща и откъсни онези коприви там — предложи Кръглия Коул, като посочи гъсто обраслата с коприва ограда.

Без ни най-малко колебание Нат отиде и изкорени цяла шепка от това парещо растение, като по никакъв начин не показва почти нетърпимата болка.

— Браво — извикаха момчетата, които искрено се възхитиха на смелостта ѝ, па макар да бе представител на по-слабия пол. А Кръглия Коул, който се чувстваше по-попарен от нея самата, твърдо реши на всяка цена да я принуди по някакъв начин да се разплаче.

— Явно си свикнала да си пъхаш ръцете къде ли не, така че този експеримент не бе показателен — сериозно обобщи той. — Я отиди сега и си удари силно главата в стената на хамбара, пък да видим дали няма да ти излязат сълзи на очите.

— Не, не го прави — опита се да я спре Нат, който мразеше жестокостта. Но Нан вече тичаше с всичка сила към хамбара и когато стигна, удари челно главата си в стената. Малко позамаяна от удара и с изкривено от болка лице, тя се върна с неуверена стъпка обратно.

— Доста ме заболя, но не плача — обяви упоритото момиче, когато се приближи към групата.

— Хайде, направи го още веднъж, пък тогава ще видим — ядосано я подкани Кръглия Коул. И Нан бе готова да повтори

мъчението, но Нат я спря, а Томи, забравил за ужасната горещина, се нахвърли яростно върху Кръглия Коул и започна да му крещи:

— Престани или ще блъсна твоята глава в стената на хамбара! — след което така го цапардоса, че в продължение на минута бедния Кръгъл Коул не можеше да осъзнае дали стои върху главата, или върху краката си.

— Но нали тя сама си го изпроси — объркано се заоправдава той, след като Томи го пусна.

— Няма значение дали го е искала или не, ужасно и дълго е да се наранява едно малко момиче — обяви гневно Деми.

— Е, я стига, та аз нямам нищо против. Освен това съвсем не съм малко момиче, аз съм по-голяма от Дейзи и от теб — извика неблагоприятната Нан.

— Но аз не съм искал да я обидя, нали разбираш, Дейзи? — обърна се Деми за помощ и съчувствие към сестра си, която точно в този момент изникна отнякъде и веднага се зае с пораженията от героичните постъпки на Нан — започна да духа по зачервените ѝ от копривата ръце и ѝ препоръча да сложи студен компрес върху бързо оформящата се цицина върху челото ѝ.

— Ти си най-доброто момче на света — отвърна Дейзи на въпроса на брат си и добави, за да остане вярна на истината: — Понякога се случва да ме нараниш, но то е без да искаш.

— Хайде, сложете настрана оръжията и не забравяйте каква е нашата основна цел, скъпи — обади се покровителствено Емил. — На този кораб боят не е разрешен.

— Здравейте, малка госпожице — поздрави господин Баер Нан, когато заедно с останалите влезе в стаята за вечеря. — Не така, дъще, подай ми дясната си ръка, както изискват добрите маниери — добави той, след като Нан се опита да се ръкува с него с лявата.

— Другата ме боли — наложи се да признае момичето.

— Бедната малка ръчичка! Какво е правила, та са се появили тези ужасни мехури? — попита господин Баер, като измъкна другата ръка иззад гърба ѝ, защото веднага заподозря, че нещо не е наред, след като Нан така бързо я бе скрила там.

Преди момичето да успее да измисли някакво извинение, Дейзи разказа цялата истина, при което Кръглия Коул се сви на стола си и се опита да скрие лицето си зад купата с хляб. Господин Баер погледна

към отсрещната страна на масата, където бе седнала съпругата му, и каза с насмешлив глас:

— Това май е по твоята част, така че не бих искал да се бъркам, скъпа.

Госпожа Джоу добре разбра намека му, но в момента изпитваше дори по-големи симпатии към своята „черна овчица“, тъй като и без това бе наказана доста сурово за непослушанието си.

— Знаете ли защо поканих Нан да дойде при нас? — попита съвсем сериозно тя.

— За да ме направи за смях — измърмори Кръглия Коул с пълна уста.

— За да ми помогне да направя от вас малки джентълмени. Случката днес показва, че някои наистина имат нужда от това.

След тези думи Кръглия Коул наведе отново глава зад купата с хляб и не вдигна глава, докато Деми не разсмя всички, отбелязвайки с типичния си забавен, изпълнен с учудване глас:

— Но как би могла да помогне тя, след като е такава мъжкарана?

— Точно така, и Нан се нуждае от помощта ви, точно както и вие от нейната. Очаквам, че ще види у вас един добър пример за добри маниери.

— И тя ли ще бъде един добър джентълмен? — попита Роб.

— Това май би й харесало, нали, Нан? — намеси се Томи.

— Не, ни най-малко. Мразя момчетата! — яростно обяви Нан, защото ръката все повече я болеше и вече бе започнала да осъзнава, че трябваше да демонстрира по някакъв по-разумен начин смелостта си.

— Съжалявам, че не харесваш моите момчета, защото те могат да се държат безупречно, стига да поискат. Всъщност всеки би могъл да бъде любезен и добър, стига да се държи с останалите хора по същия начин, по който би искал да се отнасят с него самия.

Госпожа Баер каза тези думи на Нан, но момчетата се спогледаха и като че разбраха намека, така че поне тази вечер проявиха старание да се държат както трябва. Подаваха вежливо маслото един на друг, казваха „моля“ и „благодаря“, както и „да, сър“ или „не, госпожо“ с необикновена лекота и респект. Нан не отрони нито дума повече, седеше мълчаливо и успя да се въздържа да не каже нещо грубо на Деми, макар че това й бе доста трудно, след неговата, както й се стори, надута забележка. А след вечеря като че бе забравила напълно за

„омразата си към момчетата“ и с най-голямо удоволствие си игра до късно с тях. Кръглия Коул бе забелязан да ѝ предлага няколко пъти от скритите си запаси от бонбони, което явно подслади доста настроението ѝ и последното нещо, което каза, преди да си легне, бе:

— След като утре пристигнат играчките ми, ще разреши на всички да ги ползват.

Когато се събуди на следващата сутрин, първата ѝ работа бе да попита дали вече е пристигнал багажът ѝ. След като разбра, че това ще стане по някое време през деня, здравата се ядоса, намръщи се и започна да бие клетата си кукла, което предизвика истински шок у Дейзи. Все пак Нан успя по някакъв начин да изтърпи до пет следобед, след което изчезна, но никой не я потърси до вечерята, защото всички смятаха, че е отишла до хълма заедно с Томи и Деми.

— Видях я да върви надолу по пътя сама и ужасно намръщена — разказа Мари Ан, която дойде да донесе един бърз сладкиш и намери всички в къщата доста разтревожени за Нан.

— Ах, това малко циганче, сигурно е избягало вкъщи! — извика разтревожена госпожа Баер.

— А може би е отишла на гарата, за да види дали не пристига багажът ѝ — предположи Франц.

— Невъзможно е, та тя не знае пътя до там, а дори и да намери гарата, как би могла да мъкне тежкия куфар цяла миля? — каза госпожа Баер и вече се замисли дали не сбърка с тази своя нова идея, която би могла да се окаже твърде трудна за осъществяване.

— Подобно нещо май е точно в нейния стил — обади се господин Баер и като сложи шапката на главата си, забърза навън, за да потърси бедното дете. Точно в този миг се чу викът на Джак, който бе застанал на прозореца, и всички изтичаха към вратата.

В другия край на алеята видяха точно мис Нан, която с мъка влачеше огромна ленена чанта. Беше се зачервила от усилията, цялата бе потънала в прах и изглеждаше наистина уморена, но продължаваше да върви напред и чак когато стигна до стълбите, пусна с пуфтенето товара си и седна да си почине.

— Не можех да чакам повече, затова и отидох и сама си го взех — обяви Нан, като скръсти уморените си ръце.

— Но ти не знаеше пътя — обади се Томи, докато останалите я наобиколиха и я гледаха усмихнато.

— Е, намерих го, никога досега не съм се губила.

— Но гарата е на цяла миля оттук, как посмя да отидеш толкова далече?

— Е, наистина е далечко, затова се наложи често да си почивам.

— А това нещо не е ли прекалено тежко?

— Толкова е обемисто, че просто нямаше как да го хвана и по едно време имах чувството, че ръцете ми направо ще се счупят.

— Направо се чудя как служителят на гарата ти е разрешил да го вземеш — каза Томи.

— Изобщо не съм разговаряла с него. Нямаше го на гишето за билетите, така че си взех багажа, без да му се обадя.

— Изтичай бързо да му кажеш, че всичко е наред, Франц, защото иначе старият Дод ще си помисли, че е станала кражба — каза господин Баер и не можа да сдържи смеха си при вида на невъзмутимата физиономия на Нан.

— Казах ти, че ще изпратим някой да го вземе, ако не пристигне до края на деня. Друг път ще трябва да чакаш, защото може да ти се случи нещо лошо, ако избягаш оттук. Искам да ми обещаеш това, защото иначе не бих могла да ти се доверявам и да те оставям без непрекъснат надзор — настоя госпожа Баер, докато изтриваше прахта от затопленото и изпотено лице на момичето.

— Не бих го направила, но татко винаги ми е казвал да не отлагам днешната работа за утре, затова и реших, че трябва да отида.

— Това се казва аргумент. Според мен е най-добре да ѝ се даде нещо за хапване веднага, а след това ще помислим и за един по-специален разговор — предложи господин Баер, който бе така развеселен от обясненията на младата дама, че просто не бе в състояние да ѝ се сърди.

Момчетата сметнаха случката за „голям майтап“, а по време на вечерята Нан продължи да ги забавлява с разни подробности около последното ѝ приключение. Едно голямо куче бе тръгнало с лай след нея, някакъв мъж ѝ се бе присмивал, приятна лелка ѝ бе предложила поничка, а когато напълно изтощена от мъкненето на непосилния товар бе спряла да пийне вода от потока, шапката ѝ бе паднала в него.

— Предполагам, че отсега нататък няма да имаш нито секунда свободно време, скъпа. Двама палавници като Томи и Нан са напълно достатъчни за една жена — каза половин час по-късно господин Баер.

— Знам, че ще ми трябва известно време, докато я опитомя, но тя е толкова щедро същество и има добро сърце, така че бих я обичала, дори и да бе два пъти по-немирна — отвърна госпожа Джоу, като му посочи една весела компания, в центъра на която бе застанала Нан и раздаваше нещата си наляво и надясно с такъв небрежен жест, сякаш голямата чанта бе бездънна.

Точно заради своите добродетели малката „лудетина“, както я наричаха всички, скоро стана всеобща любимка. Дейзи повече не се оплакваше, че ѝ е скучно, тъй като Нан измисляше невероятни и страхотно интересни игри, а пакостите ѝ можеха да си съперничат с тези на Томи, което доставяше истинско удоволствие на цялото училище. Бе заровила в земята голямата си кукла, а след това напълно забрави за нея и когато след седмица се сети да я отрови, горкото създание бе напълно деформирано от влагата. Дейзи бе ужасно разочарована, но Нан не се предаде, занесе куклата на бояджията, който работеше по къщата, и го помоли да я оцвети в червено, а очите да направи черни. След това я облече в поличка от пера и червена фланелка, а в ръцете ѝ постави една от секирките на Нед. Така предишната Попидила се превърна в индиански вожд, който яростно размахваше томаховката си пред останалите кукли и оставяше червени следи в цялата детска стая — не от кръв, естествено, а от обилно нанесената боя.

Друг път даде новите си обувки на едно малко просяче, като се надяваше, че ще ѝ разрешат да ходи боса, но бързо разбра, че е доста трудно човек да съчетае щедростта и удобството, а и веднага получи строга заповед да престане, преди да е успяла да раздаде и дрехите си. Непрекъснато намираще начин да забавлява момчетата. Ту ще направи горящ кораб от малка дъска с две напоени с терпентин платна, които запалваше преди да пусне малкия плавателен съд в потока. Ту ще завърже краката на пуяка върху дълги пръчки като кокили и ще го постави да се тътри с мъка около къщата. Без колебание подари кораловото си герданче на четири нещастни котенца, които преди това са били тормозени от някакви безсърдечни момчета и дни наред се грижи за тях като майка. Мажеше раните им с мехлем, за да ги лекува, хранеше ги с лъжицата на куклата. Бе толкова тъжна когато умряха, че успя да се успокои едва когато Деми ѝ подари една от най-прекрасните си костенурки. Непрекъснато преследваше Сайлъс, за да ѝ направи

татуировка във формата на котва на ръката като неговата. Молеше го и за дълбок белег на всяка от бузите, но той не посмя да удовлетвори тези нейни желания, макар че с упоритостта си Нан почти бе успяла да спечели доброто му сърце и горкият човек искрено желаше да ѝ помогне. Бе готова да поязди всяко животно, което се изпречи пред очите ѝ — от големия кон Анди до прасето, макар че с него си имаше сериозни затруднения. Нан бе готова веднага да изпълни всичко, което момчетата ѝ предложеха, независимо колко опасно бе то, а те от своя страна никога не се уморяваха да подлагат на проверка смелостта ѝ.

Господин Баер препоръча да организират състезание за най-добре подготвени уроци и Нан използва пъргавия си ум и добрата си памет със същото удоволствие, с което бе готова да даде простор на бързите си крака и на острия си език. Момчетата от своя страна трябваше доста да се постараят, за да запазят извоюваните вече позиции. Нан убедително им показваше, че момичетата са в състояние да свършат повечето неща не по-зле от момчетата, а някои дори и по-добре. За добрите постижения в учението не получаваха никакви награди, освен импулсивното „Браво, много добре!“ на господин Баер и добрите отзиви, които госпожа Баер записваше в своя дневник. Но по този начин децата се приучваха да се отнасят с любов към задълженията си и да полагат максимални усилия, за да се справят с тях, убедени, че рано или късно, ще имат полза от това. Малката Нан доста бързо усети общата атмосфера в училището, тази атмосфера наистина ѝ хареса и тя съвсем ясно показва, че точно от подобно място е имала нужда. Тази малка градинка наистина бе пълна с прекрасни цветове, макар че повечето в началото бяха скрити под бурените. Но когато се появяха грижовни ръце, които започваха внимателно да ги поливат и обработват, те бързо дръпваха нагоре и обещаваха да дадат прекрасни цветове под топлината на любовта и вниманието, които всъщност са най-чудесният климат за младите сърца и души навсякъде по света.

ОСМА ГЛАВА

ИГРИ И ЛУДОРИИ

Тъй като тази история не се развива по строго определен план, а целта ѝ е единствено да се разкажат някои моменти от живота в Плъмфийлд, които биха доставили удоволствие на читателите, в тази глава ще направим известно отклонение, като се спрем на миналото на момчетата на госпожа Джоу. Бих искала специално да уверя моите многоуважаеми читатели, че по-голямата част от случките са взети наистина от живота и дори най-странните от тях са най-истински. Защото колкото и да е умен човек и колкото живо въображение да има, едва ли би могъл да измисли нещо дори наполовина толкова забавно в сравнение с онова, което се заражда в неспокойните умове на малките човечета.

Дейзи и Деми бяха наистина неповторими в това отношение, те си живееха в свой собствен свят, населен с приказни или гротескни същества, на които даваха най-странните възможни имена и с които играеха на разни невероятни игри. Едно от тези детски изобретения бе невидимият зъл дух, наричан „Високомерната мишка Кити“, в която децата вярваха, страхуваха се от нея и безропотно ѝ служеха в продължение на доста време. Рядко говореха за нея пред някой от останалите, ревностно пазеха този въображаем образ единствено за себе си. Децата не се опитваха да си го представят ясно дори за себе си, което му създаваше един мистериозен чар, ценен твърде високо от Деми, любителят на зли духове и феи. Високомерната мишка Кити бе едно наистина тиранично и жестоко дяволче, но Дейзи изпитваше страхотно удоволствие от това, че му служи, като се подчиняваше сякаш дори на най-абсурдните му заповеди. Обикновено те бяха изричани чрез устата на Деми, защото неговата изобретателност бе действително безгранична. Понякога Роб и Теди също се присъединяваха към тези церемонии, като ги смятаха за прекрасно забавление, макар че не разбираха дори и наполовина онова, което ставаше.

Един ден след края на учебните часове Деми кимна поверително на сестра си и ѝ пошепна:

— Мишката Кити ни иска на свое разположение следобед.

— За какво? — попита нетърпеливо Дейзи.

— За едно жертупринушаване — тържествено обяви Деми. — В два часа трябва да се запали огън зад голямата скала, а ние с теб ще занесем там най-любимите си неща, за да ги изгорим! — продължи със същия тон той, като специално наблегна на последните думи.

— О, господи! Моите любими играчки са новите кукли, които леля Ейми изрисува специално за мен, нима ще трябва да ги изгоря? — извика ужасено Дейзи, която нито за миг не помисляше, че би могла да не изпълни някоя от заповедите на невидимия тиран.

— Да, до една. А аз ще изгоря лодката си, книжката с най-хубавите картинки и всичките си войници, до последния — твърдо обяви Деми.

— Добре, ще се подчиня. Но не смяташ ли, че е твърде жестоко от страна на Мишката Кити да ни иска най-хубавите неща? — въздъхна Дейзи.

— Жертупринушаването означава точно това — да се откажеш от нещата, които обичаш най-много, така че и ние ще трябва да го направим — поясни Деми, на когото тази идея бе хрумнала, след като чу разясненията на чичо Фриц за традициите при древните гърци, за които учеха в момента в училище.

— Роб ще дойде ли с нас? — попита Дейзи.

— Да, той ще донесе детското село, което получи наскоро. Всичко в него е изработено от дърво, така че ще гори чудесно. Ще си направим страхотен огън и ще наблюдаваме как всичко изчезва в него.

Тази приятна перспектива поуспокои Дейзи и тя седна да обядва, заобиколена от всичките си прекрасни кукли, сякаш на прощален банкет.

Когато определеният час настъпи, готовата за саможертва група пое към посоченото място, като всяко дете стискаше в ръце най-безценните си съкровища. Теди също настоя да отиде с тях и като видя, че те носят играчки, веднага грабва любимото си плюшено агънце под едната ръка и старата Анабела — под другата, без да има ни най-малка представа какво по-точно очаква неговите идоли.

— Накъде сте се запътили, пиленца? — попита госпожа Джоу, когато групичката премина покрай нея.

— Да си поиграем до голямата скала, нали може?

— Да, но не се приближавайте до езерцето и се грижете за малкия.

— Винаги съм го правила — самоуверено се изпъчи Дейзи, която наистина си бе извоювала авторитет в това отношение.

— Сега ще трябва да насядате в кръг на земята и да не мърдате, докато не ви кажа. Този плосък камък е нашият олтар, така че ще запала огъня върху него.

Деми драсна една клечка кибрит върху натрупаните дребни съчки, както бе виждал, че палят огън по време на пикник. Когато пламъците се разгоряха, разпреди на останалите да направят три обиколки около камъка и след това да застанат в кръг покрай него.

— Първо ще сложа моите неща и веднага след като те изгорят, поставяйте вашите — обяви тържествено Деми и без ни най-малко колебание пусна в пламъците малката книжка с картинки, оцветявани от самия него. След като тя изчезна бързо, обхваната от огъня, постави върху камъка и разнебитената си лодка, а после нещастните оловни войници поеха един след друг към огнената си смърт. Никой не се огъна или не побягна назад, от величествения капитан, облечен в жълто и червено, до дребничкия барабанчик, който бе загубил в тежки битки единия си крак. Всички изчезнаха в пламъците и се превърнаха в една безформена оловна маса.

— А сега ти, Дейзи — тържествено обяви говорителят на Мишката Кити, след като предложените от него самия богати дарове вече бяха предадени, жест, който бе доставил голямо удоволствие на децата.

— О, моите скъпи кукли, как бих могла да се откажа от тях? — изплака Дейзи, притиснала майчински всичките дванайсет любими същества.

— Длъжна си да го направиш — изкомандва Деми и Дейзи не можеше да не се подчини — целуваше за сбогом всяка от куклите и ги поставяше върху горящите въглени.

— Нека да си оставя поне една-единствена, това скъпо синьо същество, то е толкова сладко! — умолително го погледна бедната

малка майчица, като с ужас притискаше към гърдите си последната си рожба.

— Още! Още! — раздаде се някакъв страшен и странен глас, след което Деми извика: — Чуваш ли, това е Мишката Кити! Искате да получите всичко, побързайте, защото иначе здравата ще пострадаме.

И така скъпата кукла лумна ярко за миг, а след това от нея останаха само няколко черни сажди.

— А сега подредете къщите и дърветата наоколо и нека пламъците сами стигнат до тях — предложи Деми, който имаше предпочитания към разнообразието дори когато ставаше дума за саможертва.

Очаровани от предложението му, децата започнаха бързо да подреждат елементите от обреченото селище, след което поставиха една редица от въглища по главната улица, а после седнаха встрани, за да наблюдават огъня. В първия момент изглеждаше, като че къщите не могат да се запалят, тъй като бяха покрити с боя. Но ето че една малка къщурка в края на селището най-накрая лумна в пламъци, които обхванаха и близкото дърво. То пък се срути върху покрива на близката голяма фамилна къща и само след миг целият град бе обхванат в пламъци. Дървеното население седеше застинало от ужас на мястото си и наблюдаваше опустошителната огнена стихия, докато накрая тя не обхвана и него. Едно по едно дървените човечета изчезваха в пламъците, без да се чуе дори един-единствен вик. Мина известно време, докато целият град се превърне в пепел. Зрителите встрани явно се наслаждаваха на този спектакъл, защото срутването на всяка от сградите бе съпроводено с боен вик и луди танци, по подобие на индианските. Танците станаха още по-забързани в мига, в който пламъкът се разклони и достигна в долния край, където една бедна женица се бе помъчила да намери спасение, но в миг се превърна в ярък факел.

Всичко това развълнува до такава степен Теди, че без капчица колебание той запрати най-напред в огъня своето агънце, и преди още пламъците да го бяха обхванали, предаде в обятията им и своята бедна любима Анабела. Това, естествено, никак не ѝ се хареса и тя изрази своя ужас и страх по начин, който наистина стресна малкия ѝ разрушител. Тъй като бе покрита с ярешка кожа, тя не пламна, но с нея стана нещо още по-ужасно — цялата се сбръчка. Първо се накъдри

единият ѝ край, след това и другият придоби невероятна форма. Последва странно отмятане на едната ръка чак до гърба, сякаш правеше опит да се спаси от страшната си агония, след което главата ѝ се сви към раменете. Стъклените очи паднаха на земята и след един последен спазъм, преминал през цялото ѝ тяло, тя се смъкна в черната маса от руини, останали от изгорелия град. Тази съвсем неочаквана демонстрация стресна всички и уплаши до смърт Теди. Той се огледа безпомощно, после изпищя и се затича към къщата разплакан, като непрекъснато повтаряше „Мамо, мамо!“.

Госпожа Баер чу писъка му и веднага се затича на помощ, но Теди само се притисна към нея, без да може да ѝ обясни за какво става дума. Усещайки, че нещо не е наред, майка му го взе на ръце и се забърза към сцената на главното действие, където откри слепите почитатели на Мишока Кити потънали в скръб по изгубените любими играчки.

— Какво сте правили тук? Веднага ми разкажете всичко от начало до край — подкани ги госпожа Джоу, като се опитваше да изглежда спокойна, защото децата изглеждаха толкова нещастни, че предварително им бе простила всичко.

Деми обясни каква е играта им, макар и с огромно нежелание, а леля Джоу се смя така, че чак сълзи излязоха от очите ѝ. Просто не можеше да се въздържа като гледаше колко сериозни изглеждаха децата, явно напълно обсебени от тази абсурдна игра.

— Смятах, че сте достатъчно разумни и не бихте се отдали на подобно глупаво нещо. Ако аз си имах някоя Мишка Кити, то тя със сигурност щеше да е добра, на нея щеше да ѝ харесва да ви гледа как си играете на приятни и безопасни игри, а не да се плашите и да разрушавате. Погледнете до какви ужасни поражения се е стигнало от този ваш демон — всички красиви кукли на Дейзи, войниците на Деми, новото селище на Роб, на всичко отгоре и любимото плюшено агънце на Теди и скъпата стара Анабела.

— Никога повече няма да се повтори, честна дума! — извикаха със съжаление малките грешници, ужасно засрамени от постъпката си.

— Деми ни караше да го правим — обади се Роб.

— Е, наскоро чичо Фриц ни разказа за древните гърци, които имали специални олтари и пренасяли жертви на боговете. Реших да

направим и ние като тях, само че ние нямахме никакви малки същества за жертупринушаването, затова решихме да изгорим играчките си.

— Господи, това ми напомня за една стара приказка — с усмивка каза леля Джоу.

— Разкажи ни я — предложи Дейзи, като реши, че това е добра възможност да се смени темата.

— Живяла някога една бедна жена, която имала три или четири малки деца и обикновено ги заключвала в стаята, когато отивала на работа, за да ги предпази от опасности. Един ден, когато излизала, тя отново ги предупредила: „Скъпи мои, бъдете внимателни, не разрешавайте на бебето да се катери по прозореца, не си играйте с кибрит и не си слагайте грахови зърна в носа“. Децата никога и не били помисляли да направят последното, но след като чули думите ѝ, изчакали само да затвори вратата и веднага се затичали да напълнят носовете си с грахови зърна, за да видят как ще се чувстват. Когато майката се върнала, ги заварила всичките да плачат.

— Боли ли? — попита с нарастващ интерес Роб.

— Ужасно, много добре го знам, защото когато мама ни разказа тази приказка, проявих глупостта сама да опитам. Не разполагах с грахови зърна, така че взех няколко малки камъчета и ги наврях в носа си. Стана ми неприятно и почти веднага се опитах да ги измъкна, но едното не искаше да излезе. В същото време пък ме беше срам да си призная каква глупава гъска съм била, така че в продължение на часове не потърсих помощ от никого и си ходех така с камъчето, което ми причиняваше ужасна болка. Накрая болката стана нетърпима и трябваше да кажа, но и мама не можа да се справи и се наложи да викаме лекар. Сложиха ме да седна на един стол и ме държаха здраво, докато лекарят извади отвратителната си пинсета и започна да бърника в носа ми, за да извади камъчето. Беше наистина отвратително, Роб! Носът ме болеше ужасно, а и всички наоколо така ми се смяха! — каза госпожа Джоу и ги изгледа изпитателно, като поклати глава, сякаш отново изтръпваше при мисълта за ужасното си изживяване.

Роб изглеждаше силно впечатлен и с удоволствие бих искала да отбележа, че наистина си взе сериозна бележка от отправеното предупреждение. Деми предложи да погребат бедната Анабела и записан около погребението, Теди съвсем забрави за преживените страхове. Дейзи скоро се успокои, тъй като получи нов комплект кукли

от леля Ейми, а Високомерната Мишка Кити като че бе напълно задоволена след последната им щедрост и престана да ги тероризира.

Междувременно Бангс измисли една нова и много интересна игра, наречена „бропс“. Тъй като става дума за едно доста необичайно животно, което не може да се види в зоологическите градини, освен ако някой не го е донесъл наскоро от девствените гори на Африка, ще спомена накратко някои от странните му навици и черти на характера, за да задоволя любопитството на по-любознателните. Бропс е крилато четириногло с почти човешко, младежко лице. Когато се движи по земята, непрекъснато сумти, но понякога се изправя и започва да говори на сравнително добър английски. Тялото му е покрито с нещо, което доста прилича на шал, който понякога е червен на цвят, друг път — син. Всъщност, колкото и странно да изглежда, това същество май доста често променя козината си. На главата си има рог, който доста прилича на твърдата тъмна хартия, която служи за фитил на газената лампа. Криле от някакъв подобен материал стърчат на раменете му, като се разпъват, когато полети. То никога не се отдалечава много от повърхността на земята, защото обикновено всички опити да го направи завършват с тежко тупване долу. Тези животинки с удоволствие пасат, но биха могли и да седнат и да хрупкат разни неща като катерички. Любимата им храна са семенцата, не се отказват и от ябълките, а понякога, когато храната е оскъдна, се задоволяват с гризкането и на сурови моркови. Живеят в дупки и бърлоги, където си правят нещо подобно на гнездо, което доста прилича на кош за дрехи. В него малките бропсчета прекарват по-голямата част от времето, докато им пораснат крилата. Тези доста странни животни понякога се карат и точно тогава речта им става най-близка до човешката. Наричат се един друг с обидни имена, крещят, ругаят се, а понякога се стига дори и до някой счупен рог или издрана козина, както и до категорични изявления, че „няма да играят повече“. Малцината, които са имали привилегията да наблюдават и изучават внимателно тези същества, са склонни да ги характеризират като някаква забележителна смесица между маймуна, сфинкс и гигантската птица от приказките на Ориента.

Тази нова игра се радваше на огромен интерес и по-малките деца прекараха много дъждовни следобеди, като махаха с ръце, вместо с крила, и се носеха вихрено из детската стая, която бързо заприличваше

на истинска лудница, но изпълнена не с болни, а с весели същества. Естествено, тази игра нанасяше сериозни поражения на дрехите, особено върху коленете на панталоните и върху лактите на жакетите, но госпожа Баер само поклащаше глава, докато поправяше и подшиваше скъсаните дрехи, и примирено казваше:

— Ние също вършим толкова глупости, при това съвсем не така безобидни. Ако можех да се почувствам толкова щастлива, колкото са моите малки палавници, аз също бих се превъплътила в ролята на бродер.

Любимото занимание на Нат бе да работи в неговия участък на градината, както и почивката в онова чудно местенце сред клоните на върбата. Там обикновено отиваше с цигулката си, защото зеленото гнезденце бе за него едно вълшебство, в което се потапяше, забравяше за всичко останало на този свят и свиреше като едно щастливо птиче. Момчетата го наричаха чучулигата, защото непрекъснато си тананикаше нещо, подсвиркваше или свиреше на цигулката. Те често спираха за миг работата или играта си и се заслушваха с удоволствие в меките тонове на цигулката, която като че бе водещият инструмент в малкия оркестър от летни звуци. Птиците като че гледаха на него като на свой представител и без ни най-малък страх се настаняваха на близката ограда или в храстите, за да могат да го наблюдават с бързите си, блеснали очи. Червеношийките в ябълковото дърво отсреща явно го смятаха за свой приятел, защото таткото подскачаше най-спокойно около него в търсене на насекоми за храна, а малката майка без ни най-малко притеснение мътеше яйцата си, сякаш момчето бе някаква нова порода кос, който я развеселяваше с песните си. Тъмната вода в потока шумеше и проблясваше пред него, пчелите неуморно сновяха от цвят на цвят по ливадата, като се завъртаха приятелски около него всеки път, когато го приближеха, а старото дърво го обгръщаше гостоприемно с клоните си. Така изпълнен с любов и с чувство за покой и щастие, Нат прекарваше часове в това свое райско кътче, мечтаеше за толкова прекрасни неща, без дори да си дава сметка за чудните промени, които ставаха с него през тези часове.

Нат имаше един слушател, който никога не се уморяваше от музиката му, и който му бе много повече от съученик. Най-голямото удоволствие за бедния Били бе да лежи до потока и заслушан замечтано в нежните звуци, които долитаха от клоните на върбата, да

наблюдава как мехурчетата бяла пяна и паднали във водата листа преминават покрай него. Той като че смяташе Нат за някакъв ангел, който бе застанал там горе в клоните и пееше, и точно в тези моменти някакви далечни детски спомени сякаш проблясваха в съзнанието му и се проясняваха. След като забеляза огромния интерес у момчето към Нат, господин Баер го помоли да им помогне с музиката си в усилията им за събуждането на съзнанието на нещастния Били. Доволен, че може да направи нещо, с което да изрази голямата си благодарност, Нат винаги се усмихваше приятелски на Били, когато тръгнеше след него. Винаги го оставяше необезпокояван да слуша музиката му, защото тя явно му говореше на език, който добре познаваше и разбираше. „Да си помогнем един на друг“ бе любимо мото в Плъмфийлд и след като видя как би могло да се реализира на практика, Нат се убеди, че то наистина носи радост и удовлетворение.

Джак Форд сякаш бе роден, за да се занимава с покупки и продажби; той сериозно възнамеряваше да следва примера на своя чичо, който в началото бе селски търговец, продаваше от всичко по малко и доста бързо забогатя. Джак бе имал възможност да наблюдава разни негови хитрини, като например разбъркване на захар с пясък, разводняване на млякото, смесването на масло с мас, както и много други неща, които тогава бе смятал за напълно законни в рамките на бизнеса. Стоката, с която той самият търгуваше, бе доста различна, но независимо от това се стремеше да изкара максимална печалба от всеки продаден червей. Освен това винаги успяваше да се спазари на възможно най-добрата цена с момчетата, когато ставаше дума за въдици, ножчета, рибарски книги или каквото и да било друго. Момчетата, които обичаха да лепват разни прякори, му викаха „Кожодера“, но на Джак изобщо не му пукаше, след като старата торбичка за тютюн, в която събираше парите си, ставаше все по-тежка и по-тежка.

Той организира нещо като тръжна зала, където от време на време излагаше и продаваше всякакви джунджурии, събирани от него, или помагаше на момчетата при размяната на различни вещи. Занимаваше се също с покупка на разни животинчета, топки, стикове за хокей и какво ли още не, като обикновено ги вземаше доста евтино, после ги излъскваше и пооправяше и ги продаваше с печалба от няколко цента за парче на други момчета. Понякога бизнесът му се разпростираше и

извън Плъмфийлд, въпреки че според правилата на училището това бе абсолютно забранено. Господин Баер направо забраняваше някои от операциите му, като непрекъснато се опитваше да тласне в по-добра насока безспорния му търговски талант, защото се ядосваше на непрекъснатите му усилия да измъкне по някой цент от съучениците си. Понякога, макар и рядко, Джак сключваше и някоя неизгодна сделка, което му носеше много по-голямо разочарование от всякакъв неуспех в училище или порицание при лошо поведение. В подобни случаи обикновено си отмъщаваше жестоко върху следващия невинен клиент, който се изпречеше пред очите му. Счетоводната му книга бе нещо наистина невероятно, а бързината, с която смяташе, предизвикваха всеобщо възхищение. Господин Баер също го хвалеше за това, като се опитваше да засили и чувството му за чест. Постепенно Джак все повече се уверяваше, че не би могъл да разчита на успех без известна честност и започна да осъзнава, че учителят му има право.

Момчетата, естествено, проявяваха интерес към крикета и футбола.

Емил прекарваше свободното си време край реката или езерцето и веднъж събра по-големите момчета от училището, за да се състезават с младежите от града, които понякога се появяваха на тяхната територия. Състезанието започна добре, но в края на краищата се оказа един пълен провал, така че всички предпочитаха да не се говори за това, а Емил бе толкова разочарован от близните си, че го споходи мисълта за оттегляне на някой самотен остров. Но тъй като не разполагаше с подобен самотен остров, трябваше да се задоволи с реалността — да продължи да живее сред своите приятели, като потърси успокоение в строителството на лодка, в която би могъл да прекарва голяма част от времето си.

Малките момиченца се занимаваха с типичните за своята възраст игри, като ставаха все по-добри и по-добри в тях, доколкото позволяваха възможностите им. Главното и най-вълнуващото занимание се наричаше „Госпожа Шекспир Смит“; наименованието бе предложено от леля Джоу, но случките с тази бедна госпожа бяха доста разнообразни, често твърде оригинални. Дейзи обикновено изпълняваше ролята на госпожа Шекспир Смит, а Нан беше понякога нейната дъщеря, друг път съседката ѝ, госпожа Празноглавка.

Едва ли би се намерил толкова талантлив автор, който би могъл да опише приключенията на тези госпожи, защото само в рамките на един кратък следобед те преживяваха радостта от появата на нов човек, от женитбата, после скръбта от смъртта, ужаса от наводнения и земетресения, последвани от тихи чаени партита и превземки. Тези енергични дами изминаваха милиони мили, нахлупили шапки на главите си и се държаха по доста странен начин, би могло да се каже не в тон с всеобщото благоприличие. Човек можеше да ги забележи изтегнати върху леглото, друг път се подмятаха нагоре-надолу, докато главите им се замайваха. Припадъците и огнената стихия бяха любимите нещастия, като от време на време за разнообразие се използваше и масовата сеч. Нан никога не се уморяваше да измисля свежи комбинации, а Дейзи я следваше, изпълнена със сляпо възхищение. Бедният Теди бе една от честите жертви, като нередко се измъкваше направо на косъм от ужасни опасности, тъй като развълнуваните от бурните игри дами бяха склонни да забравят, че той не е направен от същата материя като куклите им, които можеха да понесат всичко. Веднъж бе затворен в шкафа като пленник, а след това напълно забравен от момичетата, които хукнаха навън, за да продължат там игрите си. Друг път едва не го удавиха във ваната, където бе сложен, за да изпълни ролята на „лукавия малък кит“. Но най-ужасното бе, когато се опитаха да го обесят като крадец — слава богу, че въжето бе срязано достатъчно бързо!

Но най-любимата и най-уважаваната от всички институция бе Клубът. Той нямаше никакво специално име, а и не се нуждаеше от такова, тъй като бе единственото нещо от този род в околността. По-големите момчета често го посещаваха, а по-малките бяха допускани само ако имаха добро поведение. Томи и Деми бяха почетни членове на Клуба, но винаги им се налагаше да се оттеглят досадно рано, което се дължеше на обстоятелства, неподлежащи на техния контрол. Проявите на този клуб бяха доста странни, тъй като се организираха по всяко време и на различни места. Те обикновено бяха под формата на необичайни церемонии и забавления, които понякога най-неочаквано биваха прекъсвани, но единствено за да продължат на друго място, този път в по-тесен кръг.

По време на дъждовните вечери членовете се събираха в класната стая, като прекарваха времето си главно в игри: играеха на

шах, на дама, на кибритени клечки, а друг път рецитираха, дискутираха или изнасяха разни представления, като имаха предпочитания към най-ужасните трагедии. През лятото мястото за срещи се прехвърляше в хамбара и едва ли някой смъртен би могъл да каже какво точно се случваше там. В душните летни вечери Клубът се събираше край потока за водни упражнения, след което членовете оставаха доста време седнали на тревата с мокрите бански, докато им стане наистина студено. В тези случаи членовете ставаха доста словоохотливи, дори би могло да се каже, че попрекаляваха с приказките. И ако забележките на някой от ораторите предизвикваха недоволството на публиката, той веднага биваше обливан със студена вода, за да се охлади ентузиазмът му. Президент на Клуба бе Франц, който поддържаше задоволителен ред, като се има предвид необуздания характер на членовете му. Господин Баер никога не се намесваше в работата на тази институция и това негово мъдро поведение получаваше признание, като за награда той бе канен да присъства на сбирките, благодарение на което за негово най-голямо удоволствие успяваше да повдигне завесата на тази мистерия.

Когато Нан дойде в Плъмфийлд, тя веднага предяви претенции да бъде приета в Клуба и предизвика голямо вълнение и раздвоение сред господата с непрекъснатите си петиции, както писмени, така и устни. Тъй като беше наистина неукротима, Нан непрекъснато ги тероризираше ту с обидни думи, извикани през ключалката, ту с удари по вратата или с разни цветисти надписи по стените и оградите, с което постоянно смущаваше спокойствието и уединението на членовете. Но след като всички тези усилия не доведоха до никакъв резултат, момчетата последваха съвета на госпожа Джоу и си създадоха своя собствена институция, която нарекоха клуб „Уют“. В него веднага бяха поканени господата, които поради възрастта си нямаха право на членство в другия клуб. Те бяха така прекрасно забавлявани с приятни вечери и нови игри, измисляни от Нан, както и с безброй други приятни неща, че скоро и останалите момчета започнаха едно по едно да изразяват желание да се включат в тези забавления. Така след продължителни преговори се стигна до решение за взаимен обмен между двете институции.

Членовете на клуб „Уют“ бяха канени от време на време да „красят“ някои от изявите на момчешката институция и за най-голямо

учудване на господата се оказа, че тяхното присъствие съвсем не пречи на традиционните разговори или на забавленията на традиционните членове. Нещо, което не би могло да се каже за всички клубове, доколкото знам. Дамите от своя страна се отблагодаряваха, като организираха прекрасни празненства, в резултат на което и двете институции просъществуваха дълго и се радваха на огромен интерес.

ДЕВЕТА ГЛАВА

КУКЛАТА НА ДЕЙЗИ

Госпожа Шекспир Смит кани господата Джон Брук, Томас Бангс и Натаниел Блейк на своя бал в три часа днес.

Р. S. Нат да донесе цигулката си, за да можем да потанцуваме; освен това всички момчета трябва да се държат добре, ако искат да опитат от вкусните неща, които сме сготвили.

Опасявам се, че тази елегантна покана би могла да срещне и отказ, ако не беше намекът в последния ред на постскриптума.

— Те наистина приготвят разни вкусни неща, усещам по миризмата. Да тръгваме — настоя Томи.

— Но няма да оставаме дълго, само колкото да хапнем — предложи Деми.

— Никога не съм ходил на бал. Какво трябва да се прави там? — попита Нат.

— О, просто се преструваме на големи мъже, седим или се разхождаме наоколо с глупави физиономии като възрастните и танцуваме, за да доставим удоволствие на момичетата. След това изяждаме всичко приготвено от тях и се омитаме колкото се може по-скоро.

— Мисля, че ще се справя — обяви Нат, след като размишлява около минута върху разясненията на Томи.

— Ще напиша отговор, че приемаме поканата — каза Деми и подготви следните галантни думи:

Ще дойдем. Моля ви, пригответе повечко храна.

Господин Дж. Б.

Дамите се вълнуваха изключително много пред първия си бал, те бяха решили да организират такива празненства с участието на подбран от тях състав, ако този мине добре.

— Леля Джоу няма нищо против момчетата да си играят с нас, стига да не проявяват грубост; така че трябва да ги накараме да харесат нашите балове, които биха могли да им бъдат от полза — говореше със загрижен тон Дейзи, докато подреждаше по масата многобройните вкуснотии, които бяха приготвили.

— Деми и Нат ще се държат добре, но Томи все ще направи някоя беля, сигурна съм в това — отвърна Нан и поклати глава, като гледаше чудесния кейк, който бе приготвила.

— Тогава веднага ще го изгоня — твърдо заяви Дейзи.

— Хората не трябва да се държат зле на партитата, просто не е прието.

— Няма да го каня никога вече.

— Това ще бъде сериозно наказание за него. Представям си колко ще съжалява, че не може да дойде и да хапне на нашите тържества.

— Да, със сигурност ще съжалява, защото ние ще приготвяме тук най-прекрасните неща, нали? Истинска супа, която ще се гребе с голяма лъжица от супника, както и пиле с най-различни зеленчуци.

— Наближава три часът, може би е време да се облечем — напомни Нан, която си бе приготвила един специален костюм за празненството и изгаряше от нетърпение да се представи с него.

— Аз ще съм майката, така че няма да ми се налага да се обличам особено официално — каза Дейзи и сложи на главата си една нощна шапчица, украсена с червено перо, после навлече една от дългите поли на леля си и се заметна с голям шал; не пропусна да лепне очила на носа си, като тоалетът ѝ накрая бе завършен с голяма носна кърпичка, което като че бе последният детайл, превърнал я в пищна, розова, малка матрона.

Нан пък се бе накичила с изкуствени цветя, обу си някакви стари розови чехли, заметна се с жълт шал върху муселинената зелена пола. В допълнение на този тоалет си махаше с ветрило, направено от перата, откъснати от прахочистачката, а в ръката си държеше шишенце от парфюм, в което нямаше вече нищо.

— Аз съм дъщерята, така че трябва да се обличам дълго, а после и да пея и да танцувам, да разговарям с всички повече от теб. Майките само поднасят чая и следят за реда, нали знаеш?

Внезапно силно потропване по вратата стресна така силно госпожица Смит, че тя почти се стовари върху близкия стол, като поклащаше нервно ветрилото си, докато майка ѝ запази самообладание и бързо се настани върху канапето, като се опитваше да изглежда съвсем спокойна и „подходящо за ролята си“. Малката Бес, която им бе на гости, изпълняваше ролята на прислужницата и с усмивка обяви:

— Влизайте вътре, господа, всичко е вече готово.

За да уважат тържествения случай, момчетата се бяха нагласили с високи хартиени яки, с цилиндрични черни шапки и ръкавици от различна материя и всякакъв възможен цвят, защото се бяха сетили за тях в последния момент и трябваше да се задоволят с онова, което намериха, тъй като нито едно от момчетата не разполагаше с пълен чифт.

— Добър ден, мадам — каза със сериозен плътен глас Деми, но тъй като му бе ужасно трудно да го поддържа, той се въздържа от по-нататъшни любезности.

Всички се ръкуваха с домакините и седнаха. Изглеждаха толкова смешни и в същото време така сериозни, че господата скоро забравиха изисканите маниери и започнаха да се пързаят със столовете си, като се заливаха от смях.

— Престанете! — извика госпожа Смит, доста объркана.

— Ако се държите така, никога повече няма да получите покана от нас — добави госпожица Смит, като метна шишенцето от парфюм по господин Бангс, който се смееше най-високо.

— Просто не мога да се въздържа, ти изглеждаш така... — през смях се оправдаваше господин Бангс, без ни най-малка нотка на съжаление в гласа.

— А ти да не смяташ, че приличаш на нещо свястно? Но аз не съм толкова груба, че да ти го кажа. За него няма място на нашия бал с вечеря, нали, Дейзи? — извика възмутено Нан.

— Не е ли по-добре да потанцуваме? Донесохте ли цигулката си, сър? — обърна се към Нат госпожа Смит, като се опитваше да запази спокойствие.

— Да, оставих я пред вратата — отвърна Нат и тръгна да я вземе.

— Не е ли по-добре първо да пием чай? — предложи невъзмутимият Томи, като открито намигна на Деми, за да му напомни, че колкото по-скоро се появи храната, толкова по-скоро ще могат да се измъкнат доволни оттук.

— Не, никога не започваме с вечерята; и ако вие не танцувате, тогава няма да получите и никаква храна, нито една трошичка дори — обяви толкова категорично госпожа Смит, че гостите ясно разбраха, че няма да успеят да я надхитрят, така че веднага приеха първоначалното почтително поведение.

— Аз ще се заема с господин Бангс и ще му предам малко уроци по полка, тъй като никак не го бива в този танц — добави домакинята и го погледна осъдително, докато Томи с мъка прикриваше разочарованието си.

Нат започна да свири и балът бе открит с две танцови двойки, които се въртяха напред-назад, за да създадат впечатление, че се намират в огромна зала. Дамите се справяха отлично, защото това им доставяше удоволствие, но и господата се стараеха, водени от своите егоистични подбуди — те осъзнаваха, че трябва да заслужат вечерята си и правеха усилия, за да доведат нещата до този победен край. Когато всички се умориха, последва кратка почивка. Дори бедната госпожа Смит имаше нужда от нея, защото дългата ѝ пола непрекъснато се омотаваше в краката ѝ и я спъваше. Малката прислужница им поднесе вода и сок в толкова мънички чашки, че един от гостите успя да изпие девет от тях. Ще се въздържа от споменаване на името му, защото тези напитки явно му повлияха доста силно, така че последната девета чаша попадна цялата в устата му и с това стана за смях на всички.

— Сега покани Нан да посвири и да ни попее — предложи Дейзи на брат си, който седеше на стола си намръщен като бухал и наблюдаваше тъжно наоколо над високата си яка.

— Ще ни попеете ли, госпожице? — каза веднага послушният гостенин, а вътрешно се чудеше къде ли може да е пианото.

Госпожица Смит се приближи бързо към старото бюро, което стоеше в ъгъла на стаята, вдигна капака на писалището и като се настани пред него, започна така силно да си „аккомпанира“, че старото бюро се разтресе, докато тя пееше една съвсем нова и станала любима на всички песен, която започваше с думите:

*Трубадурът със лютня вървеше
към вкъщи по пътя красив.
Войната се свърши, а той си
пее, щастлив, че е жив.*

Господата я аплодираха така ентусиазирано, че тя побърза да им изпълни и „Прииждащи морски вълни“ и „Любознателният малък Боу“, а след това и още цяла поредица от песни, докато накрая те бяха принудени да намекнат, че им стига. Благодарна за похвалите, с които бе възнаградена дъщеря ѝ, госпожа Смит величествено обяви:

— Сега действително е време за чая. Седнете по местата си и се дръжте прилично.

Бе наистина приятно да наблюдава човек как добрата госпожа с гордост подреди пред тях приготвените от нея лакомства, както и спокойствието, с което понасяше някои малки инциденти, които се случиха по време на сервирането. Най-хубавият пай полетя към пода, когато се опита да го нареже с един доста тъп нож. Хлябът и маслото изчезнаха толкова бързо, че сърцето на домакинята се сви; но най-лошото от всичко бе, че яйченият крем бе толкова рядък, че се наложи да го пият, вместо да го ядат елегантно с новите метални лъжички.

С прискърбие трябва да призная, че госпожица Смит малко попреигра с прислужницата, като я натовари с твърде сложни задачи. В резултат на това Бес изпусна цялата купа и избухна в плач сред дъжд от парчета от кейк. За да я успокоят, трябваше да ѝ направят място на масата и да ѝ дадат захарницата, която скоро се оказа празна. Докато траеше цялата тази бъркотия, една пълна с пирожки чиния най-мистериозно изчезна и никой не можа да я открие. Пирожките бяха една от изненадите на вечерята и госпожа Смит бе страшно възмутена от загубата, тъй като лично ги бе приготвила и те бяха станали прекрасни. Предполагам, че всяка дама би могла да разбере какъв ужас е да приготвиш дузина пирожки и те най-неочаквано да изчезнат, преди да си успял да ги представиш на гостите.

— Ти си ги скрил, Томи! Сигурна съм, че си ти! — извика разярената домакиня, като заплашваше заподозрения гост със съдинката с дълга дръжка, в която обикновено се вареше млякото.

— Не съм аз!

— Ти си!

— Моля ви, не бива да се карате — опита се да ги спре Нан, докато хапваше бързо от сладкото, до което се бе докопала преди момчетата.

— Върни ги, Деми — извика Томи.

— Аз ли да ги върна? Та те са в собствения ти джоб — възмутено отвърна Деми, разгневен от несправедливото обвинение.

— Хайде да му ги вземем. И без това прекали и доведе Дейзи до плач — предложи Нат, който вече смяташе първия си бал за доста позабавен, отколкото бе очаквал.

Дейзи вече плачеше горчиво, а Бес като една наистина привързана към господарката си прислужница, веднага започна да рони сълзи заедно с нея. Нан от своя страна сипеше хули срещу цялата момчешка раса, заклеявайки я като „отвратителни същества“. Междувременно се разгоря сериозна битка и между господата, защото след като двамата защитници на истината се нахвърлиха над осквернителя й, разгневеният грешник стана от масата, измъкна скритите сладкиши и започна да ги мятта по обвинителите си. Ефектът беше наистина поразителен, тъй като твърдите почти колкото куршуми пирожки им причиняваха силна болка. Нападателят бе в пълна безопасност, докато разполагаше с тези сериозни амуниции, но в момента, в който и последната пирожка изхвърча от ръцете му, злодеят бе сграбчен, извлечен от стаята и съборен на пода в антрето. След миг отмъстителите се завърнаха победоносно в стаята със зачервени лица и докато Деми успокояваше клетата госпожа Смит, Нат и Нан събраха разхвърляните сладкиши, подредиха ги в чинията така добре, че те изглеждаха почти както в началото. Все пак изискаността вече липсваше, тъй като захарта, с която бяха посипани, липсваше, а и никой не би посегнал да ги яде, след като се знаеше на какви изстъпления бяха подложени.

— Струва ми се, че е най-добре да си тръгваме — предложи внезапно Деми, след като дочу откъм стълбите гласа на леля Джоу.

— Да, май наистина си прав — подкрепи го веднага Нат и побърза да остави обратно кръглата курабийка, която току-що бе взел.

Но госпожа Джоу влезе в стаята преди момчетата да успеят да осъществят намеренията си за оттегляне и в нейно лице младите дами

намериха добър слушател, пред който изляха подробно преживяните си мъки и страдания.

— Няма да организирате повече балове за тези момчета, докато не направят нещо добро и мило за вас, с което да изкупят вината си — каза госпожа Джоу, като клатеше заканително глава към тримата виновници.

— Ние просто се шегувахме — опита се да замаже работата Деми.

— Не обичам шегите, които причиняват мъка на други хора. Разочарована съм от теб, Деми, защото никога не съм очаквала, че ще започнеш да дразниш Дейзи. Тя винаги е толкова мила и внимателна с теб.

— Том твърди, че момчетата винаги дразнят сестрите си — смутено промърмори Деми.

— Не искам това да се прави от моите момчета; ако не можете да си играете заедно, ще се наложи да я изпратя вкъщи — съвсем сериозно обяви леля Джоу.

Като чу тази ужасна закана, Деми се приближи към сестра си и я прегърна, а Дейзи веднага изтри сълзите си, защото за близнаците раздялата бе най-ужасното нещастие, което би могло да ги сполети.

— Нат също се държа лошо, а Томи бе най-лошият — отбеляза Нан, явно опасявайки се, че другите двама грешници няма да получат заслужения от тях дял от наказанието.

— Съжалявам — каза бързо Нат и изглеждаше наистина засрамен.

— А аз не съжалявам! — извика с все сила Томи през ключалката на вратата, откъдето явно бе чул всичко.

На госпожа Джоу ѝ стана ужасно смешно, но успя да запази сериозната си физиономия.

— Можете да си тръгвате, момчета — каза тя твърдо, като посочи към вратата. — Но не забравяйте, че ви е забранено да разговаряте или да си играете с малките момичета, докато специално не ви разреши. Просто не заслужавате това удоволствие, затова то ви се отнема.

Засрамените от лошото си поведение млади господа се оттеглиха забързано, за да бъдат посрещнати с обиди и обвинения навън от неразкаялия се Бангс, който ги заплаши, че няма да дружи с тях и

заплахата бе в ход цели петнайсет минути. Дейзи скоро се успокои и преживя провала на своя бал, съжаляваше единствено за забраната, която я разделяше от брат й. Малкото й нежно сърце скърбеше за неприятностите, които му бе създала. На Нан забраната по-скоро й доставяше удоволствие, тя се мотаеше с вдигнат нагоре нос около тримата, особено около Томи. Той се правеше, че изобщо не му пука и високо обясняваше, че е много доволен, дето най-накрая се е отървал от тези „глупави момичета“.

Останалите се предадоха много бързо, не скриваха желанието си да бъдат отново приятели. Чувстваха липсата на Дейзи, която непрекъснато се грижеше за тях и им готвеше, както и на Нан с нейните постоянни наставления и закачки. Но най-лошо от всичко бе, че се бяха лишили от вниманието и на госпожа Джоу, която внасяше топлина и уют в дома и правеше живота им много по-лесен. За тяхно най-голямо разочарование госпожа Джоу се държеше така, сякаш и тя бе едно от обидените момичета — почти не разговаряше с „прегрешилите“, правеше се, че не ги забелязва, когато минаваха покрай нея, и все беше твърде заета, за да обърне внимание на молбите им. Тази внезапна и напълно неочаквана изолация дълбоко ги натъжаваше и те имаха чувството, че слънцето е залязло за тях в мига, в който мама Баер ги е изоставила, и то вече никога няма да изгрее, за да ги зарадва с топлите си лъчи.

Тази ужасна ситуация продължи около три дни и накрая момчетата не можеха да издържат повече и потърсиха помощ и съвет от господин Баер, тъй като се страхуваха, че може да изпаднат в пълна изолация.

По мое скромно мнение той предварително бе получил инструкции как да постъпи, в случай че събитията се развият точно по този начин. Но никой не подозираше това, така че той даде на нещастните момчета някои съвети, които бяха приети с благодарност и осъществени по следния начин:

Усамотявайки се на тавана, те посветиха няколко от часовете си за игра за измайсторяване на една странна машина, за която бе необходимо толкова много лепило, че Ейша започна да мърмори, а малките момиченца бяха силно озадачени. Нан дълго се въртя около вратата, като от време на време залепваше любопитния си нос върху ключалката, опитвайки се да разбере какво точно става вътре. А Дейзи

седеше мълчаливо встрани и искрено съжаляваше, че не могат да си играят весело всички заедно, без да имат такива тайни едни от други. В сряда следобед времето беше хубаво и след като дълго обсъждаха температурите и посоката на вятъра, Нат и Томи поеха навън, понесли със себе си огромен пакет, увит с множество вестници. Нан едва не умря от любопитство, а Дейзи бе готова да се разплаче от раздразнение. Интересът и на двете силно нарасна, когато видяха Деми да влиза с шапка в ръка в стаята на госпожа Баер.

— Моля те, лелю Джоу, би ли дошла заедно с момичетата на парти изненада, което сме приготвили за вас? — попита той с възможно най-любезния глас, на който е способно момче на неговата възраст. — Заповядайте. Ще бъде наистина много хубаво.

— Благодаря, с удоволствие ще дойдем. Само че ще трябва да взема и Теди с нас — отвърна госпожа Баер с усмивка, която зарадва Деми като топъл слънчев лъч след дъждовно време.

— О, ще се радваме и той да бъде сред нас. Малката кола вече е подготвена за момичетата, а ти не би имала нищо против да походиш до хълма, нали, лелю?

— О, това ще ми достави истинско удоволствие. Но не смяташ ли, че моето присъствие може да се окаже излишно?

— Не, в никакъв случай. Празненството ще се провали, ако не дойдеш и ти — извика с напълно сериозен глас Деми.

— Благодаря за любезността, сър — отвърна леля Джоу и направи нисък поклон, защото и тя обичаше шегите не по-малко от децата.

— А сега, млади дами, не трябва да ги караме да ни чакат. Слагайте шапките на главите и да тръгваме веднага. Умирам от нетърпение да разбера каква ще бъде изненадата им.

Докато госпожа Баер говореше, всички се суетяха забързано около нея и само след пет минути трите малки момиченца и Теди бяха настанени в „коша за дрехи“, както наричаха колата от плетена ракета, карана от Тоби. Деми вървеше в началото на процесията, а госпожа Джоу бе в края, следвана плътно от Кит. Това бе една наистина забележителна група, уверявам ви. Томи си бе сложил едно червено перо в косата, а от двете страни на колата се вееха две забележителни знамена. Кит имаше синя панделка на вратлето, Деми си бе пъхнал

китка глухарчета в илика. Госпожа Джоу бе взела странното си японско чадърче в чест на тази специална забава.

Момичетата бяха развълнувани през цялото време. Теди бе наистина очарован от пътуването и непрекъснато пускаше шапката си на земята, а когато видя, че винаги се намира някой, който да я вдигне и да му я върне обратно, реши, че трябва да направи нещо по-интересно за забавление на околните и се опита да скочи самият той долу.

Когато стигнаха до хълма, „наоколо не се виждаше нищо друго, освен зелена трева, поклащана от вятъра“, както обикновено пише в книжките с приказки. Затова и децата в първия момент се почувстваха доста разочаровани. Но Деми веднага започна да им обяснява с доста впечатляващ глас:

— Сега ви предлагам да слезете и да не мърдате никъде, защото изненадата скоро ще се появи — и след тези думи се оттегли зад скалата, където през последния половин час често се появяваха и скриваха момчешки глави.

Последва изпълнена с очакване кратка пауза, след която Нат, Деми и Томи се появиха пред тях, като всеки държеше по едно ново хвърчило. Появата им бе придружена с радостни викове, но момчетата им дадоха знак да мълчат и обявиха с грейнали от радост лица:

— Не само това е изненадата!

После изтичаха бързо зад скалата и скоро се появиха с още едно хвърчило, което бе значително по-голямо и върху него с жълти букви бе изписано: „За мама Баер“.

— Сметнахме, че трябва да направим и за вас, защото много ви ядосахме и вие бяхте на страната на момичетата — извикаха трите момчета, като се заливаха от смях, защото тази част от изненадата бе наистина нещо неочаквано за госпожа Джоу.

Тя плесна с ръце и се разсмя най-искрено, явно шегата доста ѝ бе харесала.

— Момчета, това е наистина прекрасно! Кой го измисли? — попита госпожа Джоу, като пое с не по-малко удоволствие от малките момиченца гигантското хвърчило в ръцете си.

— Чичо Фриц го предложи, след като бяхме решили да направим трите по-малки. Той смяташе, че ще го харесаш, така че се постаряхме да го направим по-голям, този немирник — отвърна с грейнало от

радост лице Деми, защото виждаше, че изненадата им наистина си я бива.

— Чичо Фриц добре знае какво би могло да ми хареса. Да, това са действително чудесни хвърчила, освен това на нас толкова ни се искаше и ние да си имаме такива, докато ви гледахме как пускахте вашите преди няколко дни, нали, момичета?

— Точно затова и ви ги направихме — извика Томи и се изправи върху главата си, което бе най-добрият начин да изрази огромната си радост.

— Хайде да ги пуснем — предложи веднага енергичната Нан.

— Но аз не знам как — засуети се Дейзи.

— Ние ще ви покажем с най-голямо удоволствие! — извикаха момчетата в един глас. Деми взе веднага хвърчилото на Дейзи, Томи предложи помощта си на Нан, а Нат успя с доста усилия да убеди Бес да му даде своето мъничко синьо хвърчило.

— Лелче, ако изчакаш само минутка, ще се заемем и с твоето — извика Деми, защото чувстваше, че трябва да продължат да се стараят, за да не изгубят отново благоразположението й, като я обидят с пренебрежение.

— Благодаря ти, синко, но аз прекрасно знам как се прави това. А ето че се появи и едно момче, което е готово да ми се притече на помощ — добави госпожа Джоу, след като забеляза засмяното лице на професора, което се показва иззад скалата.

Той се приближи веднага, пусна нагоре голямото хвърчило, след което госпожа Джоу се затича грациозно с него, докато децата стояха и се наслаждаваха на гледката. Едно по едно и останалите хвърчила полетяха нагоре, като се извиваха високо над главите им като красиви весели птички, поддържани от лекия ветрец, който духаше откъм хълма. Прекараха си наистина чудесно, тичаха и викаха, ту пускаха нагоре хвърчилата, ту ги издърпваха към себе си, като с удоволствие наблюдаваха красивите им движения, докато усещаха как подръпваха конца като живи същества, които се опитват да избягат. Нан бе почти обезумяла от радост, Дейзи намираше новата игра толкова интересна, колкото и играта с куклите, а малката Бес бе така очарована от своето хвърчило, че предпочиташе да го държи в скута си и да наблюдава с интерес чудесните картинки, изрисувани от волната четка на Томи. Госпожа Джоу също бе във възторг от своето хвърчило, а и то

действаше така, сякаш бе наясно кой е притежателят му, защото бе в непрекъснато движение. Първо се завъртя ниско над главата ѝ, после се издигна в клоните на дърветата, наклони се над реката и за малко да допре водата, а в следващия миг се зарея толкова високо в небесата, че изглеждаше като една малка точка сред облаците.

Постепенно всички се умориха и като завързаха краищата на хвърчилата за огради и дървета, седнаха да си починат. Само господин Баер направи изключение и побърза да отиде да нагледа кравите, понесъл Теди върху раменете си.

— Имали ли сте някога по-прекрасно забавление? — попита ги Нат, както се бяха излегли на тревата и скубеха зелената трева под ръцете си.

— Не, наистина, за последен път съм пускала хвърчило преди много години, когато още бях малко момиче — отвърна госпожа Джоу.

— Така ми се иска да ви познавах тогава, сигурно сте била много весело момиче — отбеляза Нат.

— Трябва да си призная, че бях доста непослушна.

— На мен непослушните малки момичета ми харесват — намеси се Томи и погледна изразително Нан, която в отговор на комплимента му направи заплашителна гримаса.

— Но защо аз не си спомням за това време, лелче? Може би съм бил твърде малък? — попита Деми.

— Да, скъпи.

— Сигурно още не е била достатъчно добре развита паметта ми. Дядо казва, че с растежа започва развитието на различните части на мозъка, явно паметта ми не се е била развила още, когато ти си била малка, така че не си спомням как си изглеждала — обясни подробно Деми.

— Знаеш ли какво, малки Сократе, най-добре е да запазиш този свой въпрос за дядо си, тъй като аз не бих могла да ти обясня нищо — каза леля Джоу.

— Добре, точно така и ще направя. Защото той наистина знае доста за тези неща, докато ти не знаеш — отвърна Деми, чувствайки, че темата за хвърчилата е много по-подходяща за тази компания.

— Разкажете ни за последния път, когато сте пускали хвърчило — настоя Нат. Бе забелязал, че госпожа Джоу се бе засмяла, когато си

бе спомнила за този случай и той реши, че сигурно се е случило нещо интересно.

— О, беше наистина доста смешно, защото вече бях голямо момиче, някъде на петнайсет и се срамувах да ме видят, че си играя с хвърчило. Затова с чичо Теди тайничко си направихме хвърчила и незабелязано се измъкнахме, за да ги пуснем. Имахме доста време и се бяхме излегнали върху тревата, за да си починем, точно както сега. Изведнъж чухме гласове и видяхме една група дами и господа, които се връщаха от пикник. Теди не им обърна внимание, макар че и той бе вече твърде голям, за да си играе с хвърчило, но аз здравата се притесних, защото бях сигурна, че после ще клюкарстват за мен и ще ми се присмиват.

— Какво да правя? — попитах шепнешком Теди, след като гласовете се приближаваха все повече и повече.

— Сега ще видиш — отвърна той и извади ножа си. Отрязва първо връвта на своето хвърчило, после и на моето и те се зареяха някъде из небесата. Така че когато хората се приближиха до нас, ни завариха да берем най-изискано полски цветя. Никой нищо не заподозря и двамата по-късно доста се забавлявахме, като си припомняхме как сме се измъкнали.

— А хвърчилата изгубиха ли се, лелче? — попита Дейзи.

— Естествено, но не съжалявах за това, защото вече твърдо бях решила, че няма да играя отново с хвърчило, преди да стана дама. И както виждате, удържах на обещанието си — поясни госпожа Джоу и започна да придърпва връзката на своето хвърчило, тъй като вече се свечеряваше.

— Нима трябва вече да тръгваме?

— Поне аз би трябвало, защото иначе няма да има какво да ядете за вечеря. Тогава, мои мили птички, едва ли ще си спомняте с удоволствие за това празненство с изненади.

— Но то всъщност наистина бе добро, нали? — дяволито попита Томи.

— Прекрасно! — извикаха в хор всички.

— И знаете ли защо? Защото вашите гости се държаха наистина добре и се постараха всичко да е наред. Разбирате какво искам да ви кажа, нали?

— Да, госпожо.

Това бе единственото, което момчетата казаха. И като се спогледаха засрамено, те поеха с хвърчилата през рамо към къщи, размишлявайки за едно друго празненство, където гостите не се бяха държали както трябва, поради което нещата се бяха развили доста зле.

ДЕСЕТА ГЛАВА

ОТНОВО У ДОМА

Настъпи юли и дойде време за косенето на тревата; малките градинки се развиваха чудесно, а през дългите летни дни имаше време за приятни занимания. Вратите на къщата бяха отворени от ранна утрин до късна вечер и момчетата всъщност живееха почти изцяло навън, като се изключат учебните часове. Но сега се вземаха много по-малко уроци и празниците бяха по-чести. Семейство Баер бе на мнение, че упражненията и игрите на открито са особено полезни за здравето на момчетата, така че се опитваха да използват най-пълноценно краткото лято за тези цели. Момчетата постепенно се превръщаха в един чудесен, загорял от слънцето екип, имаха страхотен апетит. Мускулите на ръцете и на краката им заякваха и ризите и панталоните започваха да им стават тесни. Навсякъде из околността се чуваше звънкият им смях; не остана място в къщата и хамбара, което да не бе използвано за игра. А какви приключения бяха преживени около хълма и покрай реката!... Не бих могла да опиша и искреното задоволство, което изпълваше сърцата на господин и госпожа Баер, когато наблюдаваха как питомците им растат здрави и умни. Имаше само едно нещо, което би могло да ги направи още по-щастливи и то се появи точно тогава, когато най-малко го очакваха.

Една топла вечер, когато по-малките момчета вече си бяха легнали, а големите бяха отишли да се изкъпят на реката, госпожа Баер събличаше малкия Теди във всекидневната.

— О, моят Дани! — извика най-неочаквано той и посочи към прозореца, през който се виждаше ярко светещата луна.

— Не, любов моя, няма го тук, това е само красивата луна — каза майка му.

— Не, не, Дани на прозорец, видях го — упорстваше детето, силно развъълнувано.

— Дали пък наистина не е видял нещо — каза си госпожа Баер и се запъти бързо към прозореца, изпълнена с надежда. Но лицето беше

изчезнало и никъде наоколо нямаше и следа от жива душа. Тя го извика по име, после двамата с Теди изтичаха до предната врата и госпожа Баер накара сина си да го извика, като се надяваше, че гласът на детето ще се окаже по-привлекателен от нейния. Но никой не отговори, не се виждаше и никакво движение по двора, така че двамата се прибраха разочаровани вътре. Теди просто не можеше да повярва, че на прозореца не е имало нищо друго, освен светещата луна, и непрекъснато надигаше глава от възглавницата, за да види дали пък Дани не идва.

Но постепенно сънят го надви, големите момчета се върнаха от реката и също си легнаха. Скоро в къщата всичко се смири и само песента на щурците нарушаваше тишината на лятната нощ. Госпожа Баер седеше и кърпеше, тъй като кошницата със скъсани чорапи бе непрекъснато пълна, и си мислеше за момчето, което бяха изгубили. Бе решила, че Теди сигурно се заблуждава, така че дори не сметна за необходимо да тревожи господин Баер, като му разказва за фантазиите му. И без това на горкия човек му оставаха само няколко свободни часа — когато момчетата си бяха вече легнали — и той обикновено ги използваше да напише някои писма. Минаваше десет, когато госпожа Баер стана, за да заключи външната врата. Докато стоеше пред вратата и се наслаждаваше на тишината и красотата наоколо, погледът ѝ бе привлечен от нещо бяло, паднало точно до една от купите сено на полянката. Децата си бяха играли там целия следобед и сигурно Нан е изпуснала шапката си, както прави често, реши госпожа Баер и се запъти да я прибере. Но когато се приближи, видя, че не е нито шапка, нито носна кърпичка, а ръкав на риза, от който излизаше тъмна ръка. Тя изтича бързо от другата страна на купата и видя Дан, който спеше дълбоко направо на земята.

Бе облечен целият в дрипи, изглеждаше отслабнал и изтощен и бе доста мръсен. Единият му крак бе бос, а другият омотан в стара дреха, която явно бе смъкнал от гърба си, за да превърже някаква рана. Очевидно се бе скрил зад купата сено, но след като бе заспал, несъзнателно бе пуснал ръката си напред, с което се бе издал. Въздишаше и мърмореше нещо, сигурно сънят му бе доста неспокоен, а когато се опита да се обърне на другата страна, изскимтя от болка, но продължи да спи, защото вероятно бе доста уморен.

— В никакъв случай не бива да остава тук — рече си госпожа Баер и като се приведе към него, нежно пошепна името му. Той отвори очи и я погледна, сякаш бе част от съня му, после ѝ се усмихна и каза в просъница:

— Завърнах се у дома, мамо Баер.

Този поглед и думите му силно я трогнаха и тя пхна ръка под главата му, за да му помогне да стане.

— Надявах се, че ще го направиш и много се радвам да те видя, Дан — каза му с нежния си и приятен глас. Едва след тези думи той като че се събуди напълно, седна бързо и се огледа неспокойно наоколо, сякаш неочаквано си спомняше къде всъщност се намира и дори малко се учудва на това приятелско посрещане. Лицето му бързо се промени и той каза по познатия си грубоват начин:

— Щях да си тръгна утре рано сутринта. Минавах оттук и реших само да надникна.

— Но защо не влезе вътре, Дан? Не ни ли чу, когато те викахме? Теди те видя и дълго плака за теб.

— Не очаквах, че ще ми разрешите да вляза — отвърна той и бързо сграбчи малкия си вързоп, сякаш бе решил да си тръгне веднага.

— Опитай и ще видиш — каза само в отговор госпожа Баер и вдигна ръка към вратата, откъдето струеше гостоприемна светлина.

Като въздъхна дълбоко, сякаш тежък товар се бе смъкнал от плещите му, Дан взе дебелата пръчка и закуцука към къщата, но скоро внезапно спря.

— На господин Баер сигурно няма да му е приятно да ме види. Аз избягах от Пейдж — пошепна той.

— Той вече знае и много съжаляваше, че си постъпил така, но това няма значение. Какво е станало с крака ти? — попита госпожа Баер, като го видя как отново закуцука напред.

— Един камък падна и премаза крака ми, докато се прехвърлях през ограда. Но не е нещо особено — опита се да омаловажи нещата Дан, като се стараше да прикрива геройски болката, причинявана му от всяка крачка.

Госпожа Баер му помогна да отидат в нейната стая и щом стигнаха там, той се отпусна изтощено върху стола и отпусна глава назад, при което ясно се видя колко бе пребледняло лицето му от болката.

— Бедният ми Дан! Изпий това, а след това ще ти дам да похапнеш, вече си си у дома и мама Баер ще се погрижи добре за теб.

Момчето само я погледна с изпълнени с благодарност очи и изпи на едри глътки виното, което бе поднесла към устните му. После започна бавно да яде от храната. Всяка хапка като че му вливаше нова сила и не след дълго момчето вече весело бърбеше с нея, сякаш изпълнено с нетърпение час по-скоро да ѝ разкаже всичко, което му се бе случило напоследък.

— Къде беше всъщност, Дан? — попита тя, като започна лекичко да смъква превръзката от раната му.

— Избягах преди повече от месец. Не че у Пейдж бе лошо място, но изискванията бяха прекалено строги. Това никак не ми хареса, затова тръгнах надолу по реката с един мъж и лодката му. След като го напуснах, работих няколко седмици при един фермер, но един ден натупах сина му, след което и старецът ме напердаши здравата, затова избягах и дойдох тук.

— Изминал си целия път пеша?

— Да, човекът не ми плати нищо, а и аз не съм настоявал особено. Изкарах си го с този бой — засмя се Дан, макар че изглеждаше доста засрамен и често хвърляше поглед към изпокъсаните си дрехи и мръсните си ръце.

— Но как си живял? Та това е толкова дълго пътуване за малко момче като теб?

— О, справях се чудесно до момента, в който си ударих крака. Хората ми даваха по нещо за ядене, спях в разни обори и под навеси, а през деня вървах. Сигурно щях да пристигна дори по-рано, но се загубих веднъж, опитвайки се да мина направо.

— Но ако наистина не си имал намерение да влезеш и да останеш при нас, тогава за какво си бил всичкия този път?

— Искаше ми се да видя още веднъж Теди, а също и вас, след това смятах да се върна към предишната си работа в града, но бях толкова уморен, че реших да се наспя в сеното. На сутринта щях да се измъкна, ако не ме бяхте намерили.

— Нима съжаляваш, че стана така? — попита госпожа Баер, като го погледна полушеговито, полуосъдително, както бе коленичила пред ранения му крак.

Дан се изчерви целия и като продължаваше да гледа право в чинията си, тихичко призна:

— Не, госпожо, дори много се радвам. Искаше ми се да остана, но се опасях, че вие...

Не можа да довърши, защото госпожа Баер го прекъсна с уплашен вик при вида на сериозната рана върху крака му.

— Кога е станало това?

— Преди три дена.

— И ти продължи да вървиш в това състояние?

— Имах си пръчка, освен това промивах раната на всеки поток, а една жена ми даде някаква стара дреха, с която да го превържа.

— Господин Баер трябва веднага да види раната ти и да я превърже — каза госпожа Джоу и се запъти бързо към съседната стая, като остави вратата след себе си отворена, така че Дан можеше да чуе всичко, което си казват.

— Фриц, момчето си дойде.

— Кой? Дан ли?

— Да, Теди го забеляза, докато надничаше през прозореца, после двамата го викахме, но той отишъл и се скрил зад купа сено на ливадата. Едва сега го намерих там заспал и едва жив от изтощение и болка. Избягал е от Пейдж преди месец и оттогава се е придвижвал към нас пеша. Опитва се да представи нещата така, като че не е искал ние да го виждаме, решил бил само да се отбие и после да се върне към предишната си работа в града. Но според мен няма никакво съмнение, че надеждата, че ще го приемем обратно тук, му е давала сила да преживее всички трудности. Сега очаква да разбере от теб дали си готов да му простиш и да му позволиш да остане.

— Каза ли го?

— Очите му го казаха, когато го събудих, той ми каза като изгубено дете: „Мамо Баер, аз се върнах у дома“. Просто нямах сърце да му се скарам и само го поведох към къщата като бедна малка черна овца, която се връща в стадото. Могла ли да го задържа, Фриц?

— Разбира се! Тази негова постъпка показва, че сме спечелили сърцето му и никога повече не бих го отпратил някъде, както не бих се лишил от собствения си син Роб.

Дан чу още някакъв мек звук, сякаш госпожа Джоу благодареше без думи на съпруга си, и в последвалата кратка тишина две големи

сълзи се събраха в очите на момчето и бавно се плъзнаха надолу по бузите му. Никой не ги видя, а и Дан побърза веднага да ги избърше с ръка. Според мен точно в този миг предишното недоверие на момчето към тези добри хора изчезна завинаги и като че бе докосната нежната и добра струна в сърцето му. Той изпита огромно желание да докаже, че е достоен за любовта и съжалението на онези, които бяха проявили към него толкова търпение и готовност да простят.

— Ела да видиш крака му. Опасявам се, че раната е сериозна, защото се е движил с нея три дена през прахоляци в жегата, като я е изплаквал от време на време с вода и я е покривал с някаква скъсана дреха. Уверявам те, Фриц, това момче е истински смелчага, и според мен от него ще стане добър човек.

— Надявам се, че си права; твоето доверие и всеотдайност наистина заслужават отплата. Ще отида да погледна твоя малък спартанец. Къде е той?

— В моята стая. Но, мили, надявам се, че ще се държиш приятелски с него, колкото и намръщено да те гледа. Сигурна съм, че при него може да се постигне нещо единствено с добро. Явно не може да търпи твърдост, нито понася ограниченията, но с добра дума и повече търпение човек лесно може да го спечели, точно както беше с мен.

— Да не би да смяташ, че по нещо си приличала на този малък разбойник? — извика през смях господин Баер, макар че бе и малко ядосан от думите ѝ.

— По дух май между нас има доста общи неща, само че аз го показвах по различен начин. Затова и като че инстинктивно усещам как се чувства, разбирам какво би могло да го спечели и да го трогне, а също трябва да си призная, че му съчувствам и дори симпатизирам на изкушенията и грешките му. Радвам се, че е така, защото това ще ми бъде от полза в усилията ми да му помогна. И ако успея да направя добър човек от това диво момче, мога да смятам, че това ще е най-успешната работа в живота ми.

— Господ да благослови и работата, и този, който ще я върши!

Господин Баер говореше този път точно толкова сериозно, колкото и тя самата, след което двамата се запътиха към другата стая и намериха Дан подпрял глава в дланите си, сякаш бе заспал. Но явно не

спеше, защото вдигна бързо глава и се опита да се изправи, докато господин Баер му каза приятелски:

— Значи Плъмфийлд ти харесва повече от фермата на Пейдж? Е, добре, нека да видим дали този път нещата ще тръгнат по-добре.

— Благодаря ви, сър — отвърна Дан, като се опитваше да не се мръщи и за свое учудване установи, че сега това му се отдава много по-лесно.

— А сега да видим крака! О, нещата никак не изглеждат добре. Ще трябва да извикаме доктор Фърт утре. Джоу, донеси топла вода и някой стар чаршаф.

Господин Баер изми внимателно раната и я превърза, а госпожа Джоу пригответи единственото свободно легло в къщата. То се намираще в малката гостна стая, близо до всекидневната, и често се използваше, когато някое от децата беше болно. Така на госпожа Баер не ѝ се налагаше да тича непрекъснато нагоре-надолу, а и болните деца можеха да гледат през отворената врата какво правят останалите.

Когато леглото беше готово, господин Баер взе момчето на ръце и го отнесе в стаята, после му помогна да се съблече и преди да си тръгне, му стисна още един път ръката и бащински му каза:

— Лека нощ, синко.

Дан веднага заспа и в продължение на няколко часа спа непробудно. Но после усети силно пулсиране и болка в крака, събуди се и се помъчи да се обърне на другата страна, като се опитваше да не пъшка, за да не го чуе някой. Защото наистина бе смело момче и бе готов да понася болката си като спартанец, както го бе нарекъл господин Баер.

Госпожа Джоу имаше навика да обхожда понякога през нощта къщата, затваряше прозорците, ако вятърът бе станал прекалено студен, нагласяваше мрежата срещу комари около Теди или се грижеше за Томи, който понякога се разхождаше на сън. Дори най-малкият шум бе в състояние да я разбуди и тъй като непрекъснато се опасяваше от крадци, или други нещастия, държеше вратите отворени, за да чува всичко. Острото ѝ ухо веднага долови приглушеното пъшкане на Дан и само след миг бе вече при него. Той точно се опитваше да притисне устата си с топлата възглавница, когато лампата в коридора светна и госпожа Джоу влезе тихичко на пръсти при него, подобно на някакъв призрак, с хванатата си на кок коса и дългата си сива дреха, която се влачеше по пода.

— Боли ли те, Дан?

— Доста зле съм, но в никакъв случай не исках да ви будя.

— Аз съм като някакъв бухал, все прелитам насам-натам през нощта. О, целият ти крак гори; трябва да намокря отново превръзката — каза грижовният бухал и изчезна за още превръзки и за шише със студена вода.

— О, така е много по-добре! — въздъхна Дан, след като му сложи мократа превръзка и накваси със студена вода пресъхналото си гърло.

— А сега заспивай и недей да се плашиш, ако случайно се събудиш и ме видиш отново, защото ще идвам от време на време, за да видя как си и да ти сменям студения компрес.

Докато говореше, госпожа Джоу се наведе над леглото му, за да пооправи възглавницата и чаршафите и за най-голямо нейно учудване

Дан протегна ръце към нея, приближи лицето ѝ към своето и я целуна, като едва-едва пророни:

— Благодаря ви, мадам.

И с тези няколко думи ѝ каза много повече, отколкото ако бе държал дълга реч, изпълнена с красноречие. Защото тази срамежлива целувка и едва проронените думи означаваха „Съжалявам, ще се опитам да се поправя“. Тя го разбра, прие признанието му и се постара да не разваля всичко с проява на учудване. Добре помнеше, че той нямаше майка, затова побърза да целуне тъмната бузка, скрита до половината под чаршафа, сякаш засрамена от проявата на нежност и си тръгна, като му каза нещо, което Дан запомни за цял живот:

— Сега ти си моето момче и стига да искаш, можеш да ме накараш да се чувствам щастлива и горда, когато го казвам.

Госпожа Джоу влезе при него още веднъж на разсъмване, но той бе заспал толкова дълбоко, че изобщо не я усети. Дори не се помръдна, докато му сменяше превръзката, но болезненото изражение бе изчезнало от лицето му и то изглеждаше вече доста спокойно.

Следващият ден беше неделя и къщата остана до късно тиха, така че Дан се събуди едва около обяд. Огледа се и видя едно малко нетърпеливо личице, което надничаше през вратата. Разтвори двете си ръце и Теди се затича към леглото му.

— Моят Дани доде! — извика радостно детето и се сгуши щастливо в него. След това се появи госпожа Баер със закуската, като се направи, че изобщо не забелязва колко засрамен изглежда Дан от постъпката си през нощта. Теди настоя той да му поднесе „куската“ и започна да го храни като малко бебче, което достави огромно удоволствие на Дан, тъй като и без това не бе особено гладен.

След това пристигна лекарят и бедният спартанец трябваше да преживее доста тежки часове, защото при нараняването на крака му някои от костите се бяха разместили и наместването им му причини такава ужасна болка, че устните му побеляха, а по челото му избиха едри капки пот. Но нито веднъж не извика, само стискаше ръката на госпожа Джоу така силно, че тя дълго след това остана зачервена.

— Това момче трябва да лежи поне една седмица и в никакъв случай да не стъпва на крака си. Дотогава ще стане ясно дали ще му разреша да се придвижва по малко с помощта на бастун или ще се наложи да лежи още известно време — обясни доктор Фърт, докато

прибираше блестящите си инструменти, които предизвикваха истинско отвращение у Дан.

— Но в края на краищата ще оздравея, нали? — попита той, доста обезпокоен от споменаването на думата „бастун“.

— Надявам се — отвърна лаконично лекарят и се оттегли, оставяйки Дан съвсем разстроен; за едно толкова подвижно момче като него да загубиш крака си бе истинска катастрофа.

— Не се безпокой, аз съм прекрасна медицинска сестра, така че само след месец ще можеш да бродиш из цялата околност — опита се да го ободри госпожа Джоу, която гледаше оптимистично на нещата.

Но страхът, че може да остане куц, не напускаше нито за миг Дан и дори ласките на Теди не бяха в състояние да го развеселят. Затова госпожа Джоу предложи едно-две от момчетата да дойдат да го посетят и го попита кого би искал да види.

— Нат и Деми; бих искал също да ми донесат и шапката, защото в нея има нещо, което, предполагам, ще ги заинтригува. Вие може би сте изхвърлили вързоп с нещата ми? — попита доста развълнувано Дан.

— Не, запазих го, защото реших, че може би съдържа някакви съкровища, ти така здраво го стискаше — отвърна госпожа Джоу и донесе нещата му, заедно със старата сламена шапка, пълна с пеперуди и бръмбари. В една носна кърпичка бяха събрани най-различни странни неща, които бе открил по пътя: птиче яйце, грижливо омотано в мъх, необичайни камъчета и миди, различни видове гъби, както и няколко рака, които не скриваха възмущението си от това, че им е отнета свободата.

— Дали ще се намери някакъв подходящ съд, в който да поставя тези господа? Открихме ги заедно с господин Хайд, наистина са първокласна порода, затова ми се иска да ги задържа и да си ги гледам, може ли? — попита Дан и забравил за болния си крак, с усмивка проследи движението на раците покрай леглото си.

— Разбира се, че можеш. Мисля, че старата къщичка на Поли ще бъде съвсем подходяща за тях. Внимавай да не захаят пръстчето на Теди, докато я донеса — засмя се госпожа Джоу и излезе, оставяйки Дан много радостен, че богатствата му не са били сметнати за боклуци и не са изхвърлени навън.

Нат, Деми и къщичката пристигнаха едновременно и раците веднага бяха настанени в нея за най-голямо удоволствие на момчетата, които се наслаждаваха на гледката и не изпитаха никакво смущение от срещата си с беглеца — при други обстоятелства тя може би щеше да бъде много по-мъчителна и за двете страни. Пред тези свои очаровани слушатели Дан изложи много по-подробно своите приключения, отколкото го бе направил пред семейство Баер. Докато представяше своята „трагедия“, той описваше всеки детайл с такава вещина, че госпожа Джоу, която се бе оттеглила в съседната стая, за да ги остави сами, бе не само учудена и заинтригувана, но наистина се забавляваше, като слушаше бърборенето им.

— Колко много знае това момче за любимите си неща и до какво степен е погълнат от тях! Слава богу, че открих тази негова страст, защото той изобщо не се интересува от книги, а с това ще може да се занимава чудесно, докато е на легло. Момчетата биха могли да го снабдяват непрекъснато с нови бръмбари и камъчета, изобщо радвам се, че открих това негово увлечение. То съвсем не е лошо и вероятно ще му помогне да се развие като добър човек. Ако от него излезе някой способен биолог, а от Нат — талантлив музикант, със сигурност ще имам основание да се гордея от свършеното през тази година — говореше си госпожа Джоу, седнала усмихната над книгата. Точно както в детството си, отново си изграждаше въображаеми въздушни кули, само дето в миналото мечтите ѝ бяха свързани с нея самата, а сега се отнасяха за други хора. Може би именно заради това понякога те се превръщаха в реалност — защото себеотдаването и благотворителността е прекрасна основа, върху която биха могли да се изградят толкова много неща.

Нат проявяваше по-голям интерес към преживените от приятеля му приключения, но Деми бе направо очарован от бръмбарите и пеперудите и с вълнение слушаше разказите за променливия им живот, сякаш ставаше дума за някаква нова и невероятна приказка. Дан, макар и с прости думи, представяше нещата по един наистина интересен начин, изпълнен с огромно удовлетворение, че поне този малък философ може да научи нещо от него. След като видяха кожата на мускусен воден плъх сред съкровищата на Дан, момчетата се запалиха да хванат някой подобен екземпляр и започнаха да кроят планове как би могло да стане това. До такава степен се бяха увлекли, че се наложи

господин Баер лично да дойде и да подсети Нат и Деми, че е време за разходката. Дан погледна с мъка след момчетата и сърцето на татко Баер се сви от съчувствие, затова побърза да го отнесе на канапето във всекидневната, за да си разнообрази малко обстановката.

Дан се настани удобно на новото място и скоро къщата съвсем утихна, близо до него остана само госпожа Джоу, която показваше на Теди картинки.

— Откъде си научил толкова много неща за бръмбарите и пеперудите? — попита с интерес госпожа Джоу, като кимна към съкровищата, които все още бяха в ръцете му.

— Винаги съм ги харесвал, но не знаех кой знае колко за тях, докато господин Хайд не ми разказа.

— Кой е господин Хайд?

— О, той е един човек, който живее близо до гората и изучава тези неща — не знам как точно се нарича — той пише за жаби, риби и други подобни. Беше отседнал у Пейдж и често молеше стопанина на фермата да ме пуска да му помагам. Беше много забавно, защото ми разказваше толкова много неща, освен това беше страхотен веселяк и много умен човек. Надявам се, че ще го видя някога отново.

— И аз се надявам — окуражи го госпожа Джоу, като видя как блестеше от интерес лицето му, сякаш в този миг бе забравил за всичко друго около себе си.

— Представете ли си, той можеше да накара птиците да кацнат на рамото му, а зайците и катеричките изобщо не се страхуваха от него, сякаш бе част от нормалното им обкръжение. Той никога не им причиняваше зло и те като че го познаваха. Вие гъделичкала ли сте някога гущер със сламка? — развълнувано попита Дан.

— Не, но с радост бих опитала.

— Е, а аз съм го правил. Ако знаете само колко е забавно да го наблюдава човек как се извива и как се протяга, на гущерите им е много приятно да ги гъделичкаш. Господин Хайд често го правеше; освен това можеше да накара змиите да го слушат, докато свири; знаеше кога цъфтят различните цветя, него пчелите никога не го жият, освен това разказваше невероятно интересни неща за рибите и за мухите, за индианците и за скалите.

— Предполагам, че ти е било толкова приятно да ходиш с господин Хайд, че напълно си пренебрегвал господин Пейдж —

вметна госпожа Баер.

— Точно така беше, мразех да върша някаква работа във фермата, след като можех в това време да бродя наоколо с господин Хайд. Според Пейдж всичко това бяха глупости, освен това смяташе господин Хайд за смахнат, само защото можел с часове да лежи върху тревата и да наблюдава някакво насекомо или птичка.

— Да, Пейдж е типичен фермер, така че не би могъл да разбере, че работата на един биолог или природолюбител би могла да е също толкова интересна, а може би дори и толкова полезна, колкото неговата собствена. А на теб, Дан, щом наистина харесваш тези неща, а доколкото разбирам, ти наистина ги харесваш, което много ме радва, ще ти бъде дадено време подробно да ги изучиш, както и книги, които ще ти помогнат в тази насока. Но заедно с това бих искала да направиш още нещо, при това да го направиш както трябва, защото иначе след време ужасно ще съжаляваш и ще си дадеш сметка, че трябва да започнеш отначало.

— Да, госпожо — плахо отвърна момчето, сякаш малко поуплашен от сериозния ѝ тон при изказването на последната забележка. То наистина мразеше книгите, но този път бе твърдо решило да изучи всичко, което тя му предложи.

— Виждаш ли онзи кабинет с двата шкафа в него? — бе следващият доста неочакван въпрос.

Дан наистина виждаше два доста старомодни шкафа, поставени от двете страни на пианото; той добре ги знаеше и бе виждал често от различните чекмеджета да се вадят доста полезни неща като кафява хартия, парчета корда, пирони и какви ли не още джунджурии. Момчето кимна с глава и се усмихна.

— Не смяташ ли, че тези чекмеджета са доста подходящо място за твоите яйца, камъчета, мидички и разни други съкровища? — продължи да го разпитва госпожа Баер.

— О, би било прекрасно, но вие сигурно няма да искате моите неща да се „мотаят наоколо“, както се изразяваше господин Пейдж, нали? — извика Дан и дори бързо седна върху канапетото, за да може по-добре да вижда безценните шкафове.

— О, аз харесвам боклучета от подобен род; но дори и да не ги харесвах, пак щях да ти дам шкафовете за тях, защото съм свикнала да се отнасям с уважение към малките съкровища на децата. Предлагам

ти една сделка, Дан, като се надявам, че ти съвестно ще изпълниш своята част от нея. Пред нас са дванайсет чудесни чекмеджета, с доста прилична големина, точно по един за всеки месец на годината. Те ще бъдат твои, след като ги спечелиш, като за всяко изпълниш някое от задълженията, които и без това са си твои. Лично аз вярвам в добрия ефект от наградите, особено когато са предназначени за млади хора. Те доста ни помагат и макар че понякога човек прави нещо добро единствено заради наградата, ако нещата се направляват правилно, скоро той се научава да обича доброто заради самото добро.

— Какви по-точно ще бъдат задълженията ми? — попита Дан, сякаш за първи път ставаше дума за тези неща. — А вие имате ли под ръка наградите?

— Да, естествено! Все още не съм се научила да живея без тях. Моите награди не са чекмеджета или подаръци, нито празнични дни, но те са свързани с нещата, които обичам най-много, точно както е и с вас. Доброто поведение и успехите на моите момчета са най-любимата ми награда, за която се боря с много усилия, каквито бих искала да положиш и ти, за да се сдобиеш със собствен кабинет. Вярно, че ще трябва да направиш някои неща, които не са ти особено приятни, но ако успееш да ги свършиш както трябва, ще получиш двойна награда. Едната ще е материалната, която можеш да видиш и да пипнеш, а другата се изразява в удовлетворението от добре изпълненото задължение. Разбираш ли за какво говоря?

— Да, госпожо.

— Всички имаме нужда от малко помощ понякога. Според мен ти би трябвало да се стараеш повече в уроците, да си изпълняваш задълженията вкъщи, да си играеш приятелски с момчетата и добре да си почиваш в края на седмицата. И ако ми представиш добри бележки или аз видя положителна промяна в поведението ти — уверявам те, че веднага долавям усилията на моите момчета да бъдат добри — скоро ще получиш първото чекмедже в шкафа за своите богатства. Някои от по-големите чекмеджета вече са разделени на по четири секции. Ще разпоредя да направят същото и с останалите, така че всяка седмица можеш да получаваш по една секция. И когато цялото чекмедже се изпълни с разни любопитни и красиви неща, аз ще се гордея с това не по-малко от теб самия. Може би ще бъде дори по-горда, защото в камъчетата, мъхчетата и веселите пеперудки ще виждам осъществени

обещания за добро поведение, преодолените слабости и проявени усилия. Ще го направим ли, Дан?

Момчето ѝ отговори с онзи свой изразителен поглед, който ясно потвърждаваше, че то схваща и разбира желанията и думите ѝ, макар че не е съвсем наясно как точно да изрази интереса и благодарността си за подобна нежност и внимание. Тя добре разбра какво искаше да ѝ каже с този поглед, а червенината, обляла лицето му чак до челото, ясно показваше, че е доста развълнуван. Точно това искаше да постигне госпожа Баер, затова и не каза нито дума повече за новия план, само измъкна най-горното чекмедже от шкафа, обра насъбралата се в него прах и го постави върху два стола пред канапето.

— Нека да започнем веднага, като приберем тези прекрасни бръмбари на сигурно място — каза сериозно тя. — Отделните секции ще побират доста неща, както виждаш. Ще забода с карфички някои от пеперудките и от бръмбарите по страничните стени, а и по този начин ще се освободи място за по-тежките неща долу. Веднага ще ти донеса малко памучна прежда, чиста хартия и карфички, а ти можеш да се приготиш за работата си през седмицата.

— Но аз няма да мога да ставам, за да изляза навън и да намеря интересни нови екземпляри — каза Дан и погледна тъжно към крака си.

— Прав си, но това няма голямо значение. Според мен тези богатства ще ти бъдат достатъчни за седмицата, а ако искаш повече, момчетата ще ти донесат купища от тях, стига да ги помолиш.

— Но те не знаят какви точно видове ме интересуват; освен това ако се изтягам, по-точно ако лежа тук през цялото време, няма да мога да работя и да уча, което означава, че няма как да спечеля ново място в чекмеджето.

— Има доста неща, които би могъл да научиш, както си лежиш тук, освен това можеш да свършиш и някои дребни поръчки за мен.

— Наистина ли? — извика Дан, като изглеждаше както учуден, така и доста зарадван.

— Можеш да се научиш да бъдеш търпелив и весел, независимо от болката и от това, че не можеш да си играеш. Би могъл да ме отмениш в грижата за Теди, да навиваш памучната прежда, да ми четеш, докато шия. Изобщо има възможност да вършиш доста полезни неща, без да натоварваш крака си. Те ще ти помогнат по-лесно да

прекарваш времето си през тези дни, като заедно с това дните няма да бъдат и безсмислено пропилены.

Точно в този момент в стаята влетя Деми с голяма пеперуда в едната ръка и доста грозновата крастава жаба в другата.

— Виж какво намерих, Дан, и веднага дотичах да ти ги донеса, нали са красиви? — задъхано попита Деми.

Дан се разсмя при вида на краставата жаба и каза, че няма къде да я държи, но пеперудата бе наистина красива и Дан помоли госпожа Баер да му даде една карфичка, за да я закове за стената на чекмеджето.

— Не ми се иска да гледам как бедното същество ще се гърчи, приковано към стената. След като трябва да умре, нека го направим за миг, като я залеем с капка камфор — предложи госпожа Джоу и измъкна бутилката.

— Знам как трябва да се постъпи — господин Хайд винаги ги убиваше по този начин — но досега не разполагах с камфор, затова и използвах карфиците — поясни Дан и внимателно изсипа една капка камфор точно над главата на насекомото, след което красивите му крилца потрепнаха за миг и бързо се умириха.

— А сега ти предлагам да прочетеш една чудесна приказка за малко момче, което ударило крака си дори по-зле от теб, Дан. Надявам се, че ще се поучиш от смелия начин, по който то се справило с проблема си.

Тя постави в ръцете му прекрасната малка книжка „Момчетата от Крофтън“ и го остави сам в продължение на час, като наминаваше да го види през десетина минути, за да не се чувства съвсем изоставен. Дан не обичаше да чете, но скоро бе толкова заинтригуван от приказката, че дори се учуди, когато видя, че момчетата се прибират за вечеря. Дейзи му донесе букет от полски цветя, а Нан настоя да помогне, като му занесе лично вечерята.

Господин Баер го отнесе обратно в леглото му сравнително рано, а Теди дойде, облечен вече с пижамката си, за да му пожелае лека нощ, защото той си лягаше като птичките, щом се стъмнеше.

След вечерните разговори и песни, къщата потъна в прекрасната неделна тишина, а Дан продължаваше да лежи буден в удобното си легло, изпълнен с нови мисли и надежди, с нови желания, които вълнуваха силно момчешкото му сърце.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

ЧИЧО ТЕДИ

В продължение на цяла седмица Дан беше преместван само от леглото до канапето. Това бе една наистина дълга и трудна седмица, защото нараненият крак го болеше ужасно от време на време. Тихите дни бяха ужасно отегчителни, особено за едно такова жизнерадостно и подвижно момче, което копнееше час по-скоро да изтича навън и да се наслади на лятното време. Беше изключително трудно да се проявява търпение, но Дан все пак максимално се постара, а и останалите му помогнаха по най-различни начини. Така че в края на краищата времето изтече и той получи наградата си в събота сутринта, когато чу лекарят да казва:

— Кракът се поправя дори по-бързо, отколкото очаквах. Дайте на младежа един бастун още днес следобед и му разрешете да се разходи малко из къщата.

— Ура-а-а — извика Нат и изтича навън, за да съобщи добрата новина на останалите момчета.

Всички много се зарадваха и веднага след обяда цялото „войнство“ се събра, за да наблюдава кратката разходка на Дан по коридора, по който премина няколко пъти, преди да излезе на верандата, където се настани, за да си отпочине. Дан беше много доволен от интереса и добронамереността, с които се отнасяха към него, и с всяка минута настроението му се подобряваше. Момчетата идваха да му изразят почитанията си, малките момиченца се въртяха грижовно наоколо със столове, възглавници и какво ли не, а Теди го гледаше така, сякаш е някакво крехко същество, което не е в състояние да се погрижи само за себе си.

Всички бяха насядали по стълбите или стояха прави на верандата, когато пред вратата спря кола, от нея се развя една шапка, при което Роб веднага се затича с все сили надолу по пътеката, като викаше радостно:

— Чичо Теди! Чичо Теди!

Всички останали момчета без Дан го последваха в надпревара кой пръв ще отвори вратата и само след миг колата влезе вътре, натоварена с малките палавници, а в средата седеше чичо Теди, взел дъщеричката си на колене.

— Спрете триумфалната колесница и позволете на Юпитер да слезе от нея — извика с усмивка той и бързо се затича нагоре по стълбите, за да посрещне госпожа Баер, която стоеше горе, смееше се и пляскаше с ръце като малко момиченце.

— Как си, Теди?

— Всичко е наред, Джоу.

Двамата се здрависаха сърдечно и господин Лари подаде Бес в ръцете на леля й, а и тя веднага се притисна в скута й.

— Моето малко съкровище толкова искаше да те види, че реших да избягаме двамата и да отскочим до тук, още повече че и на мен ми бе домъчняло много за теб. Бихме искали да си поиграем с момчетата за час-два, а също да проверим как се справя тази жена, която живее и работи на едно и също място, като при това има толкова много деца, че просто не знае какво да ги прави.

— О, радвам се, че дойдохте. Поиграй с момчетата, внимавай само да не направиш някоя беля — каза госпожа Баер, когато младежите се събраха около тях, като се възхищаваха на красивото дете с дълги, златисти коси, облечено в прекрасна рокличка. Момчетата я наричаха „Принцесата“ заради изисканите й, макар и малко високомерни обноски. Тя не позволяваше на никой да я целува, но обичаше да я вземат на коленете си и тя да ги гали по главите с малките си бели ръчички. Всички я обожаваха, особено Роб, който я смяташе за някакъв специален вид кукла и не смееше да се докосне до нея, за да не се счупи. Затова я наблюдаваше с обожание отдалеч и се чувстваше щастлив от всяка проява на внимание към него от страна на нейно височество. Тъй като тя веднага поиска да види кухнята на Дейзи, госпожа Джоу я отведе горе, а повечето от по-малките момчета ги последваха. Останалите, с изключение на Нат и Деми се втурнаха към менажериите и градинките си, за да ги пооправят набързо, защото господин Лари винаги поглеждаше навсякъде и изглеждаше разочарован, ако нещо не е наред.

Господин Лари остана на стълбите и се обърна приятелски към Дан, макар че се бяха виждали само един-два пъти преди:

— Как е кракът?

— По-добре, сър.

— Май ти е омръзнало вече да стоиш по цял ден вкъщи, нали?

— Наистина е така! — призна Дан и очите му се зареяха надалеч към зелените хълмове и гори, където така му се искаше да отиде.

— Защо не се поразходим малко, докато останалите се върнат? С колата ще ти бъде съвсем удобно, а освен това е безопасно. Малко свеж въздух със сигурност ще ти се отрази добре. Вземи един шал и една възглавница, Деми, и да тръгваме.

На момчетата идеята им се стори страхотна и Дан изглеждаше наистина доволен, но най-неочаквано попита:

— А дали госпожа Баер няма да има нещо против?

— Не, вече се разбрахме за това преди минута.

— Двамата не си казахте нито дума по този въпрос, така че просто не ми е ясно кога сте се разбрали — обади се недоумяващо Деми.

— Просто си имаме система за изпращане на съобщения без думи. Това е един много подобрен вариант на телеграфа.

— Знам как става — с поглед! Видях те как повдигна въпросително вежди и кимна към колата, а госпожа Баер се засмя и кимна утвърдително в отговор — извика Нат, който вече се чувстваше доста добре в компанията на любезния господин Лари.

— Точно така. А сега да тръгваме — предложи милият господин и само след минута Дан вече беше настанен удобно в колата, кракът му бе поставен върху една възглавница на задната седалка, а целият бе плътно завит с шал. Деми скочи на седалката отпред до чернокожия кочияш Питър. Нат се настани до Дан на почетното място, а чичо Теди седна отсреща — за да се грижи за крака на болния, както обясни, но всъщност главното му желание бе да наблюдава лицата на момчетата. И двамата изглеждаха толкова щастливи, макар да бяха съвсем различни. Лицето на Дан бе четвъртито, тъмно и силно, докато на Нат бе издължено и искрено, но слабичко и в същото време доста приятно с меките очи и високото чело.

— Между другото, тук някъде имам една книга, която може би ще те заинтересува — каза най-възрастното момче в групата и започна да ровичка наоколо, като накрая измъкна една книга, която накара Дан да възкликне:

— О, господи, нима е възможно?

После сграбчи книгата и започна да я разлиства, като с интерес разглеждаше показаните там пеперуди, птици и най-различни интересни насекоми, всички цветни, точно като че бяха живи. Бе толкова очарован, че съвсем забрави да благодари, но господин Лари не му се разсърди, напротив, бе дори много доволен, когато видя каква радост бе доставил на момчето. Слушаше с радост възторжените му възклицания, когато попаднеше на нещо познато. Нат се наведе, за да гледа и той картинките през рамото му, а Деми се обърна с гръб към конете и прехвърли краката си от вътрешната страна на колата, за да може да участва в разговора.

Когато стигнаха до бръмбарите, господин Лари измъкна някакъв малък странен предмет от джоба на самото си и го постави върху дланта си.

— Съществуват бръмбари, които са живели преди хиляди години — каза съвсем сериозно той, докато момчетата разглеждаха странния вкаменен предмет, който изглеждаше така стар и посивял. Лари им разказа как се е появил при изследването на мумия, след като дълго е живял в гробницата. Като забеляза, че на момчетата им е интересно, господин Лари продължи да им говори за египтяните, както и за странните и величествени руини, които бяха оставили след себе си. Каза им и за величествената река Нил и как самият той е плавал по нея, заедно с красивите тъмнокожи мъже, които бил наел да работят на лодката му. Спомена за застреляните от него алигатори, за невероятните зверове и птици, които бе видял по време на това пътешествие. Не пропусна да им разкаже и как след това е прекосил пустинята с камила, която го клатушкала точно както кораб по време на буря в морето.

— Чичо Теди умее да разказва почти толкова интересно, колкото и дядо — обяви одобрително Деми, след като разказът свърши и момчетата продължаваха да го гледат с блеснали от любопитство очи.

— Благодаря — напълно сериозно отвърна господин Лари, защото наистина ценеше похвалата на Деми. Той смяташе децата за особено добри критици в подобни случаи и според него всеки би трябвало да се гордее, ако успее да им се хареса.

— Ето още няколко дребни неща, които набързо пяхнах в джобовете си, докато проверявах из чекмеджетата си, за да видя дали

нямам нещо, което би се харесало на Дан — каза чичо Теди и извади един воден шип и дълъг гердан от раковини, каквито носят индианците.

— О, разкажи ни за индианците — извика Деми, който много се увличаше от тази тема.

— Дан също знае доста неща за тях — обади се и Нат.

— Може би дори повече от мен. Разкажи ни нещо — подкани го господин Лари, който изглеждаше не по-малко заинтригуван от останалите.

— Господин Хайд ми ги показва. Той е прекарал доста време сред тях, умее да разбира езика им и много ги харесва — започна Дан, поласкан от интереса им, макар че доста се смущаваше при мисълта, че сред слушателите му има и възрастен човек.

— А за какво служи герданът от раковини? — попита любопитният Деми.

Останалите също задаваха разни въпроси и докато Дан разбере какво става, вече бе разказал всичко, научено от господин Хайд по време на дългото им пътуване по реката преди няколко седмици. Господин Лари го слушаше внимателно, макар че за него момчето бе много по-интересно от темата за индианците. Госпожа Джоу му бе разказала за Дан и той искрено му симпатизираше, още повече че това необуздало момче бе направило онова, за което той самият толкова бе мечтал в детството си — бе избягало. Знаеше и за усилията да бъде превъзпитан.

— Според мен вие, момчета, би трябвало да си създадете свой собствен музей. Това ще бъде място, където бихте могли да събирате всички любопитни и интересни неща, които намирате или които някой ви дава. Госпожа Джоу е наистина много мила и никога не се оплаква, но със сигурност ѝ е трудно да понася разхвърляни из къщата десетки какви ли не джунджурии. Не вярвам, например, да е особено щастлива, когато намери в най-хубавата си ваза някаква буболечка или бръмбар, или пък умрели пеперуди, закачени с карфица на задния вход. Сигурно ужасно се притеснява, когато птичи гнезда незначайно откъде се стоварват върху нечия глава или когато вижда навсякъде из къщата толкова камъни, че с тях човек би могъл да покрие цяла алея. Едва ли биха се намерили много жени в днешно време, които да понесат всичко това.

Докато господин Лари им говореше със закачлив поглед, момчетата се смееха и се посмушкваха един друг, защото от думите му ясно личеше, че някой е разказал разни случки от живота в училището навън, иначе откъде би могъл да научи за всичките им нетрадиционни съкровища?

— А къде според теб бихме могли да ги сложим? — попита Деми, готов да спори по въпроса.

— В старата покрита кола.

— Но тя е пробита, освен това няма прозорци, нито достатъчно място, където бихме могли да сложим всичките си неща. Да не говорим, че е потънала в прах и паяжини — започна да обяснява Нат.

— Ще видите как ще я преобразим, след като двамата с Джиб поработим върху нея. Той ще дойде в понеделник да я оправи. След това следващата събота аз ще се заема с нея и накрая ще се включите и вие, за да поставим поне началото на едни хубав малък музей. Всеки може да донесе нещата си и заедно ще потърсим място за тях. Дан ще бъде ръководител, тъй като той най-много разбира от подобни дейности; освен това тази работа е доста приятна и спокойна. Точно за него, да запълни времето, докато се оправи напълно.

— Ще бъде наистина чудесно! — извика Нат, а лицето на Дан грейна от радост. Той бе явно толкова развълнуван, че не можа да каже и дума, само притисна книгата към гърдите си и погледна така към господин Лари, сякаш го смяташе за най-големия благодетел, който се е появявал на този свят.

— Да направя ли още една обиколка, сър? — попита Питър, когато стигнаха до входната врата, след като бяха обиколили околността.

— Не, трябва да сме разумни, защото иначе няма да ни позволят друг път разходки. Аз ще отида да поогледам старата кола, а след това ще поговоря с госпожа Джоу, преди да си тръгна — заяви чичо Теди и след като занесе Дан до канапето във всекидневната, се запъти към старата кола, където вече с нетърпение го очакваха момчетата. Като остави малките момиченца да си играят горе, госпожа Джоу слезе и седна при Дан, за да чуе развълнувания му разказ за разходката. Не след дълго бандата се появи отново, момчетата бяха целите в прах, поизпотени, но така развълнувани от мисълта за новия музей, която по мнението на всички бе най-невероятната идея на века.

— Винаги съм си мечтал да учредя някакъв род институция, сега реших да започна с тази — обяви господин Лари, като се настани на едно малко столче в краката на госпожа Джоу.

— Но ти вече си учредил. Как би могло да се нарече всичко това? — попита госпожа Джоу, като посочи щастливите лица на момчетата, насядали на пода около тях.

— Наричам го многообещаващата градина на семейство Баер, като се гордея, че и аз съм част от нея. Знаете ли, че аз бях първото момче в това училище? — попита той, като погледна към Дан и по този начин успя да промени темата на разговора, тъй като никак не обичаше да му благодарят за щедростта му.

— Аз смятах, че първото момче е Франц! — извика учудено Дан.

— Не, скъпи, грешиш! Аз съм първото момче, за което госпожа Джоу трябваше да се грижи, при това бях толкова лош, че тя все още не е успяла да ме превъзпита, въпреки че работи по въпроса години наред.

— Но на колко години би трябвало да е тогава тя? — невинно попита Нат.

— Трябва да ви кажа, че започна от съвсем малка. Бедното същество! То бе само на петнайсет години, когато се зае с мен и аз й правех такива номера и й създавах толкова грижи, че просто се чудя как не е още цялата в бръчки, с посивяла коса и напълно изтощена — шеговито каза господин Лари и вдигна поглед към нея, като едва сдържаше усмивката си.

— Стига, Теди, не мога да слушам как незаслужено се обиждаш сам — смърри го госпожа Джоу, като погали нежно черните му къдрици, отпуснати върху коляното ѝ, защото независимо от всичко, Теди все още си оставаше нейното момче.

— Ако не беше ти, Плъмфийлд изобщо нямаше да съществува. Успехът, който имах с теб, сър, ме импулсира да опитам нещо, за което толкова си мечтаех. Така че момчетата би трябвало да благодарят на теб и да нарекат новата институция „Музей «Лорънс»“, в чест на създателя ѝ, нали, момчета? — добави тя, като в този момент толкова много приличаше на жизнерадостната Джоу от старите времена.

— Точно така ще направим! Точно така ще направим! — крещяха момчетата и мятаха нагоре шапките си, които бяха смъкнали от главите си, когато влезнаха в къщата точно според правилата на

доброто поведение. Само дето бяха толкова развълнувани, че забравиха да ги закачат в антрето.

— Гладен съм като вълк, ще ме почерпите ли с някоя сладка? — попита господин Лари, след като виковете поутихнаха, а междувременно той бе успял да изрази благодарността си с изразително кимване с глава.

— Отиди и поискай от Ейша купата със сладките, Деми. По принцип не е правилно да се ядат сладки преди основното ядене, но сега имаме един прекрасен повод, така че можем да си позволим по една сладка — каза госпожа Джоу и когато купата бе донесена, всеки си взе колкото му се ядеше.

— Господи, забравих за пакета на баба ви! — извика господин Лари точно в момента, в който бе захапал своята сладка. После веднага изтича до колата и се върна с много заинтригуващ бял пакет. Когато го отвори, всички ахнаха от възхищение, защото вътре имаше изпечени до кафеникаво сладкиши с най-различна форма — на животни, на птици и на други интересни неща.

— Направила е по един за всеки, като върху него има листче с надпис за кого е. Баба и Хана ги приготвиха специално за вас и направо се разтрепервам при мисълта какво би ми се случило, ако бях забравил да ви ги оставя.

Сладкишите бяха разпределени след много шеги и смях. Рибя за Дан, цигулка за Нат, книга за Деми, маймунка за Томи, цвете за Дейзи, обръч за Нан, която веднага побърза да го изяде, звезда за Емил, горд с успехите си в изучаването на астрономията. Най-прекрасната изненада бе малкото омнибусче за Франц. Кръглия Коул получи прасенце, а за малките деца имаше птички, котенца и зайчета с черни очички.

— А сега трябва да тръгвам. Къде е моята принцеса със златни къдрици? Майка ѝ ще долети да ни търси, ако не се приберем навреме — каза чичо Теди, когато и последната сладка изчезна, което стана буквално за минутка, уверявам ви.

Младите дами бяха отишли в градината и Франц изтича да ги повика.

Следващата седмица бе изпълнена с големи вълнения около поправянето на покритата кола, но работата вървеше с добро темпо, независимо от безкрайните колебания, идеи и предложения на момчетата. Старият Джибс бе почти напълно изваден от търпение, но

все пак успя да се въздържи и не заряза всичко, както заплашваше, а приключи точно навреме със задачите си. До петък вечерта всичко беше сложено в ред — покривът бе закърпен, стените — боядисани, вътре бяха поставени специални шкафове и стелажи. В дъното, на късата страна, бе оформен голям прозорец, през който се процеждаше слънчева светлина и се откриваше чудесна гледка към потока, поляните наоколо и хълмовете, които се очертаваха в далечината. Над високата врата бе поставен надпис с големи, боядисани в червено букви „Музей «Лорънс»“.

През цялата сутрин в събота момчетата крояха планове къде точно да поставят своите скъпоценности. Но когато господин Лари пристигна и донесе големия аквариум, за който госпожа Ейми бе казала, че вече ѝ е омръзнал и иска да го махне от дома си, момчетата направо обезумяха от радост.

Целият следобед премина в подреждане на скъпоценностите. И когато най-накрая притичването, суетенето и шушукането приключи, дамите бяха поканени, за да се запознаят с тази важна институция.

Това бе наистина едно приятно място, просторно, чисто и светло. През отворения прозорец надничаха листата на току-що раззеленената лоза, която растеше до колата. В средата на помещението бе поставен красивият аквариум, в който се виждаха няколко нежни зелени растения, стърчащи над водата, както и златните рибки, проблясващи на светлината, докато се движеха насам-натам. От двете страни на прозореца имаше стелажи, готови да приютят всякакви безценни съкровища, които тепърва щяха да се появят. Високият шкаф с чекмеджета на Дан бе поставен точно до голямата врата, която бе всъщност заключена, тъй като бе предвидено момчетата и посетителите да използват ниската вратичка встрани. Върху шкафа бе поставен някакъв странен индиански идол — доста грозничък, но все пак интересен. Изпратил го бе възрастният господин Лорънс, заедно с една чудесна, напълно запазена плоскодънна китайска лодка, на която бе отредено почетното място върху дългата маса в средата на помещението. Точно над масата, вързан с въже от тавана, висеше папагалът Поли, който изглеждаше почти като жив. Той си отиде на преклонна възраст, но бе най-старателно препариран от госпожа Джоу, която сега го предостави на музея. Стените също бяха украсени с невероятни неща. По тях можеха да се видят кожа от змия, гнездо на

оси, птичи яйца, парчета сив мъх, донесен от южната част на страната, както и клонки от почти готов за бране памук. Специално място бе отделено на мъртвите прилепи, за костенурките също бе определен кът. На видно място бе поставено щраусовото яйце, предоставено от Деми, който освен това с гордост предложи услугите си на екскурзовод, готов да разяснява на гостите всичко за експонатите в музея, стига те да са готови да го слушат. Събраха се толкова много камъчета, че просто бе невъзможно всички да намерят място в музея — от тях бяха избрани само няколко по-интересни, които бяха поставени между шкафове и стелажите. Останалите бяха складирани в ъгъла, за да бъдат прегледани и оценени от Дан, когато му останеше време за това.

Всички изгаряха от нетърпение да подарят по нещо на музея, дори Сайлъс, който специално си отиде до къщи, за да донесе препарираната дива котка, която бе убил в младежките си години. Тя бе попроядена от молци и доста раздърпана, но когато я поставиха нависоко и при подходяща светлина, ефектът се оказа доста добър. Жълтите ѝ стъклени очи блестяха, а устата ѝ се бе озъбила така естествено, че Теди направо замръзна на мястото си от страх, когато влезе и я видя. За миг дори забрави, че бе дошъл, за да връчи тържествено и своето най-голямо богатство — един пашкул, за да даде и той своя принос пред олтара на науката.

— Наистина е прекрасно, нали? Никога не съм си представял, че разполагаме с толкова много скъпоценности. Аз донесох това, прекрасно изглежда, какво ще кажете? Според мен бихме могли да изкараме доста пари, ако разрешим на външни хора да го разглеждат — отбеляза Джак сред общия шум от множеството, което с радост разглеждаше наоколо.

— Не, музеят ще бъде безплатен. Ако някой се опитва да печели от него, ще настоявам веднага да бъде изтрито името ми над вратата — извика господин Лари и погледна така гневно към Джак, че той съжали, дето не бе успял да си държи езика зад зъбите.

— Чуйте, чуйте, това е важно! — подкрепи го господин Баер.

— Искаме специална реч, специална реч! — допълни госпожа Джоу.

— О, не, не бих могъл, доста съм притеснителен. По-добре ти сама да им изнесеш лекция — и без това си свикнала да го правиш —

отвърна господин Лари, като се оттегли към прозореца, готов да се измъкне през него. Но тя бе доста бърза и успя да го сграбчи.

— Ако аз реша да изнасям някаква лекция — започна госпожа Джоу, като изгледа с усмивка дузината мръсни ръце около себе си, — тя със сигурност ще бъде посветена на химическите и почистващи свойства на сапуна. Но като създател на тази важна институция, ти наистина би трябвало да кажеш няколко мъдри думи, след което ще те аплодираме бурно, обещаваме.

Като видя, че няма да може да се измъкне, господин Лари погледна към висящата над главата му Поли и като че почерпи вдъхновение от тази чудесна препарирана птица, защото бързо пристъпи напред към масата и заговори с приятния си глас:

— Бих искал да ви предложа едно-единствено нещо, момчета, и то е да се научите на нещо полезно и да изпитате огромно удоволствие от съществуването на този музей. Това не може да се постигне само като се сложат много красиви и любопитни неща в него. Ще се наложи и да прочетете за тези експонати, за да можете да отговорите на различни въпроси, които евентуалните гости биха могли да ви зададат. Трябва просто да разбирате от тези неща. Самият аз много обичах да се занимавам с подобни скъпоценности и сега ми е приятно да ги виждам и да слушам различни подробности за тях, тъй като вече съм забравил почти всичко, което знаех преди за тях и ми е много интересно да си го припомня. Всъщност не бих могъл да кажа, че съм знаел кой знае колко, нали, Джоу? А сега тук е Дан, който е запознат с толкова интересни подробности за птиците, за насекомите и за какво ли още не. Нека той да се грижи за музея, а всички останали поне веднъж в седмицата могат да разкажат или да прочетат по нещо за някое животно, за растение или за полезни и редки минерали. На всички ще ни бъде приятно да го чуем, а и по този начин ще получите важни познания. Какво ще кажеш по този въпрос, професоре?

— Идеята много ми харесва и съм готов да помогна на младежите с всичко, което мога. Но със сигурност ще им трябват доста книги, от които да четат по тези въпроси, а за жалост ние не разполагаме с тях — започна да обяснява господин Баер, като вече със задоволство си представяше какви интересни лекции по геология могат да се изнесат. — Би трябвало да разполагаме и със специална библиотека, за да можем да работим както трябва.

— Според теб това полезна книга ли е, Дан? — попита господин Лари, като посочи дебелия том, който лежеше разтворен на една от страниците до шкафа.

— О, да, разбира се. В него са описани всички важни неща за насекомите, които бих искал да науча — каза Дан и бързо стисна книгата в ръце, сякаш се опасяваше, че собственикът ѝ ще си я поиска обратно.

— Дай ми я за малко — протегна ръка господин Лари, а след като я взе, извади писалката си и написа името на Дан върху нея. После я постави на най-горната полица, където в момента нямаше нищо друго, освен една препарирана птица без опашка.

— Ето това е началото на нашата музейна библиотека — обяви тържествено той. — Ще се опитам да намеря още книги, а Деми ще се грижи за тях. Къде ли са онези прекрасни книжки, които толкова обичахме да четем, Джоу? Имаше една „Структура на насекомите“ или нещо от този род — в нея се разказваше за битките, които водят мравките, помниш ли, а също и за кралиците сред пчелите, както и за молците, които правят дупки в дрехите ни, и за крадливите свраки.

— Мисля, че е у дома, на тавана. Ще помоля да ми я изпратят и с нея ще поставим основата на раздела „Естествена история“ в нашата библиотека — отвърна госпожа Джоу, която с готовност се приобщаваше към всяка полезна идея.

— Дали няма да ни е трудно да подготвяме лекции на подобни теми? — обади се Нат, който никак не си падаше по писането на съчинения.

— В началото може и да ви е трудно, но после със сигурност ще ви хареса. Ако това ви се вижда неприятно, не знам как бихте приели една такава тема, дадена за разработка на тринайсетгодишно момиче: „Разговорът между Темистокъл, Аристид и Перикъл относно отпускането на средства за разкрасяването на Атина“ — обади се госпожа Джоу.

Момчетата се намръщиха само като чуха дългите и сложни имена, а господата се засмяха на абсурдността на така формулираната тема.

— Нима тя се е съгласила да пише по нея? — попита с уплашен глас Деми.

— Да, но можете да си представите какво се е получило, макар че момичето било доста талантливо.

— Така бих искал да прочета тази работа — намеси се господин Баер.

— Може би ще успея да я изровя и да ти я покажа; помня, че я занесох в училище и после си я върнах обратно — отвърна госпожа Джоу с такава дяволита усмивка, че всички се досетиха кое е било всъщност малкото момиченце.

Като чуха за тази ужасна тема за писане на съчинение, момчетата осъзнаха, че е за предпочитане да пишат за неща, които поне им бяха до известна степен познати. Сряда следобед бе определеното време за лекции — предпочетоха да ги нарекат лекции, тъй като някои от момчетата смятаха направо да говорят, а не да пишат съчинение. Господин Баер предложи да прибира в специална папка всички писмени работи, а госпожа Баер обяви, че с най-голямо удоволствие ще присъства на всички лекции.

След това цялата група палавници с мръсни ръце се отправи към банята, за да се измие, следвана от професора, който се опитваше да успокои Роб, защото детето изобщо не искаше да се докосне до водата, след като Томи му бе казал, че тя е пълна с невидими микроби.

— Планът ти е наистина чудесен, само те моля да не проявяваш прекалена щедрост към момчетата, Теди — каза госпожа Баер, когато двамата останаха сами. — Добре знаеш, че повечето от тях ще трябва да се борят сами с живота, след като излязат оттук, а прекаленият лукс би могъл да ги направи негодни за тази тежка битка.

— Ще бъда скромен, обещавам, но нека и аз малко да се позабавлявам. Понякога така се уморявам и отегчавам от бизнеса, че единствено твоите момчета са в състояние да ме освежат и развеселят. Този Дан много ми харесва, Джоу. Не обича да се изтъква, но има наистина набито око и след като го поопитомиш малко, ще излезе чудесен човек от него, така че ще си заслужава усилието.

— Радвам се, че мислиш така. Благодаря ти за вниманието, което прояви към него, особено за тази идея с музея. Това ще го ободрява, докато му оздравее кракът, а също ще ми помогне да попревъзпитам това бедно, грубо момче и да го накарам да ни обикне. Как ти дойде тази чудесна идея в главата, Теди? — попита госпожа Баер, като се

обърна и огледа още веднъж прекрасно оформеното помещение, преди да го напусне.

Лари взе и двете ѝ ръце в своите и ѝ отвърна с тон, който изпълни очите ѝ с щастливи сълзи:

— Скъпа Джоу, знам какво значи едно момче да расте без майка и никога няма да забравя какво направи ти и твоето семейство за мен през всичките тези години.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА

БОРОВИНКИ

Един топъл августовски следобед в къщата цареше необичайно оживление, чуваше се потракване на метални съдове, наблюдаваше се непрестанна шетня нагоре-надолу, съпроводена с оживени разговори. Момчетата се подготвяха да отидат да берат боровинки и бяха толкова развълнувани от това предстоящо свое занимание, сякаш се готвеха за опасна експедиция.

— Скъпи мои, моля ви да се измъкнете колкото се може по-тихо, докато Роб е горе и няма да ви забележи — настоя госпожа Баер, след като завърза широката панделка на шапката на Дейзи и понагласи голямата синя престилка, с която се бе опаковала Нан.

Но този план не успя, тъй като Роб бе усетил вече необичайното раздвижване и бързо се облече, за да последва останалите, като им поднесе едно голямо разочарование. Групата тъкмо се готвеше да потегли, когато дребосъкът се появи горе пред стълбите с грейнало от задоволство лице, нахлупил най-хубавата шапка на главата си и грабнал една малка кофичка в ръце.

— Господи! Сега наистина ще си имаме неприятности — въздъхна госпожа Баер, която доста трудно се справяше понякога с поголемия си син.

— Готов съм — обяви Роб и зае последното място в редицата с такава непосредственост и лекота, че човек трудно би могъл да го разубеди или спре.

— Разстоянието ще ти дойде твърде много, скъпи. Мисля, че е по-добре да останеш тук с мен, защото ще ми бъде много тъжно да съм сама — все пак реши да опита майка му.

— Нали Теди е при теб. Аз съм голямо момче и трябва да отида. Помниш ли, че преди време ми каза, че ще мога да участвам в беритбата на боровинки, когато порасна. Е, сега вече съм пораснал — упорито започна да я убеждава Роб и като че тъмна сянка започна да помрачава щастливата му физиономия.

— Но ние отиваме чак отвъд широката поляна, много е далеч. Нямаме никакво желание да се влачиш далеч зад нас и да те изчакаме — извика Джак, който никак не си падаше по малките момченца.

— Няма да се влача, ще тичам и няма да изоставам. О, мамо! Нека да отида! Така ми се иска да напълня новата си кофичка с боровинки — и всичките ще бъдат за теб! Моля те, много те моля, ще бъда много послушен! — настойчиво нареждаше Роб и я гледаше така тъжно и разочаровано, че сърцето ѝ започна да отстъпва.

— Но, скъпи мой, ти толкова ще се умориш и ще ти стане така горещо, че изобщо няма да ти е приятно. Почакай, ще отидем един ден двамата, тогава ще останем от сутринта до вечерта и ще наберем толкова плодове, колкото пожелаеш.

— Сигурен съм, че ти никога няма да отидеш. Непрекъснато си заета, само обещаващ, а не тръгваш и вече се уморих да те чакам. Затова е най-добре да отида сам и да ти набера боровинки. Толкова обичам да ги бера, освен това много ми се иска час по-скоро да напълня с тях новата си кофичка — продължаваше да мрънка Роб, а на очите му се появиха сълзи.

Патетичната гледка на едрите сълзи, които започнаха да се плъзгат по бузите му и да капят в новата кофичка, заплашвайки в най-скоро време да я напълнят със солена вода, трогнаха всички присъстващи дами. Майката потупа нежно плачещия по гърба, Дейзи предложи да остане вкъщи заедно с него, а Нан обяви с решителен глас, както говореше обикновено:

— Нека да дойде. Аз ще се грижа за него.

— Ако Франц беше с вас, нямаше да имам нищо против, защото той е достатъчно голям и е много внимателен. Но вече отиде да помогне на татко Баер в косенето, а във вас нямам достатъчно доверие — започна госпожа Баер.

— При това е толкова далече — намеси се Джак.

— Бих могъл да го нося, ако отивах с тях... толкова ми се иска да можех — обади се с въздишка Дан.

— Благодаря ти, скъпи, но ти трябва да мислиш за крака си. И на мен ми се иска да можех да тръгна с тях. Всъщност, я почакайте. Може би все пак ще успее — извика госпожа Баер и се затича по стълбите, като едновременно размаха силно престилката си.

Сайлърс тъкмо тръгваше с каруцата към ливадата, където Франц и господин Баер косяха, но веднага се съгласи да се върне и да изчака, след като госпожа Баер го помоли да закара цялата компания до пасището, а след това да се върне и да ги прибере около пет часа.

— Това малко ще те позабави и ще попречи на работата ти, но в замяна на това ще получиш чудесен боровинков сладкиш — обяви госпожа Джоу, която добре знаеше слабостта на Сайлърс към сладкишите.

Грубото му, загоряло лице веднага светна.

— Е, госпожо Баер, след като ще получа сладкиш, няма как да не се съглася да ви закарам — усмихнато отвърна той.

— Както виждате, момчета, наредих така нещата, че всички можете да тръгнете — обяви госпожа Баер със задоволство и слезе отново долу. Чувстваше се наистина радостна, защото обичаше децата ѝ да се чувстват щастливи и винаги страдеше, когато трябваше да ги ограничава или натъжава. Дълбоко бе убедена, че дребните надежди, планове и удоволствия на децата трябва да се уважават от възрастните и в никакъв случай не бива да се отхвърлят грубо или да бъдат обект на присмех.

— Мога ли и аз да отида? — попита радостно Дан.

— Всъщност имах предвид главно теб. Но бъди внимателен, не търси боровинки, а седни и се наслаждавай на чудесните неща, които ти прекрасно умееш да откриваш около себе си — отвърна госпожа Баер, която не бе забравила за любезното му предложение да се грижи за сина ѝ.

— И аз, и аз! — весело запя Роб, като се въртеше в бърз танц, потраквайки с кофичката си, вместо с кастанети.

— Да, но Дейзи и Нан ще трябва да се грижат за теб. Точно в пет се съберете всички на ливадата и Сайлърс ще дойде да ви прибере.

Роби се хвърли към майка си, изпълнен с благодарност, като ѝ обещаваха да ѝ донесе всичко, до последната боровинка, която успее да откъсне, без да опита и една дори. После всички се натовариха в каруцата и тя затрополя надолу по пътя, като отдалеч се виждаше най-щастливото лице сред дузината засмени момчета — това бе лицето на Роб, който бе седнал горд между двете временни свои малки майки и яростно размахваше най-новата си шапка. На госпожа

Баер сърце не ѝ даде да му я вземе, защото разбираше, че това е един наистина изключителен и празничен ден за него.

Този следобед бе действително щастлив за всички, независимо от някои дребни неблагоприятия, които винаги се случват при подобни експедиции. Най-напред, естествено, пострада Томи, който попадна на гнездо на оси и бе изпожилен. Но тъй като бе свикнал с рани и болези, понасяше състоянието си мъжествено, докато накрая Дан не предложи да поставят мокра пръст върху нажилените места, за да се облекчи болката му. Дейзи видя една змия и панически побягна далеч от нея, в резултат на което изгуби половината от набраните боровинки. Но Деми ѝ помогна да напълни отново кофичката си, като през цялото време подробно ѝ обясняваше за особеностите на влечугите. Нед падна от едно дърво и разпра сакото си на гърба, но за радост това бе единственото поражение, поне не си счупи някой от крайниците. Емил и Джак се скараха за един шубрак, отрупан с плодове. А докато двамата спореха, Кръглия Коул на бърза ръка обра всичко, което успя да достигне и тихичко се оттегли при Дан, като разчиташе на защитата му. Дан бе наистина щастлив. Вече не се нуждаеше от бастуна, кракът му бе почти заздравял, така че можеше да се разхожда по ливадата, изпълнена с интересни камъни и мъхове, с познати малки същества, които щъкаха из тревата, както и с известни насекоми, летящи във въздуха.

Но най-вълнуващото приключение през този следобед преживяха Нан и Роб — за дълго време то остана една от любимите истории, които се разказваха в къщата. След като проведе известно проучване из околността, което доведе до разкъсване на три места на престилката ѝ и изподраскване на ръцете ѝ по бодлите на шипковите храсти, Нан започна усърдно да бере боровинките, които блестяха като големи черни топчета по ниските храсти. Пръстчетата ѝ пипаха живо, но независимо от това кофичката ѝ не се пълнеше толкова бързо, колкото би ѝ се искало. Затова непрекъснато се местеше от място на място в търсене на повече плодове, вместо старателно да обира всичко от храстите, както правеше Дейзи. Роб вървеше неотлъчно след нея, защото и на него повече му харесваше непрекъснатото движение нагоре-надолу, вместо търпеливата работа на едно място на братовчедка му. Освен това изгаряше от желание да намери колкото се може по-хубави боровинки, за да зарадва майка си.

— Непрекъснато слагам нови и нови боровинки в кофичката, а тя все не се напълва, вече страхотно се уморих — мърмореше Роб, като спря за миг да си почине. Вече бе започнал да мисли, че брането на боровинки не е чак толкова голямо удоволствие, каквото си бе представял. Слънцето напичаше ужасно, а Нан подскачаше ту тук, ту там, като скакалец. Но всъщност боровинките изпадаха от кофичката ѝ почти със същата бързина, с която пускаше нови в нея. Защото докато се бореше с храсталаците, кофичката често се преобръщаше и всичко отиваше на земята.

— Последния път, когато идвахме, най-много боровинки намерихме при стената, тя е цялата в храсти. Там има и пещера, където момчетата преди палиха огън. Хайде да отидем и набързо да напълним там кофичките си, а след това ще се скрием в пещерата и ще чакаме момчетата да ни намерят — предложи Нан, която ужасно обичаше приключенията.

Роб се съгласи и двамата поеха към стената, прескочиха я и побягнаха по стръмния склон от другата страна, като скоро се загубиха сред скалите и храсталаците. Там наистина имаше много боровинки и скоро кофичките им бяха пълни догоре. Тук мястото бе сенчесто и хладно, а от поточето, което минаваше наблизо, ожаднелите деца можеха да си пийнат студена вода.

— Сега вече можем да отидем в пещерата, където да изядем сандвичите си — обяви Нан, доволна от досегашния си успех.

— Знаеш ли пътя до там? — попита Роб.

— Разбира се, че го зная. Вече съм била веднъж там, а аз винаги запомням пътя, когато посетя веднъж някое място. Не помниш ли как отидох до гарата и си прибрах багажа?

Този аргумент се оказа напълно убедителен за Роб и той последва сляпо Нан, която го водеше през скалите и шубраците, докато след доста голямо обикаляне най-накрая се спря пред една малка вдлъбнатина под огромен камък, където се виждаха обгорели дървета и храсти, показващи, че там някога е бил пален огън.

— Ето тук е мястото, бива си го, нали? — попита Нан и измъкна от джоба си сандвич с масло, доста поизцапан от многобройните джунджурии, които неизменно можеха да се намерят в джоба на младата дама.

— Да, но смяташ ли, че скоро ще ни открият? — каза в отговор Роб, който не виждаше нищо привлекателно в това сенчесто място и вече си мечтаеше да се присъединят към останалите.

— Не, няма да им е лесно, защото ако чуя шум, веднага ще се скрием, за да видим дали ще могат да ни намерят.

— Представи си, че никой не дойде.

— Изобщо не ми пука, мога да се прибера до вкъщи и пеша.

— Не е ли доста далеч? — попита Роб, като погледна тъжно малките си, поотъркани обувки, които бяха потънали в кал и влага след продължителното скитане.

— Около шест мили, предполагам — отвърна Нан, която имаше твърде ограничени представи за разстоянията, докато в същото време вярата ѝ в собствените ѝ възможности бе почти безгранична.

— При това положение май е по-добре да тръгваме веднага — предложи Роб.

— Не и преди да набера още малко боровинки — обяви Нан и започна да се върти наоколо.

— Господи! Ти обеща, че ще се грижиш добре за мен — въздъхна Роб, когато видя как слънцето някак съвсем внезапно се скри зад високия хълм.

— Е, и наистина го правя, поне дотолкова, доколкото се простират възможностите ми. Стига си хленчил, дечко, свършвам след минута — отвърна Нан, която смяташе петгодишния Роби за съвсем мъничък в сравнение със самата себе си.

И така малкият Роб седеше малко уплашен под скалата и търпеливо чакаше, защото независимо от някои съмнения в момента, все пак изпитваше доверие и респект към Нан.

— Май съвсем скоро ще настъпи нощта — отбеляза след известно време като че на себе си, след като усети, че един комар го ухапа по бузата, а жабите в околността подеха традиционния си вечерен концерт.

— Господи, май наистина е така! Да тръгваме веднага, защото сигурно ще ни оставят! — извика Нан, която едва сега вдигна за миг

очи от храстите и установи, че слънцето клони към залез.

— Чух звук от рог преди около час, може би са се опитвали да ни извикат — каза Роб, като с мъка се влачеше след водачката си, докато тя задъхана изкачваше стръмния хълм.

— Откъде идваше звукът? — попита Нан, като внезапно се спря.

— Мисля, че оттам — отвърна момчето, като посочи с мръсния си пръст в съвсем погрешна посока.

— Да тръгваме тогава нататък, за да ги пресрещнем — предложи Нан и без да се бави нито миг, се шмугна между храсталаците, защото вече изпитваше известно безпокойство. Бе установила, че наоколо има толкова много малки пътечки, че просто не можеше да каже със сигурност по коя точно от тях бяха дошли.

Преминаха отново покрай скали и камънаци, като се спираха от време на време и се заслушаха за звук от рог, но той вече не се чуваше, защото всъщност първия път това бе просто мученето на една крава на път за дома ѝ.

— Май не си спомням да сме минавали покрай тази купчина с камъни, какво ще кажеш? — попита Нан, седнала на една ограда по пътя, за да си почине и да разгледа наоколо.

— Аз не си спомням нищо, искам просто да си отида у дома — отвърна Роб с леко потрепване в гласа, което накара Нан да го прегърне, да го притисне към себе си, а след това внимателно да го смъкне долу.

— Вървим възможно най-бързо, скъпи — каза тя, като се опитваше да бъде достатъчно убедителна. — Недей да плачеш, когато стигнем на широкия път, ще те понося.

— А къде е този широк път? — попита нетърпеливо Роб и побърза да избърше сълзите от очите си, за да може да го види.

— Оттатък, зад това високо дърво. Не го ли позна, това е дървото, по което Нед се катереше и падна.

— Да, сещам се. Може би ни чакат. Така ми се иска да се приберем с каруцата до къщи, а на теб? — весело забърбори Роби и лицето му грейна, когато достигнаха до края на голямата ливада.

— Не, аз по-скоро предпочитам да се прибера пеша — отвърна Нан, която вече бе напълно сигурна, че ще се наложи да вървят пеша и се опитваше да го подготви за това изпитание.

Още повече че поредната надежда бе последвана от ново разочарование. Защото когато достигнаха в полумрака до голямото дърво, те с ужас откриха, че то не е онова, по което се бе катерил Нед, и никъде наоколо не се виждаше път.

— Нима сме се изгубили? — попита уплашено Роб и от ужас дори изпусна кофичката си.

— Не бих казала, че сме се изгубили напълно. Просто в момента не мога да се ориентирам накъде да тръгнем, затова смятам, че трябва да викаме.

И двамата започнаха да викат, докато съвсем прегракнаха, но в отговор не се чу нищо, освен крякането на жабите.

— Ей там насреща виждам друго високо дърво, може би то е нашето — обади се Нан, която вече бе почнала да се паникьосва, но все пак се опитваше да говори убедително.

— Не знам дали мога да направя и една крачка повече. Обувките ми са толкова тежки, че просто не съм в състояние да ги помръдна — каза Роб се отпусна на един камък напълно изтощен.

— Тогава ще трябва да останем тук през цялата нощ. На мен това не ми пречи особено, стига да не използват змии отнякъде.

— Мен ме е страх от змии. И не мога да седя тук цялата нощ! Господи, колко ужасно е да се изгубиш! — почти проплака Роб и тъкмо вдигна ръце, за да покрие лицето си и да се разридае напълно, когато явно някаква мисъл мина през главата му и тази мисъл го накара да обяви напълно спокойно: — Мама ще дойде и ще ме намери. Тя винаги успява, така че вече не ме е страх.

— Но тя не знае къде точно се намираме.

— О, мама не знаеше, че съм се заключил в ледената къщичка, но въпреки това успя да ме намери. Знам, че ще дойде и тук — отвърна толкова убедително Роби, че Нан също изпита известно облекчение и се отпусна уморено до него.

— Така ми се иска да не бяхме бягали — каза само тя с тъжна въздишка.

— Ти ме накара да го направим, но не ти се сърдя. Дори и след тази пакост, мама ще ме обича както преди — отвърна Роб, вкопчил се в тази мисъл, която му бе последната останала надежда.

— Толкова съм гладна, хайде да хапнем от боровинките — предложи Нан след известно време, докато Роб бе започнал да клюма.

— И аз съм гладен, но не мога да ям от моите, защото обещах на мама, че ще ѝ ги дам всичките, до последната.

— Ами ако никой не дойде за нас? Тогава така или иначе ще трябва да ги изядеш — каза раздразнено Нан, която в този момент бе готова да спори с всеки и за всичко. — Ако останем тук с дни, ще изядем всички боровинки в околността и накрая ще започнем да гладуваме — допълни тъжно тя.

— Ще ям лаврово дърво. Знам едно голямо такова дърво наблизо. Освен това Дан ми показва как катеричките изравят корените и се хранят с тях, аз също бих могъл да изравям — отвърна Роб, който явно не се тревожеше от перспективата да остане гладен.

— Да, бихме могли също така да ловим жаби и да ги готвим. Веднъж татко яде готвени жаби и каза, че са много вкусни — добави Нан, която вече бе започнала да открива и някои романтични страни на това да се изгубиш сред боровинковите храсталаци.

— Но как ще готвим жабите? Та ние нямаме огън.

— Не знам. Следващия път ще си взема кибрит в джоба — каза Нан, доста разочарована от мисълта, че възможността да готвят жаби е неосъществима.

— Не можем ли да си запалим огън от светулките? — попита с надежда Роб, като забеляза колко много светулки летяха наоколо като малки свещички.

— Я да опитаме — веднага възприе идеята Нан и следващите няколко минути преминаха в приятни занимания: децата ловяха летящите светулки и се опитваха да ги накарат да подпалят предварително подготвените клечки.

— Май без никакво основание ги наричат светулки, след като в тях няма никакъв огън — обяви ядосано Нан и захвърли настрана поредното бедно насекомо, макар че то святкаше с всичката си сила и старателно се разхождаше надолу-нагоре по клечката, за да достави удоволствие на малките експериментатори.

— Дано добрата ми майчица да дойде скоро — пошепна Роб, след като отново бяха седнали и наблюдаваха мълчаливо звездите над главите си и слушаха серенадата на щурците наоколо.

— Не мога да разбера защо Господ е създал нощта; денят е толкова по-приятен — замислено отбеляза Нан.

— За да се спи — веднага отвърна Роб с прозявка.

— Тогава заспивай — каза му троснато Нан.

— Искам си моето легло. О, да можех да видя Теди до себе си — извика Роб, спомнил си с болка за дома, докато наблюдаваше птичките горе, които се бяха настанили удобно в малките си гнезденца.

— Изобщо не вярвам, че майка ти ще ни намери някога — отчаяно обяви Нан, която никак не обичаше да седи и да чака безучастно нещо да се случи. — Толкова е тъмно, че тя просто няма да може да ни забележи.

— Още по-тъмно бе в ледената къща, а аз толкова се бях уплашил, че дори не посмях да извикам, но все пак тя ме видя. Ще ме забележи и сега, независимо колко тъмно ще стане — уверено отвърна Роб и стана да се огледа наоколо, изпълнен с надежда, че ще получи помощ. Надежда, която никога не го напускаше.

— Виждам я! Виждам я! — извика най-неочаквано той и с радост се втурна, доколкото му позволяваха уморените крака, към тъмната фигура, която бавно се приближаваше в мрака. Но внезапно се спря, огледа се ужасено и после се затича обратно целият преbledнял.

— Не, това е мечка! Една голяма черна мечка! — уплашено крещеше момчето и побърза да се скрие в скута на Нан.

За миг Нан замръзна на мястото си, дори тя бе обзета от пълна паника при мисълта за истинска мечка, така че бе готова да се обърне и да побегне уплашено, но точно в този миг се чу едно меко „му-у-у“, което веднага прогони ужаса ѝ и дори я развесели.

— Но това е крава, Роби! — засмя се тя. — Онази хубава, черна крава, която видяхме днес следобед.

Кравата като че усещаше, че има нещо нередно да среща на собственото си пасище по тъмно тези две малки персони, затова добродушното животно се поспря, за да проучи по-добре какво всъщност става. Позволи им да я потупат по гърба, стоеше послушно и ги гледаше нежно с влажните си очи, така че Нан, която не се страхуваше от никакви животни, с изключение на мечки, изпита огромно желание да я издои.

— Сайлс ме е учил как се прави това; освен това боровинките стават толкова вкусни, като им се прибави мляко — уверено каза тя и набързо изпразни плодовете от своята кофичка в шапката си, след което смело се зае с новата задача, докато Роб стоеше край нея и повтаряше според нейната команда стихчето от „Мама гъска“:

*Мила краво, в тази кана
ако мляко ми дадеш,
рокля сребърнотъкана
ще ти купя и засмяна
сребърна ще си пасеш.*

Но тези безсмъртни строфи имаха твърде малко влияние, защото добродушното животно бе вече издоено, така че можеше да даде само няколко капчици мляко на жадните деца.

— Пфу-у! Махай се, стара кранта такава! — неблагоприятно извика Нан, след като напълно се отчая и реши да престане с опитите си да издои нещо от кравата. Възмутена от тази грубост, бедната Мули бавно се отдалечи.

— За всеки има по няколко капки, изпиваме ги и после тръгваме. Ако не вървим, със сигурност ще заспим, а знам, че изгубилите се не бива да заспиват. Спомняш ли си онази прекрасна приказка, в която Хана Дий заспива под снега и умира?

— Но сега няма никакъв сняг, времето е топло и хубаво — възпротиви се Роб, който не бе надарен с неизтощима енергия като Нан.

— Няма значение, ще повървим още малко, след това отново ще викаме и ако никой не дойде, ще се скрием под храстите, както оня Хипо от приказката и неговите братя.

Тръгнаха, но повървяха съвсем малко, защото на Роб толкова му се спеше, че просто едвам се мъкнеше, често се спъваше и се стоварваше на земята, така че Нан скоро изгуби всякакво търпение и дори мисълта, че е поела отговорност да се грижи за него, не можа да я възпре.

— Ако още веднъж паднеш, ще те напляскам — каза тя, докато внимателно вдигаше бедния малък мъж от земята.

— Моля те, недей. За всичко са виновни тези проклети обувки — те непрекъснато се кривят — отвърна Роб, като мъжествено успя да се въздържи да не заплаче, макар че сълзите напиреха в очите му. След това добави с такова самоотвержено търпение, че успя да трогне Нан: — Ако комарите не ме хапят, бих могъл да легна тук и да спя, докато мама ме намери.

— Сложи главата си върху скута ми и ще я покрия с престилката си. Аз не се страхувам от нощта — отвърна Нан и седна на земята, като се опитваше да убеди сама себе си, че изобщо не ѝ пука нито от странните сенки, нито от непознатите шумове, които изпълваха тъмното пространство наоколо.

— Събуди ме, когато тя се появи — помоли я Роб и само след пет минути вече спеше дълбоко, опрял глава на скута ѝ и скрит под престилката.

Малкото момиче остана така неподвижно около петнайсетина минути, като се оглеждаше неспокойно наоколо. Всяка секунда ѝ изглеждаше по-дълга и от час. Най-накрая видя някакво просветляване иззад хълма насреща.

— Май нощта вече свършва и настъпва утринта — прошепна си с облекчение Нан. — С радост ще наблюдавам изгрева на слънцето, а когато настъпи денят, много по-лесно ще намерим пътя към дома.

Но преди още кръглото лице на луната да се бе показало иззад хълма, за да разруши надеждите ѝ, Нан бе вече заспала, облегната назад в храсталаците. И дори сънуваше вълшебен летен сън, изпълнен със светулки и сини престилки, планини от боровинки, сред които стоеше Роби и бършеше сълзите на черната крава, която ридаше и отчаяно повтаряше: „Искам да си ида у дома! Искам да си ида у дома!“.

Докато децата спяха под монотонния звън на многобройните комари наоколо, семейството преживяваше тревожни часове. Когато каруцата пристигна в пет часа, всички с изключение на Джак, Емил, Нан и Роб се бяха събрали и очакваха да се качат в нея. Вместо Сайлъс, я докара Франц, и когато момчетата му казаха, че останалите ще се приберат пеша направо през гората, той доста се разтревожи.

— Трябваше да оставят поне Роб тук, за да се качи на колата. Той ще се умори от толкова дълъг път — недоволно отбеляза Франц.

— През гората е по-направо, а ако се умори, ще го носят — опита се да го успокои Кръглия Коул, който нямаше никакво желание да се бавят, за да не закъснеят за вечерята.

— Сигурни ли сте, че Нан и Роб тръгнаха с тях?

— Разбира се, видях ги, като се отдалечаваха зад оградата и им извиках, че е вече почти пет, а Джак се обърна и каза, че те ще минат по друг път — обясни Томи.

— Добре, качвайте се тогава — подкани ги Франц и скоро каруцата потегли с уморените деца и пълните им с боровинки кофички.

Госпожа Джоу ужасно се притесни, когато разбра, че групата се е разделила, и веднага изпрати Франц и Томи да намерят и доведат по-малките въщи. Вечерята вече бе приключила и семейството седеше в хладната всекидневна, както винаги вечер, когато Франц се появи целият в прах, запотен и много разтревожен.

— Прибраха ли се? — извика още от алеята пред къщата той.

— Не — отвърна госпожа Джоу и изхвърча веднага от стола си толкова уплашена, че всички веднага излязоха навън и наобиколиха Франц.

— Не можах да ги открия никъде! — започна да обяснява той, но думите му бяха заглушени от едно високо „Здравейте!“, което стресна всички и ги накара да се обърнат точно в мига, в който Джак и Емил изникнаха от тъмнината.

— Къде са Нан и Роб? — извика госпожа Джоу и сграбчи така силно Емил за ръката, че той си помисли, че леля му сигурно е полудяла.

— Нямам представа. Те не си ли дойдоха с останалите? — отвърна бързо момчето.

— Не, Джордж и Томи твърдят, че са тръгнали с вас.

— Не, не е вярно. Изобщо не сме ги виждали. Ние се изкъпахме в потока и се върнахме през гората — каза объркано Джак, който също явно се бе разтревожил, поне дотолкова, доколкото това бе възможно при него.

— Извикайте господин Баер, извадете фенерите и кажете на Сайлърс, че ще имаме нужда от него.

Това бяха единствените думи на госпожа Джоу, но момчетата веднага разбраха какви са намеренията ѝ и хукнаха да изпълнят разпорежданията ѝ. Само след десет минути господин Баер и Сайлърс потеглиха през гората, а Франц тръгна по пътя за Олд Анди, за да претърси ливадата. Госпожа Джоу сграбчи малко неща за ядене от масата, взе една бутилка с бренди от аптекката, запали един фенер и се качи на Тоби, като извика на Джак и Емил да я следват, а на останалите нареди да се приберат и да се държат добре. Веднага тръгнаха, не остана време дори да се качи горе за шала и шапката си. Чу, че някой

тича след нея, но не го заговори, нито се обърна да види кой е. Едва когато спря за малко, за да си почине, и вдигна фенера, той освети лицето на Дан зад нея.

— Ти ли си? Нали казах на Джак да дойде? — започна тя, като се чудеше дали да не го накара да се върне обратно, макар че имаше нужда от помощ.

— Не му позволих, тъй като двамата с Емил не са вечеряли, а и аз много повече от тях исках да дойда и да помогна — отвърна той и взе фенера от ръцете ѝ, като ѝ се усмихна и я погледна окуражително, което я накара в миг да почувства, че макар и да бе момче, тя все пак можеше да разчита на него.

Веднага скочи от Тоби и му нареди той да се качи, въпреки молбите му да върви пеша. Двамата поеха надолу по прашния безлюден път, като спираха от време на време и викаха изгубените деца по име, след което млъкваха за миг със затаен дъх, в очакване някой да се обади.

Когато стигнаха до ливадата, там вече се виждаха светлини, които се движеха насам-натам из тъмнината. Чуваше се и гласът на господин Баер, който сновеше из огромното пространство и непрекъснато викаше: „Нан! Роб! Нан! Роб!“. Сайлър също свиреше и викаше, а Дан се впускаше ту на една страна, ту на друга с Тоби, който като че разбираше сериозността на ситуацията и най-смирено следваше заповедите на стопанина си, като не се спираше пред никакви храсталаци и неравности.

— Този ужасен шум може да ги уплаши, нека само аз да ги викам — казваше от време на време госпожа Джоу, която едва сдържаше риданията си. След това извикваше толкова нежно обичаното малко именце, а ехото го повтаряше тихичко, после ветровете го подемаха и го разнасяха надалеч, но отговор не идваше.

Небето се покри с облаци и само от време на време леко проблясваше луната, а светкавици раздираха все по често сгъстяващите се облаци. В далечината отекваха и гръмотевици, които подсказваха, че приближава силна лятна буря.

— О, моят Роби, малкият ми Роби! — почти през сълзи шептеше бедната госпожа Джоу, докато се въртеше насам-натам като блед призрак, а Дан я следваше неотстъпно като ярна светулка. — Какво ще кажа на бащата на Нан, ако се случи нещо с нея? Защо изобщо се

съгласих да пусна скъпото си дете толкова далече? Фриц, чуваш ли нещо? — нетърпеливо попита съпруга си и когато в отговор прозвуча тъжното му „не“, скърши толкова отчаяно ръце, че Дан скочи от гърба на Тоби, завърза юздите за близката ограда и решително обяви:

— Ще отида да погледна надолу по потока, може да са тръгнали нататък.

После прескочи толкова бързо оградата и закри енергично напред с такава скорост, че тя едва успяваше да го догони. Но когато стигна до него, той наведе фенера надолу и с радост ѝ показа следите от малки крачета по меката земя около потока.

— Да, това са следите от обувките на малкия ми Роби! Да продължим нататък, може би са наблизно.

Претърсването бе наистина невероятно изморително, но като че някакъв необясним инстинкт водеше разтревожената майка точно във вярната посока, защото след известно време се чу отново радостният вик на Дан, който бе видял някакъв малък блестящ предмет на земята. Оказа се, че това е капакът на новата метална кофичка, който явно момчето бе изпуснало, уплашено от факта, че са се загубили в настъпващата нощ. Госпожа Джоу го грабна и го притисна към гърдите си, сякаш беше живо същество. Дан тъкмо се канеше да извика силно и на останалите да се приближат, когато тя го спря.

— Не, аз сама трябва да ги намеря — каза му госпожа Джоу, забързана напред. — Аз разреших на Роб да тръгне, затова съм длъжна сега да го открия и да го върна сама в ръцете на баща му.

Малко по-нататък изникна шапката на Нан и след като обиколиха мястото няколко пъти, най-накрая попаднаха на сврените в храсталака дребосъци, които бяха дълбоко заспали. Дан никога нямаше да забрави прекрасната картина, която се открие при поредното повдигане на фенера. Смяташе, че госпожа Джоу ще се развика, но тя само пошепна „тихо“ и внимателно повдигна престилката, под която се показва скъпото личице. Изпоцапаните с боровинки устни бяха полуотворени и по тях се виждаше спокойното дишане на спящото дете. Русата му коса се бе залепила върху топлото чело, а двете мръсни ръчички още стискаха малката кофичка, която бе пълна догоре с плодове.

Госпожа Джоу наистина се трогна при вида на пълната кофичка, която явно бе запазена за нея, независимо от сложните перипетии, през които бе преминал синът ѝ. Тя развълнувано протегна ръце и го

сграбчи в прегръдката си, като не можеше да сдържа повече сълзите си. Детето се събуди и в първия миг се огледа объркано, но после си спомни и се притисна към нея, като извика триумфално:

— Знаех си, че ще дойдеш! О, мамо! Толкова те исках!

Първо се целунаха и се притиснаха един към друг, забравили за всичко останало на този свят; защото независимо колко непослушни и пакостливи са синовете, майките забравят за всичко това, щом ги видят живи и здрави в прегръдките си. А щастлив е онзи син, който успява да съхрани за по-дълго вярата и любовта си към своята майка, и който, независимо от скитанията и изпитанията, е запазил нещо ценно за нея, за да ѝ се отблагодари за смелостта ѝ и за нежната ѝ любов.

През това време Дан внимателно измъкна Нан изпод храсталака и с нежност, каквато само Теди до този момент бе усетил у него, успя да успокои уплахата ѝ при събуждането и да изтрие сълзите ѝ, защото Нан също се разплака от радост. Беше ѝ толкова хубаво да види приятелско лице пред себе си и да усети, че я прегръща силна ръка след цялата тази самота и ужас, които както ѝ се струваше, бяха продължили векове.

— Бедното ми малко момиче, не плачи! Вече сте в безопасност и никой няма и да помисли да ви се кара за нещо тази вечер — започна да я успокоява и госпожа Джоу, като притисна и нея в широката си прегръдка, в която имаше място и за двете деца.

— Грешката беше моя, но наистина съжалявам. Опитах се да се погрижа за него и го покрих с престилката си, за да спи на спокойствие. Дори не помислих да се докосна до боровинките му, макар че бях толкова гладна. Никога повече няма да правя така, наистина, никога повече — нареждаше през сълзи Нан, като се чувстваше едновременно и щастлива, и виновна.

— А сега извикай останалите, за да си тръгнем заедно към къщи — каза госпожа Джоу и Дан веднага се качи на стената и извика радостно:

— Намериха се!

Ехото разнесе думите му над цялото поле. И отвсякъде започнаха да се приближават към тях трептящи светлинни, които само след миг ги заобиколиха до гъстите храсти. Започна такова прегръщане и целуване, преплетено с радостни сълзи, че традиционните обитатели на това място доста се изумиха. Комарите явно бяха доволни от тази

гледка, защото свиреха радостно, някакви дребни мушички долитаха на рояци, за да се присъединят към веселбата, а жабите в близкия поток крещяха с цяло гърло, сякаш също се опитваха да изразят задоволството от радостния край на това приключение.

После всички се отправиха към къщи. Франц избърза напред, за да съобщи на всички новината, Дан бе възседнал Тоби и се движеше най-отпред, после Нан в силните ръце на Сайлс, който я обяви за „най-прекрасния товар, носен някога от него“, като през целия път до къщи я подпитваше закачливо за различните ѝ лудории. Господин Баер не позволяваше на никой друг да носи Роб, малчуганът, поосвежен от съня, се бе разположил удобно върху раменете на баща си и се чувстваше като истински герой. След него подтичваше майка му, като не спираше да се усмихва щастливо всеки път, когато го чуваше да казва:

— Знаех си, че мама ще дойде и ще ме намери!

Освен това Роб често се навеждаше назад, за да я целуне или да ѝ пхне една боровинка в устата, защото „и без това всичките съм ги набрал за теб“.

Луната се показва иззад облаците точно в мига, в който се появиха на алеята пред къщата и всички момчета изскочиха с радостни викове, за да ги посрещнат. Така изгубените овчици триумфално бяха внесени съвсем здрави и невредими в къщата и поставени на пода точно в трапезарията, където тези лишени от всякакво чувство за романтика малчугани поискаха нещо за хапване, вместо да се задоволят с прегръдките и целувките, които се сипеха отвсякъде. Настаниха ги на масата и веднага им донесоха хляб и мляко, докато всички останали обитатели на къщата стояха около тях и ги наблюдаваха. Нан бързо дойде на себе си и с удоволствие започна да разказва за перипетиите си, след като вече всичко бе приключило. Роб като че бе потънал в яденето, но най-неочаквано остави лъжицата и започна високо да плаче.

— Скъпи мой, защо плачеш? — попита го майка му, която продължаваше трескаво да се върти около него.

— Плача, защото се изгубих — изрева Роб, като се опитваше неуспешно да спре сълзите си.

— Но нали вече се намери. Нан казва, че не си проронил и сълза през цялото време, докато сте били сами сред полето и аз толкова се

гордеех, че си едно смело момче.

— Тогава бях толкова зает със страха си, че просто не ми остана време да плача. Но сега не мога да се спра, защото никак не ми хареса да съм изгубен — обясни Роб, докато се опитваше да се справи едновременно с множеството обзели го чувства, жаждата за сън и пълната лъжица с попара.

При това негово обяснение за времето, което бе прекарал на полето, момчетата избухнаха в такъв силен смях, че Роб спря да яде за малко и ги изгледа внимателно. Смяхът им бе толкова заразителен, че след първоначалния учуден поглед, детето започна да се смее заедно с тях, като удряше яростно с лъжицата по масата, сякаш се забавляваше от собствените си думи.

— Вече е десет часа, веднага всички по леглата — разпореди господин Баер, след като погледна часовника си.

— Слава богу, че няма да има нито едно празно легло тази нощ — допълни госпожа Баер, като гледаше с изпълнени със сълзи очи Роби, който с готовност прие предложението за сън и вече бе в прегръдките на баща си, който го качваше нагоре. След тях тръгна и Нан, придружена от Дейзи и Деми, които я смятаха за най-интересната героиня, която някога са познавали.

— Бедната леля Джоу е толкова уморена, че и тя има нужда някой да я поноси до горе — обади се милият Франц, който сложи ръка на рамото ѝ, като я видя, че спира да си почине, преди да тръгне нагоре по стълбите, защото внезапно се почувства напълно изтощена от преживения страх и продължителното търсене.

— Да направим столче — предложи Томи.

— Не, благодаря ви, момчета, но някой би могъл само да ме подкрепи с едно рамо, за да се изкача по-лесно — отвърна госпожа Джоу.

— Аз! Аз! — викаха в хор всички и се натискаха кой да застане по-близо до нея, за да бъде избран за помощник, защото нещо в бледото ѝ майчинско лице явно действаше наистина трогателно на тези палавници.

Като видя, че всички смятаха това за специална чест, госпожа Джоу реши да избере този, който действително я заслужаваше. Никой не се намръщи и не протестира, когато тя се подпря на широките рамене на Дан.

— Той намери децата, така че май е най-добре да го избира и аз за помощник — каза тя и го погледна с любов, от което той се изчерви целият, изпълнен с гордост и удоволствие.

Дан се почувства богато възнаграден не само защото бе избран измежду всички останали, но и защото когато стигнаха до стаята на госпожа Джоу, тя се спря пред вратата и сърдечно му каза:

— Лека нощ, момчето ми. Господ да те благослови!

— Наистина бих искал да съм ваше момче — каза Дан, който чувстваше, че опасностите и неприятностите ги бяха направили някак си по-близки от всякога преди.

— Ти ще бъдеш моят най-голям син — отвърна тя и запечата това свое обещание с целувка, което превърна Дан наистина в неин син завинаги.

На следващия ден Роб се чувстваше добре, но Нан се събуди с главоболие и остана да лежи на канапето на мама Баер със зачервено от температура лице. Тя като че вече бе забравила ужаса, преживян по време на изгубването, и сега ѝ се струваше, че преживяното е било просто едно приятно приключение. На госпожа Джоу това никак не ѝ харесваше, защото тя в никакъв случай не би искала децата в училището да бъдат отклонявани от правия път, нито да лежат изгубени под шубраците в края на деня, определен за беритба на боровинки. Затова поговори съвсем сериозно с Нан, като се опитваше да ѝ обясни разликата между свободата и своеволието и за по-голяма убедителност придружи лекцията си с няколко твърде показателни истории. Все още не бе решила по какъв начин да накаже Нан, но точно една от тези истории ѝ подсказа нещо и тъй като госпожа Джоу обичаше нетрадиционните наказания, тя веднага реши да го изпробва.

— Всички деца бягат понякога — опитваше се да се оправдае Нан, сякаш ставаше дума за нещо толкова естествено, като да се разболееш от шарка или от магарешка кашлица.

— Не всички, освен това някои от избягалите никога не ги намират — отвърна госпожа Джоу.

— Ти самата не си ли го правила? — попита Нан и живите ѝ очички се впиха изпитателно в сериозната дама, която шиеше усърдно и ѝ четеше морал, седнала до канапето.

Госпожа Джоу се засмя и си призна, че е бягала.

— Разкажи ми как точно стана — настоя Нан, усещайки, че вече е взела надмощие в спора.

Госпожа Джоу усети това и веднага придоби сериозен вид, като поклати тъжно глава.

— Правила съм го много пъти, доста вгорчавах живота на мама с моите лудории, докато накрая не ме излекува.

— Как? — попита Нан, като се изправи и седна в леглото с лице, изпълнено с любопитство.

— Веднъж имах нови обувки и много ми се искаше да се покажа с тях; затова, макар че ми бяха казали да не излизам от градината, побягнах навън и се мотах наоколо през целия ден. Това ставаше в града и досега се чудя как някой не ме уби. Прекарах си толкова интересно. Разхождах се след едни кучета в парк, возих се на лодка в Черния залив заедно с едни доста странни момчета, обядвах с едно малко момиченце, ирландка, която просеше — хапнахме заедно солена риба и картофи, а накрая са ме открили на прага на една къща, дълбоко заспала и прегърнала някакво голямо куче. Това стана късно вечерта, бях мръсна като прасе, а обувките ми на нищо не приличаха, след като бях скитала толкова дълго с тях.

— Наистина чудесно! — извика Нан и по очите ѝ се виждаше, че веднага е готова да излезе навън и да направи точно същите неща.

— Но на следващия ден не беше никак хубаво — обяви госпожа Джоу, като се опита да гледа настрана, за да не се познае по очите ѝ колко ѝ бе приятно да си спомня за тези свои лудории сега.

— Да не би майка ти да те е набила? — попита с любопитство Нан.

— Мама никога не ме е била, с изключение на един-единствен път, но след това ми се извини, защото в противен случай никога не бих ѝ простила това, толкова силно нарани чувствата ми тогава.

— Но защо ти се е извинила? Татко никога не ми се извинява.

— Защото когато го направи, аз се обърнах към нея и ѝ казах: „Ти не си добре и някой би трябвало да те напердаши, точно както ти биеш мен“. Тя ме изгледа изпитателно и в миг гневът ѝ сякаш се изпари. После призна засрамено: „Ти наистина си права, Джоу, в момента ме обзе някакви дива ярост. А не виждам защо би трябвало да те наказвам за това, че си постъпила неразумно, след като самата аз ти давам толкова лош пример. Прости ми, скъпа, и нека двете се опитаме да си

помогнем една на друга по един по-добър начин“. Никога не забравих тези нейни думи и те имаха много по-голям ефект върху мен от всякакви наказания.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

МОМИЧЕТО СЪС ЗЛАТНИТЕ КЪДРИЦИ

След преживените последни вълнения, в Плъмфийлд се възцари мир и спокойствие, които продължиха цели няколко седмици. По-големите момчета чувстваха, че и те също имат вина за изгубването на Нан и Роб, така че започнаха с такова неуморно усърдие да се грижат за по-малките, че понякога дори им досаждаха. По-малките, от своя страна, след като изслушаха безброй пъти за ужасните преживявания на Нан през онази нощ, започнаха да смятат изгубването за едно от най-страшните нещастия, които могат да се случат на човешкия род. Те не смееха да си покажат носовете дори извън голямата врата на входа на градината, защото внезапно можеше да настъпи нощта и призрачните черни крави да започнат да изплуват от тъмнината.

— Прекалено хубаво е, за да продължи дълго — повтаряше госпожа Джоу, която след дългогодишната си практика с момчета се бе научила, че след подобни затишия обикновено следваха внезапни бури от различно естество. Може би някоя не толкова мъдра жена би могла да се заблуждава, че момчетата вече са се превърнали в истински ангели, но с госпожа Джоу не беше така и тя се готвеше за внезапното избухване на домашния вулкан.

Една от причините за вътрешното спокойствие бе и посещението на малката Бес, чиито родители я бяха оставили в Плъмфийлд за една седмица, за да заминат на почивка с дядо Лорънс, който не се чувстваше добре. Момчетата се отнасяха към момичето със златните къдрици едновременно като към дете, ангел и приказна фея. Тя наистина беше едно приказно малко същество, русата ѝ косица, която бе наследила от майка си, обгръщаше личицето ѝ като блестящ воал, иззад който тя се усмихваше на обожателите си, когато бе в добро настроение, и в който се скриваше, когато някой я обидеше. Баща ѝ не позволяваше този чуден воал да се подреже, така че той вече бе стигнал до кръста ѝ. Бе толкова мек, красив и блестящ, че Деми уверяваше всички, че това е чиста коприна, измъкната и пресукана

направо от копринен пашкул. Всички се възхищаваха на малката принцеса, но това съвсем не оказваше вредно влияние върху нея. То я бе научило само, че присъствието ѝ носи радост на околните, усмивката ѝ поражда в отговор усмивка и на лицата на околните, а искрената ѝ тъга изпълваше сърцата им с най-искрено съчувствие.

Тя някак си несъзнателно оказваше силно влияние. Естественото ѝ съвършенство се отразяваше във всеки жест и в поведението ѝ и оказваше чудесно влияние върху някои малко немарливи и не достатъчно изискани момчета около нея. Тя не позволяваше на никой да се докосва грубо до нея или да я пипа с мръсни ръце. Затова и по време на нейните посещения се изразходваше много повече сапун от когато и да било, тъй като момчетата смятаха за най-голяма чест разрешението ѝ да поносят нейно височество, а възможно най-голямата обида бе да бъдеш отблъснат с отвратителното определение: „Махай се, мърсно момче!“.

Високите гласове я дразнеха, а кавгите я плашеха; така че момчетата говореха нежно и тихо, когато се обръщаха към нея. Всички се опитваха да предотвратят в присъствието ѝ традиционните кавги и разприавии, като ги отлагаха за „по-подходящи времена“. Принцесата обичаше да я обслужват и по-големите момчета изпълняваха поръчките ѝ, без да мърморят, докато по-малките бяха нейни покорни слуги във всяко едно отношение. Те се молеха да им разреши да я возят, да носят кошницата ѝ с плодове, да ѝ подадат чинията на масата. Нямаше задължение, което да не бяха готови да изпълнят заради нея. Томи и Нед дори стигнаха до бой, докато се споразумеят кой от двамата ще получи честта да лъска малките ѝ обувки.

За Нан бе особено полезно да прекара цяла седмица в компанията на една толкова изискана и добре възпитана дама, макар и все още толкова малка на години. Бес обикновено я поглеждаше със смесица от учудване и страх в големите си сини очи, когато палавницата си позволише да изкреци или да извърши някоя лудория. Понякога дори се отдръпваше бързо от нея, сякаш я смяташе за някакво диво животно. Това ужасно обиждаше чувствителната Нан.

— О, изобщо не ме интересува! — казваше тя в началото. Но всъщност отношението на Бес към нея силно я интересуваше. Дори изпитваше истинска болка, когато чуваше принцесата да казва:

— Обичам най-много братовчедката си, щото тя е милна и добра.

При тези думи Нан често сграбчваше бедната Дейзи и я разтърсваше, докато зъбите ѝ започваха да тракат, след което избягваше в хамбара, за да си поплаче горчиво сама. Единствено тук като че намираще утеха и спокойствие. Може би лястовичките, които цвърчаха весело в гнездата си от глина и клечки под тавана, ѝ показваха с поведението си какво всъщност означава красива нежност. Но независимо от онова, което се случваше или не се случваше в хамбара, Нан си излизаше оттам някак си притихнала и успокоена, след което търпеливо обикаляше градината, за да търси някоя ранна ябълка, която би се харесала на Бес, защото е сладка, малка и розова. Въоръжена с такъв плод, тя се приближаваше към принцесата и плахо ѝ го предлагаше. За нейна най-голяма радост той обикновено се приемаше с благодарност, а когато Дейзи даряваше Нан с нежна опрощаваща целувка, Бес също я целуваше, сякаш чувстваше, че е постъпила твърде сурово с нея и искаше да ѝ се извини за това. После трите си играеха чудесно заедно, като Нан се наслаждаваше на височайшето присъствие не по-малко от останалите. Честно казано, в началото се чувстваше като диво птиче, поставено в красива клетка, затова и от време на време се хвърляше нагоре, за да разпери крилата си за дълъг полет, както си беше свикнала отпреди. Понякога подемаше някоя песен с цял глас, но така, че да не подплаши или разтревожи нито нежното гълъбче Дейзи, нито изисканото златно канарче Бес. Общо взето всичко това ѝ бе от полза, защото като гледаше, че всички обичат малката принцеса заради грацията и добрите ѝ обноски, Нан се опитваше да я имитира, тъй като тя също се нуждаеше от любов и непрекъснато правеше усилия, за да я спечели.

Нямаше момче в къщата, което да не се повлияе от присъствието на красивото дете. Всички сякаш ставаха някак си по-добри, без сами да разбират как точно и защо, тъй като малките деца са в състояние да извършат истински чудеса с любящите ги сърца. Бедният Били изпитваше огромно удоволствие от присъствието ѝ и непрекъснато я зяпаше втренчено. Това не ѝ харесваше особено, но независимо от това, му позволяваше да го прави без да се мръщи, защото ѝ бяха обяснили, че той не е като останалите, всички би трябвало да се държат по-мило с него. Дик и Доли я обсипваха с дървени свирки, единственото нещо, което можеха да правят. Тя ги приемаше любезно, но никога не ги използваше. Роб я обграждаше с любов и внимание, а

Теди я следваше неизменно по петите като малко кученце. Принцесата не харесваше Джак, защото имаше грозни брадавици и гласът му бе дрезгав. Кръглия Коул предизвикваше раздразнението ѝ с лакомото си ядене, затова пък Джордж упорито се опитваше да не мляска, за да не вижда отвращение, изписано върху красивото малко личице срещу себе си на масата. Нед бе осъден на вечно презрение и пренебрежение, след като бе заловен, че измъчва жестоко някаква бедна полска мишка. Принцесата със златните къдрици никога не може да забрави този тъжен спектакъл и винаги се скриваше зад воала си, когато той се опитваше да се приближи към нея, правеше отчаяни знаци с малката си ръчичка да се маха и викаше с глас, в който прозираше смесица от гняв и съжаление:

— Той дълга опашките на бедните мишки и ги пинуждава да кецят!

Дейзи благоразумно се оттегляше като първа дама при пристигането на Бес и поемаше скромната позиция на главен готвач, докато Нан изпълняваше функциите на многоуважавана прислужница. На Емил се падаше важният пост на ковчезник, който щедро отпускаше от обществените пари за организиране на различни празненства и спектакли, които струваха куп пари. Франц бе министър-председател, като изпълняваше разпорежданията ѝ по управлението на държавата, планираше пътуванията на нейно височество из цялата територия на страната и държеше чуждите сили в подчинение. Деми бе нейният философ, който се справяше твърде добре с функциите си, дори много по-добре от мнозина изискани джентълмени, които се въртяха около коронованите особи. Дан представляваше личната ѝ гвардия, която с чест и достойнство защитаваше неприкосновеността ѝ, Томи бе шутът, а Нат — придворният музикант.

Чичо Фриц и леля Джоу се наслаждаваха на този спокоен период, наблюдаваха с удоволствие красивата пиеска, в която малките несъзнателно имитираха възрастните, но без да прибавят онази типична за големите актьори трагична нотка, която обикновено разваляше всяка драма, представена на голямата сцена.

— Те всъщност ни учат не по-малко, отколкото ние тях — каза господин Баер.

— Господ да ги благослови! Едва ли биха могли да се досетят колко много послания ни пращат, с които ни подсещат как бихме могли да ги възпитаваме по-успешно — отвърна госпожа Джоу.

— Май наистина беше права, като твърдеше, че присъствието на момичета ще окаже положително въздействие върху момчетата. Нан според мен вече повлия не малко върху Дейзи, а сега Бес учи тези малки мечоци как да се държат, при това го прави много по-успешно от нас самите.

Точно в този момент дотича Кръглия Коул, за да попита дали може да почерпи принцесата с бонбоните, които му бе изпратила майка му.

— Не й разрешават да яде сладки неща, но ако решиш да й подариш красивата кутия с розовата роза от захар върху капака, това със сигурност ще й хареса — посъветва го госпожа Джоу, тъй като не искаше да пропуска предложението му за някаква самоотвержена постъпка. Дебелото момче почти никога не предлагаше да подели с някого любимите си лакомства.

— Тя няма ли да я изяде? Не бих искал да й става лошо — неуверено каза Кръглия Коул, като погледна с любов вкусните бонбони, но ги остави в кутията.

— Не, не би ги докоснала, ако й кажа, че те са само за гледане, не и за ядене. Сигурно ще ги пази седмици наред, без дори да помисли да ги яде. Ти в състояние ли си да постъпиш така?

— Естествено, че трябва да го направя. В края на краищата съм толкова по-голям от нея! — възмутено отвърна той.

— Добре, нека да опитаме тогава. Постави бонбоните в една чанта и нека да видим колко време ще можеш да ги запазиш. Нека да преброя колко са — две сърца, четири червени рибки, три кончета, девет триъгълника и дузина шоколадови топчета. Така ли е? — попита госпожа Джоу, преди да пусне бонбоните в торбата си.

— Да — отвърна с въздишка Кръглия Коул. И след като вече се бе лишил от забранения плод, изтича да даде подаръка на Бес, благодарение на което си спечели една усмивка от нея, както и разрешение да я придружи на разходка из градината.

— Бедният Джордж, сърцето му най-накрая успя да победи стомаха, а усилията му със сигурност ще бъдат доста поощрени от

наградите, които би могъл да получи от Бес — усмихна се госпожа Джоу.

— Щастлив е онзи мъж, който може да пъхне изкушението в джоба си и да се учи на себеотрицание от една толкова прелестна малка учителка — допълни господин Баер, когато децата минаха покрай отворения прозорец и ясно се видя гордото и щастливо пълничко лице на Кръглия Коул, докато принцесата със златните къдрици разглеждаше с вежлив интерес захарната роза, макар че би предпочела истинско цвете с „пиятен аромат“.

Когато баща ѝ пристигна, за да я прибере, настана всеобща суматоха и върху принцесата се изсипаха толкова много прощални подаръци, че багажът ѝ нарасна до огромни размери. Господин Дари предложи да докара голямата кола, за да могат да отнесат всичките ѝ неща до града. Всеки ѝ бе дал по нещо; затова и бе толкова трудно да се опаковат нещата, особено като се има предвид, че сред тях имаше бяла мишка, сладкиш, различни мидички, ябълки, жив заек, който яростно риташе, опитвайки се да се освободи, една голяма зелка, предназначена за изхранването му, и един огромен букет. Сцената на сбогуването бе наистина вълнуваща, принцесата бе седнала на масата във всекидневната, заобиколена от множеството подаръци. Тя целуна братовчедите си, подаде ръка за довиждане на всяко едно от момчетата, а те я стиснаха нежно, като всеки ѝ казваше по няколко мили думи, защото вече се бяха научили да не скриват чувствата си.

— Ела пак колкото се може по-скоро, скъпа — пошепна ѝ Дан, докато завързваше най-хубавия бръмбар в зелено и златисто за панделката на шапката ѝ.

— Не ме забравяй, принцесо, където и да си и каквото и да правиш — каза ѝ Томи и погали за последен път красивите ѝ къдрици.

— Следващата седмица ще дойда във вашата къща и тогава ще се видим отново — допълни Нат, сякаш тази мисъл му носеше огромно успокоение.

— Дай да ти стисна ръката — сърдечно каза Джак и ѝ предложи пухкавата си длан.

— Ето ти две нови, за да си спомняш за нас — предложиха Дик и Доли, като ѝ подадоха две нови свирки, без ни най-малко да предполагат, че предишните седем бяха тайничко сложени в кухненската печка, за да изгорят.

— Малкото ми съкровище — извика Нан и горещо я прегърна.

Но най-патетично беше сбогуването с Били, защото самата мисъл, че принцесата си заминава, бе толкова непоносима за него, че той се хвърли на земята в краката ѝ, сграбчи мъничките ѝ обувчици, като повтаряше отчаяно:

— Не си отивай, о, не го прави!

Принцесата със златните къдрици бе толкова трогната от този изблик на чувства, че се наведе, повдигна нежно главата на бедното момче и каза с тихия си, мек глас:

— Недей да плачеш, бедни ми Били! Ще те цилуна и скоро ще дойда отново.

Това обещание доста успокои Били и той се изправи с грейнало от гордост лице, след като бе станал обект на толкова необикновено внимание.

— Целуни и мен! Целуни и мен! — пляскаха нетърпеливо с ръце Дик и Доли, които бяха убедени, че след положените усилия наистина заслужават малко внимание. Останалите като че бяха готови всеки момент да се присъединят към тези викове; явно нещо в тези мили, весели лица трогна дълбоко принцесата, защото тя разтвори щедро ръце и каза с усмивка:

— Ще цилуна всички ви!

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

ПРИЯТЕЛИ

Госпожа Баер се оказа напълно права, мирът и спокойствието бяха само временни, приближаваше буря. Само два дни, след като Бес си бе тръгнала, имението Плъмфийлд бе разтърсено от морално земетресение, като епицентърът бе вътре в къщата.

В основата на нещастieto бяха кокошките на Томи, защото ако те не се бяха старали толкова и не бяха снасяли толкова много яйца, той нямаше да има какво да продава, за да събере толкова много пари. Парите са в основата на всяко зло, но в същото време те са нещо изключително важно, без което не бихме могли да изкараме по-дълго, отколкото например без картофи. Томи със сигурност не можеше без пари, при това ги харчеше така безразсъдно, че господин Баер бе принуден да му препоръча да си внася парите на спестовен влог, като веднага му предложи и възможност да натрупа спестявания — в една импозантна метална кутия под формата на къща, над вратата ѝ бе залепено неговото име, а над покрива имаше голямо коминче, откъдето се пускаха монетите. Чуваше се как потропват надолу, докато стигнат до пода. Точно там встрани имаше една скрита врата, която се отключваше и монетите можеха да бъдат извадени.

Къщичката така бързо натежа, че Томи скоро бе изпълнен с удовлетворение, че прие предложението на господин Баер за тази инвестиция, като непрекъснато планираше да вложи капитала си в нечувани съкровища. Водеше си сметка на вложените средства, тъй като му бе обещано, че може да отвори тайната врата, когато събере пет долара, при условие че ще си изхарчи разумно парите. Оставаше му да внесе още само един долар и в деня, в който госпожа Джоу му плати за поредните четири дузини яйца, той бе толкова доволен, че веднага се затича, за да съобщи новината на Нат, който също спестяваше пари за цигулката, за която мечтаеше от толкова време.

— Искане ми се и аз да имам толкова пари, за да ги прибавя към моите три долара, тогава бързо щях да събера достатъчно, за да си

купя така желаната цигулка — каза той, като погледна със завист към парите.

— Мога да ти дам малко пари на заем. Все още не съм решил какво ще правя с моите — каза Томи, като подхвърли нагоре една от монетите и пъргаво успя да я хване, когато полетя надолу.

— Ей, момчета, изтичайте долу до потока, за да видите каква голяма змия е хванал Дан — извика един момчешки глас зад хамбара.

— Да тръгваме — скочи веднага Томи и като скри парите в старата веялна машина, побягна навън, последван от Нат.

Змията беше наистина много интересна, след това момчетата преследваха доста време един куц гарван, докато най-накрая успяха да го хванат. Всичко това до такава степен погълна вниманието на Томи, че той напълно забрави за парите и се сети за тях едва през нощта, след като вече си бе легнал.

— Няма значение, никой освен Нат не знае, че съм ги оставил там — каза си момчето и заспа, без да мисли повече за неприбраната си собственост.

На следващата сутрин момчетата вече се бяха събрали в класната стая и учебните часове всеки момент щяха да започнат, когато Томи влетя зачервен в стаята и извика:

— Кой ми е взел долара?

— За какво говориш? — попита Франц.

Томи обясни за какво става дума и Нат потвърди истинността на думите му.

Всички заявиха, че не знаят нищо и започнаха да гледат подозрително към Нат, който изглеждаше все повече разтревожен и объркан, докато слушаше думите на момчетата.

— Все някой трябва да ги е взел — каза Франц, а Томи размаха заплашително юмрука си пред тях и ядосано предупреди:

— Дяволите да ви вземат! Ако пипна крадеца, здравата ще си изпати, така, че да помни за цял живот.

— Не се горещи толкова, Томи, ще открием крадеца. Такова нещо не може да остане скрито — категорично обяви Дан като човек, който повече от всички тях разбираше от тези неща.

— Да не би някой скитник да се е вмъкнал да преспи в хамбара, намерил ги е и ги е взел — предположи Нед.

— Не, Сайлърс не би позволил подобно нещо; а освен това скитникът не би се сетил да търси пари точно в старата веялна машина — наиздателно занарежда Емил.

— Ами ако е самият Сайлърс? — намеси се Джак.

— Я не говори глупости! Старият Сай е толкова честен. Той не би се докоснал дори до наше пени — веднага го отрязва Томи, който в никакъв случай не би позволил неговият любимец да стане обект на подозрение.

— Който го е направил, трябва веднага да си признае, а не да чака да го разкрием — призова Деми, който изглеждаше така, сякаш ужасно нещастие е споходило семейството му.

— Знам, че смятате, че аз съм ги взел — с почти плачещ глас извика Нат, който се бе изчервил целият от притеснение и срам.

— Ти си единственият, който е знаел къде точно са парите — напомни Франц.

— Вярно е, така се случи. Но не съм ги взел аз. Казвам ви, че не съм. Не съм аз! — отчаяно изкрещя Нат.

— Спокойно, спокойно, синко! Я да видя за какво е целият този шум? — попита господин Баер, който точно в този момент влезе в стаята.

Томи разказа отново историята с изчезналите пари и докато го слушаше, лицето на господин Баер ставаше все по-тъжно и по-тъжно. Все пак досега момчетата се бяха проявявали като честни хора, независимо от всичките им други слабости и пакости.

— Седнете по местата си — каза той и когато всеки зае мястото си, ги изгледа един по един с такава тъга, че за тях бе много по-трудно да понесат този поглед, отколкото думите, които последваха: — Сега, момчета, ще задам на всеки от вас един-единствен въпрос и бих искал да получа честен отговор. Нямам никакво желание да измъквам истината чрез убеждения, заплахи или по някакъв друг начин, всеки си има съвест и добре знае как да я използва. Точно сега е моментът да се поправи стореното на Томи зло, както и да защитите честта си пред всички останали. Много по-лесно би ми било да простя за поддаването на внезапното изкушение, отколкото за измамата. Не прибавяйте и лъжа към кражбата, а си признайте най-искрено грешката и тогава на всички ни ще бъде по-лесно да разберем, забравим и простим.

Той млъкна за момент и в стаята бе толкова тихо, че човек би чул шума от падането на карфица на пода. После съвсем сериозно и с подчертаване на всяка отделна дума господин Баер зададе въпроса на всяко едно от момчетата, като получаваше един и същ отговор, макар и изречен с различен тон. Когато стигна до Нат, тонът му малко се смекчи, защото бедното момче изглеждаше толкова нещастно, че господин Баер се изпълни със съчувствие към него. Вярваше, че е напълно възможно той да е виновникът и се надяваше, че ще успее да го спаси от следваща лъжа, затова се постара да го спечели да каже истината, без да се страхува.

— Сега, синко, искам от теб честен отговор. Ти ли взе парите?

— Не, сър! — извика Нат и вдигна умолително очи към него.

Докато изговаряше тези думи, някой от задната част на стаята изсвири.

— Престанете! — извика ядосано господин Баер и удари силно с ръка по чина, като гледаше право към онази част от стаята, откъдето бе дошъл звукът.

Там седяха Нед, Джак и Емил; първите двама бяха свели засрамено глави, докато Емил извика:

— Не съм аз, чичо. Не бих се опитвал да удрям някой, който и без това е вече на земята.

— Браво на теб — подигравателно извика Томи, който и без това се чувстваше ужасно заради проблемите, възникнали около нещастния му долар.

— Тишина! — изкомандва господин Баер и когато тя настъпи, добави с тъжен глас: — Наистина съжалявам, Нат, но всички доказателства са против теб; а и предишната ти склонност прави нещата още по-подозрителни. Ако никога преди не бе посягал на нищо чуждо, както някои от останалите момчета, едва ли щяхме да те заподозрем и този път. Но искам да знаеш, че независимо от това не ти отправям обвинение за тази кражба; няма и да те накажа, докато не съм наистина сигурен, че си го направил, нито ще задавам повече въпроси по случая. Ще те оставя сам да решиш проблема със собствената си съвест. Ако си виновен, можеш да дойдеш при мен по всяко време на деня и на нощта и да ми признаеш истината. Готов съм да ти простя и да ти помогна да превъзмогнеш тази своя слабост. Ако си невинен, истината при всички случаи ще изплува — независимо

дали по-рано или по-късно. И когато това се случи, аз ще бъда първият, който ще те помоли за извинение заради това, че съм те заподозрял, и с удоволствие ще направя всичко възможно, за да възстановя авторитета ти сред момчетата.

— Не съм аз! Не съм го направил! — изплака Нат и скри лице в дланите си, защото просто не можеше да понася изпълнените с недоверие и обвинение погледи, които бяха изписани на всички лица около него.

— Надявам се, че наистина е така — каза господин Баер и направи кратка пауза, сякаш за да даде още една възможност на истинския виновник да си признае. Но никой не се обади, в тишината се чува само няколко съчувствени въздишки от страна на по-малките момчета.

Господин Баер поклати глава и разочаровано каза:

— И така, повече нищо не може да се направи. Бих искал да ви кажа само още едно последно нещо. Повече изобщо няма да говоря за този случай и ви приканвам и вие да следвате примера ми. Естествено, не мога да очаквам, че ще се държите също така сърдечно и приятелски, както досега, към онзи, когото подозирате, но настоявам да не изтезавате по никакъв начин този човек. На него и без това ще му бъде достатъчно трудно. А сега да се връщаме към уроците.

— Татко Баер позволи на Нат съвсем леко да се измъкне — прошепна Нед на Емил, докато двамата разтваряха учебниците си.

— Дръж си езика зад зъбите — смъмри го Емил, който приемаше това събитие като петно върху семейната чест.

Повечето от децата бяха съгласни с Нед, но така или иначе господин Баер имаше всички основания да постъпи по този начин; а за Нат би било много по-разумно веднага да си признае и с това нещата щяха да приключат. Защото дори най-ужасните побоища с пръчка, на които го бе подлагал баща му, бяха много по-лесни за понасяне от студените погледи, пренебрежението и всеобщото подозрение, които го дебнеха на всяка крачка. Всички момчета категорично отказваха да имат вземане-даване с него, така че трябваше да преживее една мъчителна седмица, макар че никой не вдигна ръка срещу него, нито бе казана и една-единствена дума по този въпрос.

Но точно това всъщност бе най-лошото; защото ако бяха говорили непрекъснато за кражбата или ако се бяха опитали да го

напердашат, той със сигурност би го понесъл много по-лесно. Но мълчаливото недоверие, което се четеше по всички лица около него, направо го влудяваше. Това недоверие бе изразено дори върху лицето на госпожа Баер, макар че тя се отнасяше към него почти толкова мило, както и досега. А изпълнените със съжаление и очакване очи на татко Баер направо разбиваха сърцето на Нат, защото той искрено обичаше своя учител и добре разбираше, че с двойния си грях му бе причинил ужасно разочарование.

Имаше само един-единствен човек в къщата, който продължаваше да вярва в него и да го подкрепя. Това беше Дейзи. Тя самата трудно би могла да обясни какво я караше да вярва в него след всичко, което се бе случило. Просто чувстваше, че не би могла да се съмнява в него и открито изразяваше искрените си симпатии към Нат. Не искаше да чуе нито дума против него и дори цапардоса своя любим брат Деми, когато той се опита да я убеди, че не е възможно да е бил някой друг, освен Нат, тъй като никой не е знаел къде точно са скрити парите.

— Може някоя от кокошките да е лапнала монетата, те са толкова лакоми същества — каза сериозно тя и когато Деми се изсмя, загуби самообладание и цапардоса учуденото момче, след което избухна в плач и избяга, като продължаваше да твърди: — Не го е направил той! Не е той!

Нито леля й, нито чичо й се опитваха да разколебаят вярата й в нейния приятел. Те и двамата се надяваха, че инстинктът й наистина ще се окаже верен и я обичаха дори повече заради тази нейна упоритост. След като цялата история приключи, Нат често казваше, че едва ли би издържал, ако не е била подкрепата на Дейзи. Когато всички останали го изоставиха, тя се вкопчи в него повече от всякога, като дори обърна гръб на другите. Сега вече не седеше на стълбите пред вратата, докато той свиреше с цигулката, опитвайки се да намери поне малко успокоение. Влизаше направо вътре, сядаше близо до него и го слушаше с лице, изпълнено с доверие и любов, което помагаше на Нат да забрави за малко ужасното си положение и да се почувства наистина щастлив. Дейзи го молеше да й помага за уроците, готвеше невероятни неща в кухнята си специално за него и той мъжествено ги изяждаше, независимо от вкуса им, защото благодарността придава сладост на всяко нещо, колкото и безвкусно да е то. Предлагаше му какви ли не

невероятни игри на крикет и топка, щом видеше, че е останал сам, встрани от игрите с другите момчета. Слагаше китка цвете от своята градинка върху чина му и се опитваше по всякакъв възможен начин да му покаже, че тя не е някаква вятърничава и временна приятелка, а истинска, която ще бъде до него и в добри, и в лоши времена. Скоро и Нан последва примера ѝ, поне що се отнася до доброто отношение. Опитваше се да се въздържа от остри забележки и избягваше демонстрациите на съмнение или недоброжелателство, които първоначално изпълваха поведението на мадам Непослушка, защото тя бе напълно убедена, че Нат е взел парите.

Повечето от децата страняха от него, но Дан, макар и да му каза в очите, че го презира, задето се е проявил като страхливец, непрекъснато се въртеше наоколо, готов да го защити и веднага отблъскваше всеки опит на някое от момчетата да му се подиграва или да го сплашва. Неговата представа за приятелството не отстъпваше на тази на Дейзи и по неговия си малко грубоват начин той остана верен на тази идея.

Докато си седеше един следобед край потока, погълнат от изучаването на навиците на водните паяци, Дан дочу част от разговор от другата страна на оградата. Нед, който и без това си беше доста любопитен, бе твърдо решил да разбере цялата истина за кражбата. Напоследък едно-две от момчетата бяха започнали да се разколебават и да вярват, че Нат може би действително не го е направил, след като толкова упорито отричаше всичко и така стоически понасяше подозренията и пренебрежението на останалите. Тези съмнения не даваха мира и на Нед, затова той вече няколко пъти бе повдигал въпроса пред Нат, когато двамата бяха насаме, независимо от категоричната забрана на господин Баер. Сега отново бе открил Нат да си чете нещо сам в сянката на оградата и не можа да се въздържа да заговори отново по забранената тема. Нед бе тормозил с въпроси Нат вече около десетина минути, когато Дан се послуша и ги чу, като първите думи, които достигнаха до ушите на изследователя на водните паяци, бяха умотелните думи на почти разплакания Нат:

— Престани, Нед! Не съм аз. А не мога да ти кажа кой е, тъй като изобщо не зная. Не е честно от твоя страна непрекъснато да ме тормозиш с въпросите си, след като татко Баер нареди никой да не

говори по тази тема. Сигурно нямаше да посмееш, ако Дан беше наблизно.

— Не ме е страх от Дан, той е просто един перко. Не ми изглежда съвсем вероятно, но може и той да е взел парите, а ти знаеш, че е така и го криеш. Хайде, признай!

— Не е той, но дори и да го беше направил, щях да заста на негова страна, Дан винаги е бил толкова добър с мен — отвърна толкова сериозно Нат, че Дан напълно забрави за водните паяци и се подготви да прескочи веднага оградата и да му благодари, но следващите думи на Нед го спряха.

— Със сигурност знам, че Дан го е направил и после ти е дал парите. Не бих се учудил, ако разбера, че всъщност преди да дойде тук е преживявал, пребърквайки джобовите на този или онзи, затова и не казваш нищо за миналото, всичко си е само между вас двамата — провокативно каза Нед, който дори сам не вярваше на тези свои думи, но се надяваше да измъкне истината от Нат, след като го ядоса достатъчно.

Недостойните му стремежи успяха до известна степен, защото Нат се разтрепери от гняв и изкрещя:

— Ако само още веднъж посмееш да кажеш нещо подобно, ще отида при господин Баер и ще му разкажа всичко. Не съм портаджия и не обичам да говоря, но кълна се, че ще го направя, ако не оставиш Дан на мира!

— Тогава ще се превърнеш и в долна змия, освен че си крадец и лъжец — започна присмехулно Нед, защото Нат толкова страдаше заради собственото си положение в момента, че Нед бе напълно сигурен, че едва ли ще събере кураж да се изправи пред професора и да се опита да защити Дан.

Може би искаше да прибави още нещо, но думите заглъхнаха в гърлото му, защото точно в този момент една дълга ръка се протегна зад него и го сграбчи за яката, после го блъсна силно, така че в следващия миг се приземи точно по средата на потока.

— Ако само още веднъж кажеш нещо подобно, ще ти навра главата във водата, така че да не можеш да виждаш — извика Дан, застанал в цял ръст до потока и впери гневен поглед в нещастното момче във водата.

— Аз само се шегувах — опита се да се оправдае Нед.

— Ти самият не си нищо друго, освен подла змия, която се мъчи да притисне Нат в ъгъла. Само ако те чуя още веднъж, ще те хвърля този път в дълбоката част на реката, за да се научиш как да се държиш. А сега ставай и изчезвай! — разпореи му ядосано Дан.

Нед побягна, като от дрехите му се стичаше вода, но явно тази неочаквана баня му беше от полза, тъй като след този случай започна да се отнася с голям респект към двете момчета и като че бе потопил любопитството си в потока. След като изчезна, Дан прескочи оградата и завари Нат легнал напълно изтощен на земята, потънал в тъжни мисли за собствените си проблеми.

— Предполагам, че повече няма да посмее да те тормози. Ако се опита, веднага ми кажи и аз ще се оправям с него — каза Дан, като се чудеше как да се успокои.

— Нямам нищо против да говори против мен, вече съм свикнал с това — отвърна тъжно Нат. — Но не бих искал да намесва и теб.

— А откъде знаеш, че не е прав? — попита Дан, извъръщайки лицето си настрана.

— Какво, за парите ли? — извика Нат и се изправи с разтревожено лице.

— Да.

— Не мога да повярвам! Ти изобщо не се интересуваеш от пари. Единственото, което искаш, е да се занимаваш с твоите насекоми и с другите си неща там — нервно се засмя Нат.

— Аз бих искал да имам пълен комплект пеперуди не по-малко, отколкото ти мечтаеш за цигулката си. Защо да не открадна пари, за да задоволя това свое желание? — каза Дан, като все още продължаваше да гледа встрани и нервно копаеше дупки в земята с клечката, която държеше в ръката си.

— Не вярвам, че ще го направиш. Ти наистина обичаш да се биеш с момчетата, но не си лъжец и не вярвам, че ще откраднеш — решително заяви Нат и тръсна в потвърждение глава.

— Правил съм и двете; в миналото често съм пребърквал джобове. Сега, естествено, не ми се налага да го правя. Но когато избягах от фермата на Пейдж, по пътя крадах разни неща от градините, за да се храня. Така че съм доста лош, както виждаш — говореше настървено и грубовато Дан, точно както в миналото, напоследък като че бе забравил този тон и почти не го бе използвал.

— О, Дан, не казвай, че ти си го направил! Бих предпочел да е всяко едно от останалите момчета — извика толкова разстроено Нат, че на Дан му стана приятно и дори си позволи да го покаже, като извърна лицето си, на което бе изписано доста странно изражение.

— Не мога да кажа нищо определено — каза само той. — Но не се безпокой, сигурен съм, че нещата ще се изяснят.

Нещо в изражението му и думите му накараха Нат да се замисли. Изведнъж му хрумна една доста интересна мисъл и като стисна развълнувано ръце, нетърпеливо подкани приятеля си:

— Предполагам, че знаеш кой е. Ако е така, моля те, кажи го, Дан. Не можеш да си представиш колко е ужасно да понасям несправедливата омраза на останалите. Не мисля, че ще мога да издържа още дълго. Ако имах къде да отида, веднага бих избягал, макар че толкова много обичам Плъмфийлд. Но не съм нито толкова смел, нито толкова голям, колкото си ти, затова и трябва да стоя тук и да чакам някой, който ще докаже, че не съм излъгал.

Докато говореше, Нат изглеждаше толкова разбит и отчаян, че сърцето на Дан се изпълни със съжаление.

— Няма да чакаш дълго, уверявам те — процеди само през зъби той и бързо се отдалечи, като след това го нямаше часове наред.

— Какво му става на Дан? — често се питаха момчетата едно друго през неделята, последвала една седмица, която се стори необикновено дълга за всички. Дан почти непрекъснато беше в лошо настроение, но точно в този ден изглеждаше толкова тъжен и мълчалив, че никой не можеше да измъкне и дума от устата му. Когато се разхождаха, вървеше настрана от останалите, изчезна някъде и се върна късно вечерта. Не взе участие във вечерния разговор, седеше тихо в тъмния ъгъл толкова потънал в собствените си мисли, че сякаш изобщо не чуваше за какво става дума. Когато госпожа Баер му показва необикновено добрите думи, записани за него в специалния ѝ дневник, Дан я изгледа съвсем сериозно и попита с нисък глас:

— Значи смятате, че се поправам, така ли?

— Точно така, Дан, и много се радвам, защото винаги съм била убедена, че ти трябва само мъничко помощ, за да се превърнеш в момче, с което всеки би могъл да се гордее.

Той я изгледа с доста странно изражение в черните си очи — едно изражение, което представляваше смесица от гордост, любов и

тъга и което тя не можа да разбере в този момент, но по-късно си спомни за него и чак тогава всичко ѝ стана ясно.

— Страхувам се, че ще бъдете разочарована, макар че наистина направих усилия — каза Дан и набързо затвори книгата без ни най-малък белег на радост и удоволствие, макар че обикновено изучаваше твърде внимателно своята страница и препрочиташе отново и отново написаното за него.

— Да не би да не ти е добре, скъпи? — попита госпожа Джоу и сложи ръка на рамото му.

— Кракът ме наболява малко, май е най-добре да си лягам. Лека нощ, мамо — допълни нежно той и за миг остана неподвижен на мястото си, след което си тръгна с вид на човек, който току-що се е сбогувал с нещо наистина скъпо.

— Бедният Дан! Явно преживява дълбоко онова, което се случи с Нат. Той е доста странно момче, съмнявам се, че някога ще мога да го разбере напълно — каза си тихо госпожа Джоу, като размишляваше върху същественото подобрене в поведението му със задоволство, но в същото време осъзнаваше, че в това момче има още нещо, за което дори не е подозирала до този момент.

Едно от нещата, които бяха наранили най-силно Нат, бе решението на Томи след загубата на парите да прекратят общия бизнес.

— Не бих искал да те наранявам, Нат — каза му приятелски, но твърдо и категорично той, — но трябва да разбереш, че не бих могъл да си позволя да губя пари, така че повече няма да бъдем партньори.

След това изтри надписа „Т. Бангс & Ко“. Нат бе толкова горд с това „Ко“ и така старателно търсеше яйцата във всяко възможно ъгълче в имението, най-редовно и прецизно си правеше сметка колко яйца точно е открил и до този момент си бе събрал доста пари от продажбата на общата стока.

— О, Том, нима наистина трябва да постъпиш така? — с мъка пошепна той и си даде сметка, че ако това стане, ще трябва да се прости завинаги с доброто си име в бизнеса.

— Трябва, наистина се налага — твърдо отвърна Томи. — Емил казва, че когато един човек „отмъква“ (май това е точната дума — има се предвид да вземеш от общите пари и да изчезнеш с тях) от собствеността на фирмата, другият собственик може дори да го съди,

но при всички случаи преустановява общия си бизнес с него. Сега ти „отмъкна“ част от моята собственост. Нямам намерение да те съдя, но съм длъжен да преустановя партньорството ни, защото не мога повече да ти се доверявам, а не бих искал да губя отново от парите си.

— Не мога да те накарам да повярваш, а и ти не би приел моите пари, макар че с удоволствие бих ти дал всичките си събрани долари, само ако можеше да кажеш, че не смяташ, че аз съм ти откраднал парите. Позволи ми поне да търся яйцата, както досега, няма да ти искам пари за това, ще го правя ей така, без нищо. Вече съм изучил всички възможни места, където кокошките снасят яйцата, освен това ми е приятно да ги търся — умолително каза Нат.

Но Томи само поклати глава и обикновено веселото му кръгло лице сега бе с доста подозрително изражение.

— Не мога да го направя — категорично отсече той. — И да си призная, бих предпочел да не знаеше тези скрити места. Надявам се, че няма тайничко да претърсваш и да продаваш яйцата ми за своя сметка.

Бедният Нат се почувства толкова огорчен, че не бе в състояние да каже и дума в своя защита. В миг разбра, че не само е загубил своя партньор и работодател, но напълно се е компрометирал пред цялата бизнес общност и в нея вече нямаше да се намери място за него. Вече никой не вярваше на думата му, нито изречена, нито написана, макар че той бе готов да се старее, за да се преодолеят предишните подозрения. Надписът бе вече смъкнат, общата фирма не съществуваше и той беше напълно разорен. Хамбарът, който представляваше нещо като Уолстрийт за момчетата, вече не искаше нито да го приеме, нито да признае, че го познава дори. Единствени кокошките тъгуваха за него, търсеха го напразно и като че разбираха мъката му и несправедливостта, извършена с него, защото яйцата станаха по-малко, а някои от кокошките, изпълнени с възмущение, започнаха да носят на съвсем нови места, които Томи изобщо не бе в състояние да открие.

— Те са единствените, които ми имат доверие — каза Нат, след като чу за намаляването на броя на яйцата. И макар че момчетата се присмяха, като чува тези негови думи, Нат намираше известно успокоение в тази мисъл, защото когато човек е изпаднал толкова, доверието дори на едни кокошки има огромно значение за него.

Томи, обаче, не се свърза с никой друг за партньор, защото недоверието вече бе пуснало корени и бе отровило спокойствието в доверчивата му доскоро душа. Нед му предложи съдружие, но той отклони предложението.

— Може все пак да се окаже, че не Нат е взел парите ми — каза Томи, опитвайки се да бъде справедлив, което му правеше чест. — Когато се разбере цялата истина, можем да си бъдем отново партньори. Не съм сигурен, че ще стане така, но все пак съм длъжен да му дам този шанс, затова и ще оставя мястото незаето за по-дълго време.

Били бе единственото живо същество, на което Бангс напълно се доверяваше и за което вратата на магазина му бе винаги отворена. Били умееше да намира местата, където кокошките снасяха яйца и ги пренасяше внимателно, без да ги чупи, като с най-голямо удоволствие прибираше ябълката или сливата с горена захар, които получаваха вместо заплата. На сутринта след тъжния за Дан неделен ден Били пристигна при работодателя си, след като дълго бе претърсвал всички възможни места.

— Само две са — каза той.

— Става все по-лошо и по-лошо. Тези стари мързеливи кокошки вече за нищо не стават — тъжно отвърна Томи, като си припомни чудесните времена, когато получаваха на ден по шест яйца, а понякога дори и повече. — Добре, сложи ги в шапката ми и ми донесе ново парче тебешир. Така или иначе, трябва да ги надпиша, колкото и да са малко.

Били се изкачи на веялната машина и погледна отгоре, където Томи обикновено държеше тебеширите си.

— Тук има много пари — обяви Били.

— Не, няма. Да не съм луд да ги оставя пак там, че да изчезнат — ядосано отсече Томи.

— Виждам тук един, четири, осем, два долара — упорито продължи Били, макар че все още не бе наясно с цифрите и не познаваше парите.

— Какви глупости говориш! — смърри го Томи и се качи, за да си вземе сам тебешира, но се залюля и за малко да падне долу от изненада, когато видя горе четири блестящи монети по четвърт долар, под които имаше бележка с надпис „За Том Бангс“, така че не можеше да се говори за грешка или недоразумение.

— Господи, да не повярва човек! — извика Томи и като сграбчи монетите се понесе към къщата с неистови писъци: — Всичко е наред! Намерих си парите! Къде е Нат!

Нат бе скоро открит; и учудването и радостта му бяха толкова искрени, че почти никой не се усъмни, когато напълно отрече, че е знаел нещо за парите.

— Как бих могъл да ги върна обратно там, след като не съм ги взимал? Моля ви да ми повярвате този път и да се държите както трябва с мен — каза с такава убеденост Нат, че Емил го потупа по гърба и високо заяви, че лично той му вярва.

— И аз ти вярвам, радвам се, че не си го направил ти. Но кой е тогава? — попита все пак Томи, след като сърдечно разтресе ръката на Нат.

— Няма значение, нали все пак парите се намериха — намеси се Дан, като не сваляше очи от щастливото лице на Нат.

— Да, но тази работа не ми харесва. Защо ще ми изчезват парите, а след това най-неочаквано ще се появяват на същото място, какви са тези трикове? — извика Томи, като се взираше в монетите, сякаш се страхуваше, че биха могли отново да изчезнат от ръцете му.

— Ще разкрием кой го е направил, макар че е проявил досетливост и е напечатал бележката, а не я е написал на ръка, за да не го познаем по почерка — каза Франц, докато изучаваше внимателно бележката.

— Деми е голям майстор в печатането — обади се Роб, който не беше съвсем наясно какво точно се е случило.

— Не би могъл да ме убедиш, че е той, дори да си повтаряш от днес до утре — отсече веднага Томи и всичко го подкрепиха, защото малкият декан, както го наричаха, бе извън всякакво подозрение.

Нат почувства разликата в оценките, когато говореха за него самия и за Деми и в този момент бе готов да даде всичко, което притежаваше и което щеше да придобие в бъдеще, само и само да му вярват и на него така, както на Деми. Защото вече бе осъзнал колко лесно може да бъде загубено доверието на околните и колко невероятно трудно е да си го върнеш след това обратно. Истината вече представляваше за него нещо изключително ценно.

Господин Баер бе доволен, че е направена първата стъпка във върнатата посока и сега очакваше, изпълнен с надежда, по-нататъшното

развитие на събитията. Това развитие настъпи дори по-скоро, отколкото бе очаквал, и то го учуди и доста го натъжи. Докато вечеряха същия ден господин Баер получи някакъв пакет от госпожа Бейтс, тяхната съседка. Пакетът бе придружен с бележка и докато господин Баер я четеше, Деми разкъса опаковката.

— О, та това е книгата, която чичо Теди подари на Дан — извика учудено той, след като видя съдържанието на пакета.

— Дявол да го вземе! — изтръгна се от устата на Дан, който все още не се бе излекувал от грубостите, макар че толкова много се стараше.

Като чу тези ужасни думи, господин Баер веднага вдигна очи. Дан се опита да срещне осъдителния му поглед, но не можа. Сведе виновно глава и нервно започна да хапе устните си, като все повече се зачервяваше и зачервяваше, докато най-накрая придоби идеалния вид на засрамен човек.

— Какво има? — нетърпеливо попита госпожа Баер.

— Бих предпочел да си поговорим за това двамата насаме, но Деми вече провали този план, така че ще трябва веднага да изясним всичко — отвърна доста напрегнато господин Баер, който винаги ужасно се притесняваше, когато трябваше да даде оценка за някаква измама или за нечестна постъпка.

— Бележката е от госпожа Бейтс, която ми съобщава, че нейният син Джими ѝ е казал, че е купил тази книга от Дан миналата събота. Тя веднага видяла, че книгата струва много повече от един долар, затова и решила да ми я върне, защото сметнала, че е станала някаква грешка. Ти наистина ли я продаде, Дан?

— Да, сър — бе краткият отговор.

— Защо?

— Имах нужда от парите.

— За какво?

— Трябваше да ги върна на един човек.

— На кого ги дължеше?

— На Томи.

— Не съм му давал на заем дори и един цент — извика уплашено Томи, който бе започнал да се досеща за какво става дума и изпита ужасно съжаление, защото много уважаваше Дан.

— Може би той е откраднал парите — намеси се Нед, който имаше зъб на Дан, задето го бе хвърлил в потока, и сега използваше случая, за да му го върне.

— О, Дан! — извика Нат и плесна с ръце, забравил за миг, че държи в тях филията хляб с масло.

— Наистина ми е трудно да разреша проблема, но в края на краищата нещата трябва да се изяснят. Просто не мога да ви гледам повече как се следите един друг като детективи и как цялото училище не е на себе си. Ти ли сложи монетите в машината днес сутринта? — попита господин Баер.

— Да, аз ги сложих — отвърна твърдо Дан, като го гледаше право в лицето.

Около масата се разнесе шепот, а Томи изпусна паничката си, която изтрака върху масата.

— Знаех си, че не е Нат — извика Дейзи, а Нан започна да плаче. Госпожа Баер напусна стаята, като изглеждаше толкова разочарована, засрамена и изпълнена със съжаление, че Дан направо не можеше да го понесе. Той скри лицето си с длани, но само след миг вдигна глава, тръсна раменете си, сякаш за да отхвърли някакъв тежък товар от тях и обяви с онзи полурешителен, полуподигравателен тон, който използваше, когато за първи път се появи в Плъмфийлд:

— Аз го направих. Можете да постъпите както искате с мен, но повече няма да чуете и дума по този въпрос.

— Нима не си готов дори да признаеш, че съжаляваш за това? — попита господин Баер, доста разстроен от промяната, която се забелязваше в този миг в момчето.

— Не съжалявам.

— Съгласен съм да ти простя дори без да ме молиш за това — веднага се обади Томи, на когото опозоряването на смелия Дан му изглеждаше дори по-несправедливо, отколкото ако ставаше дума за тихия и скромнен Нат.

— Нямам никакво желание да ми прощаваш — намръщено отвърна Дан.

— Може би ще искаш, след като отново съвсем спокойно премислиш всичко. Сега няма да ти обяснявам колко учуден и разочарован се чувствам, но може би след известно време ще дойда при теб и двамата ще си поговорим в стаята ти.

— Това едва ли ще промени нещата — каза Дан, като се опитваше да поддържа същия твърд тон, но това не му се отдаде, защото сърцето му се късаше, като гледаше тъжната физиономия на господин Баер. Затова и побърза да излезе от стаята. Просто не бе в състояние да остане повече, а и последните думи на господин Баер му прозвучаха като разрешение да се оттегли.

Може би за него бе много по-добре да остане. Защото момчетата коментираха нещата с толкова искрено съжаление и изглеждаха така учудени, че вероятно всичко това би го трогнало и би го накарало да поиска извинение. Никой не се радваше, че крадецът се е оказал именно той, дори Нат не бе доволен от това. Независимо от многобройните му слабости, а сега те вече бяха станали дори повече, всичко харесваха Дан. И последната му постъпка показваше, че независимо от грубия си нрав, той притежава добродетели, от които всички се възхищават. Госпожа Джоу бе положила най-много усилия за превъзпитаването на Дан, затова така много страдаше, когато разбра, че последното и едно от най-интересните момчета, с които се бе занимавала, така ужасно се бе провалило. Да се краде бе лошо, но много по-лошо бе, че не намери сили веднага да си признае за кражбата, а остави друг толкова дълго да се измъчва заради несправедливите подозрения на останалите. И може би най-обезкуражаващ ѝ изглеждаше начинът, по който се бе опитал да възстанови откраднатите пари. Той показваше не само липса на смелост да си признае грешката, но и някаква склонност към измами, която би могла да доведе до още по-сериозни проблеми в бъдеще. Не по-малко осъдително бе и поведението му, това нежелание да говори по проблема, да поиска прошка или да изрази поне известно съжаление. Дните минаваха; Дан продължаваше да се занимава само с уроците си и с любимите си насекоми, непрекъснато намръщен, тъжен и самотен. Сякаш взел си бележка от поведението на момчетата по отношение на Нат, той не търсеше нито съчувствие, нито разбиране от никого. Отхвърляше предложената му от момчетата компания и прекарваше свободните си часове, като се скиташе из полята и горите, сякаш се опитваше да намери приятели сред птиците и дивите животни. В това отношение имаше много по-голям успех, отколкото би могло да се очаква, което се дължеше преди всичко на любовта му към

тези твари, както и на доброто познаване на навиците и начина им на живот.

— Ако всичко това продължи още дълго, може би той отново ще избяга, защото е твърде млад, за да се съгласи на подобен живот — каза с тъга господин Баер, който бе изпълнен с разочарование заради провала на собствените му усилия да промени това момче.

— Само преди броени дни бях толкова сигурна, че вече едва ли нещо би могло да го изкуши и да го накара да избяга, но сега съм готова за всичко, защото той толкова много се промени — отвърна бедната госпожа Джоу, която толкова тъгуваше за своето момче и все още не можеше да се успокои, защото той я бе изненадал толкова неочаквано. През последните дни се бе опитала да разговаря насаме с него, но Дан упорито мълчеше и ѝ отправяше само онези свои странни, полугневни, полуумолителни погледи, подобно на попаднал в клетка див звяр.

Нат непрекъснато го следваше като сянка и Дан не го отблъскваше толкова грубо, както постъпваше с останалите момчета, но непрекъснато му повтаряше твърдо:

— С теб вече всичко е наред, нали? Не се безпокой за мен. Аз съм по-силен, мога да понеса всичко това по-добре от теб.

— Но аз не бих искал да си непрекъснато сам — тъжно му отвръщаше Нат.

— А на мен това ми харесва — процеждаше Дан и бързо се отдалечаваше, понякога с въздишка, защото наистина се чувстваше толкова самотен.

Когато един ден минаваше в края на ливадата, видя там една група от момчетата, които се забавляваха, като се качваха на дърветата и след това се люлееха на някои от по-тънките им клони, които под тежестта им се навеждаха надолу, докато палавниците достигнеха земята. Дан се поспря да ги наблюдава, без, естествено, да изразява желание да се присъедини към тях. Докато беше там, дойде редът на Джак, който, за нещастие, си избра твърде голям клон и когато се опита да се залюлее с него, клонът се наведе съвсем леко и момчето остана да виси на доста голямо разстояние от земята.

— Връщай се, няма да стане! — подкани го отдолу Нед.

Джак се опита, но по-малките клончета му пречеха да се придвижи назад, така че не успяваше да достигне с крака до основата

на клона. Риташе, въртеше се, протягаше ту единия, ту другия си крак, но напразно. Накрая се умори и се предаде, остана да виси на клона, вече почти без дъх и напълно отчаян.

— Хванете ме! Помогнете ми! Трябва да скоча — умолително крещеше той.

— Ще се пребиеш, ако скочиш от толкова високо — отвърна му Нед, който здравата се бе уплашил.

— Стой там! — изкрещя Дан и започна бързо да се катери по дървото, докато Нед го наблюдаваше с ужас и се молеше на ум всичко да приключи добре.

— Надявам се, че ще успея да наведе малко клона — обясняваше Дан и докато говореше, стъпи върху него и в резултат на тежестта му клонът се наведе много по-близо до земята.

Джак успя да скочи на земята, без да се нарани, но освободен от половината от своя товар, клонът се върна рязко нагоре, което бе твърде неочаквано за Дан. Той загуби равновесие, разлюля се за миг и падна доста лошо долу.

— Не се ударих кой знае колко, след минута ще се оправя — каза той на момчетата, които го наобиколиха, изпълнени с тревога и възхищение. После побърза да седне, макар че още се чувстваше доста замаян, а лицето му бе съвсем бледо.

— Ти си наистина герой, Дан, толкова съм ти задължен — извика с благодарност Джак.

— Е, не беше кой знае какво — измърмори Дан, като се опитваше да се изправи.

— Не, наистина прояви храброст и съм готов да ти стисна ръката, макар че ти... — Нед изведнъж се сепна и не продължи по-нататък, само му протегна ръка, смятайки, че това е един добър жест от негова страна.

— Но аз не съм съгласен да стисна ръката на влечуго като теб — извика Дан и му обърна гръб, като преди това го изгледа пренебрежително и в същото време заплашително, което накара Нед да си припомни за потока и на бърза ръка да се отдръпне от него.

— Хайде да се прибираме вкъщи, стари приятелю; ще ти помогна да се придвижиш — веднага предложи помощта си Нат и двамата си тръгнаха, като оставиха останалите момчета да обсъждат случилото се. Скоро, обаче, основната тема бе вече кога най-накрая

Дан „ще се завърне при тях“, като на всички толкова им се искаше тези ужасни пари на Томи никога да не бяха съществували, за да не създава такъв неразрешим проблем.

Когато на следващата сутрин господин Баер влезе в класната стая, той изглеждаше толкова щастлив, че момчетата се почудиха какво ли би могло да се е случило. Някои наистина си помислиха, че може би е изгубил ума си, когато го видяха да се приближава директно към Дан и да протяга и двете си ръце към него.

— Знаех си, че нещата не стоят точно така, както изглеждаха, моля те да ми простиш за всичко — извика развълнувано професорът. — Това, което направи, бе типично в твоя стил и наистина ти се възхищавам за тази постъпка. Макар че не е правилно човек да лъже, дори и само за да защити някой приятел.

— Какво се е случило — с недоумение попита Нат, защото Дан не бе казал все още нито една дума, само поизправи глава, сякаш някакъв тежък товар се бе смъкнал от гърба му.

— Дан не е взимал парите на Томи — почти извика господин Баер, който бе наистина много развълнуван.

— А кой го е направил? — попитаха в хор момчетата.

Господин Баер посочи към празния чин и всички проследиха с поглед пръста му, но бяха толкова изненадани, че мина почти минута, преди някой да успее да каже нещо.

— Джак си замина за вкъщи тази сутрин, като остави тази бележка — обяви господин Баер и сред настъпилата тишина прочете текста на бележката, която бе намерил закачена на вратата на стаята си тази сутрин:

Аз взех долара на Томи. Мотаех се наблизко и го видях, когато го скри в старата веялна машина. Искаше ми се да си призная по-рано, но се страхувах да го направя. Не ми пукаше особено за страданията на Нат, но Дан е герой и не мога да понасям повече несправедливите обвинения срещу него. Не съм похарчил парите, те са под килима в моята стая, точно до умивалника. Ужасно съжалявам. Заминавам си вкъщи и едва ли ще се върна някога, така че Дан може да вземе моите неща.

Това беше една непосредствена изповед, макар и изложена простичко, без изискани фрази, доста объркана и съвсем кратка. Но за Дан това листче бе толкова ценно. И когато господин Баер свърши с четенето, момчето отиде при него и го погледна с искрени очи.

— Сега вече мога да кажа, че съжалявам, сър, и ви моля да ми простите — каза с развълнуван глас Дан, като се опитваше да се държи съвсем почтително, точно така, както се бяха постарали да го научат.

— Това бе една благородна лъжа, Дан, затова съм длъжен да ти простя. Но искам да ти напомня, че от нея нямаше особено голяма полза — отвърна му господин Баер, сложил ръце на раменете му и приковал изпълнените си с обич очи към него.

— Просто исках момчетата да престанат да тормозят Нат. Затова го направих. Той се чувстваше направо ужасно. За мен не бе чак толкова трудно да понасям подозренията на околните — започна да обяснява Дан, който изпитваше такова огромно облекчение, че най-накрая, след дългото мълчание, може да разкаже как се е чувствал.

— Как си се решил да го направиш? Винаги си бил толкова мил с мен! — развълнувано извика Нат, който бе готов да се хвърли на врата на приятеля си и да се разплаче — едно твърде момичешко поведение, което със сигурност би скандализирирало във висша степен Дан.

— Всичко е наред, стари приятелю, дръж се мъжки — каза Дан, като макар и с мъка, все пак успя да преглътне буцата, която бе застанала на гърлото му, след което радостно се засмя, нещо, което не му се бе случвало от седмици. — Госпожа Баер знае ли? — попита нетърпеливо той.

— Да, и е толкова щастлива, че не знам какво може да ти направи — започна да обяснява господин Баер, но се спря, защото момчетата в този миг заобиколиха Дан, изпълнени с любопитство, всеки се опитваше да му задава разни въпроси или да го поздравява за стореното. Но преди още той да успее да отговори на въпросите им, един радостен глас извика:

— Три пъти „ура“ за Дан!

Това бе госпожа Джоу, която се бе появила на вратата и размахваше кърпата за съдовете. Изглеждаше така, сякаш ѝ се искаше

да изтанцува танца на радостта, точно както правеше, когато бе малко момиченце.

— Какво чакате, започвайте! — подкани ги госпожа Баер, като даде сама пример с едно мощно „ура“, което стресна Ейша в кухнята и накара възрастния господин Робъртс, който минаваше с колата си край имението, да поклати глава и да си каже:

— Училищата днес по нищо не приличат на онези, в които учех, когато бях млад!

Отначало Дан успяваше да запази самообладание, но радостта на госпожа Баер явно твърде много го развълнува, защото набързо се измъкна от стаята и се затвори във всекидневната, където го последва и тя. Дватамата останаха затворени там не по-малко от половин час.

За господин Баер бе наистина трудно да успокои своите възпитаници. Като видя, че е просто невъзможно да продължат с уроците, реши да привлече вниманието им, като им разказа една стара приказка за двама приятели, чиято вярогност един към друг бе направила имената им безсмъртни. Момчетата слушаха внимателно и добре запомниха тази приказка, защото точно в този момент сърцата им бяха трогнати от предаността и искреното приятелство между двама души, които бяха напълно неизвестни за света, но които те лично познаваха. Момчетата разбираха, че лъжата е лошо нещо, но любовта, която я бе предизвикала, както и смелостта, с която Дан бе понасял тихо позора, който всъщност друг бе заслужил, го превръщаха в истински герой в техните очи. Честността и чувството за чест вече бяха придобили ново значение; доброто име бе по-скъпо и от златото, защото ако го загуби веднъж човек, не би могъл да го откупи с никакви пари. А доверието един към друг правеше живота им толкова щастлив, че нищо друго не би могло да им осигури такова спокойствие и щастие.

Томи гордо възстанови името на фирмата; Нат си остана безкрайно предан на Дан; а всички останали момчета се опитваха да се държат така, че да ги накарат да забравят за предишното подозрение и пренебрежение. Госпожа Джоу се чувстваше наистина щастлива със своите момчета, а господин Баер никога не се умори да разказва историята на тези двама млади приятели.

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

В КЛОНИТЕ НА ПЛАЧЕЩАТА ВЪРБА

Старото дърво видя толкова много интересни сцени и чу какви ли не изповеди това лято, защото се бе превърнало в любимо място, където децата с радост се оттегляха, за да се усамотят или да се скрият от чужди погледи. На плачещата върба това като че й харесваше, защото винаги ги посрещаше с отворени обятия, а тихите часове, прекарани в клоните ѝ, бяха толкова полезни за всички. Един съботен следобед старото дърво се радваше на доста голяма компания.

Първи пристигнаха Нан и Дейзи, понесли малките си легенчета и парченца сапун, тъй като от време на време и двете ги обхващаше някаква особена мания за чистота и тогава донасяха всички дрехи на куклите си, за да ги изперат на потока. Ейша в никакъв случай не им разрешаваше „да ѝ се мотаят в кухнята“. А достъпът до банята беше забранен, след като веднъж Нан забрави да затвори крана, в резултат на което водата напълни ваната, а след това продължи да тече по пода, докато капчици не се появиха върху тавана на всекидневната на долния етаж. Дейзи веднага се зае за работа, като започна първо с белите дрехи, намокри ги, после ги натърка със сапун и старателно ги изпра една по една. После същата процедура бе повторена с цветните дрехи. Когато всичко бе готово, простря прането си на едно въженце, което бе завързала между два храста, като ги защита със специални малки щипчици, които Нед бе изработил за нея. Нан, обаче, натопи всичките си дрехи в едно легенче, като ги остави и започна да събира мъх, за да напълни възглавницата на Семирамида, кралицата на Вавилон, както бе нарекла една от куклите си. Това ѝ отне доста време и когато най-накрая госпожа Празноглавка пристигна, за да се заеме отново с дрехите, видя, че всичко бе станало на тъмнозелени петна. Оказа се, че бе забравила да махне тъмнозелената копринена вътрешна част на една от шапките и тя бе боядисала розовите и сини роклички, малките бели ризки и дори чудесното раирано палтенце на една от куклите.

— Господи, каква мръсотия! — въздъхна Нан.

— Постели ги върху тревата на слънце, за да се избелят — посъветва я авторитетно Дейзи.

— Точно така ще направя, а след това можем да се настаним горе в гнезденцето, откъдето ще наблюдаваме да не ги издуха вятърът.

Целият гардероб на кралицата на Вавилон бе изложен на показ на поляната, след което двете малки перачки захлупиха легенчетата си, за да се изсушат и се качиха горе в гнезденцето. Настанени удобно, момиченцата потънаха в оживен разговор, точно както обикновено правят госпожите, когато си почиват след свършената домакинска работа.

— Едно пухено легло би подхождало толкова много на новата възглавница — подхвана разговора госпожа Празноглавка, докато прехвърляше събрания мъх от джоба си в носната си кърпичка, при което почти половината от него се разсипа встрани.

— О, не ти го препоръчвам, леля Джоу твърди, че пухените легла не са здравословни. Никога не бих позволила на децата си да спят на нещо друго, освен на матрак — отвърна с категоричен тон госпожа Шекспир Смит.

— О, аз не обръщам внимание на такива подробности. Децата ми са толкова здрави, че често дори прекарват нощта на пода и изобщо не възразявам (което си бе самата истина). Не мога да си позволя да купя девет матрака, предпочитам да им направя сама леглата.

— А Томи няма ли да ти вземе твърде много пари за перушината?

— Може и да ми поиска, но няма да му платя и все някак си ще го преживее — отвърна госпожа Празноглавка, която явно възнамеряваше да се възползва от една известна на всички черта на Томи Бангс — добродушието му.

— Струва ми се, че по-скоро розовият цвят ще се изгуби от тази рокличка, отколкото зеленото петно — отбеляза госпожа Шекспир Смит, като се загледа към проснатите на слънце дрешки. Това бе удобен начин да се смени темата, защото явно с приятелката си имаха различни разбирания по някои въпроси, а и госпожа Смит си беше доста дискретна дама.

— Няма значение. Чувствам се толкова уморена от тези мои кукли, че имам намерение да се откажа от тях и да насоча усилията си

към градината. Тя ми харесва много повече от играта на къща — обяви госпожа Празноглавка, като несъзнателно даде израз на желанието на не малко възрастни госпожи, които, обаче, не можеха с такава лекота да се откажат от семействата си.

— В никакъв случай не трябва да ги изоставяш, та те ще загинат без майка си — извика нежната госпожа Смит.

— Да умират, изобщо не ме интересува. Омръзна ми да се занимавам с бебета, предпочитам да си играя с момчетата. И те имат нужда някой да се грижи за тях — отвърна коравосърдечната госпожа.

Дейзи съвсем не бе наясно с правата на жените. Всъщност тя без много шум получаваше всичко, което поискаше и никой не възразяваше срещу тези нейни искания, защото никога не се заемаше с нещо, което не би могла да изпълни. На практика Дейзи несъзнателно използваше всемогъщото право на собствения си авторитет и влияние, за да получи от околните най-различни предимства, които е доказала, че заслужава. Нан опитваше какви ли не способности, без да се отчайва от многобройните си провали, като ревностно се стремеше да си извоюва правото да прави всичко, което бе позволено на момчетата. Те ѝ се присмиваха, опитваха се да избягат от нея и често протестираха срещу опитите ѝ да се меси в техните работи. Но не успяваха да се отърват от нея, нито можеха да се направят, че не я чуват, защото тя бе невероятно упорита и бе надарена с дух на неуморим реформатор. Госпожа Баер се отнасяше със симпатия към нея, но се опитваше да тушира това нейно непреодолимо желание за пълна свобода, като ѝ подсказваше, че би трябвало да поизчака малко, да се научи достатъчно добре да се контролира, за да е готова да използва правилно свободата още преди да я е получила. В мигове на просветление Нан се съгласяваше с всичко това, така че непрекъснатите възпитателни усилия на госпожа Баер вече даваха известни плодове. Никой напоследък не можеше да я чуе да казва, че ще стане машинист или ковач, затова пък страстите ѝ се насочиха към фермерството, в което явно виждаше благодатна почва за разгръщане на енергията, затворена в малкото ѝ телце. Но и тази дейност не я задоволяваше напълно, защото си даваше сметка, че културите, които ще отглежда, са неми и не биха могли да ѝ се отблагодарят за грижите. Искаше ѝ се да обича, да защитава и да се грижи за някакво човешко същество. Затова се чувстваше най-щастлива, когато някое от малките момчета дойдеше при нея с

порязано пръстче, наранена глава или ожулено коляно и я молеше за помощ. Като забеляза това, госпожа Джоу реши, че би трябвало да се научи как да се грижи за рани, в резултат на което сестрата се сдоби с една старателна ученичка. Момчетата започнаха да я наричат „Доктор Празноглавка“, което много ѝ харесваше.

— Фриц, открих какво бихме могли да направим за това дете — каза един ден госпожа Джоу на професора. — Дори и сега на нея ѝ се иска да има някаква цел, за която да живее. Ако такава цел ѝ липсва, тя ще се превърне в една недоволна, намръщена и сърдита, макар и силна и можеща жена. Не би трябвало да правим опити да укротяваме неуморния ѝ дух, а да се постареем да ѝ осигурим работата, която желае. След това постепенно ще убедим баща ѝ да ѝ разреши да учи медицина. От нея би могъл да излезе чудесен лекар, защото е смела, със здрави нерви, а в същото време има нежно сърце и е изпълнена с любов и състрадание към слабите и страдащите.

В началото господин Баер само се засмя, но след това се съгласи да направят един опит. Даде на Нан градината с билките, като непрекъснато я обучаваше на различните лечебни свойства, съдържащи се в растенията, за които се грижи. Дори ѝ позволяваше на практика да провери тези свойства при лекуване на някои незначителни неразположения на малките деца от време на време. Нан усвояваше всичко с желание и бързо напредна, като показваше интерес, който според професора бе твърде окуражителен, така че той продължи да работи с нея и не помисли да ѝ затвори вратата под носа само защото бе жена.

Нан си мислеше точно за това, докато седеше в клоните на плачещата върба, когато силен момчешки глас проехтя до самото дърво:

— Хей, айларипи! Къде си, Нан?

— Ето ни, тук сме.

— Ох, о-о-х! — проплака гласът и в следващия миг видяха Емил, който бе стиснал едната си ръка с другата, а лицето му бе изкривено от болка.

— Какво се е случило? — разтревожено попита Дейзи.

— Някакъв ужасен трън се заби в палеца ми. Не можеш ли да го извадиш? Вземи нещо остро и го измъкни, моля те, Нани.

— Много надълбоко е влязъл, а нямам игла в себе си — обясни Нан, след като слезе от дървото и внимателно разгледа подутия палец.

— Вземи карфица — подкани я Емил.

— Не, карфицата е твърде дебела и няма остър връх.

В този момент Дейзи бръкна в джоба си и извади оттам малко несесерче с четири игли в него.

— Ти си истинско съкровище, винаги носиш онова, което ни трябва — извика Емил, а Нан твърдо реши отсега нататък винаги да носи подобно несесерче в джоба си, защото случаи като този бяха често срещани в практиката ѝ.

Дейзи стисна очи, за да не гледа, докато Нан заби със сигурна ръка иглата, а Емил в това време ѝ помагаше, като я ориентираше за правилната посока, нещо, което не би могло да се намери в никаква медицинска книга.

— Още мъничко и ще го достигнеш! Спокойно, спокойно. Опитай още веднъж. Ето, готово, достигна го!

— Изтиках го, само го издърпай — разпореди докторът, като избутваше лекичко трънчето с умели движения.

— Леле, колко кръв! — възкликна пациентът, като тръскаше обляната си в кръв ръка.

— Чакай, ще превържа пръста ти, ако имаш носна кърпичка.

— Нямам. Защо не вземеш от тези парцали по земята?

— Господи, да не сте посмели! Та това са дрехите на куклите — извика възмутено Дейзи.

— Вземи някоя от дрехите на моите кукли, с удоволствие ще ти я подаря — щедро предложи Нан и Емил веднага се наведе, като грабна първия „парцал“, който се намираще най-близо до него. Оказа се, че е попаднал на една пищна поличка, но Нан я разкъса, без да отрони и дума. А когато след малко кралското наметало също бе използвано, за да се направи една здрава превръзка, тя разпореди съвсем сериозно на пациента си:

— Гледай да е непрекъснато влажно и не го развързвай. Така раната ще зарасне добре и няма да се възпали.

— Колко ти дължа? — попита със смях момчето.

— Нищо, това е безплатна лечебница, място, където бедняците могат да се лекуват, без да плащат — обясни важно Нан.

— Благодаря, доктор Празноглавка. Винаги ще се обръщам за помощ към теб, когато ми се наложи — отвърна Емил и си тръгна, но преди да се отдалечи, реши да я предупреди — тъй като доброто й дело заслужаваше подобна отплата: — Твоите боклуци са се разхвърчали, докторе.

Без да обръщат внимание на обидното определение „боклуци“, дамите бързо се смъкнаха от дървото, за да съберат прането си, след което се насочиха към къщата, за да запалят малката си печка и да се заемат с гладенето.

Повя лек вятър и разклати клоните на старата върба, които сякаш се засмяха тихичко на току-що чутиите детски приказки в гнезденцето. И те още не се бяха успокоили, когато друга двойка деца се приюти на любимото местенце между клоните.

— Трябва да ти доверя една тайна — започна Томи, после направи многозначителна пауза, за да подчертае важността на новината.

— Казвай — подкани го Нат, докато си мислеше, че навярно трябваше да донесе цигулката си, толкова тихо и приятно бе тук.

— Е, помниш ли нашия последен разговор за онзи интересен случай с доказателствата — каза Томи, като се опита да цитира точно думите на Франц от лекцията му в клуба. — Аз предложих да подарим нещо на Дан, в знак на извинение за това, че го подозирахме, за да му демонстрираме нашето уважение и т.н. Нали разбираш, става дума за нещо красиво и полезно, което би могъл да запази завинаги и да се гордее с него. И какво смяташ, че избрахме?

— Класьор за пеперуди, той толкова много иска да си има такъв класьор — отвърна Нат и изглеждаше малко разочарован, защото бе решил самият той да му направи този подарък.

— Не, сър, ще бъде микроскоп, съвсем истински, от онези, с които може да се наблюдават какво се казваше там във водата, а също и звездите, и яйцата на мравките, както и какво ли още не. Как ти се струва, страхотен подарък, нали? — нетърпеливо попита Томи.

— Господи, страхотно се радвам! Но няма ли да струва много скъпо? — извика Нат, изпълнен с радост, че приятелят му най-накрая е оценен.

— Ще струва, разбира се, но всеки ще даде по нещо. Аз оглавих подписката за събиране на средствата с моите пет долара, защото ако

ще се прави нещо, то трябва да е както трябва.

— Какво? Ще дадеш всичките си пари? Не съм виждал толкова щедър човек като теб — усмихна му се с възхищение Нат.

— Знаеш ли, толкова неприятности си имах с тези мои пари, че направо се уморих. Нямам намерение да правя никакви спестявания повече, ще дам събраното до този момент за Дан и се надявам, че отсега нататък никой няма да ми завижда, нито пък ще се изкушава да открадне от парите ми. Така няма да ми се налага никога вече да подозирам хората около мен или да се тревожа за парите си — обясни Томи, за когото грижите и вълненията на милионера явно се бяха оказали твърде голяма тежест.

— Ще ти разреши ли господин Баер да направиш това?

— Според него планът ни е превъзходен. Каза също така, че повечето от най-добрите хора, които е познавал, са предпочитали да правят добро с парите си, вместо да ги трупат скъпернически и да попаднат незнайно къде след смъртта им.

— Твоят баща е богат, той така ли постъпва с парите си?

— Не съм много сигурен. Знам само, че е готов да ми даде всичко, което пожелае. Ще разговарям с него по този въпрос, когато се прибере у дома. При всички случаи бих могъл да му послужа за добър пример — каза толкова сериозно Томи, че Нат не посмя да се засмее.

— Ти би могъл да направиш толкова добри неща с парите си, нали? — попита с респект той.

— Същото каза и господин Баер и ми обеща, че ще ме посъветва как полезно да изразходвам онова, с което разполагам. Сега започвам с Дан, а следващия път, когато събере долар или нещо такова, ще се опитам да помогна по някакъв начин на Дик. Той е толкова добро момче, а получава само по един цент на седмица за джобни пари. Както знаеш, няма възможност да изкара нещо допълнително, затова съм решил да се погрижа за него — обяви добродушният Томи, който явно бе завладян от идеята да прави добро.

— Планът ти е чудесен. Аз няма да се опитвам повече да събирам пари за цигулка, ще купя със събраното класьор за пеперудите на Дан, а ако ми остане нещо, ще се опитам да доставя някакво удоволствие на бедния Били. Той е толкова привързан към мен и макар че не е от бедно семейство, сигурно ще се радва, ако получи малък подарък от мен, защото аз най-добре от всички знам какво точно иска

— каза Нат, като с радост си мислеше колко щастие би могъл да подари с безценните си три долара.

— Значи си готов да постъпиш като мен. Тогава да отидем и да попитаме господин Баер дали може да заминеш с мен в града в понеделник следобед. Там ти ще купиш класъора, а аз — микроскопа. Франц и Емил също ще пътуват до града, така че ще си прекараме чудесно, ще обикаляме заедно по магазините.

Младежите се отдалечиха, хванати под ръка, потънали в сериозен разговор около новите планове. Те вече започваха да изпитват онова сладко удовлетворение, което е познато на всички, направили дори най-плах опит да подпомогнат по някакъв начин бедните и болните.

— Хайде да се качим горе и да си починем, там е толкова хладно и приятно, а и бихме могли да сортираме събраните листа през това време — предложи Деми, когато двамата с Дан се появиха едва пристъпвайки от умора след продължителната разходка из гората.

— Добре — отвърна Дан, който обикновено не говореше много и момчетата в миг се изкачиха на дървото.

— Защо листата на брезата се люшкат много повече от останалите? — попита любопитният Деми, който бе убеден, че Дан има отговори за всичките му въпроси.

— Техните дръжчици, с които са свързани към клончето, са малко по-други. Ако наблюдаваш внимателно, ще усетиш тази разлика, сравнявайки ги с листата на други дървета. Точно поради това те се разклащат дори при най-лекия вятрец, докато листата на бряста, например, са увиснали надолу и почти не помръдват, освен когато духа силно.

— Колко любопитно! А какво става с листата на това клонче? — извика Деми, като измъкна клонче, което бе откъснал от едно дърво на ливадата.

— Това е черничево клонче, листата му се използват за храна на копринените буби, които в началото представляват едни червейчета и след като ядат известно време от черничевите листа, се свиват и се превръщат в буби. Веднъж бях в една копринена фабрика и там имаше огромни стаи, пълни с полици, които бяха покрити с черничевы листа, а червеите ги ядяха толкова бързо, че се чуваше шум. Понякога

изяждат толкова огромно количество, че умират от преяждане. Можеш да разкажеш за това на Кръглия Коул — засмя се Дан.

— И аз знам нещо — за листата на лопена. Елфите ги използват, за да се завиват с тях — каза Деми, който не можеше да се отърве от детските си представи, натрупани след четенето на толкова много приказки.

— Познавах една старица — отвърна Дан, — която използваше листата на лопена като нощна шапчица, защото много я болеше лицето. Беше ги зашила едно за друго и носеше шапката си всяка нощ.

— Колко смешно! Това баба ти ли беше?

— Никога не съм имал баба. Става дума за една доста странна старица, която живееше сама в разнебитена къщурка заедно с деветнайсетте си котки. Хората я смятаха за вещица, но тя не беше, макар че на пръв поглед приличаше на стар изпокъсан чувал. Държеше се мило с мен и ми позволяваше да живея в къщата ѝ на топло, когато в дома за сираци се отнасяха лошо с мен.

— Нима си живял в дом за сираци?

— Съвсем за кратко. Но това няма значение... Нямах намерение да споменавам за това време — веднага отсече Дан и замълча, както правеше често, когато темата не му харесваше.

— Разкажи ми за котките, моля те! — каза Деми, който почувства, че преди малко е задал погрешен въпрос и искрено съжаляваше за това.

— Няма нищо за разказване; тя просто имаше много котки, като през нощта ги държеше в една бъчва. Понякога отивах и надничах в нея, после тихичко махах капака и ги пусках да се разхождат из къщата. Това ужасно я ядосваше, тя викаше, преследваше ги и ги пускаше обратно в бъчвата, като ядосано проклинаше през цялото време.

— Добре ли се държеше с тях? — попита Деми, като се засмя по детски.

— Предполагам, че да. Бедната стара душа! Та тя прибираше всички изгубени и болни котки в града. Когато някой искаше да си гледа котка вкъщи, отиваше при Марм Уебър и тя му разрешаваше да си избере какъвто цвят и порода иска, като вземаше срещу това само по девет цента — беше толкова щастлива, когато имаше възможност да прехвърли някоя от своите писани в по-добра къща.

— Така ми се иска да я видя тази Марм Уебър. Дали бих могъл да я намеря, ако отида на онова място?

— Тя е мъртва. Както и всички други мои близки хора — кратко отвърна Дан.

— Съжалявам — изрече бързо Деми и замълча, като се чудеше каква ли по-безопасна тема да захване. Разбираше, че не бива да повдига повече въпроса за тази дама, но го човъркаше любопитство какво е станало с котките, затова не можа да се въздържа и попита тихо:

— А тя лекуваше ли болните?

— Понякога. Една си бе счупила крака и тя го привърза към тънка пръчка, така че скоро се оправи. Друга имаше пристъпи от силна кашлица и старицата упорито я лекува с билки, докато оздравее. Но някои умираха и тя ги погребваше; а онези, които не оздравяваха, сама убиваше по лесен начин, за да ги спаси от мъки.

— Но как? — попита Деми, който усещаше, че тази старица не е била съвсем обикновена, а освен това сигурно около нейните котки е имало нещо специално, защото Дан непрекъснато се усмихваше, докато разказваше за тях.

— Една любезна госпожа, която обичала котките, ѝ бе обяснила как да го прави. Дала ѝ бе от необходимото вещество в достатъчно количество, след което ѝ изпрати всичките си писани, за да ги убие. Марм използваше една гъба, напоена с етер, като първо упояваше котките, а след това ги хвърляше в един стар кладенец, където те се давеха, преди още да се събудят.

— Надявам се, че котките не са усещали нищо. Ще разкажа на Дейзи за този способ. Ти наистина знаеш толкова много интересни неща! — възкликна Деми.

— Тихо! — пошепна Дан и посочи към къщата. Двете момчета надникнаха внимателно от удобното си прикритие в клоните на плачещата върба и видяха госпожа Джоу, която вървеше по ливадата и четеше, докато Теди се влачеше уморено след нея и въртеше някаква количка в ръцете си.

— Не се обаждай, нека първо ни видят — пошепна Деми и двамата останаха неподвижни в прикритието си, докато госпожа Джоу и Теди се приближат. Тя бе така потънала в четивото си, че сигурно щеше да нагази в потока, ако Теди не я бе спрял с думите:

— Мамо, иска лови ибки.

Госпожа Джоу остави настрана интересната книга, която се опитваше да прочете вече цяла седмица, но все не ѝ оставаше време и се огледа за някоя пръчка, която би могла да се приспособи за въдица, тъй като и без това бе свикнала да прави играчки почти от нищо. Точно посегна да отчупи една пръчка от близкия храст и ето че в краката ѝ падна едно дълго, жилаво върбово клонче. Тя погледна нагоре и видя усмихнатите момчета, които надничаха от прикритието си.

— Голем! Голем! — започна да вика Теди и протягаше упорито ръчички, после ги размахваше, сякаш се мъчеше да полети.

— Почакай първо да слеза, а след това ти ще се качиш на моето място. И без това трябва да се върна при Дейзи — каза Деми и побърза да се оттегли, изпълнен с нетърпение да разкаже на сестра си историята за деветнайсетте котки, заедно с вълнуващите епизоди за бъчвата и кладенеца.

Теди се покатери веднага горе, след което Дан с усмивка покани и госпожа Джоу.

— Елате и вие, тук има достатъчно място. Ще ви подам ръка.

Госпожа Джоу хвърли един поглед през рамо, но наоколо нямаше никой.

— Е, ако обещаеш, че няма да казваш на никой, ще се кача — отвърна с усмивка тя, защото идеята твърде много ѝ хареса. И така само с два пъргави скока се оказа в гнезденцето сред клоните на дървото.

— Не съм се катерила по дървета, откакто се омъжих. Когато бях малко момиче, много обичах да го правя — обясни тя, след като се настани удобно в прикритието.

— Сега можете да си почетете, ако желаете, а аз ще се погрижа за Теди — предложи Дан и веднага се зае да приготвя въдицата за нетърпеливото бебче.

— О, вече май не ми се чете. С какво се занимавахте двамата с Деми тук? — попита госпожа Джоу, защото бе забелязала сериозната физиономия върху лицето на Дан, от което си направи извод, че явно се бе случило нещо важно.

— О, просто си говорехме. Аз му обяснявах за листата на дърветата и за някои други неща, а той ми разказа за своите странни игри. Ето, капитане, въдицата е готова, можеш да започваш риболова

— с усмивка се обърна към малкия Теди Дан, след като завърши работата си и постави една голяма синя муха на кукичката в края на кордата, която бе здраво завързана за върбовата пръчка.

Теди веднага се наведе през клона на дървото и скоро цялото му внимание бе погълнато от това да наблюдава внимателно водата, защото беше убеден, че в най-скоро време ще се появи някоя риба. За всеки случай Дан го държеше отзад за палтенцето, за да не цамбурне в потока, а госпожа Джоу успя да го увлече в разговор, като непрекъснато му задаваше разни въпроси.

— Много се радвам, че си разказал на Деми за „листата на дърветата и разни други неща“. Май има нужда точно от това. Така ми се иска да го понаучиш на някои неща за природата и да го водиш на разходка със себе си.

— С удоволствие бих го направил, той е такъв умник, но...

— Но какво?

— Не вярвам да ми се доверите за това.

— Защо не?

— Е, Деми ви е толкова скъп, освен това е добро момче, докато аз съм ужасен, затова си мисля, че сигурно бихте искали да стои настрана от мен.

— Ти не си ужасен, както твърдиш, и аз ти вярвам, напълно ти се доверявам, Дан, защото искрено се стремиш да се поправиш, а и резултатите са все по-добри и по-добри.

— Наистина ли? — попита Дан и я погледна изпитателно, като сянката на недоверие постепенно се вдигна от лицето му.

— Да, нима сам не го чувстваш?

— Надявах се, че е така, но не бях съвсем сигурен.

— Мълчах си и те наблюдавах внимателно, като смятах първо да преценя съвсем сигурно, а след това да ти дам наградата, която заслужаваш. Сега мога да кажа със сигурност, че преценката ми е окончателна, така че ти имам доверие да се грижиш не само за Деми, но дори и за собствения ми син. Смятам, че би могъл да ги научиш на някои полезни неща, които никой друг не е в състояние да им ги каже.

— Наистина ли мога? — извика Дан, сякаш сам се учуди на тази идея.

— Деми твърде дълго е живял само сред възрастни хора, така че има нужда от онова, което ти си натрупал — познания за обикновените

неща, сила и смелост. Той те смята за най-смелото момче, което някога е срещал, и се възхищава от упоритостта, с която се задълбочаваш в интересуващите те неща. Освен това ти знаеш толкова много за природата и нейните обитатели, можеш да му разказваш прекрасни истории за птиците, пчелите, листата, животните — истории, които не би могъл да намери в своите книжки. И тъй като те са истински, тези разкази ще му бъдат от полза. Сега разбираш ли, че действително си в състояние да му помогнеш, ясно ли ти е защо ми харесва да ви виждам двамата?

Едва ли с думи би могло да се обясни колко доволен и трогнат се почувства Дан от това доверие и от похвалите, които получи. Никой досега не му се бе доверявал, никой не се бе постарал дори да види или да потърси доброто у него и едва ли някой бе подозирал колко много неща се крият в сърцето на това пренебрегнато дете, което би могло напълно да пропадне, ако не бе срещнало така търсената симпатия и подкрепа.

Тихият им разговор бе нарушен от радостен вик от страна на Теди, който за най-голяма изненада на всички наистина хвана една пъстърва в потока, където от години не се бе виждала подобна риба. Той бе така очарован от този успех, че настоя да покаже своя трофей на всички от фамилията, преди да го предостави на Ейша да го сготви за вечеря. Затова тримата се смъкнаха от дървото и се запътиха към къщата, всички доволни и щастливи от работата, която бяха свършили през последния половин час.

Следващият посетител на дървото бе Нед, но остана съвсем за кратко в гнезденцето — само докато Дик и Доли му наловиха цяла шепа щурци и скакалци. Искаше да си направи една шега с Томи, като постави част от тези животинки в леглото му. Това със сигурност щеше да принуди Бангс да скочи от леглото, веднага щом усети движението им, а след това да ги преследва часове наред из стаята през нощта. Ловът приключи сравнително бързо и след като плати на помощниците си с по няколко дребни бонбончета на всеки, Нед се оттегли, за да подготви „изненадата“ за Томи.

В следващия час плачещата върба самотно поклащаше клони над издължаващите се сенки, след като слънцето започна да се спуска надолу. Върху клоните й вече се виждаха розовите отблясъци на залеза, когато едно момче премина крадешком по поляната и като видя

Били край потока, веднага се запъти към него и тайнствено му разпореди:

— Отиди и кажи на господин Баер, че бих искал да се срещна тук с него, моля те. И не позволявай на никой друг да те чуе.

Били кимна с глава и побягна, а в същото време момчето се свря в клоните на плачещата върба, седна в гнезденцето и започна нетърпеливо да се озърта, макар че не можеше да не изпита удоволствие, че се намира на такова прекрасно място точно по залез-слънце. Господин Баер се появи само след няколко минути, прескочи оградата и вдигна глава към гнезденцето.

— Радвам се, че те виждам, Джак — каза любезно той. — Но защо не влезе направо вътре, за да се срещнеш с всички?

— Бих искал да поговоря с вас най-напред, моля ви, сър. Чичо ме накара да се върна. Знам, че не заслужавам да ме приемете обратно, но така се надявам, че момчетата няма да се отнасят лошо с мен.

Бедният Джак явно бе преживял доста неприятности, освен това си личеше, че е изпълнен със срам и съжаление и си мечтаеше да го приемат колкото се може по-скоро в Плъмфийлд. Защото чичо му здравата го бе напердашил и навикал за онова, което бе направил, макар че той всъщност само бе последвал примера му. Джак се бе молил да не го кара да се връща обратно, но училището бе доста евтино, така че господин Форд бе настоял и момчето бе принудено да пристигне колкото се може по-тихо. Сега се опитваше да потърси закрила под крилото на господин Баер.

— Надявам се, че нещата ще се уредят, макар че не бих могъл да отговарям вместо момчетата. Мога да ти обещаю само, че ще се опитам да ги накарам да не бъдат несправедливи. Все пак ми се струва, че след като Нат и Дан пострадаха толкова много, без да имат вина, ти също би трябвало да изтърпиш своето, след като наистина си виновен. Не е ли така? — попита господин Баер, изпълнен със съжаление към Джак, макар че в същото време си даваше сметка, че заслужава наказание за непростимата грешка, която бе извършил.

— Така е, но нали върнах парите на Томи, освен това си признах, че съжалявам, нима това не е достатъчно? — намусено измърмори Джак. Явно това момче, което подличко бе позволило да обвиняват друг за постъпката му, сега не можеше да събере достатъчно смелост, за да понесе последствията.

— Не, според мен би трябвало да поискаш извинение от трите момчета, честно и открито. И естествено, не би могъл да очакваш, че те ще ти се доверяват и ще те уважават, поне за известно време. Така или иначе ще трябва да го преживееш и аз съм готов да ти помогна за това. Лъжата и кражбата са ужасни грехове, така че се надявам, че вече си получил добър урок. Радвам се, че се срамуваш от стореното, това е добър знак. Но трябва да бъдеш търпелив и да се постараш да подобриш репутацията си сред момчетата.

— Ще организирам търг и ще разпродам всичките си неща на невероятно ниски цени — извика Джак, като изрази съжалението си по типичния за него начин.

— Според мен ще бъде по-добре, ако направо ги подариш и започнеш всичко отначало. Можеш например да си избереш мотото „Честността е най-добрата политика“ и да се опитваш да го реализираш на практика, а не само на думи. Дори и да не изкараш и един цент през това лято, през есента вече ще бъдеш богат, ако действаш по този начин, уверявам те — съвсем сериозно обяви господин Баер.

Колкото и да му беше трудно, Джак все пак се съгласи с тези думи, защото и той вече си даваше сметка, че с измама не може да се постигне кой знае какво. Така му се искаше да спечели отново приятелството на момчетата. Но сърцето му бе толкова пристрастено към притежаваните от него неща, че направо се сви при мисълта, че ще трябва да раздаде без нищо тези скъпоценни неща. Да поиска официално извинение от всички бе много по-лесно, отколкото да се лиши от скъпоценностите си. Но в същото време си помисли, че може би съществуват разни невидими неща, които са много по-ценни от ножчетата, кукичките за въдици и дори от парите. Затова и реши да се помъчи да заслужи уважението на връстниците си, макар и това да му струва доста скъпо.

— Добре, ще го направя — заяви неочаквано решително той след кратка пауза.

— Чудесно! Ще се опитам да ти помогна — обеща господин Баер, който се чувстваше много доволен.

После татко Баер поведе сгрешилото момче обратно в техния малък свят, който отначало го прие доста хладно, но лошото бързо бе забравено, особено след като Джак показва на всички, че си е взел

бележка от допуснатата грешка и вече искрено желае да се заеме с нов, честен бизнес.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

УКРОТЯВАНЕТО НА БУЙНОТО ЖРЕБЧЕ

— Но какво всъщност прави това момче? — каза си госпожа Джоу, докато наблюдаваше как Дан изминава разстоянието от половин миля около къщата с такава бързина, сякаш се бе хванал на бас. Той бе съвсем сам и като че бе обзет от желание да не спре да тича, докато не се разболеет или докато не си счупи врата. Защото след като направи няколко обиколки, започна да се опитва да прескача и през оградата, после пробва и няколко салта по алеята, докато най-накрая не се отпусна напълно изтощен на тревата точно пред вратата.

— Да не би да тренираш за някакво надбягване, Дан? — попита госпожа Джоу от прозореца горе, където беше застанала.

Той погледна към нея и след като си пое въздух, отвърна с усмивка:

— Не, просто изразходвам излишната си енергия.

— Не можеш ли да намериш някакъв по-спокоен начин за това? Ще се разболееш, ако продължаваш да тичаш толкова в това горещо време — предупреди го госпожа Джоу и като се засмя, метна по него едно ветрило от палмови листа.

— Нищо не може да се направи. Наистина трябва да тичам някъде — отвърна с доста странно изражение в погледа Дан, което поразтревожи госпожа Джоу и тя побърза да го попита:

— Да не би Плъмфийлд да е вече твърде тесен за теб?

— Не бих възразил, ако имението наистина беше малко по-широкочко, макар че и така го харесвам. Проблемът е, че понякога ме хващат дяволите и тогава трябва да тичам, за да се отърва от тях.

Последните думи като че ли се бяха изплъзнали несъзнателно от устата му, защото се видя, че съжали още в мига, в който ги изрече. Явно разбираше, че заслужава порицание за изразената неблагодарност. Но на госпожа Джоу ѝ беше ясно какво точно изпитва и макар да съжеляваше, че се чувства така, не можеше да го обвинява, че е изразил чувството си. Изгледа го изпитателно и сякаш едва сега

забеляза колко висок и силен бе станал вече, лицето му бе изпълнено с енергия, очите му нетърпеливо блестяха, а устните му бяха решително стиснати. Като си припомни пълната свобода, в която бе живял години наред, тя си даде сметка колко му тежи понякога дори едно такова ограничение като постоянния дом, особено когато го обземе старото чувство на безбрежност и волност.

— Да — каза си тихичко госпожа Джоу, — моят див сокол явно се нуждае от по-просторна клетка. Но ако го пусна да излезе навън, може и да се изгуби. Трябва да намеря някакво достатъчно силно изкушение тук, за да го задържа. — Замисли се малко, а след това добави на висок глас: — Знам как се чувстваш. Не става дума за „дявола“, както ти се изрази, а за напълно естественото желание на всички млади хора за свобода. И аз съм изпитвала същото и веднъж дори бях решила да се измъкна от къщи и да изчезна някъде.

— И защо не го направихте? — попита с любопитство Дан, като се приближи и се подпря на перваза на ниския прозорец с явното желание да продължи разговора на тази тема.

— Знаех, че е глупаво, а и любовта ми към майка ми ме задържаше вкъщи.

— Но аз никога не съм имал майка — започна Дан.

— Смятах, че вече имаш — побърза да го прекъсне госпожа Джоу, като нежно прибра назад кичура коса, паднал над изпотеното му чело.

— Вие сте безкрайно добра към мен и едва ли някога ще успея да ви се отблагодаря за всичко, но все пак не е същото като майка, нали? — каза Дан и вдигна изпълнените си с болка очи към нея, от което сърцето ѝ се сви.

— Не, скъпи, не е същото и никога не би могло да бъде. Сигурно от истинската си майка би могъл да получиш много повече. Но след като не е възможно това да стане, защо не ми дадеш възможност да се опитам да запълня поне отчасти мястото ѝ. Може би не съм успяла да направя всичко, което би трябвало и сигурно точно затова изпитваш желание да ме напуснеш — допълни с тъга тя.

— Какво говорите, разбира се, че направихте! — извика веднага Дан. — Всъщност аз не искам да избягам и сигурно няма да го направя, ако успея да преодолеея този импулс. Защото от време на време направо имам чувството, че ще експлодирам. Тогава ми се иска

да бягам като луд напред, без да знам точно накъде, да мачкам и руша наоколо, да се заям с някой. Не мога да си обясня защо става така, но наистина изпитвам подобни желания, ето това е.

Дан се усмихваше, докато говореше, но съвсем ясно си личеше, че казва истината, защото сериозно бе свил вежди, а в един момент удари толкова силно с юмрук по перваза, че намиращият се там напръстник на госпожа Джоу падна в тревата. Той се наведе и го вдигна, а когато ѝ го подаваше, тя задържа за миг голямата му тъмна ръка.

— Е, Дан, бягай, щом се налага, но не се отдалечавай твърде много — каза му госпожа Джоу и от погледа ѝ ясно личеше, че тези думи ѝ струват доста усилия. — И се връщай скоро при мен, защото наистина имам нужда от теб.

Той бе доста изненадан от това неочаквано разрешение да си играе на беглец и то като че по някакъв начин намали желанието му да се махне. За него това бе твърде непонятно, но госпожа Джоу добре го разбираше и разчиташе, че точно тази естествена изменчивост в стремежите и желанията би могла да ѝ помогне. Тя инстинктивно усещаше, че колкото по-големи ограничения се налагат на това момче, толкова по-остра ще бъде реакцията му срещу тях. Но ако бъде оставен без ограничения, самата мисъл за свободата, с която разполага, ще му носи радост, особено съчетана с разбирането, че присъствието му тук прави щастливи точно онези, които обича най-много. Това беше просто един експеримент, но той се оказа успешен. Дан помълча няколко минутки, като несъзнателно дърпаше едно по едно перата от ветрилото, докато внимателно премисляше онова, което госпожа Джоу му бе казала. Усещаше, че тя разчиташе на любовта му и на чувството му за чест.

— Засега едва ли ще тръгна нанякъде, а ако след време реша да го направя, със сигурност ще ви предупредя предварително. Така е честно, нали? — попита той, а по смесеното изражение на съжаление и решителност върху лицето му личеше, че ясно е разбрал жеста ѝ.

— Добре, нека засега да оставим нещата по този начин. Все пак ми се иска да помисля дали не може да се намери някаква работа за теб, за да изразходваш с нея енергията си, вместо да тичаш наоколо като побесняло куче, да разкъсваш ветрилата ми или да биеш момчетата. С какво ли да те натоваря? — питаше се госпожа Джоу,

като трескаво се опитваше да измисли нещо, което би могло да задържи Дан в имението, докато свикне с уроците и те започнат да му харесват. Най-неочаквано ѝ хрумна една идея и тя веднага го попита: — Искаш ли да ми бъдеш личен помощник?

— Да ходя до града и да изпълнявам поръчките ви? — възкликна Дан и веднага вдигна глава от ветрилото, което се мъчеше да поправи. По очите му се виждаше, че идеята му харесва.

— Да, Франц вече се умори да върши тази работа, а Сайлъс невинаги е на разположение. Господин Баер също не разполага с достатъчно време. Старият Анди е сигурен кон, а теб те бива да караш кола, освен това познаваш града не по-зле от пощальона. Може би ще е добре да опиташ, за да видиш дали не е по-добре да отскачаш по два-три пъти в седмицата до града, вместо веднъж в месеца да бягаш.

— Тази работа много ми харесва, само че искам да я върша сам, не желая още някой да ми се мотае в краката — каза Дан, така обладан от новата идея, че дори веднага започна да предявява и претенции.

— Ако господин Баер няма нищо против, ти сам ще вършиш цялата работа. Може би Емил ще се понамръщи, но на него не би могло да се разчита за коня, докато на теб може. Ето, утре е ден за пазар, така че ще побързам да ти подготвя списък. Няма да е зле да поогледаш колата, за да видиш дали всичко е наред. Кажй освен това на Сайлъс да набере плодове и зеленчуци за мама. Ще трябва да станеш рано сутринта, за да се върнеш навреме за училище, ще се справиш ли?

— И без това съм ранна птица, така че нямам нищо против — отвърна Дан и посегна към дрехата си, която бе оставил долу на тревата.

— Ранното пиле този път хвана дебело червейче, сигурна съм в това — засмя се госпожа Джоу.

— Да, бива си го, не мога да се оплача — отвърна весело Дан и побърза да се заеме с новите си задачи — трябваше да постави нова пръчка на камшика, да измие колата и да даде разпореждания на Сайлъс с всичката тежест, която се полага на един млад личен помощник.

— Преди тази работа да му омръзне, сигурно ще съм измислила нещо друго, за да отклоня вниманието му от мисълта за бягство — каза си госпожа Джоу и се зае да пише списъка с поръчките, изпълнена с

дълбоко чувство на благодарност, че всичките й момчета не са като Дан.

Господин Баер не посрещна с особен възторг новия план, но все пак се съгласи да опитат, което за момента създаде работа на Дан и му наложи да се откаже от някои свои налудничави планове, в които сериозно място заемаха широки поля и високи хълмове. На другата сутрин той стана много рано и веднага пое към града, като героично преодоля изкушението да се посъстезава с колата на млекаря, която също пътуваше натам. Когато стигна там, внимателно се зае с изпълняването на поръчките, като успя да се завърне в имението точно навреме, преди учебните занятия да са започнали. Това доста учуди господин Баер и достави голямо удоволствие на госпожа Баер. Емил наистина доста се намръщи, като разбра за „повишението“ на Дан, но бързо бе успокоен, след като получи страхотен катинар за новата си лодка. Това го накара да си помисли, че един морски вълк заслужава много по-висока чест от това да кара кола по пазарите или да изпълнява семейни поръчки. Така че Дан се утвърди на новия пост и вършеше работата си безупречно седмици наред, без да спомене повече и дума за бягство. Но един ден господин Баер го заvari в люта схватка с Джак, който пищеше за милост, притиснат под коленете му.

— Дан, смятах, че си се отказал вече от побоищата — каза му той, след като се притече на помощ на по-малкото момче.

— Ние не се биехме, това беше просто боричкане — отвърна Дан и с нежелание се отдръпна от „противника“ си.

— Наистина ми приличаше на боричкане, какво ще кажеш, Джак? — обърна се господин Баер към победения джентълмен, който с мъка се изправи на краката си.

— Едва ли някога ще ми дойде отново на ум да се бия с него. Та той едва не ми откъсна главата — измърмори Джак, стиснал тази част от тялото си, сякаш всеки момент щеше да се отдели от раменете му.

— Истината е, че всичко започна на шега, но когато го смъкнах на земята, просто не можах да се въздържа да не го натупам. Съжалявам за това, стари приятелю — объркано обясни Дан, който явно се чувстваше засрамен от случката.

— Разбирам. Желанието да натупаш някого е било толкова силно, че не си могъл да му устоиш. Май се нуждаеш от битки и неприятности толкова силно, колкото Нат се нуждае от музиката си —

заклучи господин Баер, който знаеше всички подробности за неотдавнашния разговор между момчето и госпожа Джоу.

— Просто не мога да се въздържа. Затова онзи, който не иска да си изяде боя, трябва да стои далеч от мен — отвърна Дан и стрелна един предупредителен поглед към Джак, което го накара веднага да се измъкне.

— Щом ти трябва нещо, с което да се пребориш, бих ти предложил много по-сериозна работа от Джак — каза господин Баер и го поведе към овощната градина. Посочи му множеството коренища и саморасли храсти, някои бяха изкопани още през пролетта и сега лежаха разпръснати между дърветата в очакване някой да ги изнесе, други трябваше да се изкоренят.

— Когато почувствах желание да се биеш с някой, вместо да малтретираш малките момчета, ела тук и използвай енергията си в подреждане на градината, за което при това ще получиш благодарност.

— Точно това ще направя — извика Дан, грабна брадвата, която лежеше наблизо, и започна така яростно да сече един от самораслящите, че наоколо се разхвърчаха малки тресчици, а господин Баер веднага избяга, за да спаси живота си.

За негово най-голямо удовлетворение, Дан наистина удържа на думата си и човек често можеше да го забележи как със зачервено лице се бори яростно с някой храст или дебел корен, хвърлил настрана дрехата и шапката си. Здравата се гневеше на тези непокорни израстъци, но не се отказваше и в края на краищата триумфално ги отстраняваше, събираше ги и ги измъкваше в края на градината. Ръцете му често бяха целите в рани от тези усилия, гърбът го болеше, а брадвата съвсем се изтъпи. Но всичко това му бе от полза. Коренищата и израстъците му носеха успокоение, за което едва ли някой подозираше, защото при всеки удар изразходваше част от енергията, която ако не беше тази работа, сигурно щеше да употреби за не толкова полезни неща.

— Какво ли ще правим, когато приключи с разчистването на градината? — с тревога се питаше госпожа Джоу и колкото и да се мъчеше, не можеше да измисли никаква друга сериозна работа, която би могла да възложи на Дан.

Но той сам си намери занимание, като с удоволствие му отделяше грижи и внимание и мина доста време, преди останалите да

разберат защо точно го прави. През това лято в Плъмфийлд бе оставен един от хубавите млади коне на господин Лари, който най-спокойно си тичаше по широките поляни на отсрещната страна на потока. Момчетата проявяваха голям интерес към красивото и буйно същество, като от време на време се спираха и го наблюдаваха как препуска в галоп отсреща, докато къдравата му опашка ритмично подскача, а красивата му глава стои изправена нагоре. Но скоро се умориха от това занимание и оставиха Принц Чарли да прави каквото си иска. С изключение на Дан, на когото гледката на коня никога не му омръзна, почти не минаваше ден, в който да не го посети и да не му пъкне едно захарче или парче хляб в устата, за да спечели благоразположението му. Чарли приемаше всичко с благодарност, смяташе го за приятел и двамата се обичаха един друг, сякаш чувстваха, че между тях имаше някаква специална, силна връзка. В която и част на широката ливада да се намираше, Чарли веднага дотичваше бързо, след като чуеше изсвирването на Дан от оградата. Момчето изпитваше неповторимо щастие, когато красивото същество свеждаше глава над рамото му и го гледаше с прекрасните си умни очи.

— Ние се разбираме без думи, нали, стари приятелю? — казваше обикновено Дан, изпълнен с гордост от проявеното доверие към него. Пазеше ревностно само за себе си това чувство и не бе разказал на никого колко близки приятели са двамата с Чарли. Когато отиваше всеки ден при него, не викаше никое от момчетата със себе си. Вземаше понякога единствено Теди.

Господин Лари идваше от време на време, за да види как се чувства Чарли, като обясняваше, че ще започне да го впряга от есента.

— Едва ли ще се наложи да го обучавам особено, изглежда ми доста спокойно животно. Някой ден ще дойда със седло и ще се опитам да го пояздя — обяви той при едно от посещенията си.

— На мен ми разрешава да му слагам юзда, но не знам дали ще стои мирен, ако вие се опитате да му поставите седло — предупреди го Дан, който не пропускаше нито една среща между Чарли и неговия стопанин.

— Е, все някак си ще го принудя да се съгласи, пък и нямам нищо против, ако малко поскача и рита в началото. С него никога не са се отнасяли по груб начин и със сигурност малко ще се поучуди, когато

го оседлаят. Но все пак се надявам, че няма да се уплаши и да направи някоя беля.

— Искан ми се да вярвам, че ще стане така — каза си Дан, след като господин Лари и професорът се отдалечиха, а Чарли се приближи към преградата, загледан след господата.

В този момент Дан бе обхванат от непреодолимо желание да опита сам да поязди животното, като не сваляше очи от лъскавата козина на широкия му гръб. Тъй като обикновено не се замисляше за опасностите, той веднага се подчини на импулса и докато нищо неподозиращият Чарли протягаше уста към предложената му ябълка, Дан бързо и тихомълком скочи върху гръба му. Не можа да остане дълго там обаче, защото бедното животно изпръхтя от изненада. В следващия миг конят вече се бе почти изправил на задните си крака, в резултат на което Дан се оказа на земята. Не се удари при падането, тъй като тревата долу бе висока и бе сравнително меко. Затова веднага скочи и се усмихна.

— Все пак успях да го направя! — щастливо извика момчето. — Ела тук, дяволе, ще опитам пак!

Но Чарли отклони поканата и Дан го остави, изпълнен с решимост в края на краищата да успее. Едно подобно предизвикателство щеше да му е наистина от полза. Следващия път взе юзда и я постави на коня, после си поигра с него, като го развеждаше насам-натам, докато животното се поумори. После Дан седна на оградата и предложи на приятеля си малко хляб, като през цялото време го наблюдаваше внимателно и търсеше подходящ момент, в който да се метне на гръба му. След няколко минути стисна здраво юздата и скочи върху коня. Чарли се опита да се отскубне, като използва стария трик, но Дан стисна юздата и успя да се задържи. Все пак имаше вече известен опит от язденето на Тоби, който също от време на време проявяваше капризи и се опитваше да хвърли ездачите си. Едновременно възмутен и учуден от неуспеха си, Чарли се повъртя малко, след което пое в луд галоп напред, при което Дан не можа да се удържи и се стовари на земята. Ако не беше от онзи род момчета, които винаги оставаха невредими при какви ли не ужасни ситуации, той със сигурност щеше да си счупи врата. Падна наистина лошо и остана да лежи на земята известно време, преди напълно да се съвземе, докато Чарли продължи да препуска през ливадата, като

поклащаше глава, сякаш искаше да изрази задоволството си, че ездачът му си е получил заслуженото. После като че се досети, че може би нещо лошо се бе случило с Дан, и тъй като беше добродушен по природа, побърза да види какво е положението. Дан го остави да го души известно време и да се чуди какво му се е случило, после отвори очи, повдигна глава и изрече с такава решителност, сякаш животното би могло да го разбере:

— Смяташ, че си ме победил? Е, уверявам те, че грешиш, старо момче! Така или иначе ще те яздя, ще видиш, че ще го направя.

Този ден не се опита повече, но много скоро реши да използва нов метод за натоварване на Чарли. Прикачи едно навито одеяло на гърба му и го пусна да препуска, да се изправя на задните си крака и да пръхти колкото си иска. След първоначалните пристъпи на протест, Чарли се примири и само след няколко дни позволи на Дан да го възседне. Само дето спираше от време на време и вдигаше глава към него, сякаш искаше да му каже: „Не разбирам защо го правиш, но предполагам, че не ми мислиш злото, затова ти позволявам тази волност“.

Дан го потупваше окуражително и го обсипваше с похвали, докато правеше по няколко обиколки всеки ден. Често се случваше и да падне по време на ездата, но независимо от това не се отказваше. Мечтаеше си да сложи седло на Чарли и в същото време не смееше да довери на никого какво бе направил. Все пак се намери един свидетел на усилията му, който каза добра дума за него и му помогна да осъществи желанието си.

— Знаете ли с какво се занимава онзи младеж напоследък? — попита Сайлъс господаря си една вечер, докато получаваше разпорежданията за следващия ден.

— Кой младеж? — попита разтревожено господин Баер в очакване на поредна неприятна новина.

— Дан, май добре се справя с жребеца, сър, готов съм да се обзаложа, че вече го язди — захили се Сайлъс.

— Откъде знаеш?

— Е, обикновено мятam по едно око на тези малки приятели, така че знам в най-общи линии с какво се занимават. Забелязах, че Дан често тръгва към пасището, а се връща целият ожулен и насинен оттам — така се досетих, че нещо важно става. Нищо не споменах пред вас,

но се изкачих в горната стая на хамбара, откъдето може да се наблюдава пасището. Видях, че Дан упорито се занимава с Чарли, въпреки че неведнъж го хвърляше на земята и го риташе като купа сено. Но на това момче май главата му е здрава, а и всичко това като че му харесваше, защото изобщо не се отказва.

— Но, Сайлърс, трябваше веднага да отидеш и да го спреш — момчето можеше направо да се пребие — извика господин Баер, като се чудеше какво ли още ще им докара до главите този пакостник.

— Може би трябваше, но честно казано, не виждах никаква реална опасност. Чарли е едно от най-добродушните същества, които съм виждал. Истината е, че обичам ездата и не можех да не се възхищавам на смелостта, с която действаше Дан. Вече съм сигурен, че си е поставил за цел да му сложи седло и да го поязди, което няма да се хареса на Чарли. Затова и реших да предупредя, предполагам, че все пак ще му разрешите да опита. Господин Лари едва ли ще има нещо против, а и Чарли е вече достатъчно голям за това.

— Ще видим — отвърна колебливо господин Баер и си тръгна, за да помисли по въпроса.

Дан веднага си призна и с гордост доказва истинността на думите на Сайлърс, като демонстрира голямото си влияние върху Чарли. Защото след понесените доста удари, след проявената любов и упоритост, той наистина бе успял в обзидването на жребца с помощта на юзда и с одеяло върху гърба. Господин Лари бе много доволен от уменията и смелостта, проявени от Дан, затова и му разреши да продължи да се занимава с Чарли. Макар че и той веднага се зае да го обучава, дълбоко убеден, че не може едно момче да бъде по-добро от него самия. Благодарение на Дан, Чарли бе вече попривикнал към седлото и юздите и след като се бе преборил с първоначалното си възмущение от това насилие, вече не бе толкова трудно да го тренира човек. След като господин Лари се занимава известно време с него, той позволи и на Дан да язди жребца, което предизвика възхищение и завист у другите момчета.

— Не е ли красавец? И вижте само колко е кротък, като агне, толкова е свикнал с мен! — гордо отбеляза Дан един ден, след като се бе смъкнал току-що от гърба на Чарли и го потупваше по врата с ръка.

— Да, и не е ли вече много по-полезно и добродушно животинче от онова диво жребче, което по цял ден препускаше по полето,

прескачаше огради и дори се опитваше да избяга от време на време? — попита госпожа Баер от стълбите, където излизаше винаги, когато видеше Дан да язди Чарли.

— Точно така е. Сигурен съм, че вече няма да избяга, дори и да не го държа за юздите. Освен това се появява на минутата, щом му

свирна. Добре съм го обучил, нали? — засмя се Дан, едновременно горд и доволен, защото независимо от усилията на стопанина му, Чарли всъщност обичаше него много повече.

— И аз също се занимавам с обзидването на едно буйно жребче и се надявам, че също ще успея, стига да проявя достатъчно търпение и упоритост — отвърна с усмивка госпожа Джоу и го изгледа така, че той веднага се досети какво има предвид.

— Няма да прехвърлим оградата и да избягаме, нали, Чарли? Ще си останем вътре, но все пак ще направим още едно хубаво препускане, приятелю — засмя се също Дан, но всъщност думите му бяха съвсем сериозни.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

ДЕН НА ОПРОЩЕНИЕ

— Побързайте, момчета, вече е три часът, а както знаете, чичо Фриц обича да сме точни — подкани ги Франц една сряда следобед, след като звънецът оповести началото на лекцията в музея. Група изглеждащи добре образовани джентълмени с книги в ръце се запътиха натам.

Томи все още бе в класната стая, наведен над чина и потънал целият в мастило. Работеше трескаво и забързано, както обикновено, тъй като малко немарливият Бангс и този път не бе готов до последната минута. Когато Франц мина покрай вратата и погледна нагоре по стълбите да не би и там да има още някой, Томи написа последната дума. Победоносно постави точката, след което изскочи без никакво бавене през прозореца, като развяваше белия лист, за да засъхне мастилото. Последва го Нан, която изглеждаше особено горда с ролото навита хартия в ръцете си, накрая вървяха Деми и Дейзи. Двамата като че знаеха някаква важна тайна, защото изглеждаха твърде загадъчно.

Музеят беше идеално подреден. През големия прозорец проникваха слънчеви лъчи, които се отразяваха по предметите вътре и хвърляха различни сенки върху пода. Господин и госпожа Баер седяха от едната страна, а от другата имаше малка масичка, върху която се поставяха листовите с лекцията, след като биваха изчитани. В средата в полукръг бяха децата, насядали на съгъваеми столчета, които после лесно се прибираха, за да не бъде тясно в сравнително малкото помещение. Тъй като изчитането на лекциите наведнъж беше невъзможно, те бяха разпределени по дни. Тази сряда главните докладчици бяха по-малките възпитаници, докато по-големите само ги слушаха внимателно и отправяха свободно забележки към тях.

— Първи са винаги дамите, така че думата има Нан — обяви господин Баер, след като бе приключено с разпъването на столовете и с настаняването на хората.

Нан зае мястото си до малката масичка и с леко хихикане в началото и доста по-сериозен тон по-нататък прочете следното есе:

СЮНГЕР

Сюнгерът, скъпи приятели, е най-полезното и най-интересното растение. Расте върху камък близо до вода и може да се каже, че в някои отношения прилича на морското водорасло. Хората отиват, обират го, изсушават го и го измиват, защото нерядко в дупчиците му живеят малки организми. Лично аз намерих една мидичка в новия си сюнгер, а също и пясък. Някои са много меки и приятни, с тях къпят бебетата. Сюнгерът има много и различни приложения. Бих искала да напомня някои от тях, като се надявам, че приятелите ми ще ги запомнят добре. Един от начините за използването на сюнгера е за миене на лицето. Лично на мен това не ми харесва, но го правя, защото искам да съм чиста. Някои категорично отказват и си остават мръсни.

На това място лекторката вдигна поглед и го задържа известно време върху Дик и Доли, които се свиха засрамено и веднага решиха, че вече ще се търкат старателно с гъбата всеки ден.

Другото приложение на сюнгера е за събуждане на хората сутрин. Бих казала, че става дума по-спе-ци-а-лно за момчетата.

След предпоследната дълга дума бе направена още една пауза, за да утихне кикотът, който се чу в залата.

Някои момчета имат навика да не стават, когато ги викат, затова Мери Ан изстиска водата от напоения

сюнгер върху лицата им. Това така ги ядосва, че те веднага скачат.

След тези думи избухна весел смях, а Емил малко сърдито отбеляза:

— Според мен доста се отклони от темата.

— Не, не си прав, трябваше да напишем за зеленчуци и животни и моето съчинение засяга и двата въпроса. Защото момчетата са животни, нали? — извика Нан и без да се смущава от възмутените крясъци „Не!“, „Не е вярно!“, които чу, най-спокойно продължи:

— Със сюнгерите се върши едно още по-интересно нещо. Лекарите поставят върху тях етер и след това ги приближават към носовете на хората, преди да им вадят зъби или при някаква друга операция. Лично аз ще върша точно това, като стана голяма — ще приспивам с етер болните, за да не чувстват болката, докато им отрязвам ръцете или краката.

— Познавам един човек, който използваше този метод за убиване на котки — извика Деми, но веднага бе скастрен от Дан, който се размърда на сгъваемия си стол и постави шапката върху лицето си.

— Моля никой да не ме прекъсва — предупреди Нан намръщено. Редът бе почти веднага възстановен и младата дама завърши експозето си по следния начин:

Лекцията ми има за цел да ви накара да си направите три извода, приятели.

Някой изпъшка, но никой не обърна внимание на тази обида.

Първият е да се грижите за чистотата на лицата си, вторият — да ставате рано, а третият — когато към устата ви приближат сюнгер, напоен с етер, дишайте дълбоко и не ритайте, така ще заспите бързо и ще могат спокойно да ви извадят зъбите.

— Нямам какво повече да добавя — обяви госпожица Нан и си седна на мястото под бурните аплодисменти на слушателите.

— Забележително съчинение; стегнато, с ясен език и доста хумор в него. Много добре, Нан. А сега Дейзи — обяви господин Баер, като се усмихна на едната млада дама и кимна към другата.

Дейзи се изчерви цялата, когато стана от мястото си, и скромно каза:

— Опасявам се, че едва ли ще харесате моето съчинение, то не е нито толкова хубаво, нито толкова смешно като това на Нан. Но просто не мога по-добре!

— Но ние винаги сме харесвали твоите лекции — насърчи я чичо Фриц, а одобрителният шепот сред момчетата сякаш имаше за цел да потвърди тази забележка. Насърчена по този начин, Дейзи изчете своето съчинение, което бе изслушано с уважение и внимание.

КОТКАТА

Котката е едно мило животно. Аз много ги обичам. Те са чисти и красиви, освен това ловят плъхове и мишки, позволяват ти да ги галиш и стават твои приятели, когато се държиш мило с тях. Котките са много умни и никога не се губят, където и да ги занесеш. Малките се наричат котенца и са толкова мили. Аз си имам две, наричат се Хус и Бус, а тяхната майка е Топаз, защото има жълти очи. Чичо ми разказа прекрасна история за един мъж, който се наричал Мохамед. Той си имал чудесна котка и тя обичала да спи върху ръкава му. Когато веднъж искал да си тръгне и котката била заспала пак там, той си отрязал ръкава, за да не я разбужда. Според мен той е бил наистина мил човек. Някои котки умеят да ловят риба.

— И аз също! — извика Теди и скочи, изпълнен с нетърпение да разкаже за уловената от него пъстърва.

— Тихо — смъмри го майка му и го накара да седне обратно на мястото си колкото може по-скоро, защото свикналата на ред Дейзи

никак не обичаше да бъде прекъсвана.

Четох за една котка, която умеела да лови много успешно риба. Опитах се да накарам и Топаз да го прави, но тя не обича водата и затова само сърдито изсъска. Затова пък обича чай и когато го приготвям в моята малка кухня, тя непрекъснато потупва чайника с лапичка, докато не й наляя. Тя е чудесна котка, с удоволствие хапва ябълков пай с кленов сироп. Повечето котки не обичат подобни неща.

— Това се казва първокласно съчинение — възкликна Нат, след като Дейзи приключи и седна, доволна от похвалата на приятеля си.

— Деми ми изглежда толкова нетърпелив, че трябва да му дадем думата веднага, иначе няма да може да издържи — каза чичо Фриц и Деми веднага с готовност се изправи.

— Моето е поема — обяви триумфално той и изчете с висок и тържествен глас първия си поетичен опит:

*Ще разкажа за пеперудата:
тя е добро същество.
Лети като дрозд, но не пее
кацнала на дърво.*

*Пеперудите спят под листо,
хранят се с мед и росица.
И са толкова добри
като малки дечица.*

*Искам да съм пеперуда
пъстра, лека и игрива,
но не желая Дан със капка
камфор да ме убива.*

Този невероятен изблик на гениалност наистина разтърси къщата. Деми бе помолен да прочете всичко отново, което бе до известна степен трудна задача, тъй като в цялата поема нямаше нито една запетая или точка, така че дъхът на малкия поет направо секваше, докато достигне до края на някои от по-дългите строфи.

— От него ще излезе истински Шекспир — весело се засмя госпожа Джоу.

— Давай сега ти, Томи. Ако върху листа ти има толкова мастило, колкото се вижда по ръцете и физиономията ти, това със сигурност ще бъде едно добро съчинение — подкани го господин Баер, след като Деми най-накрая се реши да се раздели със скъпоценната си поема, остави листата на масичката и си седна.

— Това не е съчинение, а писмо. Да ви призная, съвсем бях забравил, че днес е мой ред. Сетих се едва след часовете, но направо не знаех за какво да пиша, а и нямаше никакво време да чета. Затова реших, че няма да имате нищо против да чуете писмото, което съм написал на баба. В него се споменава и нещо за птички, затова реших, че е подходящо.

След като направи това дълго обяснение, което имаше и характер на извинение, Томи потъна в морето от мастило и започна смело да се придвижва напред, като спираше само за малко от време на време, когато се затрудняваше с разчитането на собствените си цветисти изрази.

Скъпа моя бабо,

Надявам се, че си добре. Чичо Джеймс ми изпрати едно малко джобно пистолетче. Това е един красив малък инструмент за убиване, който има следната форма (На това място Томи показва една забележителна рисунка, която приличаше на нещо подобно на сложна помпа или на вътрешната част на малък парен локомотив) — 44 са мерачите; 6 е фалшив приклад, който се прибира в А; 3 е спусъкът, а 2 е ударникът. След като се зареди, стреля с голяма сила и точност. Скоро ще ходя на лов за катерички. Вече застрелях няколко чудесни птици за музея. Гърдите им са с гъста перушина, което се хареса много на Дан. Той

веднага ги препарира и сега си стоят на дървото почти като живи, само едната е с клюмнала глава, сякаш си е пийнала. Преди няколко дни един французин дойде да поработи в имението и Ейша произнася толкова смешно името му, че просто не мога да се въздържа да не ти разкажа за това. Той се казва Жерман и в началото тя започна да му вика Джери, но тъй като ние ѝ се смеехме, промени обръщението си на Джеремиа. След последвалите нови подигравки се отказа и от този вариант и премина към господин Джърмани, а най-накрая стигна до Джеримон и това ѝ се стори съвсем прилично, така че то си и остана досега. Не ти пиша често, защото съм много зает. Но често си мисля с добро чувство за теб и искрено се надявам, че си добре, поне доколкото това е възможно, след като мен ме няма.

Твой любящ те внук

Томас Бакминстър Бангс

P. S. Ако ти попаднат пощенски марки, не забравяй за мен.

N. B. Поздрави на всички и особено на леля Алмира. Тя продължава ли да прави онзи чудесен сладкиш със сливи?

P. S. Много поздрави от госпожа Баер.

P. S. И господин Баер би го направил, ако знаеше, че ти пиша писмо.

N. B. Татко ще ми подари часовник за рождения ми ден. Това много ме радва, тъй като в момента нямам уред, който да ми показва времето, поради което често закъснявам за училище.

P. S. Надявам се скоро да се видим. Не ти ли се иска вече да се прибера при теб?

Т. Б. Б.

Тъй като всеки от постскриптумите бе посрещан с нов изблик на смях от страна на момчетата, Томи напълно се изтощи, докато стигна до шестия и последен, след което с удоволствие си седна и изтри покритото си с пот чело.

— Надявам се, че скъпата възрастна дама ще го преживее — каза тихичко господин Баер, като предполагаше, че никой няма да го чуе.

— Смятам, че не бива да обръщаме особено голямо внимание на намека, който е направен в последния постскрипtum. И без това писмото ще ѝ бъде достатъчен удар, така че едва ли ще помисли да го прибира при себе си — отвърна госпожа Джоу, като си припомни, че възрастната дама обикновено се поболяваше и лягаше на легло след всяко посещение на непокорния си внук.

— Сега аз — гордо се изпъчи Теди, който бе научил едно стихче и изгаряше от нетърпение да го каже. Докато другите четяха съчиненията си, той непрекъснато се въртеше на стола, а сега повече не можеше да бъде удържан.

— Страхувам се, че може да забрави стихотворението, ако трябва да чака още. А и без това ми бе толкова трудно, докато го запомни — каза майка му.

Теди гордо пристъпи към масичката, поклони се, а след това вдигна глава, за да огледа всички. После започна да рецитира с детския си глас, като поставяше на грешни думи ударението и говореше бързо, без да си поема дъх:

*Малката капчица вода
и длебната песъчинка
плавят могъщия окан
и плекласната земя.*

*Катките нежни думички,
изличани секи ден,
плевльщат дома в лай
и ни магат да вълвим наплед.*

След като изрече всичко това, момченцето само започна да си ръкопляска, а после изтича, за да скрие глава в полата на майка си, напълно зашеметено от успеха на своето участие и от бурните аплодисменти, които бе получил.

Дик и Доли не бяха написали нищо, на тях им бе възложено да наблюдават живота и навиците на животните и на някои насекоми, а

после да докладват онова, което бяха забелязали. На Дик това много му харесваше и той винаги имаше какво да разкаже. Затова и когато оповестиха името му, момчето веднага се изправи и като погледна с блесналите си, изпълнени с доверие очи аудиторията, започна да говори толкова сериозно, че никой и не помисли да се присмее на изкривеното му тяло, защото през него проблясваше изправената му душа.

— Специално наблюдавах водните кончета, после прочетох за тях в книгата на Дан и сега ще се опитам да ви разкажа онова, което съм запомнил. Много от тези водни кончета летят около вода, при потоците. Всички те са сини, с големи очи, а крилата им са като от дантела, много са красиви. Хванах едно такова водно конче и го разгледах внимателно, стори ми се най-красивото насекомо, което някога съм виждал. Хранят се, като ловят по-дребни от тях самите насекоми, имат едно доста странно хоботче, което се свива навътре, когато не ловуват. Тези насекоми явно обичат слънчевата светлина, защото танцуват по цял ден. Какво още бих могъл да ви кажа? Да, сетих се. Снасят яйцата си във водата, те потъват надолу, стигат до дъното и се смесват с пясък. По-късно от тези яйца се излюпват малки грозни същества. Не знам как се казват, те са кафяви, непрекъснато сменят кожата си и стават все по-големи и по-големи. Помислете си само — нужни са им цели две години, за да се превърнат в истинско водно конче! А сега следва най-интересното, слушайте внимателно, защото съм сигурен, че не знаете тази подробност. Когато вече им е дошло времето, тези грозни кафеникави същества го усещат по някакъв начин, измъкват се от водата, като използват някое растение и в миг гърбовете им се разтварят.

— Глупости, изобщо не мога да го повярвам — извика Томи, който не беше особено наблюдателно момче и наистина смяташе, че Дик си съчинява.

— То действително си отваря гърба, нали? — упорстваше Дик, като погледна с надежда към господин Баер, който му кимна утвърдително с глава и малкият лектор остана много доволен от тази подкрепа.

— Е, след това от отвора излиза водното конче, такова, каквото го знаем, застава на слънце — сякаш да събере сили за живот. Когато стане достатъчно силно, то разперва красивите си криле и полита във

въздуха и вече никога не може да се превърне в онова грозно същество. Това е всичко, което знам. Но ще продължавам да го наблюдавам, защото искам да разбера как точно става това, защото според мен е наистина прекрасно да се превърнеш в едно красиво водно конче, не смятате ли?

Дик разказа доста увлекателно своята история. А когато обясняваше за новороденото насекомо, дори разпери ръце и погледна нагоре, сякаш го виждаше и имаше желание да го последва. Нещо в изражението на лицето му подсказа на по-големите момчета, че може би един ден Дик наистина ще осъществи това свое желание и след прекараните години на безпомощност и болка най-накрая ще може да достигне щастлив слънцето, като остави бедното малко телце зад себе си, ще си намери нова и по-красива форма в един по-справедлив свят от този. Госпожа Джоу го притисна към себе си и го целуна по бледата бузка.

— Твоята история бе толкова интересна, скъпи — нежно му каза тя. — При това я беше запомнил много добре. Ще напиша на майка ти и ще ѝ разкажа за тази твоя чудесна изява.

Дик се настани върху коленете ѝ, щастливо усмихнат след тази похвала и изпълнен с твърда решимост да наблюдава много внимателно, за да хване точно момента, в който водното конче напуска предишното си грозно тяло. Така му се искаше да разбере как точно става това! Доли беше подготвил един разказ за патицата и го изложи с напевен глас, защото го бе научил наизуст, при това с голяма мъка и доста усилия.

— Дивите патици се убиват трудно. Ловците се крият и стрелят по тях, пускат също питомни патици на местата, където лесно може да се отстрелва, за да привличат дивите. Понякога ловците имат и едни дървени патици, които пускат в езерата. Дървените плуват наоколо, а дивите идват, за да ги разгледат. Те май са доста глупави, след като постъпват така. Нашите патици са питомни. Те ядат ужасно много, непрекъснато се ровят в калта и водата и търсят храна. Не се грижат за яйцата си и ги оставят да се развалят...

— Моята не го прави! — извика възмутено Томи.

— Може би, но патиците на повечето хора постъпват точно така, Сайлс ми каза. Често кокошките полагат грижи за малките патенца, но те пък не им разрешават да влизат във водата; обикновено

възникват големи кавги по този въпрос. Малките патенца, обаче, не искат и да чуят препоръките на кокошките. Аз обичам печена патица с пълнеж вътре и полята обилно с ябълков сос.

— А аз бих искал да разкажа нещо за бухала — започна Нат, който внимателно бе подготвил своето съчинение с помощта на Дан. — Бухалите имат големи глави, кръгли очи и силни лапи. Някои са сиви, други бели, срещат се понякога и черни и жълтеникави екземпляри. Перата им са много меки и стърчат на всички страни. Бухалът лети много бързо и лови прилепи, мишки, малки птички и други подобни неща. Тези птици правят гнездата си в хамбари, в дупките на дървета, а някои отнемат със сила гнездата на други птици. Жълтеникавокафявите бухали ловуват през нощта. Те ядат мишки и прилепи. Бухалите не виждат през деня, затова когато им се наложи да излязат на дневна светлина, се влачат едва-едва като слепи, докато останалите птици ги преследват и ги кълват, ей така, правят си шега с тях. Рогатият бухал е много голям, почти колкото орела. Той се храни със зайци, плъхове, змии и птици. Обикновено живее в скалите или в някои изоставени стари къщи. Тези птици издават доста специфични звуци, едни приличат на човешки вик на ужас, а други наподобяват възклицание, така те обикновено плашат хората и животните в гората през нощта. Белият бухал живее близо до морето и в местата с по-хладен климат, той прилича малко на ястреб. Съществува също така един вид бухали, които издълбават дупки, в които да живеят. Тази порода е от много дребни птици, а най-разпространени са т.нар. стайни бухали. Виждал съм един такъв, сврян в хралупата на едно дърво, прилича на малка сива котка, едното му око бе отворено, а другото — затворено. Излиза обикновено когато се свечери и обикаля наоколо, като търси прилепи. Хванах един такъв и съм ви го донесъл.

След тези думи Нат най-неочаквано измъкна от джоба на сако си едно малко птиче, което мигаше често, разперило перушината си, явно бе доста сънено и уплашено.

— Не го докосвайте, защото кой знае какво може да направи! — предупреди ги Нат и гордо го постави върху масичката. Най-напред сложи една шапка върху главата му и момчетата се разсмяха на комичния ефект; после му постави и чифт очила от хартия, които придадоха толкова умен вид на бухала, че зрителите започнаха да викат от възторг. Внезапно птицата се разяри, в резултат на което

започна яростно да кълве подадената ѝ носна кърпичка. След всичко това бухалът отлетя и кацна на боровото клонче над вратата на музея, откъдето ги съзерцаваше с такъв сънлив и едновременно надменен поглед, че момчетата доста добре се позабавляваха.

— Ти подготвил ли си нещо за нас, Джордж? — попита господин Баер, след като всички се умириха и в помещението отново стана тихо.

— Какво да ви кажа, толкова четох и учих за молците, но сега като че съм забравил почти всичко, освен че сами си правят дупки, в които живеят, и че човек може да ги улови, като ги залее с вода. Бих искал да посоча също, че те не могат да живеят, без да се хранят, при това често — обяви Кръглия Коул и си седна обратно на мястото, като в този момент много му се искаше да не бе проявил мързел, а да бе записал онова, което бе чел. Защото след последните му думи по лицата на слушателите му се появиха усмивки — всички му се присмяха при последната характеристика на молците, която бе запомнил.

— Тогава можем да приключваме за днес — започна господин Баер, но Томи веднага побърза да го прекъсне.

— Не, не свършваме. Не си ли спомняте? Трябва да дадем нещото — каза бързо той и намигна, като направи знак с ръце, за да напомни за микроскопа.

— Господи, наистина бях забравил. Имаш думата, Том — обяви господин Баер и се върна обратно на мястото си, докато всички момчета с изключение на Дан изглеждаха доста развълнувани.

Нат, Томи и Деми напуснаха помещението и бързо се върнаха с една малка червеникава кутийка, която бе плоска и издължена точно като сребърното подносче на госпожа Джоу. Носеше я Томи и придружен от Нат и Деми се приближи към нищо неподозиращия Дан, който ги гледаше така, сякаш очакваше, че ще си направят някаква шега с него. Томи си бе приготвил една мила и изискана реч по този случай, но когато настъпи решителният момент, измислените думи изчезнаха от главата му, затова и каза само с момчешка искреност:

— Ето, стари приятелю, всички ние искахме да ти подарим нещо като компенсация за случилото се неотдавна, а и за да ти покажем колко те харесваме, защото ти наистина си смело момче. Моля те да го вземеш и се надяваме, че ще ти донесе радост.

Дан бе толкова изненадан, че се изчерви почти колкото кутията и само смутено измърмори:

— Благодаря ви, момчета!

Естествено, веднага посегна да я отвори и когато видя какво има вътре, лицето му грейна от щастие и побърза да притисне към гърдите си това така дълго желано съкровище.

— Ама че изненада! — извика толкова ентусиазирано Дан, че всички бяха доволни от постигнатия ефект, макар че следващите му думи не бяха особено изискани: — Да ви призная, момчета, наистина си ви бива. Как можахте да изберете точно това, което най-много искам? Дай една лапа, Томи!

И други лапи бяха подадени и искрено стиснати, защото всички момчета се зарадваха на щастieto на Дан и се въртяха около него — едни за да му стиснат ръката, а други, за да разгледат красивия му подарък. Точно в разгара на щастливите разговори погледът на Дан се насочи към госпожа Джоу, която бе застанала отстрани и се наслаждаваше от сърце на тази гледка.

— Не, аз нямам нищо общо. Момчетата са си го решили съвсем сами — каза тя в отговор на този изпълнен с благодарност поглед, който ѝ бе отправил Дан в този щастлив за себе си момент.

Дан се усмихна и отвърна с тон, който само тя можеше да разбере:

— При всички случаи заслугата е ваша.

После се изправи, промъкна се покрай момчетата и се приближи, за да стисне първо нейната ръка, а след това и тази на добрия професор, който бе грейнал от щастие, доволен от постъпката на питомците си.

Дан изрази без думи благодарността си, само силно и развълнувано стисна тези ръце, които го бяха подкрепяли и го бяха насочвали към спокойния му и щастлив сегашен дом. И независимо, че не го каза, всички знаеха какво точно си мисли в момента.

— Ела сега и ни демонстрирай това магическо стъкло, Дан. Нека да погледнем и да видим онези тайнствени микроорганизми, както ги наричаш ти — подкани го Джак, който се чувстваше доста неудобно през цялото време и със сигурност щеше да се измъкне незабелязано, ако Емил не му бе попречил.

— Нямам нищо против да погледнете всички през него и да кажете какво виждате — отвърна Дан, доволен, че може да направи демонстрация с безценния си микроскоп.

Насочи го към един бръмбар, който случайно се намираше на масичката и Джак веднага се наведе, за да надникне през микроскопа.

— Господи, какви щипчици има това същество! Сега разбирам защо толкова ме боли, когато се опитам да го хвана.

— Ама той май ми намигна — извика Нан, която си бе провряла главата веднага след Джак, за да види и тя.

После и всеки от останалите погледна през микроскопа, като Дан насочваше вниманието им към различни подробности, които не можеха да се видят с просто око, но ясно се открояваха под чудното малко стъкло. Например кожата на собствените им пръсти изглеждаше доста странна — не равна, а на хълмчета и падини, мрежата на паяка приличаше на прекрасно избродирана коприна, а жилото на пчелата се виждаше съвсем ясно.

— Това ми прилича на приказните очила, за които се разказва в една книжка с приказки, само дето е дори още по-любопитно — възкликна Деми, напълно очарован от чудесата, които бе успял да види.

— Дан сега е истински магьосник, ще може да ви показва толкова много чудеса, които ви заобикалят, защото притежава две много важни качества — спокойствие и любов към природата. Ние живеем в един красив и изпълнен с чудеса свят, Деми, и колкото повече научавате за него, толкова по-умни и добри ще ставате. Това малко стъкълце ще ви бъде един нов учител и от него ще можете да научите толкова много полезни уроци, стига да го желаете — каза господин Баер, който много се зарадва на огромния интерес на момчетата към микроскопа.

— Може ли човек да види душата на другия, ако го наблюдава продължително с това? — попита Деми, който бе силно впечатлен от неограничените възможности на това парче стъкло.

— Не, скъпи, не е достатъчно мощно, за да достигне до душата и едва ли ще се намери такъв микроскоп, който да го направи. Човек би трябвало да живее доста дълго, докато се проясни погледът му и започне да вижда някои от невидимите чудеса на Господа. Но когато наблюдаваш прекрасните неща, които са видими с просто око или през

микроскопа, това би могло да ти помогне да разбираш по-добре онези чудни неща, които не можеш да видиш — отвърна чичо Фриц, като поглади момчето по главата.

— Е, ние двамата с Дейзи смятаме, че ако съществуват ангели, крилата им със сигурност са като тези на пеперудите — такива, каквито ги виждаме през микроскопа, само може би малко по-меки и златисти.

— Вярвайте, щом това ви харесва и пазете вашите малки крилца също толкова блестящи и красиви, само не отлитайте твърде скоро с тях от дома.

— Няма да го направя — обяви Деми.

— Довиждане, момчета, вече трябва да тръгвам. Но ви оставям на вашия нов преподавател по естествена история — каза госпожа Джоу и се отдалечи, доволна от този ден на опрощение.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА

БОГАТА РЕКОЛТА

Градините растяха много добре това лято, а през есента добрата реколта бе събрана с много радост. Джак и Нед обединиха стопанствата си и отгледаха картофи, които бяха доста подходяща култура за това място. Отгледаха дванайсет бушела^[1] заедно с най-дребните картофчета и ги продадоха на добра цена на госпожа Баер, тъй като картофите се ядяха много в тази къща. Емил и Франц отдадоха усилията си за отглеждане на царевица. Те също прибраха добра реколта, откараха царевицата на мелницата и се върнаха горди вкъщи с толкова царевично брашно, колкото бе достатъчно за приготвянето на бързи сладкиши за цялото семейство в продължение на месеци. Те не искаха пари за своята продукция, защото си даваха сметка за огромните грижи, които чичо им полага за тях.

— Ако трябва ние да се отплатим на чичо за всичко, което е направил до този момент за нас, то ще се наложи да гледаме царевица до края на дните си — каза само Франц.

Реколтата от зрял боб, която Нат отгледа, бе такава, че се ужаси при мисълта, че ще трябва сега да почиства зърната от шушулките. Едва ли щеше да се справи, но госпожа Джоу предложи един нов метод, който бе приложен доста успешно. Изсушените шушулки бяха разпръснати по пода на хамбара и Нат започна да свири с цигулката, а момчетата танцуваха и се въртяха върху тях, докато шушулките се разтваряха весело, без да е нужен много труд.

Ранният зелен боб на Томи не даде добра реколта, защото в началото на лятото имаше голямо засушаване, а той изобщо не поливаше растенията, убеден, че те могат да се справят и сами с природните условия. В резултат бедните стебълца постепенно изтъняха, пожълтяха и накрая съвсем загинаха. Така че се наложи Томи да разоре отново своя участък и да посее този път грах. Но растенията поникнаха твърде късно, а и доста птици се въртяха точно тук и ги кълвяха. Томи отново не полагаше никакви грижи за бедните

растения и цялото място обрасна в бурени и храсталаци, между които граховите стебла едва-едва се виждаха. Всичко това не успя да обезсърчи Томи, който бе решил да направи един последен благороден опит. Събра всички магарешки бодли, които успя да намери в околността и ги присади в своя участък, като се грижеше много съвестно за тях, за да ги даде на Тоби, който ужасно си падаше по тях и бе изял наоколо всички, които бе открил. Момчетата много се смяха на този доста странен продукт, който се отглеждаше в градината на Томи; но той настояваше, че е много по-благородно да се погрижи за бедния Тоби, вместо за самия себе си. Тържествено обяви, че през следващата година още от пролетта ще отдаде всичките си усилия на отглеждане на магарешки трън, а също на червеи и змии. По този начин костенурките на Деми и любимият бухал на Нат ще бъдат снабдявани с храната, която най-много обичат, а тръните ще доставят истинско удоволствие на магаренцето. Това бе така типично за непостоянния и добродушен Томи!

Деми снабдяваше баба си с марули през цялото лято, а през есента изпрати на дядо си цяла кошница с ряпа, като всяка отделна грудка бе внимателно изстъргана, така че изглеждаше като голямо бяло яйце. Баба му много обичаше салата, а един от любимите зеленчуци на дядо му бе ряпата.

В своя малък участък Дейзи не отглеждаше нищо друго, освен цветя, които цъфтяха неуморно през цялото лято, като само цветовете им се променяха. Тя бе толкова привързана към своята градина, че с удоволствие оставаше там часове наред по всяко време на деня, когато беше свободна. Наслаждаваше се на красивите си рози, маргаритки и магнолии, като полагаше за тях толкова грижи, колкото и за любимите си кукли или за приятелите си. Малки букетчета цветя от нейната градинка се изпращаха в града по най-различни случаи, а в къщата имаше и няколко вази, в които единствено тя подреждаше цветя, откъснати от нейната градина. Обичаше да разказва разни приказки и подробности за красивите си цветя. Особено интересна и любима ѝ беше приказката за трицветната теменуга, която често разказваше на децата. Според приказките на Дейзи, ако се вгледаш в цвета на омайничето, не може да не забележиш там отражението на лицето на калугер. Яркожълтите цветове на един от храстите в градината ѝ толкова приличаха на птички, които са разперили жълтите си крилца,

че човек всеки момент очакваше да ги види как се отделят от клоните и политат нагоре. Дейзи умееше също така да прави чудесни малки куклички от яркочервените и белите макове, с пищни рокли, които достигаха чак до земята, превързани през кръста, и невероятни малки шапчици на зелените главици. Защото след като се бе убедила, че феите не съществуват, Дейзи си правеше свои собствени феи и силно се привързваше към тези мили свои приятелки, които играеха твърде важна роля в живота ѝ през лятото.

Нан се интересуваше предимно от билки, затова и в градинката ѝ имаше множество полезни растения, за които се грижеше с нарастващо любопитство и внимание. През септември бе твърде заета с рязането, сушенето и съхраняването на безценната си реколта, като в същото време си записваше в една малка книжка за какво точно би могло да се използва всяко от растенията. Вече бе направила няколко експеримента и за съжаление бе допуснала и грешки, затова сега се стремеше да бъде изключително внимателна, за да не навреди на някого, вместо да му помогне.

Дик, Доли и Роб се бяха трудили може би повече от всички останали, взети заедно, всеки на своя малък участък. Първите двама отглеждаха пащърнак и моркови и непрекъснато си мечтаеха за деня, в който ще могат да измъкнат от земята безценните си зеленчуци. Дик от време на време тайничко измъкваше по някой морков, за да види дали е пораснал, след което го набутваше обратно навътре в земята, след като се бе убедил, че Сайлс е прав, като казва, че е още рано да се мисли за беритбата на тези култури.

Реколтата на Роб беше от тикви — четири по-малки и една огромна. Тя бе наистина „гигант“, както се изразяваха останалите, защото бих могла със сигурност да твърдя, че двама души можеха спокойно да седнат един до друг отгоре ѝ. Тя като че бе поела всичките полезни сокове от почвата в малката градинка, както и всичкото слънце, което я бе огрявало. Лежеше си в средата на градинката, една голяма жълта топка и всеки си представяше колко много сладкиши с тиква биха могли да излязат от нея през следващите седмици. Роби толкова се гордееше със своя гигант, че водеше всички при него да го видят, а когато започна да се застудява, вечер я покриваше с една стара покривка за легло, като я увиваше внимателно от всички страни, сякаш бе любимото му бебче. В деня, в който бе откъсната, той не

позволяваше на никой да се докосне до нея и направо щеше да си счупи гърба, докато се мъчеше да я довлече до хамбара с малката си количка, докато Дик и Доли вървяха напред и разчистваха пътеката. Майка му му обеща, че сладкишът за Деня на благодарността ще бъде направен от неговата тиква, като му намекна, че има някакъв специален план, който може да донесе много слава на гигантската тиква и нейния притежател.

Бедният Били бе посял краставици, но за нещастие при прекопаването бе изкарал семената отгоре. Тази грешка силно го натъжи, но само за десет минути, след което напълно забрави за нея и реши да засее шепа ярки копчета, които бе събирал, смятайки ги с болното си мозъче за пари. Сега реши да ги посее и умножи, за да получи много монети по четвърт долар, точно както Томи. Никой не му се месеше и той си правеше каквото си иска в своя участък, който в най-скоро имаше такъв вид, сякаш няколко земетресения бяха поразили отделните части в него. Когато дойде денят за прибиране на реколтата, той нямаше да може да покаже нищо друго, освен камъни и бурени от своята градинка, ако добрата стара Ейша не бе поставила няколко портокала по клоните на мъртвото дръвче, което бе забил по средата на участъка. Били бе доволен от своята реколта и никой дори и не помисли да развали радостта му от малкото чудо, предизвикано от състрадание към болестта му.

Кръглия Коул положи доста усилия при отглеждането на своите пъпешки, но бе толкова нетърпелив да ги опита, че не можа да се въздържа и излапа няколко още преди да са узрели. В резултат на това се почувства толкова зле, че в продължение на ден-два изобщо не бе наясно дали ще може повече да се храни. Все пак успя да се оправи, но така се бе уплашил, че не смееше да се докосне повече до пъпешите. Те израснаха много добре, защото участъкът му бе на припек и бързо започнаха да зреят. Последните и най-хубавите пъпешки все още си стояха необрани, а Кръглия Коул бе обявил, че ще ги продаде на някакъв съсед. Това доста разочарова момчетата, които се бяха надявали, че ще хапнат те от пъпешите и изразиха това свое разочарование по един ужасен начин. Когато една сутрин отиде да погледне трите си вече добре узрели пъпеша, които възнамеряваше да продаде, Кръглия Коул с ужас забеляза, че върху всеки от тях бе издълбано с едри букви „прасе“. Бе толкова разярен, че веднага изтича

при госпожа Джоу, за да ѝ се оплаче. Тя го изслуша внимателно, опита се да го успокои, а след това му каза:

— Ако искаш да отвърнеш по достоен начин на тази подигравка, мога да ти подсказам един начин, но трябва да се откажеш от пъпешите.

— Е, готов съм да го направя. Защото не бих могъл да натупам всички момчета, но с удоволствие бих направил нещо, така че да ме запомнят тези подли змии — разпалено отвърна Кръглия Коул, все още изпълнен с гняв.

Всъщност госпожа Джоу добре знаеше кой е извършил това, защото предишната вечер бе забелязала три глави, скупчени подозрително в края на канапето. А когато главите започнаха да кимат и да хихикат доволно, една жена с толкова голям опит като нея веднага се досети, че се подготвя някаква беля. Като се позамисли, се сети и за куп други доказателства — лунната нощ, странните шумове в черешовото дърво, което бе точно до прозореца на Емил, порязаният пръст на Томи. След като успя да поохлади яростта на Кръглия Коул, тя го накара да донесе надрасканите пъпеша в нейната стая, като не споменава нито дума пред който и да било от останалите. Той се съгласи, а тримата пакостници бяха твърде изненадани, че никой не разбра за шегата им. Това доста ги разочарова, а изчезването изобщо на пъпешите ги накара да се чувстват твърде неловко. Още повече че Кръглия Коул се държеше съвсем приятелски с тях, изглеждаше по-спокоен и доволен от всякога, само от време на време ги поглеждаше със съжаление, което съвсем ги объркваше.

Всичко се разбра по време на вечерята, защото точно тогава Кръглия Коул успя да им отмъсти по такъв начин, че те самите станаха за смях. След като изядоха пудинга и дойде време да се сервират плодовете, Мери Ан се появи ухилена с голям пъпеш в ръка. След нея влезе Сайлс, който също носеше пъпеш, а най-накрая бе Дан с третия. Така пред всеки от тримата пакостници бе поставен по един пъпеш, така че те ясно видяха издълбания от самите тях надпис, но вече допълнен: „С комплименти за прасето“. Всички останали също прочетоха издълбания текст и цялата маса избухна в смях, защото вече повечето от момчетата знаеха за шегата, която се бяха опитали да си направят тримата с Кръглия Коул, така че добре разбраха понататъшното развитие. Емил, Нед и Томи просто не знаеха накъде да погледнат, нито какво да кажат. Затова постъпиха доста мъдро, като

също се засмяха, разрязаха пъпешите и раздадоха по едно парче на останалите, като признаха, че Кръглия Коул този път е успял да намери чудесен начин да отвърне на злото с добро. Същото мислеха и другите момчета.

Дан нямаше свой участък, тъй като отсъстваше и го болеше кракът през по-голямата част от лятото; затова помагаше на Сайлс, когато имаше време за това. Цепеше дърва за Ейша и толкова добре се грижеше за зелената трева пред къщата, че госпожа Джоу с радост се разхождаше по равната алея и покрай чудесно подрязания жив плет в края на къщата.

Когато останалите показваха реколтата си, той се чувстваше доста нещастен, защото нямаше с какво да се похвали. Но с настъпването на есента бе толкова зает с прибирането на онова, което се раждаше в гората и което единствено той можеше да открие и оцени, че скоро забрави за предишните си притеснения. Всяка събота отиваше сам в гората, по хълмовете или из полето и винаги се връщаше натоварен с полезни неща. Защото като че той най-добре знаеше ливадата, където биха могли да се намерят най-хубавите корени от перуника, местата, където лавровото дърво е най-свежо, хралупите, в които катеричките трупат орехи и други ядки и какво ли още не. Донасяше и прекрасни клонки с жълти и червени листа, с които госпожа Джоу украсяваше стаята си.

— Вече няма защо да въздишам по красотата на есенната гора, защото Дан я донася до стаята ми — обичаше да казва госпожа Джоу, докато прикрепяше чудесните клони с жълти листа по стените и пълнеше вазите си с красиви есенни цветя и обагрени в невероятни цветове клони.

Големият таван бе изпълнен с реколтата на децата и за известно време се превръщаше в една от забележителностите на къщата. В чекмеджето на старата маса лежаха прилежно подредени семената за цветя на Дейзи, всеки вид беше увит в отделно листче и прилежно надписан. Билките на Нан бяха закачени на връзки по стените и изпълваха въздуха с приятни аромати. Томи бе поставил там една кошница със семена от магарешки бодил, които възнамеряваше да засади през следващата година, ако се запазеха дотогава. Емил бе оставил на тавана кочани с царевица за пуканки, за да се изсушат, а Деми си складираше там жълъди и разни други семенца, с които

хранеше своите домашни любимци. Но най-много място заемаше реколтата на Дан, тъй като половината от пода на тавана бе зает с орехите, които той бе донесъл. Тъй като бе преброял горите в цялата околност, а и се бе катерил по върховете на дърветата, дори и в най-големите гъсталаци, Дан бе успял да набере и други вкусни ядки — лешници, кестени и какво ли още не, които бяха старателно подредени на различни места, за да се изсушат и да са готови за зимните пиршества.

Наблизо имаше един американски орех, който Роб и Теди наричаха свой. Той бе родил доста тази година и големите орехи започнаха да падат един по един, като се криеха под сухите листа, нападали по земята, където пъргавите катерички ги откриваха побързо от малко мързеливите най-млади представители на семейство Баер. Баща им ги бе предупредил (става дума за момчетата, не за катеричките), че е много по-добре да се оберат орехите, а не да се чакат да паднат на земята, но точно в този момент нямаше кой да им помогне за брането. Всъщност работата по събирането беше лесна и Теди я вършеше с удоволствие, само дето доста бързичко се уморяваше и оставяше едва до половината напълнената си кошница за следващия ден. На следващия ден пък идваше твърде късно и междувременно подлите катерички се бяха здравата потрудили, те още от ранни зори неуморно мъкнеха орехи и пълнеха с тях хралупите си. А когато в тях вече нямаше място, складираха орехите между храстите, за да ги пренесат на някое по-сигурно място по-късно, когато имаха повече време. Момчетата доста се забавляваха с тези техни хитри ходове, а един ден Сайлъс каза:

— Да не би да сте продали орехите на катеричките?

— Не — отвърна веднага Роб, като се чудеше какво точно има предвид Сайлъс.

— Е, тогава трябва да побързате да поразгледате най-внимателно наоколо, защото иначе в най-скоро време няма да остане нито един орех.

— Но ние бихме могли да пообрулим малко клоните, преди да започнем да берем. По тях има толкова много орехи, така че ще съберем пълни кошници.

— Вече едва ли нещо е останало по клоните на дървото, а всичко от земята е напълно разчистено, можете сами да се уверите в това.

Роби веднага се затича към „техния“ орех и наистина с ужас видя, че наоколо няма почти нищо. Той побърза да извика Теди и двамата работиха упорито през целия следобед, докато катеричките стояха на оградата.

— Виж какво, Тед, трябва да наблюдаваш много внимателно и да вземаш веднага всеки орех, който падне от дървото. Защото иначе едва ли ще съберем повече от един бушел и всички ще ни се смеят.

— Тези нахални кателички няма да ги земат. Ще събилам бълзо и веднага ще ги плибелем в хамбала — отвърна решително Теди.

През нощта задуха силен вятър, който обрули стотици орехи от дървото.

— Хайде, момчета, че катеричките ще ви изпреварят — извика им сериозно госпожа Джоу на сутринта, когато дойде да ги буди. — Днес ще трябва да пореботите здравата, защото почти всички орехи са вече на земята и катеричките едва ли ще ги оставят задълго там.

— Няма да им се отдаде — извика Роби, скочи веднага от леглото, излапа набързо закуската си и се спусна да спасява собствеността си.

Теди също тръгна почти веднага след него и работи съвсем съвестно, непрекъснато отнасяше пълната кошничка и я връщаше празна. Вече бяха прибавили цял бушел към събраните през предишните дни орехи и продължаваха да ровичкат под листата, когато звънна звънецът за началото на учебните часове.

— О, татко! Разреши ми да остана навън и да продължа да събирам. Тези ужасни катерички ще ми отмъкнат орехите, ако ги оставя сега. По-късно ще си науча уроците — извика той, след като влетя в класната стая със зачервено от студения вятър и напрегнатия труд лице.

— Ако беше ставал рано и беше събирал по малко всяка сутрин, сега нямаше да ти се налага да бързаш толкова. Няколко пъти те предупреждавах, Роб, но ти не ми обръщаше внимание. Не мога да ти позволя да пренебрегваш и уроците си, както направи вече с работата си в градината. Тази година катеричките ще получат по-голямата част от реколтата, защото са я заслужили, тъй като работиха много по-старателно. Единственото, което мога да ти позволя, е да си тръгнеш един час по-рано от училище — категорично обяви господин Баер и поведе Роб към мястото му, където малкият мъж се зае съвсем

сериозно с уроците си, сякаш за да заслужи безценния час, който му бе обещан.

Човек можеше направо да полудее, след като бе принуден да си седи кротко и да наблюдава как силният вятър събаря и последните орехи от дървото, а пъргавите катерички разбойници веднага се хвърлят към тях. Те се спираха от време на време, само за да разчупят по някой орех и да го излапат буквално пред погледа му. После врътваха опашките си, сякаш искаха да му кажат: „Прибрахме орехите и ти не можеш да ни попречиш, мързеливи Роб!“. Единственото нещо, което вдъхваше сили на бедното дете да понесе всичко това, бе видът на Теди, който продължаваше упорито да работи сам. Постоянството и старанието на малчугана бяха наистина невероятни. Той се навеждаше и събираше ли събираше, тичаше насам-натам с пълната кошничка, докато накрая малките му крачета едва се влачеха. Бореше се упорито със силния вятър, с умората и с ужасните „кателици“, докато най-накрая майка му не остави работата си и не отиде да пренася кошничката вместо него, изпълнена с възхищение от този мил малчуган, който така самоотвержено се опитваше да помогне на брат си. Когато Роб бе освободен от училище, намери Теди седнал да си почине върху кошницата, напълно изтощен, но все пак изпълнен с решимост да не напуска „бойното поле“. Размахваше шапката си, за да сплашва разбойниците катерички, докато се освежаваше с една ябълка.

Роб веднага се зае за работа и цялото пространство бе разчистено за два часа, орехите вече бяха на сигурно място в хамбара, а двамата изтощени работници преливаха от гордост със своя успех. Но май не бе толкова лесно да победи човек тези хитри катерички. Защото когато Роб отиде след няколко дни да нагледа орехите си, с учудване установи, че една голяма част от тях са изчезнали. Никое от момчетата не би могло да ги отмъкне, тъй като вратата беше заключена. Гълъбите също не проявяваха интерес към тях, защото не можеха да ги ядат, а наоколо нямаше мишки и плъхове. Двамата Баер-младши доста дълго се чудеха на тази мистерия, докато Дик не каза:

— Видях на покрива една катеричка, може би тя ги е отмъкнала.

— Знаех си, че така е станало! Но няма да им простя, ще сложа капан, за да ги хвана — извика Роб, отвратен от крадливата природа на тези твари.

— Може би е по-добре да наблюдаваш къде точно ги отнасят и складираат, тогава вероятно ще мога да ти ги върна — предложи Дан, който ужасно се забавляваше с този двубой между момчетата и катеричките.

И така Роб започна внимателно да следи и забеляза как известните на всички господин и госпожа Фриски използват надвесената над хамбара ела, за да се спуснат по клоните ѝ върху покрива, след това се промъкват през един от малките отвори, с което създават сериозни тревоги на гълъбите, а не след дълго се измъкват, като всеки носи по един орех в устата си. Така натоварени, те вече не могат да използват предишния си маршрут, а внимателно се прехвърлят на долния покрив, после по стената и скачат в ъгъла, откъдето само след минута се появяват, но без товара си. Роб веднага изтича към мястото и под листата разкри цяла купчина от откраднатата си собственост, скрита първоначално тук, за да може по-късно да бъде отнесена на някое по-сигурно място.

— Ах, вие, малки дяволи! Сега пък аз ще ви измамя и няма да ви оставя и един орех дори! — извика ядосано Роб и разчисти всичко от това малко скривалище. След това премести и останалите орехи от хамбара на тавана в къщата, като предварително се увери, че няма нито един счупен прозорец, през който тези нечестни катерички биха могли да се промъкнат. Те явно усетиха, че с това битката е приключена и се оттеглиха в хралупите си. Но май не можеха нито да се примирят, нито да му простят, че все пак излезе краен победител и от време на време мятаха по някоя черупка от орех по главата му, когато минеше наблизо.

Реколтата на татко и мама Беар бе от съвсем различно естество, тя доста трудно би могла да се опише. Но те бяха наистина доволни от нея, чувстваха, че резултатите от работата им през това лято са добри и усещаха, че постепенно прибират реколта, която може да ги направи щастливи.

[1] Мярка за тегло, равна на 36 кг. — Бел.пр. ↑

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

ДЖОН БРУК

— Събуди се, Деми, скъпи! Трябваш ми.

— Защо, аз току-що си легнах, не може вече да е сутрин — промърмори Деми, с мъка откъсвайки се от съня и премигна с очи като малък бухал.

— Само десет часът е, но баща ти е болен и трябва да отидем при него. О, моят малък Джон! Моят малък беден Джон! — проплака леля Джоу и положи глава върху възглавницата с въздишка, която прогони съня от очите на Деми и изпълни сърцето му с учудване и безпокойство. Той смътно усещаше защо леля Джоу го наричаше Джон и това го караше да се чувства така, сякаш някаква тежка загуба го беше направила нещастен. Прегърна я, без да каже дума и след минута тя се успокои. Като видя разтревоженото му лице, дори го целуна нежно и каза:

— Ще отидем да му кажем „сбогом“, миличък. Нямаме време за губене, затова облечи се и бързо ела в стаята ми. Аз трябва да събудя Дейзи.

— Добре, ще дойда — отвърна малкият Деми и когато леля Джоу излезе, стана тихо, облече се като на сън и оставяйки Томи дълбоко заспал, тръгна през тихата къща. Усещаше, че нещо ново и тъжно щеше да се случи, нещо, което го отделя временно от останалите момчета и прави света да изглежда мрачен, застинал и странен, каквито бяха познатите му стаи през тази нощ. Файтон, изпратен от господин Лари, чакаше пред вратата. Скоро Дейзи беше готова и те потеглиха набързо и тихо по мрачните пътища, за да кажат „сбогом“ на татко си. Братът и сестрата се държаха за ръка през целия път до града.

Никое от момчетата с изключение на Франц и Емил не знаеше какво е станало. Голямо беше учудването и безпокойството им, когато слязоха на следващата сутрин долу, тъй като къщата изглеждаше изоставена без стопанина и стопанката си. Нямаше я веселата госпожа Джоу, застанала зад чаените чаши. Без нея закуската беше просто едно

неприятно и скучно занимание. Когато дойде време за училище, мястото на татко Баер беше празно. Те се чудиха в продължение на час какво става, чакайки някакви новини. Момчетата се надяваха, че всичко ще бъде наред с бащата на Деми, добрия Джон Брук, когото толкова много обичаха. Стана десет часа, но никой не дойде да разсее безпокойството им. На никой не му се играеше и въпреки че времето минаваше, всички стояха апатични и тъжни. Изведнъж Франц стана и заговори убедително:

— Слушайте сега, момчета! Нека да отидем на училище и да си подготвяме уроците, както бихме направили, ако чичо беше тук. Това сигурно ще го зарадва, а и денят ще минава по-бързо.

— Но кой ще види, че правим това? — попита Джак.

— Аз. Не знам повече от вас, но съм най-големият тук и ще се опитам да заместя чичо, докато се върне, ако нямате нищо против.

Нещо в сериозния и скромен начин, по който говореше Франц, направи впечатление на момчетата, защото въпреки че неговите детски очи бяха зачервени от плач за чичо Джон през дългата тъжна нощ, той изглеждаше като истински мъж, сякаш вече е започнал да разбира проблемите и грижите на живота и да ги посреща смело.

— Добре — каза Емил и седна на мястото си, като си спомни, че подчинението на висшестоящия офицер е първото задължение на моряка.

Останалите го последваха. Франц зае мястото на чичо си и се разпорежда около час. Уроците бяха научени и преговорени. Франц се справи като търпелив и добър учител. Той хитро избягваше онези теми в уроците, които не разбираше, и поддържаше реда не с думите си, а по-скоро с помощта на онзи несъзнателното внушаван ореол, който мъката му придаваше. Малките момчета четяха, когато чуха стъпки в хола. Всички погледнаха натам, за да разберат новините по лицето на влизащия господин Баер. То беше бледо и изтощено, изпълнено с нежна скръб. При тази мъка му бе трудно да намери думи, с които да отговори на Роб, който се затича към него и попита:

— Къде беше, тате?

Споменът за другия баща, който беше изоставил децата си в нощта и никога нямаше да се върне, накара господин Баер да прегърне силно сина си и за минута да зарови лицето си в гъстата коса на Роби. Емил покри лицето си с ръце, а Франц, чието момчешко лице беше

бледо от съчувствие и мъка, отиде да постави ръка на рамото на чичо си. Останалите стояха толкова тихо, че нежният шум на падащите листа се чуваше отчетливо. Роби не разбираше какво точно става, но мразеше да вижда баща си нещастен, затова повдигна наведената му глава и каза със своя детски, жизнерадостен глас:

— Не плачи, татко! Ние всички сме толкова добри, научихме си уроците без теб и Франц беше учител.

Господин Баер ги погледна, опита да се усмихне и заговори с глас, изпълнен с благодарност, което накара малките момчета да се почувстват като светци:

— Благодаря ви много, деца мои. Това беше хубав начин да ми помогнете и да ме отмените. Няма никога да забравя това. Уверявам ви.

— Франц го предложи и беше първокласен учител — каза Нат и останалите заговориха с благодарност за младия си възпитател. Господин Баер сложи Роб на пода, постави ръка върху рамото на високия си племенник и заговори с нескрито удоволствие:

— Това прави тежкия ми ден по-лесен и ме кара да вярвам във вас. Сега съм нужен в града и трябва да ви оставя за няколко часа. Мислех да ви дам ваканция, или да изпратя някои от вас вкъщи, но ако искате да останете и да продължите както сте започнали, ще се чувствам доволен и горд от моите добри момчета.

— Ние ще останем. Така предпочитаме. Франц може да ни наглежда — извикаха няколко момчета, доволни от гласуваното им доверие.

— Мама няма ли да се върне? — попита Роб, изпълнен с копнеж. За него домът без мама беше като света без слънце.

— Предполагам, че ще се върнем довечера. Милата леля Мег се нуждае от майка ти повече, отколкото ти сега.

— Да, но Тед плачеше за нея и удари сестрата, беше ужасно непослушен — отговори Роб сякаш тази новина щеше да върне майка му вкъщи.

— Къде е малкото ми момче? — попита господин Баер.

— Дан го изведе навън за да го успокои. Той е добре сега — каза Франц, като посочи прозореца, през който можеха да видят Дан, който буташе бебешката количка, и кучетата, които лудуваха около него.

— Няма да отида при него, защото това ще го разстрои отново, но кажи на Дан, че го поверявам на неговите грижи. Вие сте големи момчета и аз вярвам, че ще се справите за един ден. Франц ще ви дава указания как да подготвите уроците си, а Сайлс ще бъде тук да наглежда нещата. Довиждане до утре вечер.

— Само ми кажи за чичо Джон — извика Емил, задържайки бързания да излезе господин Баер.

— Той беше болен само няколко часа и умря така, както беше живял — в мир и покой. Ние отидохме точно навреме, за да му кажем „сбогом“. Дейзи и Деми бяха в прегръдките му, когато заспа върху гърдите на леля Мег. Стига засега. Не мога да го понеса — завърши с разтреперен глас господин Баер и излезе бързо навън, дълбоко опечален, защото в лицето на Джон Брук той беше загубил и брат, и приятел, и едва ли щеше да се намери някой, който да заеме неговото място.

Цял ден къщата беше спокойна — малките момчета играеха тихо в детската стая, останалите се чувстваха така, сякаш неделята беше дошла по средата на седмицата, и се разхождаха, седяха под върбата или сред своите домашни любимци. Всички мислеха за чичо Джон и усещаха, че нещо нежно, истинско и силно си беше отишло от техния малък свят, оставяйки чувство за загуба, което се увеличаваше всеки час. Когато се смрачи, господин и госпожа Баер се върнаха сами, тъй като Деми и Дейзи сега бяха най-добрата утеха за майка си и не можеха да я оставят. Горката госпожа Джоу изглеждаше доста разстроена и явно имаше нужда също от топлина и успокоение, защото първите й думи бяха:

— Къде е бебето ми?

— Тук съм — отговори тънко гласче, докато Дан й подаваше Теди.

Тя го прегърна силно.

— Моят Дани се гижеше за мен цял ден и бях добре.

Госпожа Джоу се обърна да благодари на момчето, но точно в този момент Дан бе с гръб към нея и изтласкваше момчетата, които се бяха събрали в стаята, за да я посрещнат.

— Излезте, тя не трябва да бъде обезпокоявана от нас сега — обясняваше им с тих глас той.

— Не, останете. Искам всички да дойдете. Елате да ме видите, момчета. Аз ви оставих съвсем сами цял ден — извика госпожа Джоу и протегна ръце към тях, при което само след миг те се събраха около нея и я придружиха до стаята ѝ. Не говориха много, но лица им бяха изключително изразителни, както и тези техни несръчни усилия да покажат своята мъка и съчувствие.

— Толкова съм изморена. Ще полегна тук и ще полюлея Теди, а вие ще ми донесете малко чай — каза тя, опитвайки се да говори весело заради тях.

Последва паническо бягство към трапезарията и подредената за вечеря маса щеше със сигурност да бъде опустошена, ако господин Баер не се беше намесил. Постигнато бе съгласие, че една група трябва да носи чая на мама Баер, а друга да изнася празната чаша. Франц получи честта да носи чашата, Емил хляба, Роб млякото. Теди настояваше да носи захарницата, която олекна с няколко бучки докато пристигне. Някои жени могат да намерят за странно в такъв момент момчета да се щурат навън и навътре, тракайки с лъжици и чинии, опитвайки се да бъдат тихи. Това обаче харесваше на госпожа Джоу, защото нейното сърце в този момент бе изпълнено с нежност. Припомняйки си колко от тях са без бащи и майки, тя преливаше от нежност към тях и се чувстваше добре, като виждаше реално потвърждение на сляпата им привързаност. Това беше храната, която ѝ беше по-нужна от дебелата филия хляб с масло, която ѝ дадоха.

— Преглътни го, лельо, знам, че това е тежък удар, но ще го преживеем по някакъв начин — със съчувствие ѝ пошепна Емил и тези думи я зарадваха повече, отколкото донесената мокра чаша, пълна с чай, който бе толкова горчив, сякаш някоя негова сълза беше паднала в него по пътя. Когато вечерята свърши, втората група помагачи дотърча, за да изнесе таблата. Дан протегна ръце, за да вземе малкия заспиващ вече Теди и ѝ каза:

— Нека аз да го сложа да спи. Ти си толкова уморена, мамо.

— Ще отидеш ли с него, миличък? — попита госпожа Джоу.

— Лазбила се — отвърна той и беше гордо отнесен от своя верен приятел.

— Толкова бих искал да мога да направя нещо — каза Нат с въздишка, докато Франц се надвесваше над канапето и докосваше нежно топлото чело на леля Джоу.

— Можеш, скъпи. Отиди и си донеси цигулката. Ще се радвам, ако изсвириш онези малки, сладки фрагменти, които чичо Теди ти изпрати последния път. Музиката ще ме успокои повече от всичко друго тази вечер.

Нат изтича за цигулката си, после застава пред вратата и свири така, както не беше го правил никога. Сега цялото му сърце като че бе потопено в музиката и то сякаш намагнетизираше пръстите му. Останалите момчета седяха тихо на стълбите, за да наблюдават да не би някой новодошъл да смути спокойствието в къщата. Франц остана дълго на поста си и горката госпожа Джоу, успокоена и пазена по този начин от своите момчета, най-накрая заспа и забрави мъката си за около час.

Изминаха два спокойни дни и на третия господин Баер дойде точно след училище с бележка в ръка, развълнуван и доволен.

— Искам да ви прочета нещо, момчета — обяви той и след като всички се наредиха около него, той прочете следното:

Скъпи братко Фриц, разбрах, че днес няма да доведеш своите момчета, защото си мислиш, че това няма да ми хареса. Моля те, направи го. Присъствието на неговите приятели ще помогне на Деми в тези толкова тежки за него часове, а и аз бих искала момчетата да чуят какво ще каже техният татко Баер за моя Джон. Сигурна съм, че това ще им се отрази добре. Ако те изпеят някой от онези прекрасни, стари химни, които си ги научил толкова добре, това ще ми хареса повече от всяка друга музика. Чувствам, че едно подобно изпълнение ще е много подходящо за случая. Моля ти се, помоли ги от мое име.

Мег

— Ще дойдете ли? — попита господин Баер момчетата, които бяха много развълнувани от учтивите думи и високите оценки на госпожа Брук за тях.

— Да — отвърнаха те като един и след един час тръгнаха, за да отдадат последна почит на Джон Брук, като присъстват на погребението му.

Малката къща изглеждаше толкова спокойна, слънчева и гостоприемна, колкото и преди десет години, когато Мег беше влязла в нея като годеница. Тогава беше началото на лятото и розите цъфтяха навсякъде, а сега беше началото на есента и мъртвите листа падаха нежно, оставяйки клоните голи. Годеницата сега беше вдовица, но лицето ѝ отново излъчваше същото красиво спокойствие и сладкото примирение на една истински набожна душа, което всъщност превръщаше присъствието ѝ в утеха за тези, които бяха дошли да я успокоят.

— О, Мег, как можеш да го понасяш по този начин? — прошепна Джоу, когато тя ги посрещна на вратата с гостоприемна усмивка. В нейното любезно поведение нямаше промяна с изключение на това, че беше още по-вежлива.

— Скъпа Джоу, любовта, която ме благославяше през тези десет щастливи години, все още ме крепи. Тя не може да умре и Джон е мой повече от всякога — прошепна Мег, а нежната вяра в очите ѝ беше толкова красива и светла, че Джоу ѝ повярва и благодари на бога за безсмъртието на любовта.

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА

ОКОЛО ОГЪНЯ

С октомврийските студове дойдоха и веселите огньовете в голямата камина. Сухите борови съчки на Деми помагаха на дъбовите цепеници на Дан да горят кралски и да издигат пламъци, боботейки в комина с весел звук. С удължаването на вечерите всички бяха доволни да се събират около огнището, да играят, да четат или да правят планове за зимата. Но най-любимото забавление беше разказването на истории и всички очакваха онова, което щяха да кажат господин и госпожа Баер, защото те винаги имаха под ръка множество весели приказки. Наистина и техните запаси понякога се изчерпваха и тогава момчетата трябваше да прибегват до своите, които невинаги бяха на ниво. Празненствата с духове бяха на мода за известно време. Веселбата се състоеше в това да загасиш лампите, да оставиш огъня да загасне и после седейки в тъмното да разкажеш най-страшната история, която знаеш. Но тъй като тази игра причиняваше най-различни страхове у момчетата; изнервяше по-малките и караше Томи да ходи насън, тя беше забранена. Момчетата започнаха да се забавляват по по-невинен начин.

Една вечер, когато малките момчета вече спяха, а големите се бяха наредили около огъня, Деми предложи нов начин за решаване на проблема.

Сграбчил ръжена, той започна да обикаля напред-назад из стаята, като викаше силно:

— Редица, редица, подредете се в редица.

Когато момчетата, смеейки се и бутайки се, се наредиха в редица, той сериозно обяви:

— Сега ще ви дам две минути, за да измислите игра.

Франц пишеше нещо, а Емил четеше „Животът на лорд Нелсон“ и не се присъединиха към веселбата, но другите мислеха усилено и когато времето изтече, бяха готови с отговор.

— Започваш ти, Том! — подкани го Деми, като леко го чукна с ръжена по главата.

— Предлагам да играем на „Слепия Бъф“.

— А ти, Джак!

— Да правим залагания. Имаме и центове за тази цел.

— Чичо не ни позволява да играем на пари. Дан, ти какво предлагаш?

— Да направим битка между римляни и гърци.

— Кръглия Коул?

— Да печем ябълки, да пукаме пуканки и да чупим ядки.

— Добре! Добре! Тази идея си я бива! — извикаха неколцина и след гласуване предложението на Кръглия Коул бе прието.

Някои отидоха до килера за ябълки, други за ядки, а останалите подготвиха приготвянето на пуканки.

— Не е ли най-добре да извикаме и момичетата, а? — попита Деми във внезапен изблик на вежливост.

— Дейзи бели лешници много добре — добави Нат, който искаше и неговата малка приятелка да участва в забавата.

— Нан прави чудесни пуканки, трябва да я викнем — обади се и Томи.

— Доведете своите любими тогава, ние нямаме нищо против — каза Джак и се засмя.

— Нан е моята любима и аз ще се ожения за нея след около година, затова никой да не е посмял да ми се присмива — обяви Томи решително. Той и Нан вече бяха определили своето бъдеще по детски — щяха да живеят в клоните на плачещата върба, да спускат от гнезденцето си една кошница, вързана с въже, в която да им слагат храна, и да правят други такива очарователно невъзможни неща.

Деми беше съгласен с идеята на Бангс, който го хвана за ръка и тръгна с него да извикат момичетата. Нан и Дейзи шиеха с леля Джоу пелени за новото бебе на госпожа Корни.

— Извинявайте, госпожо, може ли да ни заемете момичетата за малко? Ще бъдем внимателни с тях — каза Томи, намигайки с око, за да им подсказе за ябълките, щракайки с пръсти, за да ги информира за пуканките и тракайки със зъби, за да покаже, че ще трошат лешници.

Момичетата веднага разбраха тази на пръв поглед доста странна пантомима. Те свалиха напръстниците още преди леля Джоу да разбере

дали Томи не е получил никакви странни тикове, или подготвяше някоя от своите нетрадиционни пакости. Деми уточни за какво става дума и след като получи разрешение, момчетата тръгнаха.

— Няма да говориш с Джак — каза Томи на Нан, когато отидоха в трапезарията, за да вземат вилица, с която да набучат ябълките.

— Но защо?

— Той ми се присмива и затова не искам да имаш нищо общо с него.

— Няма, ако искам — каза Нан, като по този начин начаса разсея надеждите за господство на нейния любим над нея.

— Тогава повече няма да си моя любима.

— Не ме интересува.

— Но защо, Нан? Аз си мислех, че се гордееш с мен — започна Томи и гласът му беше пълен с укор.

— Ако се притесняваш, че Джак ти се присмива, изобщо не ме интересува.

— Тогава можеш да си вземеш стария пръстен. Няма да го нося повече — обяви Томи и свали конския кичур, знак за симпатия, даден му в замяна на един друг пръстен, направен от клещите на омар.

— Ще го дам на Нед — беше нейният жесток отговор. Нед обичаше госпожица Празноглавка и ѝ беше подарил игли, кутийки и макари, които биха били достатъчни за цяло домакинство.

— Светкавици и костенурки — извика Томи и като пусна ръката на Нан, се оттегли дълбоко възмутен, оставяйки я да го следва с вилицата в ръка. Този пренебрежителен жест бе наказан от палавата Нан, която изтича след него и се опита така яростно да го убодне с вилицата.

Огнището беше пометено и розовите ябълки бяха сложени да се пекат. След това поставиха лопата да се нагрее и изсипаха царевичните зърна върху нея. Те веднага започнаха весело да подскачат, докато се получиха пуканките. Дан счупи и изпече от своите най-добри лешници и всички се смееха и бърбореха, докато дъждът удряше яростно по прозорците и вятърът се въртеше на вихрушка около къщата.

— Защо ли Били е като тази гнила ядка? — попита Емил, който често се въодушевяваше от лоши гатанки.

— Защото е счупен — отговори Нед.

— Това не е честно. Не трябва да се смеете на Били, защото той не може да ви отговори — извика Дан, чупейки една ядка.

— Към кое семейство насекоми принадлежи Блейк? — попита умиротворителят Франц, като видя, че Емил се е засрашил, а Дан се е намръщил.

— Комари — отговори Джак.

— Защо Дейзи прилича на пчела? — извика Нат, който се беше замислил за няколко минути.

— Защото е кралицата на кошера — предположи Дан.

— Не.

— Защото е сладка.

— Пчелите не са сладки.

— Предавам се.

— Защото прави сладки неща, винаги е заета и обича цветята — каза Нат, продължавайки с момчешките си комплименти, докато Дейзи се изчерви като румена детелина.

— Защо Нан е като стършел? — добави Томи, като гледаше все още намръщено към нея. И преди още някой друг да има време да изкаже предположението си по този въпрос, продължи: — Защото не е сладка, вдига много шум за нищо и жили като зла жена.

— Томи е бесен и аз съм доволен — извика Нед, точно когато Нан тръсна глава и бързо запита:

— На какво от шкафа за порцелан прилича Том?

— На пиперницата — отвърна веднага Нед, като подаде на Нан една ядка и се засмя подигравателно, което подразни Томи и го накара да почувства, че иска да подскочи като горещ орех и да удари някой.

След като видя, че закачките стават все по-язвителни и по-язвителни и биха могли да разстроят съвсем компанията, Франц реши да се включи в разговора:

— Нека да приемем като закон, че който първи влезе в стаята, трябва да разкаже някаква история. Независимо кой е той, ще бъде длъжен да се подчини. Сигурно ще бъде много весело да видим кой първи ще дойде.

Останалите се съгласиха и не се наложи да чакат дълго. В хола се чуха тежки стъпки и Сайлс се появи с ръце пълни с дърва. Той беше поздравен от всеобщ силен вик и изумен чу в каква игра бе попаднал.

— О, аз не мога да разкажа история — каза той, докато оставяше товара си и се приготвяше да напусне стаята. Но момчетата го наобиколиха и го накараха да седне. Те го държаха, смееха се и искаха своята история, докато добродушният гигант най-накрая се съгласи.

— Не знам никакви истории, освен една, която се отнася за един кон — каза той, силно поласкан от приема, който получи.

— Разкажи я! Разкажи я! — крещяха момчетата.

— Добре — започна Сайлъс, като облегна стола си на стената и пъхна палците си в ръкавите на палтото си. — Присъединих се към кавалерийския полк през войната и видях доста битки. Моят кон Майор беше първокласно животно и аз се гордеех с него, сякаш бе човешко същество. Той беше малко необуздан, но имаше добър характер и много го обичах. По време на първата ни битка ми даде урок, който никога няма да забравя и сега ще ви разкажа какво се случи. Няма смисъл да ви описвам шума и хаоса на битката, млади приятели, тъй като нямам думи за това. Мога обаче да се закълна, че бях толкова объркан, че не знаех какво да правя. Получихме заповед и тръгнахме напред, нямахме право дори да спираме, за да вдигнем онези, които падаха в схватката. Бях прострелян в ръката и паднах от седлото. Не помня какво стана после, но се оказа, че съм останал назад заедно с няколко други войници, ранени или загинали. Останалите продължаваха напред, както вече ви казах. И ето, аз станах и се огледах за моя Майор, чувствайки, че ще го намеря. Не го видях никъде и тръгнах обратно към лагера, когато чух цвилене. Огледах се и видях Майор спрял за мен далеч напред. Той също се оглеждаше, сякаш искаше да разбере защо съм изостанал. Аз свирнах и той дойде при мен, както го бях научил. Възседнах го, доколкото можех с моята кървяща лява ръка и имах намерение да тръгна към лагера. Още повече че в този миг се чувствах слаб и безпомощен като жена — това често се случва с хората при първата им битка. Но знаете ли какво стана? Майор се оказа по-смелия от двамата и не искаше да направи нито крачка. Той танцуваше и пръхтеше, държеше се така, сякаш миризмата на барут и шумът го бяха почти подлудили. Направих всичко възможно, но той не се предаваше и затова аз се предадох. И какво мислите направи той? Обърна се и препусна като ураган точно в центъра на битката.

— Браво на него! — извика Дан развълнувано, докато другите бяха толкова потънали в разказа, че забравиха за ябълките и ядките.

— Искях да умра, за да не се срамувам след това от себе си — продължи Сайлъс. — Бях побеснял като стършел и забравих за раната си. Просто вилнеех наоколо, докато един снаряд падна между нас и уби много войници. Не знам после какво е станало, но когато се свестих, битката вече беше свършила и аз видях, че лежа до една стена с бедния Майор, който също беше ранен. Моят крак беше счупен, имах куршум в рамото, но той, горкичкият приятел, беше разкъсан от парче снаряд.

— О, Сайлъс! Ти какво направи? — извика Нан и се притисна към него, с лице пълно със съчувствие и интерес.

— Довлачих се по-близо и се опитах да спра кръвотечението с парцалите, които можах да откъсна с една ръка. Но нищо не стана и той лежеше, цвилейки от ужасната болка, гледайки ме с големите си обичливи очи, докато почувствах, че повече не мога да понасям целия този ужас. Помогнах му, колкото можах и когато стана много горещо и той изплезил език, аз се опитах да се добера до едно отдалечено поточе. Не можах, защото ми беше зле и се отказах. Тогава започнах да му вея с шапката си. Сега слушайте внимателно това, което ще ви кажа и го запомнете добре. Един нещастен приятел в сиво лежеше недалеч от нас, прострелян в гърдите и отпадна бързо. Аз му предложих моята носна кърпичка, за да пази лицето си от слънцето и той ми благодари любезно. В такива моменти хората не спират да мислят към коя страна принадлежат, но все пак си помагат. Когато видях, че плача и се опитвам да облекча болката на Майор, той погледна нагоре с пребледняло от болката лице и каза:

— Имам вода в манерката, вземи я, тя не ми трябва.

С мъка ми я подхвърли. Аз нямаше да я взема, ако няхах едно шишенце с бренди в джоба, което му дадох да изпие. То му подейства добре и аз почувствах огромно облекчение, сякаш аз го бях изпил. Изненадващо е колко хубави могат да бъдат малките неща, които хората правят понякога — замислено отбеляза Сайлъс и замълча, сякаш отново чувства удоволствието от този момент, когато той и неговият враг бяха забравили враждата си и си бяха помогнали като братя.

— Разкажи за Майор — извикаха момчетата, развълнувани от станалото.

— Аз изсипах водата върху пресъхналия му език и ако някога някое нямо същество е изглеждало благодарно, то това беше тогава. Но това не помогна особено, защото смъртоносната рана продължаваше да го измъчва, и накрая не можах да издържа. Беше трудно, но аз го направих от съжаление и знам, че той ми прости.

— Какво направи? — попита Емил, когато Сайлърс млъкна и въздъхна тежко, седеше неподвижно с толкова тъжно изражение на лицето, което накара Дейзи да застане до него и да сложи ръка на коляното му.

— Застрелях го — успя да каже най-накрая той.

Всички се натъжиха, когато Сайлърс изрече това, защото за тях Майор беше герой и неговият трагичен край предизвика съжаление у тях.

— Да, застрелях го и сложих край на мъките му. Потупах го по гърба и му казах „сбогом“. После сложих главата му внимателно в тревата, погледнах за последен път обичливите му очи и го застрелях. Той помръдна едва-едва и когато застина неподвижен, без да пръхти повече от болка, аз бях доволен и същевременно тъжен. Не знам дали трябва да ме е срам от това, но после го прегърнах като едно голямо бебе. Не знаех, че съм бил такъв глупак — каза Сайлърс и прекара ръкав през очите си, разстроен от плача на Дейзи и от спомена за верния Майор.

Никой не говори около минута, защото момчетата почувстваха патетиката на тази история толкова бързо, колкото и нежната и чувствителна Дейзи, въпреки че успяха да се въздържат и не се разплакаха като нея.

— Бих искал да имам кон като този — каза Дан полугласно.

— Онзи войник, от противниковата армия, също ли умря? — попита Нан развълнувано.

— Не веднага. Лежахме там цял ден и през нощта дойдоха няколко от нашите хора да търсят липсващите. Те искаха да ме вземат първи, но аз прецених, че мога да изчакам и ги накарах да вземат първо него. Той имаше сила само да стисне ръката ми и да каже: „Благодаря ти, приятелю!“. Това бяха последните му думи, тъй като умря един час след като го докараха в лечебницата.

— Сигурно много си се радвал, че си бил добър с него! — каза Деми, който беше дълбоко впечатлен от историята.

— Да, така е. Аз се чувствах доволен, като си мислих за това, докато лежах сам няколко часа с глава върху врата на Майор и гледах как луната изгрява. Искях да погребя бедното животно, но това беше невъзможно. Затова отрязах малко от неговата грива и я пазя оттогава. Искате ли да я видите?

— Разбира се — каза Дейзи, бършейки сълзите си.

Сайлс извади старото джобно тефтерче и извади отвътре кафява хартия. В нея имаше груб кичур бяла конска грива. Децата гледаха смълчани това доказателство за любовта на Сайлс към неговия добър кон Майор.

— Това е хубава история и много ми хареса, въпреки че ме разплака. Благодаря ти много, Сай — каза Дейзи и помогна на Сайлс да завие и прибере обратно реликвата си. През това време Нан сипа пълна шепа пуканки в джоба му, а момчетата бурно изказваха мнението си за историята, в която по тяхно дълбоко убеждение имаше двама герои.

Сайлс си тръгна доволен от реакцията на децата, а малките конспиратори започнаха да обсъждат историята, докато чакаха следващата си жертва. Това беше госпожа Джоу, която дойде да вземе мярка на Нан за новата ѝ престилка. Те я оставиха да влезе и после се скупчиха около нея, казаха ѝ за новия закон и поискаха да чуят нейния разказ. Госпожа Джоу много се изненада на този нов капан, но все пак се съгласи веднага. Звънът на щастливите гласове, който идваше от всекидневната, я беше накарал да се присъедини към тях и да забрави сериозните си мисли за сестра си Мег.

— Аз ли съм първата мишка, която хванахте, вие лукави котараци в чизми? — попита тя като седна на стола, заредена с лакомства и заобиколена от група радостни слушатели.

Те ѝ казаха за Сайлс и за неговия принос, след което тя се плесна по челото, изпълнена с разочарование, защото не можеше да се сети за някоя неразказвана вече история.

— Каква тема бихте предпочели сега? — попита ги тя.

— За момчета — беше единодушният отговор.

— Да е също така весела — допълни Дейзи.

— Може да е свързана и с хубаво ядене — не се стърпя да добави Кръглия Коул.

— Това ми напомня за една история, написана от някаква стара дама преди години. Аз много се гордеех с нея и съм сигурна, че ще ви хареса, защото в нея има момчета и хубаво ядене.

— Как се казва? — попита Деми.

— „Заподозряното момче“.

Нат вдигна глава от ядките и госпожа Джоу му се усмихна, досещайки се какво си мисли.

— Госпожа Крейн държеше училище за момчета в малък, тих град. Училището беше наистина добро — от старомодните. Шест момчета живееха в нейната къща и още пет или повече идваха от града. Сред тези, които пътуваха всеки ден, имаше едно момче на име Луис Уайт. Той не беше лош, по-скоро бе плах, но понякога лъжеше. Един ден някакъв съсед донесъл кошница с цариградско грозде. Добрата госпожа Крейн, която обичаше да изненадва момчетата си, се захванала за работа и направила дузина малки вкусни сладкиши.

— Бих искал да опитам тези сладкиши от цариградско грозде. Чудя се дали ги е направила, както аз правя тези от малини — обади се Дейзи, чийто интерес към готвенето напоследък отново се бе развил.

— Ш-ш-т — смъмри я Нат, след което побърза да ѝ запуши устата с една голяма пуканка. Той се заинтересува много от тази история, която според него започваше добре.

— Когато сладкишите били готови, госпожа Крейн ги сложила в килера, защото искала да изненада момчетата по време на чая. И ето че решителният момент настъпил, тя отишла да вземе сладкишите, но се върнала доста разтревожена, защото какво мислите станало?

— Някой ги е откраднал — извика Нед.

— Не, те си били на мястото, но някой бил взел всичкото цариградско грозде, като повдигнал горния пласт на сладкишите.

— Какъв подъл трик — каза Нан и погледна Томи, сякаш за да внуши, че и той би направил същото.

— Когато тя разказала на момчетата какво е станало и им показала малките нещастни сладкиши с откраднатите плодове, всички много се натъжили и разочаровали. Помислили и заявили, че не знаят нищо по случая.

— Може би плъховете са го направили — предположил Луис, който бил сред най-енергично отричащите да имат нещо общо с това.

— Никой плъх не би могъл да разтвори сладкиша и да вземе плодовете. Това е дело на човешки ръце — твърдо заявила госпожа Крейн, която се тревожела много повече за изречената от някое от момчетата лъжа, отколкото за изгубения пълнеж. И така те вечеряли и всички си легнали, но през нощта госпожа Крейн чула стенания, отишла да види какво става и намерила Луис превит на две от ужасни болки. Явно той бил погълнал нещо, което не му понасяло и бил толкова зле, че госпожа Крейн искала да извика доктор.

— От цариградското грозде е — признал си тогава Луис, тъй като мисълта за доктор много го изплашила. — Аз го изядох и сега трябва да си призная, поне да се спася от тази лъжа, преди да умра...

— Ако е само това, ще ти дам сироп и ще ти мине — успокоила го госпожа Крейн.

Луис взел лекарството и наистина до сутринта се оправил.

— О, не казвайте на момчетата, те така ще ми се смеят — помолил той. Добрата госпожа Крейн обещала да не казва, но едно момиче на име Сали разказала историята и горкият Луис дълго време не могъл да се избави от подигравките им. Неговите приятели го наричали Цариградското грозде и непрекъснато го питали за цената на сладкишите.

— Така му се пада — каза Емил.

— Измамата винаги се разкрива — добави с типичния си назидателен тон Деми.

— Не сте прави, невинаги е така — обади се Джак, който с подчертано внимание се грижеше за ябълките, така че да стои с гръб към другите, за да не видят червенината, която бе обляла лицето му.

— Това ли е всичко? — попита Деми.

— Не, това е само първата част. Втората е много по-интересна. Известно време след това един амбулантен търговец дошъл да покаже своята стока на момчетата. Някои от тях си купили джобни гребенчета, ножчета и други джунджурии от този сорт. Сред тях имало и едно ножче с бяла дръжка, който Луис много искал, но вече бил изхарчил джобните си пари и никой нямал да му даде назаем. Той подържал ножчето в ръката си и му се полюбувал, докато мъжът си пакетираше стоката, а после с нежелание го оставил и търговецът си тръгнал. На

другия ден той се върнал и обявил, че не е могъл да намери ножчето и мисли, че го е оставил в къщата. Ножът бил много хубав, с перлена дръжка и той не можел да си позволи да го загуби. Всички се спогледали и заявили, че не знаят нищо.

— Този млад господин го държа последен и много го хареса. Напълно ли си сигурен, че го върна обратно? — обърнал се търговецът към Луис, който много се разтревожил от загубата и постоянно повтарял, че го е върнал. Неговото отричане било безполезно, защото всички били сигурни, че той го е взел. След бурен скандал госпожа Крейн платила за него и търговецът си тръгнал доволен.

— Луис ли го е откраднал? — извика Нат развълнувано.

— Ще видите. Сега горкият Луис трябвало да понася нови насмешки и подигравки, защото всички му викали: „Дай ми ножа си назаем, Цариградско грозде“, както и разни други неща от този сорт. Накрая Луис се натъжил толкова, че искал да го изпратят вкъщи. Госпожа Крейн направила всичко възможно да накара момчетата да мълчат, но това не било по силите ѝ, защото не можела да бъде с тях през цялото време. Обикновено точно това е най-трудно с децата — да ги научиш да не нападат някой, който е в затруднено положение.

— Знам това — каза Дан.

— Аз също — добави Нат тихо.

Джак не каза нищо, но се съгласи мълчаливо, защото знаеше, че по-големите момчета го презират, но не го закачат точно поради тази причина.

— Продължавай за горкия Луис, лельо Джоу. Аз не вярвам той да е взел ножа, но все пак искам да съм сигурна — каза Дейзи, дълбоко развълнувана.

— И така, седмиците минавали, но случаят не бил разрешен. Момчетата избягвали Луис и горкото момче почти се разболяло заради проблема, който се стоварил върху него. Той решил никога повече да не лъже и толкова се старал, че госпожа Крейн накрая решила, че наистина не е взел ножа и започнала да му помага. Два месеца след своята визита амбулантният търговец отново се появил и първото нещо, което казал, било:

— Знаете ли, госпожо, най-накрая съвсем случайно намерих онзи нож. Той се бил мушнал в подплатата на моята чанта и изпадна на

другия ден, когато слагах нова стока. Исках да ви се обадя, защото вие платихте за него и може би бихте искали да си го получите.

Момчетата се били събрали наоколо и много се засрамили при тези думи. Всички помолили от все сърце Луис да им прости и той не могъл да им откаже. Госпожа Крейн му дала ножа и той го пазил дълги години, за да му напомня за грешката, която му причинила толкова проблеми.

— Чудя се защо нещата, които ядеш тайно, ти причиняват главоболия, а тези, които ядеш от масата — не — замислено отбеляза Кръглия Коул.

— Може би защото съвестта ти оказва някакво влияние върху стомаха ти — отвърна с усмивка госпожа Джоу.

— Защо не ни разкажеш някоя друга също толкова интересна история, колкото и тази — помоли Нат, след като смехът утихна.

Преди госпожа Джоу да успее да измисли някакво извинение, за да може да откаже на момчетата, в стаята влезе Роб, като влачеше след себе си одеялото си, и каза на майка си със сладко изражение на лицето:

— Чух голям шум и си помислих, че нещо интересно става тук. Затова реших да дойда да проверя.

— Мислиш ли, че ще те забравя, непослушно момче? — каза майка му, опитвайки се да изглежда строга.

— Не, но си помислих, че ще се почувстваш по-добре, ако ме видиш тук — отговори бързо малкият немирник.

— Предпочитам да те видя в леглото, затова марш обратно в стаята, Робин.

— Всеки, който влезе в стаята, трябва да разкаже история, но ти не можеш, затова по-добре бягай бързо — подкани го Емил.

— Разбира се, че мога. Аз разказвам на Теди най-различни — за мечки, за мухи, които говорят, за луни — запротестира Роб, решен да остане на всяка цена.

— Разкажи една бързо и после изчезвай — разпореди строго Дан.

— Добре ще разкажа. Нека помисля една минута — каза Роб и седна в скута на майка си, която му се скара:

— Това е семейна черта — да ставаш от леглото, когато не е позволено. Деми също го правеше, аз също. Мег си мислеше, че

къщата гори и ме пращаше да проверя.

— Измислих — каза Роб, развълнуван и доволен, че е останал в тази забавна компания.

Всички насочиха към него лица, изпълнени с очакване. Роб се настани удобно върху коляното на майка си, загърна се с одеялото и разказа една кратка, но трагична история. Той говореше с голям ентузиазъм, което придаваше доста комичен оттенък на всичко, което казваше.

— Имало едно време една жена, която имала милиони деца и едно малко красиво момченце. Тя се качила горе и му казала да не излиза на двора, но той слязъл, паднал в кладенеца и се удавил.

— Това ли е всичко? — попита Франц, когато Роб спря, за да си поеме дъх след това вълнуващо начало.

— Не, има още малко — отвърна Роб и потърка очи, сякаш търсеше вдъхновение.

— Какво направила жената? — попита майка му, за да му помогне.

— О, тя го извадила, увила го във вестник и го сложила да съхне, за да може да го посее отново.

Всички избухнаха в бурен смях, радвайки се на този неочакван завършек, а госпожа Джоу потупа къдравата глава и каза:

— Синко, ти си наследил таланта на майка си да разказваш истории. Отиди там, където славата те чака.

— Сега мога да остана, нали? Не беше ли добра историята? — извика Роб дълбоко развълнуван от големия си успех.

— Можеш да останеш, докато изядеш тези дванайсет пуканки — каза майка му, която си мислеше, че те ще изчезнат още на първата хапка.

Но Роб беше едно хитро малко момче и ядеше пуканките една по една, съвсем бавно, наслаждавайки се на победата си.

— Не е ли по-добре да разкажеш друга история, докато го чакаш? — предложи Деми, като си мислеше, че времето не трябва да се губи.

— Аз наистина не знам друго, освен една история за кутия за дърва — каза госпожа Джоу, след като установи, че на Роб му остават още седем пуканки.

— Има ли момче в нея?

— Тя цялата е за едно момче.
— А истинска ли е? — попита Деми.
— Напълно.
— Идеално! Разкажи ни я, моля ти се.

— Джеймс Сноу живеел заедно с майка си в малка къща в Ню Хемпшир. Те били бедни и Джеймс трябвало да работи, за да помага на своята майка. Той обичал книгите почти толкова, колкото мразел работата, така че му се искало да седи и да учи по цял ден.

— Как е могъл! Аз мразя книгите и обичам работата — обади се Дан.

— Хората по света са най-различни — работниците и учените са еднакво важни и затова има място за всички. Но аз мисля, че работниците трябва също да учат, а учените да разбират малко от работа, когато се наложи — отговори госпожа Джоу и погледна укорително към Дан и Деми.

— Аз съм сигурен, че работя, при това не малко — каза Деми и гордо показва три малки мазолчета на дланта си.

— А пък аз съм сигурен, че уча — добави Дан, като посочи с поглед черната дъска с подредените фигури върху нея.

— Слушайте сега какво направил Джеймс. Той нямал намерение да се проявява като егоист, но неговата майка се гордеела с него и го оставила да прави онова, което предпочита. Работела сама, за да може той да има време да чете. Една есен Джеймс решил да тръгне на училище и отишъл при свещеника да види дали не може да му помогне с книги и дрехи. Свещеникът вече знаел някои неща за момчето и не искал да му помогне. Той смятал, че момче, което пренебрегва майка си и я оставя да му робува, няма да се представи добре и в училище. Но добрият човек се заинтересувал повече, когато видял колко е нетърпелив Джеймс и понеже бил по-скоро странен човек, направил на момчето едно предложение, за да види колко е искрен:

— Ще ти дам книги и дрехи при едно условие, Джеймс.

— Какво е то, сър? — попитало момчето и лицето му светнало изведнъж.

— Трябва сам да поддържаш кутията за дърва на майка ти пълна през зимата. Ако се провалиш, край на училището.

Джеймс се засмял на лесното условие и веднага се съгласил, сигурен в успеха си. Започнал училище и в началото се справял лесно

със задачата си, тъй като било есен и навсякъде имало съчки и сухи листа и клони. Той излизал сутрин и вечер се връщал с пълна кошница. А тъй като майка му била пестелива, задачата му не била трудна. Но настъпил ноември, дошъл студът и дървата се свършвали бързо. Майка му купила дърва със свои спестявания, но те бързо се стопявали и не било останало почти нищо от тях, докато най-накрая Джеймс се сетил, че всъщност това е негово задължение. Госпожа Сноу била немошна и скована от ревматизъм, така че не можела да работи както преди, затова Джеймс трябвало да остави книгите и да реши как да се излезе от това положение. Било му трудно, тъй като всичко в училище вървяло добре. Момчето се интересувало толкова много от уроците си, че спирало да чете единствено когато се хранело и спяло. Но той помнел условието на свещеника и въпреки нежеланието си започнал да изкарва пари в свободното си време. Джеймс правил какво ли не — гледал кравата на съседа, изпълнявал поръчки, помагал да се чисти и затопля църквата в неделя и по този начин изкарвал достатъчно пари, за да купува дърва в малки количества. Но това била трудна работа — дните били къси и студени, ценното време все не достигало, а скъпите книги били толкова завладяващи, че му било много трудно да се откъсва от тях заради глупави задължения, които никога не свършвали. Свещеникът го наблюдавал внимателно и като видял, че все пак полага усилия да се грижи за майка си, му помагал тайно. Често го срещал да кара шейна с дървета от гората, където работели дърварите. Като вървяло до каруцата, теглена бавно от вола, момчето четяло и учело, защото му се искало да използва всяка минута.

— Момчето заслужава да му се помогне. Този урок ще му се отрази добре и когато го научи, ще му дам един по-лесен — мислел си свещеникът. Но ето че на Коледа пред вратата на малката къща бил оставен голям товар с дърва, придружен с нов трион и късче хартия, на което пишело: „Помогни си сам, за да ти помогне и Господ“.

Бедният Джеймс не очаквал никакъв подарък, но когато се събудил, намерил чифт ръкавици, които майка му била изплела с болните си пръсти. Този подарък много го зарадвал. Почувствал се обаче още по-щастлив, когато майка му го погледнала нежно и го нарекла „добър син“. Опитвайки се да я стопли, той бе стоплил и собственото си сърце. Пълненето на кутията за дърва през всичките тези месеци го бе научило как да изпълнява съвестно задълженията си.

Бе започнал да разбира всичко това, осъзнаваше, че има нещо по-важно от книгите и несъзнателно бе изучавал уроците, който Господ му бе давал, наред с онези, които му бе преподавал учителят.

Когато видял голямата купчина с дърва на вратата и прочел бележката, Джеймс разбрал кой ги е пратил и се досетил за плана на свещеника. Благодарил му и се захванал за работа. Другите момчета се веселили цял ден, но най-щастлив в града бил Джеймс със своите нови ръкавици. Той си подсвирквал, щастлив като славей, докато пълнел кутията за дърва на майка си.

— Великолепно! — извика Дан, който харесваше простите истории повече и от най-хубавата приказка. — Харесва ми това момче.

— Мога да сека дърва за теб, лельо Джоу — предложи Деми, който откриваше в тази история все повече и повече смисъл, защото му напомняше, че и той има задължение в изкарването на пари за майка си.

— Разкажи някоя история за непослушно момче. Тях ги харесвам най-много — намеси се Нан.

— По-добре разкажи за гадното мърморене на някое момиче — обади се Томи, чиято вечер беше развалена от нелюбезността на Нан. Заради нея ябълката му се струваше горчива, пуканките му бяха безвкусни, ядките като че се чупеха трудно, а когато вдигнеш очи и видеше как Нан и Нед седяха един до друг на една пейка, имаше чувството, че животът е просто едно тежко бреме.

Но нямаше повече истории, защото в този момент се разбра, че Роб е дълбоко заспал, стискайки последната пуканка в ръката си. Майка му го вдигна, както си беше увит в завивките си, и го занесе да спи, без да се страхува, че ще се появи отново.

— Сега нека видим кой ще бъде следващият, който ще влезе — каза Емил и остави вратата леко отворена.

Мери Ан влезе първа, но тя бе предупредена от Сайлс и само се засмя и отмина, без да обръща внимание на виковете на момчетата. Скоро вратата се отвори и се чу силен глас, който пееше някаква немска песничка.

— Това е чичо Фриц, засмейте се всички и той със сигурност ще влезе — обади се Емил.

Последва див смях и на вратата се появи чичо Фриц.

— Каква е шегата, момчета? — попита весело той.

— Хванат! Хванат! Не можеш да си тръгнеш, докато не разкажеш история — извикаха момчетата, като побързаха да затворят вратата.

— А-а, значи това е шегата. Добре, аз нямам намерение да си тръгвам. Тук ми харесва и ще изпълня дълга си веднага — каза Фриц, седна и започна да разказва: — Преди доста време твоят дядо, Деми, отиде да изнася лекции в един голям град, за да събере пари за дома за сираци, който някои добри хора искаха да построят. Лекциите му минаха добре, той получи една сериозна сума и се чувстваше доволен. Както си пътувал късно следобед, стигнал до един пуст път и си помислил, че това е едно доста удобно място за обири. В този момент един подозрително изглеждащ човек излезнал от храстите на пътя и започнал да върви бавно, сякаш за да изчака дядо ти. Той се притеснил заради парите и бил готов да се върне назад, но конят му бил уморен. Въпреки че не харесвал този човек, дядо ти продължил по пътя и когато приближил непознатия и видял колко беден, окъсан и болен изглежда скитникът, му казал вежливо:

— Приятелю, изглеждаш уморен, искаш ли да те закарам? — Човекът изглежда се изненадал, поколебал се около минута и се качил. Той явно не искал да разговаря, но дядо ти завързал разговор по своя приятелски начин, говорейки колко трудна е била годината за бедните хора, колко много са страдали те и колко е труден животът понякога. Постепенно ледовете били стопени по време на така приятелския и непосредствен разговор, така че и непознатият разказал своята история. Той бил болен, имал деца и семейство, но не можел да си намери работа и бил изпаднал в отчаяние. Дядо ти го съжалил и забравил страха си. Питал го за името му и му казал, че ще му помогне да си намери работа в съседния град, където имал приятели. Когато посегнал да извади писалка, за да напише адреса, той измъкнал от джоба си своя дебел портфейл и непознатият веднага се втренчил в него. Дядо ти се сетил какво има вътре и се притеснил за парите си, но казал тихо:

— Да, имам известна сума пари, но те са за едни бедни сирачета. Бих искал да са мои, за да мога да ти дам част от тях, защото много добре знам как живеят бедните. Всъщност притежавам само тези пет долара. Те са мои и съм готов да ти ги дам за твоите деца.

Жадният поглед в очите на непознатия изчезнал и вместо това той го погледнал с благодарност. Взел малката сума и оставил другите пари недокоснати. Човекът се повозил с дядо ти до града и там слезнал. Двамата си стиснали ръцете и тъкмо преди да се разделят, мъжът си признал:

— Бях толкова отчаян, когато се срещнахме, че бях решил да ви ограбя. Но вие се държахте толкова добре с мене, че не можех да го направя. Бог да ви благослови за това, че ме предпазихте да не го направя, сър.

— Дядо срещнал ли го е отново? — попита Дейзи развълнувано.

— Не, но аз вярвам, че мъжът си е намерил работа и никого не е обирал.

— Това е странен начин да се отнесеш с него. Аз бих го нокаутирал — каза Дан.

— Добротата винаги въздейства много повече от насилието. Опитай и ще видиш — препоръча му господин Баер и се изправи.

— Моля ти се, разкажи още някоя история — извика Дейзи.

— Длъжен си — леля Джоу ни разказа няколко неща — добави Деми.

— Тогава със сигурност няма да ви кажа нищо, но ще си запазя историите за друг път. Прекалено много истории не са полезни също както прекалено много бонбони. Изпълних задължението си и тръгвам — каза господин Баер, стана и напусна стаята. Той отиде да продължи заниманията си, оставяйки момчетата отново да негодуват.

Те толкова се бяха ентузиазирали, че не можеха да се спрат и започнаха игра на сляпа баба. Докато се веселяха Томи показва, че си е взел поука от историята, защото когато хвана Нан, той прошепна в ухото ѝ:

— Съжалявам, че те нарекох досадница.

Нан също показва, че не е чужда на учтивостта. Докато играеха на „Копче, копче, в кого е копчето?“ тя каза на Томи:

— Дръж това, което ти давам — и му се усмихна мило.

Той никак не се учуди, когато вместо копче намери в ръката си пръстен от конски кичур. Томи само се засмя в отговор, но когато си легнаха, той ѝ предложи да си отхапе от най-хубавата част на неговата последна ябълка. Тя видя пръстена на ръката му, отхапа си от ябълката и мирът беше сключен. Двамата съжаляваха за временното

неразбирателство и не ги беше срам да кажат: „Аз сбърках, прости ми“. И така детското приятелство остана неразрушено, а домът в клоните на плаещата върба продължи да съществува още дълго като малък, красив въздушен замък.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

ДЕНЯТ НА БЛАГОДАРНОСТТА

Този годишен празник винаги се празнуваше в Плъмфийлд в духа на старата традиция и нищо не можеше да попречи на неговото отбелязване. Дълго време преди това малките момиченца помагаха на Ейша и на госпожа Джоу в кухнята и за разместване на продуктите в килера. Те правеха пайове, пудинги, сортираха плодовете, миеха чиниите и бяха много заети и напрегнати. Момчетата обикаляха покрай тези забранени места, надзъртаха наоколо, промъкваха се и наблюдаваха странните ритуали. Ако имаха късмет им се позволяваше да опитат деликатесите, още докато бяха в процес на подготовка.

Нещо необичайно беше на път да се случи тази година. Момчетата бяха заети горе също както и момчетата в училище или в хамбара и във въздуха витаеше напрежение. Оправяха се стари панделки и премени, режиха се фигурки от златна хартия и слама, сив памук, вълна и мъниста, които бяха използвани от Франц и госпожа Джоу. Нед се мъчеше над странните машини в работилницата, а Деми и Томи си повтаряха тихо някакви реплики, сякаш наизустяваха нещо. От стаята на Емил на интервали се чуваше голяма глъчка, а от детската стая, където бяха изпратени Роб и Теди — бурен смях. Но онова, което най-много озадачаваше господин Баер, беше, какво точно е станало с голямата тиква на Роб. Тя беше занесена в кухнята, където след известно време се появила дузина вкусни пайове. Но не е възможно да е била използвана повече от една четвърт от този гигантски продукт, така че къде беше останалата част? Тя изчезна и Роб така и не я потърси, а когато баща му питаше за нея, той отговаряше:

— Изчакай и ще видиш.

Целта на всички тези приготовления беше да бъде изненадан татко Баер накрая, като той не разбере нищо докато това стане.

Господин Баер послушно затваряше очи, уши и уста и се опитваше да не вижда това, което ставаше пред очите му, да не чува звуците, които се носеха във въздуха, и да не разбулва така ясните

мистерии, които ставаха около него. Като истински германец той обичаше тези домашни празници и ги окуражаваше с цялото си сърце, защото те правеха дома толкова хубав, че момчетата не искаха да ходят никъде другаде, за да се забавляват.

Когато последният ден дойде, момчетата излязоха на дълга разходка, за да им дойде апетитът, сякаш някога са се нуждаели от това. Момичетата останаха в къщата, за да помагат при подреждането на масата и да изяснят някои неща, които изпълваха малките им души с вълнение. Класната стая беше затворена още от предната вечер и на господин Баер беше забранено да влиза там под страх от строго наказание от Теди. Той пазеше вратата като малък дракон, въпреки че искаше да разкаже всичко и само героичните откази на баща му да слуша опазиха тайната неразкрита.

— Всичко е готово и идеално организирано — извика с нескрито задоволство Нан, след като пристигна последна.

— Това, вие знаете кое, се развива чудесно и Сайлърс знае точно какво да прави — добави Дейзи доволна, като пропусна да каже за какво става дума.

— Да пукна, ако това не е най-жестокото нещо, което съм виждал — каза Сайлърс и се засмя като едно голямо момче.

— Те идват, чух Емил да пее „Моряците, които лежат долу“, така че трябва да се обличаме — извика Нан и всички се затичаха нагоре по стълбите.

Момчетата се завърнаха марширувайки вкъщи, толкова огладнели, че пуйката би се разтреперила, ако още можеше да изпитва страх. Те също се оттеглиха да се обличат. Започна едно половинчасово миене, търкане и четкане — гледка, при която би се разтопило всяко женско сърце. Когато звънецът иззвъня, цяла армия чисти момчета, със сресани коси, чисти яки и спретнати официални дрехи изпълниха трапезарията, където чакаше госпожа Джоу. Тя беше с черна копринена рокля и китка от любимите ѝ бели хризантеми закачени на гърдите. „Изглеждаше блестящо“, както казваха момчетата винаги когато я виждаха официално облечена. Дейзи и Нан се връткаха закачливо в своите нови дрехи, със светлите си колани и новите си панделки. Теди беше впечатляващ със своята пурпурна мериносова блуза и най-хубавите си кожени обувки, които му придаваха доста елегантен вид.

Господин и госпожа Баер се гледаха през дългата маса, изпълнена с редици от щастливи лица и от двете страни и сякаш празнуваха един малък ден на благодарността само за тях двамата. Без да продумат, едното сърце казваше на другото: „Нашата работа даде резултат. Нека да бъдем благодарни и да продължаваме все така“.

Тракането на ножовете и вилиците прекъсна разговорите за няколко минути и Мери Ан, закичена с великолепно розова панделка, се понесе около масата и раздаде чинии. Почти всеки беше допринесъл за приготвянето на вечерята и затова тя представляваше голям интерес за повечето хора, които изпълваха паузите с коментари за собствените си произведения.

— Ако това не са хубави домати, значи никога досега не съм ял домати — каза Джак, когато получи четвъртата си огромна порция.

— Някои от моите билки са в пълнежа на пуйката, затова е толкова вкусна — обади се и Нан, като погълна една хапка с нескрито задоволство.

— Моите патета са най-хубавите. Ейша каза, че никога не е готвела толкова тлъсти екземпляри — добави Томи.

— Е, нашите моркови са най-вкусните. А репичките, които ще изровим, ще са още по-хубави — каза Дик.

— Аз помогнах за направата на пая с моята гигантска тиква — намеси се Роби и се засмя весело и закачливо.

— Аз набрах някои от ябълките, от които е направен пълнежът — добави Деми.

— Аз пък набрах боровинките, от които е направен сосът — похвали се Дан, последван от останалите помощници на масата.

— Кой е измислил Деня на благодарността? — попита Роб, който беше облечен по-късно с официални дрехи и едва сега почувства интерес към този празник.

— Да видим, кой може да отговори на въпроса? — попита господин Баер и погледна някои от своите добри ученици.

— Аз мога. Пилигримите са го измислили — уверено каза Деми.

— Защо? — попита Роб, без да се интересува кои са пилигримите.

— Забравих — каза Деми.

— Аз мисля, че те никога не са гладували и са имали добра реколта и затова решили да благодарят на Бога и измислили Деня на

благодарността — каза Дан, който много обичаше историята за тези смели мъже, които страдали толкова много заради своята вяра.

— Добре! Не мислех, че някой от вас ще си спомня тази история — каза господин Баер и започна да потропва по масата, за да аплодира своя ученик.

Дан изглеждаше доволен и госпожа Джоу каза на сина си:

— Сега разбра ли, Роби?

— Не, аз си мислех, че пилигримите са големи птици, които живеят на скалите. Виждал съм техни картинки в учебника на Деми.

— Той има предвид пингвините. Не е ли сладък? — каза Деми и се засмя силно, облягайки се на стола.

— Недей да му се смееш, ами му кажи, ако знаеш нещо — каза госпожа Баер и всички се усмихнаха.

— Е, добре тогава — каза Деми и след кратка пауза, в която сякаш събираше мислите си, той разказа следната случка за пилигримите бащи, които сигурно щяха поне да се усмихнат, ако я бяха чули. — Знаеш ли, Роб, в Англия имало някои хора, които не харесвали краля или нещо такова и те се качили на кораби и дошли в тази страна. Тук било пълно с индианци, мечки и диви животни, затова им се наложило да живеят във фортове и им било доста трудно.

— На кой, на мечките ли? — попита Роби с голям интерес.

— Не, на пилигримите, защото индианците им създавали проблеми. Те нямали какво да ядат и се събрали в църквата с пушки. Мнозина от тях били вече умрели, а тези, които останали, слезли от корабите на една скала наречена Плимут. Леля Джоу я е видяла и я е пипнала. Пилигримите избили индианците и станали богати. После обесили вещиците и били добри. Някои от моите най-велики прапрадядовци дошли с корабите. Един от тях се казвал „Мейфлауър“. Точно те измислили Деня на благодарността. Сега ние го празнуваме и аз го харесвам. Може ли още малко пуйка?

— Мисля, че Деми ще стане историк. Той така подробно, ясно и последователно ни разказа тази история — каза чичо Фриц и се засмя на леля Джоу, докато помагаше на наследника на пилигримите за третата му порция пуйка.

— Аз си мислех, че човек трябва да яде колкото се може повече в Деня на благодарността. Но Франц каза, че дори тогава не трябва да се

яде толкова много — обади се Кръглия Коул и погледна така, сякаш бе получил някакви много лоши новини.

— Франц е прав, затова наглеждай приборите си и бъди скромен, иначе няма да можеш да участваш в изненадата — каза госпожа Джоу.

— Ще бъда внимателен, но аз предпочитам да ям много, отколкото да бъда скромен — не се стърпя и възрази Кръглия Коул, като се основаваше на всеобщото мнение, че Денят на благодарността трябва да се посреща с обилно ядене.

— И така, мои „пилигрими“, забавлявайте се тихо, докато дойде време за чай, защото тази вечер ще има много забавления — каза госпожа Джоу, когато всички станаха от масата, след като вдигнаха тост за здраве.

— Мисля да заведе всички на разходка, ще бъде толкова хубаво. Така ти ще можеш да си починеш, скъпа моя, предполагам, че не ти се иска да си уморена довечера — добави господин Баер и по най-бързия възможен начин всички се облякоха, напълниха омнибуса и потеглиха на една дълга весела разходка. Госпожа Джоу остана да си почива и да довърши някои от своите делнични дела на спокойствие.

Ранният следобеден чай беше последван от още гласене на прически и миене на ръце. После всички чакаха останалата компания да дойде. Очакваха да дойдат само близки роднини, защото тези малки събирания бяха строго семейни и такъв беше случаят и сега. Бяха твърдо решени да не позволят на тъгата да провали днешния празник. Всички дойдоха — господин и госпожа Марч заедно с леля Мег, толкова сладка и хубава, въпреки черните си дрехи и малката вдовишка шапчица, която допълваше тъжното ѝ лице. Чичо Теди и леля Ейми с принцесата със златните къдрици, която изглеждаше по-добре от всякога. Бе облечена в небесносини дрехи и с голям букет от градински цветя, които раздаде на момчетата, закичвайки по едно от тях на дрехите им, за да се чувстват достатъчно елегантни на празника. Имаше и един странен господин, който чичо Теди заведе при господин Баер и каза:

— Това е господин Хайд. Той се интересува от Дан и аз реших да го доведа тук тази вечер, за да види колко много е напреднало момчето.

Мама и татко Баер го приеха радушно заради Дан, доволни, че някой се е сетил за момчето. Но след няколкоминутен разговор вече се

чувстваха наистина щастливи, че познават господин Хайд заради самия него, защото той беше духовит, откровен и интересен човек. Беше приятно да гледаш как светва лицето на момчето при вида на неговия приятел, още по-приятно беше да видиш изненадата и задоволството на господин Хайд от големия напредък на момчето, а най-приятно от всичко беше да видиш как двамата си говорят в ъгъла, забравяйки за разликата в годините. Явно спореха оживено на някаква обща тема, която сближаваше тези така различни хора.

— Представлението трябва да започне скоро или актьорите ще отидат да спят — каза госпожа Джоу, след като първите поздравления приключиха.

И така всички отидоха в училищната стая и седнаха пред завесата, направена от две големи покривки за легло. Децата бяха вече изчезнали, но веселият смях и глъчката зад завесата издаваха тяхното местонахождение. Забавата започна с демонстрация на гимнастика, водена от Франц. Шестте по-големи момчета, облечени със сини гащета и червени фланелки направиха великолепно представяне на мускулите си с помощта на тежести, пръчки и въжета, в такт с музиката на пианото, изпълнявана от госпожа Джоу зад сцената. Дан беше толкова енергичен в изпълнението на упражненията, че имаше опасност да удари някой от своите партньори или да изпусне своите тежести върху публиката. Той беше много развълнуван от присъствието на господин Хайд сред публиката и от изгарящото желание да представи добре своите учители.

— Наистина силно момче. Ако предприема онова пътешествие в Южна Америка догодина или след две години, ще трябва да поискам да ми го дадете назаем, господин Баер — каза господин Хайд, чийто интерес към Дан се засили след като чу множество добри отзиви за него.

— Ще го имате непременно, въпреки че този млад Херкулес ще ни липсва. Това ще бъде добре за него и аз съм сигурен, че той ще служи вярно на своя приятел.

Дан чу и въпроса, и отговора, при което сърцето му подскочи от радост, след като разбра, че му предстои пътешествие в нови страни заедно с господин Хайд. Момчето беше изпълнено с благодарност за вежливата препоръка, която беше наградата за неговите усилия да бъде това, което приятелите искаха от него.

След гимнастиката Деми и Томи изпълниха стария училищен диалог „Парите карат магарицата да блее“. Деми се представи много добре, но Томи малко се престара в ролята на стария фермер. Той имитираше Сайлърс по начин, който предизвика множество усмивки сред публиката и накара самия Сайлърс да избухне в такъв бурен смях, че Ейша трябваше да го плесне по гърба, за да спре.

После Емил, който вече си беше починал, изпълни една песен за морето, облечен с костюм. В песента се пееше за силни ветрове, сияйни брегове, а хорът припяваше гръмогласно „Плувайте, момчета, плувайте“, което разтреса стаята. Следващият номер беше на Нед — той изпълни някакъв смешен китайски танц, като през цялото време подскачаше, подобно на голяма жаба, хваната в шапка пагода. Тъй като това бе единственото публично представяне, състояло се някога в Плъмфийлд, бе решено да се проведат и някои демонстрации за напредъка в областта на науката — по аритметика, правопис и четене. Джак доста изуми публиката с невероятно бързото си смятане пред черната дъска. Томи спечели овации със своя правопис, а Деми прочете една кратка френска приказка толкова добре, че чичо Теди бе наистина очарован.

— Къде са останалите деца? — питаха се всички, след като завесата се спусна, преди някой от малчуганите да се бе появил.

— О, това е изненадата! При това чудесна изненада, направо ви съжалявам, че не знаете за нея — обясни Деми, който бе слязъл долу, за да получи напълно заслужената целувчица от майка си, след което остана при нея, за да ѝ разяснява тайнственото представление, когато то започне.

Принцесата със златните къдрици бе отнесена от леля Джоу, за най-голямо учудване на татко ѝ, който дори по-добре от господин Баер играеше ролята на изумен и разтревожен човек, изпълнен с нетърпение да разбере „какво всъщност предстои да се случи“.

След продължително тропане, суетене и съвсем видни наставления от страна на режисьора, най-накрая се чу нежна музика. Завесата се вдигна и на сцената се появи Бес, седнала на малко столче до огнище, оформено от кафява хартия. Едва ли някой бе виждал досега по-мила малка Пепеляшка, сивата ѝ рокля бе изпокъсана, малките ѝ обувчици — съвсем изтъркани, а лицето ѝ изглеждаше толкова красиво под русите къдрици и държанието ѝ така сериозно, че

в изпълнените с любов очи, които я наблюдаваха, се появиха сълзи, а по лицата — усмивки, изпълнени с възхищение към малката актриса. Тя седеше, без да се помръдва, докато един глас не разпореде „Сега!“. Веднага след този знак детето въздъхна дълбоко и каза:

— О, колко иска отиде на бала.

При това го изрече толкова естествено, че баща ѝ започна силно да ѝ ръкопляска, а майка ѝ извика:

— Скъпото ми дете!

Тези изблици на чувства бяха съвсем не на място, доста пообъркаха Пепеляшка и тя поклати осъдително глава.

— Не тлябва да ми говорите — каза им бързо тя.

Веднага настъпи тишина и се чуха три почуквания по стената. Пепеляшка се огледа доста уплашено и преди да се досети, че трябва да каже „Кой е там?“, огнището се разтвори като врата и макар и с известни затруднения, след малко оттам се появи приказната кръстница, като най-голям проблем предизвика измъкването на островърхата ѝ шапка. Ролята се изпълняваше от Нан, която носеше червено наметало и магическа пръчка в ръка.

— Ти ще отидеш на бала, скъпа моя — решително обяви тя и протегна напред вълшебната си пръчица.

— Сега тлябва да ми покажеш онази касива окля — отвърна Пепеляшка и протегна ръка към прелестната рокля, която все още бе скрита зад завесата.

— Не, не, нали ти трябваше да кажеш: „Но как бих могла да отида на бал с тези дрипи?“ — подсети я кръстницата, този път без да преиначава гласа си.

— О, да, точно това тлябваше да кажа — спомни си принцесата и го направи, без ни най-малко да се притеснява от факта, че е забравила репликата си.

— Ще превърна дрипите ти в прекрасна рокля, защото си добра и го заслужаваш — отвърна кръстницата, вече с артистичен глас, след което набързо разкопча престилката, за да се открие прекрасната гледка отдолу.

Малката принцеса бе наистина толкова красива, че би могла да завърти главите на колкото си иска принцове. Майка ѝ я бе облякла като истинска придворна дама, в розова копринена рокля, с букетчета цветя тук и там, нещо, на което всеки би се възхитил. Кръстницата

постави една корона на главата ѝ, направена от бели и розови пера, някои от които се бяха наклонили надолу. После измъкна отнякъде сребърни книжни пантофки, които принцесата обу и веднага се изправи, като повдигна лекичко полите си, за да ги покаже на публиката.

— Моите стъклени обувки, не са ли касиви? — извика гордо тя, толкова очарована от тях, че направо за миг забрави за репликите, които трябваше да каже по-нататък. След малко подсказване все пак се сети и продължи, като се обърна към Нан: — Но аз нямам каляска, къснице.

— Ще получиш! — отвърна Нан и замахна толкова силно с вълшебната пръчка, че едва не отнесе короната на принцесата.

Точно в този миг започна най-интересната част от пиесата. Първо се видя едно въже, което бе хвърлено иззад завесата на пода. То бе завързано към другата скрита от завесата страна, след което се чу гласът на Емил:

— Хайде, тръгвай!

— Внимателно сега, много внимателно — бе отговорът на Сайлъс.

Веднага последва искрен смях, защото на сцената се появиха четири големи сиви плъха, които ходеха доста нестабилно, опашките им бяха доста странни, затова пък главите им бяха доста успешно направени и черните им огърлици блестяха точно като истински. Те дърпаха, или поне трябваше да изглежда така, сякаш теглеха една великолепно карета, направена от половинката на гигантска тиква, която бе прикачена върху колелетата на количката на Теди, боядисани също в жълто, за да са в тон с красивата карета. На рампата отпред седеше чудесен малък кочияш с бяла перука от памучна прежда, висока шапка, червени панталони и изискано сако. Той държеше дълъг камшик в ръцете си и дърпаше така енергично юздите, че бедните плъхове се стремяха да теглят бързо напред. Това беше Теди с блеснало от гордост лице, който явно се чувстваше така добре в изисканата компания, че го оставиха да направи един кръг по сцената.

— Ако можех да си намеря толкова сериозен и изискан кочияш, бих го наел на мига — извика чичо Лари.

Най-накрая каретата спря и кръстницата помогна на принцесата да се качи в нея. Тя успя само да изпрати една въздушна целувка на

публиката и каретата потегли напред, при което отново се видяха протегнатите напред нейни стъклени обувчици, а отзад остана да се влачи прекрасният ѝ розов воал, също толкова елегантен, колкото и каретата.

Следващата сцена представяше бала и тук се появяваха Нан и Дейзи натруфени в какви ли не официални тоалети. Нан доста успешно изпълняваше ролята на горделивата сестра, която предизвикваше завист у множеството въображаеми други гостенки на бала, докато се разхождаше величествено из залата на двореца. Принцът седеше почти самотен на един доста нестабилен трон и напрегнато се оглеждаше наоколо под тежката корона, която бе поставена на главата му. Забавляваше се главно като си играеше със сабята си и като клатеше островърхите си обувки. Когато влезе Пепеляшка, той веднага скочи и извика неособено елегантно, затова пък пламенно:

— Господи! Коя е тази красива дама?

После я хвана и веднага я поведе към дансинга, докато завистливите сестри се мръщеа и седяха с увесени носове в ъгъла.

Танцът, изпълнен от прекрасната малка двойка, бе наистина чудесен. Детските личица бяха толкова сериозни и напрегнати, костюмите им — толкова пъстри, а стъпките — невероятно изразителни. Дългият воал непрекъснато се навираше в краката на принцесата, а сабята на принц Роб на няколко пъти едва не го спъна. Но двамата преодоляваха със забележително умение тези затруднения и успяха да завършат танца с много грация и настроение, макар че накрая май бяха забравили какво трябва да направят по-нататък.

— Изпусни едната си обувка — пошепна госпожа Джоу, след като видя, че принцесата се готви да седне.

— О, забавих! — почти на висок глас възкликна Пепеляшка и след като събу стъклената си пантофка, най-внимателно я постави точно по средата на сцената. После се обърна към Роб: — А сега ти тлябва да се опиташ да ме сплеш!

След тези думи принцесата побягна, а принцът се наведе, взе пантофката и послушно се заклатушка след нея.

Следващата сцена, както всички добре знаят, представя вестноосците, дошли да пробват пантофката. Първо Теди, все още в униформата на кочияш, наду мелодично мъничък рог, после

горделивите сестри се опитаха да напъхат краката си в обувката. Нан настоя да изпълни ролята си докрай, като пореже пръста си на големия нож за рязане на месо. Тя изпълни тази част от ролята си толкова добре, че вестоносецът ужасно се притесни и я помоли да бъде „ного нимателна“. Тогава извикаха Пепеляшка и тя се появи, наметнала отново вехтата престилка, вмъкна крачето си в пантофката и с гордост обяви:

— Аз съм пинцесата.

Дейзи се разплака и ѝ поиска прошка, а Нан, която обичаше трагедиите, внесе нов елемент в пиесата, като имитира припадък, свличайки се на земята, където остана до края и легнала се наслади на останалата част от пиесата. Всъщност и без това не оставаше още кой знае колко. Принцът дотича, падна на колене пред принцесата със златните къдрици, целуна ѝ пламенно ръката, а вестоносецът наду толкова силно своя рог, че щеше да оглуши публиката. Завесата не успя да падне, защото принцесата слезе бързо от сцената, изтича до баща си и извика:

— Нали добе го напавих?

В същото време принцът и вестоносецът се сблъскаха и тънкия рог и дървената сабя се преплетоха.

— Беше наистина прекрасно! — викаха всички, а след като вълненията около пиеската поутихнаха, на сцената се появи Нат със своята цигулка.

— Тихо, тихо! — чу се в залата, децата почти веднага престанаха да говорят и настъпи тишина, защото нещо в плахия вид и умолителния поглед на момчето накара всички да го слушат внимателно.

Татко и мама Баер очакваха, че той ще изсвири някоя от мелодиите, които знаеше много добре. Но за свое най-голямо учудване те чува съвсем нова и нежна мелодия, която бе изпълнена с толкова чувство и умение, че направо им бе трудно да повярват, че свири наистина Нат. Това бе една от онези песни без думи, които направо докосват сърцето, поражда искрена радост и изпълват душата с надежди, като успокояват и развеселяват всички, които ги слушат. Леля Мег сведе глава над рамото на Деми, баба тайничко избърса сълзите от очите си, а госпожа Джоу погледна към господин Лари и развълнувано му прошепна:

— Ти си композирал това, нали?

— Искрах момчето да ти окаже специална чест и да ти благодари по свой собствен начин — отвърна Лари, като наведе глава към нея, за да не смуцава останалите.

След като завърши, Нат се поклони и понечи да се скрие зад завесата, но бе спрял от множество настойчиви викове и подканяния да посвири още. Направи го с такова щастливо изражение, че просто бе удоволствие да го гледаш. Постара се да свири колкото може по-добре, зарадва ги с познатите весели мелодии, които накараха всички да се впуснат в буйни танци и вече бе невъзможно да се пази тишина.

— Разчистете пода — извика Емил и само след няколко минути столовете бяха изнесени, останаха само няколко, наредени покрай стените, на които бяха настанени по-възрастните зрители, докато децата се събраха в средата. — А сега да покажем колко сме изискани! — призова ги отново Емил и момчетата поканиха момичетата, помалките и по-възрастните на танц. Малчуганите бяха готови да се сбият за честта да танцуват с принцесата, но тя като една мила малка дама избра Дик и му позволи да я поведе гордо към дансинга. Госпожа Джоу също не можеше да откаже да танцува, а леля Ейми достави невероятно удоволствие на Дан, като отказа на Франц и прие неговата покана. Естествено, Нан и Томи и Нат и Дейзи веднага се завъртяха на дансинга. Чичо Теди отиде и галантно покани Ейша, на която също ѝ се искаше „да се поразкърши“, така че се почувства ужасно поласкана от оказаното ѝ внимание. Сайлс и Мери Ан също се завъртяха във вихъра на танца, само че в коридора, тъй като вътре нямаше достатъчно място. Но така или иначе в продължение на около половин час Плъмфийлд бе едно невероятно весело и празнично място.

После празненството продължи с дълга разходка на всички младежи, като най-отпред се взеше принцесата в нейната каляска от тиква, теглена от плъховете. Кочияшът също беше на мястото си и дърпаше яростно юздите.

Докато децата продължаваха весело да се забавляват, възрастните бяха насядали във всекидневната и разговаряха за тях, изпълнени с любов, каквато съвсем естествено изпитват родителите и приятелите.

— За какво си мислиш, усамотила си се настрана с толкова щастливо изражение на лицето, сестро Джоу? — попита Лари, като се

настани до нея на канапето.

— За работата, която свърших това лято, Теди. Забавлявам се и с мисли за бъдещето на моите момчета — отвърна с усмивка тя, с което му показва, че ѝ е приятно да седне до нея.

— Те всички със сигурност ще станат поети, художници, видни държавници или смели воители, или най-малкото търговци, предполагам.

— Не, вече не мечтая за невъзможни неща, както някога. Ще бъда напълно удовлетворена, ако станат честни и достойни хора. Но все пак ще ти призная, че наистина очаквам поне малко слава и добра кариера за някои от тях. Деми например съвсем не е обикновено дете, така че се надявам от него да стане нещо добро и велико в най-добрия смисъл на думата. Останалите също ще се справят добре, сигурна съм в това, особено последните две момчета, които дойдоха в Плъмфийлд. След като чух как свири Нат тази вечер, наистина си помислих, че е гений.

— Не би могло да се съди още за това. Без съмнение има известен талант, така че съвсем скоро ще може да си изкарва хляба с една работа, която обича. Погрижете се за него още година-две, а след това ще ви освободя от задълженията и сам ще се заема да му помогна.

— Това е една чудесна перспектива за бедния Нат, който само преди шест месеца пристигна тук без никакъв приятел и толкова самотен. Бъдещето на Дан също вече е почти ясно. Господин Хайд скоро ще го поиска и се надявам, че до тогава ще мога да му предложи един самоотвержен и смел помощник. Дан е наистина човек, който може да служи вярно, ако в замяна получава любов и доверие. Освен това има сили сам да изгради своето бъдеще така, както желае. Да, много съм щастлива, че успях с тези момчета — единият беше толкова слаб, а другият така непокорен и див. И двамата са вече други хора и пред тях има чудесна перспектива.

— Как успяваш да извършиш тези чудеса, Джоу?

— Аз просто ги обичам и се опитвам да им го покажа. Останалото е дело на Фриц.

— Скъпа моя, май това „просто обичане“ понякога е една доста трудна работа — усмихна се Лари и я щипна по брадичката, като я гледаше с по-голямо възхищение от когато и да било в младежките им години.

— Вече съм доста поизморена възрастна жена, но трябва да ти кажа, че съм много щастлива. Така че не бива да ме съжaliaваш, Теди — каза му в отговор тя и огледа с огромно удовлетворение всичко наоколо.

— Да, твоите идеи се осъществяват все по-успешно и по-успешно с всяка изминала година — заяви Теди, като кимна с глава към веселата компания навън.

— Как биха могли да не се осъществят, след като получавам толкова много помощ от всички вас? — попита госпожа Джоу, вперила изпълнен с благодарност поглед в най-щедрия благодетел на имението Плъмфийлд.

— Това е най-чудесната шега в семейството, твоето доста странно училище и огромният успех, който то постигна. То съвсем не се вмества в плановете, които чертаехме за теб, но въпреки това ти носи толкова много удовлетворение. Просто не знам как ти хрумна тази идея и откъде черпиш непрекъснато вдъхновение за нея, Джоу — усмихна се Лари, като отново, както винаги, смени темата, когато тя се опита да му благодари за помощта му.

— О, нима не помниш, че в началото доста ми се подиграваше, а и после си правеше какви ли не шеги с моите усилия около училището? Забрави ли категоричната си прогноза, че експериментът да се съберат заедно момчета и момичета ще доведе до пълен провал? Сега поне на практика можеш да се увериш, че нещата се развиват чудесно — закачливо подметна тя и му посочи щастливата група момчета и момичета, които преди малко пяха и танцуваха заедно, а сега се разхождаха навън и разговаряха съвсем приятелски.

— Предавам се, ще ти кажа дори, че когато моята принцеса порасне достатъчно, ще я изпратя при теб. Нима ти е нужно по-голямо признание?

— Ще бъда наистина щастлива, ако ми повериш своето малко съкровище. Но наистина мога да те уверя, Теди, че останалите момичета ще й въздействат съвсем добре. Знам, че може и да ми се подиграваш за това, но изобщо няма да се обидя. Свикнала съм с твоите шеги. Ще ти призная, че изпитвам изключително удоволствие, когато гледам на семейството си като на един малък свят. Наблюдавам прогреса у малките мъже и с радост отчитам след време колко полезно въздействие е оказало върху тях присъствието на малките жени. Дейзи

е олицетворение на домашния уют и те всички усещат очарованието на тихия и женствен начин, по който подхожда към нещата. Нан пък е упорита, напориста и енергична. Момчетата се възхищават на смелостта ѝ и ѝ предоставят честно възможност да постигне онова, което иска, защото осъзнават, че у нея освен сила има и добри чувства, както и възможности да влияе не малко на общия им мъничък свят. Твоята Бес е тяхната дама, възплъщение на естествената изтънченост, грация и красота. Тя несъзнателно им помага да станат по-изискани и заема едно специално място, както би направила всяка прекрасна жена, като използва влиянието си, за да ги издигне и да ги държи над грубите неща в живота. Просто ги превръща в джентълмени в най-добрия смисъл на тази чудесна, макар и може би малко старомодна дума.

— Не съм убеден, че само изисканите дами са способни да постигнат това, Джоу. Понякога по-добър успех би могла да има една силна и смела жена, която подтиква и импулсира момчето, за да го превърне в мъж — каза Лари, като ѝ се поклонил с усмивка.

— Не, според мен достойната жена, която момчето, за което намекаваш, взе за своя съпруга, е направила много повече за него, отколкото дивата Нан в годините на детството му. Или може би още по-вярното е, че разумната, изпълнена с майчински чувства жена, която се грижеше за него точно както Дейзи се грижи за Деми, има най-голям принос, за да се превърне той в онова, което е в момента — каза Джоу и погледна към майка си, която бе седнала малко встрани, заедно с Мег, и изглеждаше така изпълнена с достойнство и красота, независимо от възрастта си, че Лари също я погледна с изпълнени с благодарност и любов очи.

— И трите направиха толкова много за него, че сега не ми е трудно да разбера как тези малки момиченца тук ще могат да помогнат на твоите момчета — отвърна съвсем сериозно Лари.

— Е, и момчетата от своя страна също ще им помогнат, тези процеси са взаимни, уверявам те. Нат прави толкова много за Дейзи със своята музика. Дан би могъл да се справи с Нан с много по-голяма лекота от който и да било от нас, а Деми така добре умее да преподава на твоята принцеса. Господи, ако мъжете и жените по света можеха да се научат да се доверяват един на друг, да се разбират помежду си и да си помагат, както моите деца, представяш ли си какво чудесно място би бил светът! — възкликна госпожа Джоу и като че се отнесе някъде

далеч, сякаш ясно си представяше едно ново и прекрасно общество, в което хората си живееха щастливо и просто, точно както нейните деца в Плъмфийлд.

— Ти наистина правиш всичко възможно, за да приближиш това време, скъпа моя. Можеш да продължаваш да вярваш, че съществуването му е възможно, да се бориш за по-скорошното му настъпване, като с успеха на твоя малък експеримент доказваш на останалите колко прекрасен е този свят — отбеляза поучително господин Марч, който се бе спрял за малко при нея, за да ѝ каже някоя насърчителна дума. Добрият човек не можеше да загуби вярата си в доброто и в хуманността и все още се надяваше, че ще доживее да види как спокойствието, добронамереността и щастието ще завладеят този свят.

— Не съм чак толкова амбициозна, татко. Просто ми се иска да дам на тези деца дом, в който биха могли да се научат на някои просто неща, за да бъде след това животът им колкото се може по-лесен. Защото всяко от тях скоро ще излезе оттук и ще започне сложните си битки в този свят. Опитвам се само да им покажа какво значи чест, смелост, упоритост и трудолюбие, вяра в Бога, в останалите хора и в самите себе си.

— Но това е всичко. Помогни им да научат тези неща, а след това съвсем спокойно можеш да ги оставиш да градят живота си като зрели вече мъже и жени. И независимо дали постигат успехи, или преживяват разочарования, сигурен съм, че винаги ще си спомнят и ще благославят вашите усилия, скъпи ми сине и дъще.

Професорът се приближи и подаде ръка на жена си. Госпожа Джоу и съпругът ѝ останаха за малко така един до друг, като си говореха тихичко, изпълнени с радост, защото чувстваха, че наистина са свършили немалко работа през това лято, след като и господин Марч я одобрява. В това време господин Лари се измъкна навън, каза нещо на децата и те внезапно нахлуха като фурия в стаята, хванаха се за ръце и затанцуваха около татко Баер и мама Баер. После кръгът започна да се стеснява, докато накрая добрият професор и съпругата му бяха хванати в плен от множество ръце и почти се скриха зад букета от засмени детски лица, които ги заобикаляха от всички страни. Сякаш искаха да докажат, че във всяка от градинките по едно цветенце бе пуснало дълбоки корени и бе разцъфтяло с красиви цветове. Защото

любовта е цвете, което може да цъфти във всяка почва, цвете, което може да върши чудеса, независимо от есенните слани или зимните студове. То разтваря прекрасните си цветове през цялата година, като създава радост и благославя както този, който я дава, така и онзи, който я получава.

Издание:

Автор: Луиза Мей Олкът

Заглавие: Малки мъже

Преводач: Правда Игнатова

Година на превод: 1999

Език, от който е преведено: английски (не е указано)

Издание: първо (не е указано)

Издател: ИК „Пан’96“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1999

Тип: роман (не е указано)

Националност: американска (не е указано)

Печатница: ДФ „Балкан прес“ АД

Редактор: Цанко Лалев

ISBN: 954-657-260-8

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/15334>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.